

- 1/2k I** Murtoluku roomalaisen numeron edessä osoittaa, kuinka suuren osan rakennuksen suurimman kerroksen alasta saa kellarikerroksessa käyttää kerrosalaa laskettavaksi tilaksi.
- I u 1/2** Murtoluku roomalaisen numeron jäljessä osoittaa, kuinka suuren osan rakennuksen suurimman kerroksen alasta saa ulakon tasolla käyttää kerrosalaa laskettavaksi tilaksi.
- e = 0.60 Tehokkuusluku eli kerrosalan suhde tontin/rakennuspaikan pinta-alaan.
- Rakennusala.
- Yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitteiden rakennusala.
- Rakennuksen harjansuuntaa osoittava viiva.
- Nuoli osoittaa rakennusalan sivun, johon rakennus on rakennettava kiinni.
- Istutettava alueen osa.
- Istutettava/puustoisena säilytettävä alueen osa.
- Hulevesien johtamiseen ja viivytämiseen varattu alueen osa.
- Ohjeellinen tulvareitti.
- Säilytettävä/istutettava puuriivi.
- Katu.
- Jalankululle ja polkupyöräilylle varattu katu/tie.
- Jalankululle ja polkupyöräilylle varattu alueen osa.
- Johtoa varten varattu alueen osa.
- Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää.
- Luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä alue, jolla ei saa suorittaa sen luonnontilaa merkittävästi muuttavia toimenpiteitä.

- Pysäköinti**
- AK- ja ALK-tontit 1 ap / 60 k-m² asutokerrosalaa, kuitenkin vähintään 1 ap / asunto
 - AR-tontit 1.3 ap / asunto
 - AO-tontit 2 ap / tontti
 - Y-alueella 1 ap / 100 m²
 - K-8- tontit 1 ap / 200 k-m²
 - muut liike- ja toimistotilat 1 ap / 35 k-m²

YLEISMÄÄRÄYKSET

Ympäristö ja rakennustapa

Viheralueiden suunnittelussa ja hoidossa tulee varmistaa, että liito-oravien liikkuminen viheryhteyksiä pitkin on turvattu säilyttämällä riittävästi siihen tarvittavaa puustoa.

Kaava-alueen hulevedet tulee viivyttaa yleisillä alueilla siten, ettei kaava-alueelta ulos johdettavat vesimäärät oleellisesti lisääny alueen rakentamisen myötä. Hulevesien hallinnassa on huolehdittava, ettei kaava-alueelta ulos johdettavan veden laatu vaaranna Keiteleen vesiympäristön tilan säilymistä.

Hulevedet tulee hoitaa kiinteistökohtaisilla järjestelyillä tontin omalla alueella.

Rakentamatta jäävät tontin osat, joita ei käytetä ajoteina eikä pysäköintiin, tulee istuttaa ja pitää huolittu kunnossa. Piha- ja hulevesisuunnitelma on esitettävä rakennusluvan hakemisen yhteydessä.

Avoin varastointi korttelialueilla on kielletty.

Korttelialueittain rakennusten tulee muodostaa yhtenäinen kokonaisuus.

Korttelin 218 alueella rakentamisen tulee sopeutua noudatettuun rakennustapaan ja olemassaolevaan rakennuskantaan sijoituksen, koon, muodon, ulkomateriaalien ja värityksen sekä julkisivujen jäsenyyksen puolesta. Tontilla tulee säilyttää tai istuttaa puita ja pensaita niin, että puiden määrä on vähintään 1 ja pensaiden määrä vähintään 1,5 tontin pinta-alan 100 m² kohti. Tontin saa aidata pensas- ja/tai puistutuksilla.

Korttelin 653 alueella rakentamisen tulee sopeutua Markkamäen alueen luonteeseen. Julkisivumateriaalina tulee käyttää maalattua puuta. Yksityiskohtien osalta voidaan julkisivumateriaalissa tehdä pieniä poikkeuksia. Alueella sallitaan harjakatot. Tontin saa aidata pensas- ja/tai puistutuksilla.

Uudisrakentamisen osalta korttelin 1701 rakennusten pääasiallinen julkisivumateriaali tulee olla -maalattu puu (tummanpunainen tai tummanruskea) tai -tiili/tiiliilaata (tummanpunainen tai tummanruskea). Julkisivun värityksen osalta on noudatettava yhtä päävärisävyä, jonka tulee peittää vähintään 75 % yhtenäisestä julkisivupinnasta. Päävärin lisäksi on mahdollista käyttää tummasävyisiä tehostevärejä (kuten tummanharmaa) mm. nurkkalauoituksissa, sokkelissa, räystäissä ja ikkunan puitteissa. Tehostevärit on sovitettava julkisivun pääväriin. Katon väriin tulee olla säilyttään tumma.

Korttelin 1701 tonttien 1 ja 2 osalta on yleisen pysäköintialueen ja tontin väliselle rajalle rakennettava näkösuojaksi 2 m korkea umpinaisen puuaita.

ASEMAKAAVAMERKINNÄT JA -MÄÄRÄYKSET

- Asuinkerrostalojen korttelialue.
- Rivitalojen ja muiden kytkettyjen asuinrakennusten korttelialue.
- Erillispientalojen korttelialue.
- Yhdistettyjen liike- ja asutokerrostalojen korttelialue.
- Yleisten rakennusten korttelialue.
- Liike- ja toimistorakennusten korttelialue. Alueelle saa sijoittaa myös satamatoimintaa palvelevia rakennuksia kuten venehalleja ja huoltorakennuksia.
- Lähivirkistysalue.
- Lähivirkistysalue. Alue on liito-oravan lisääntymis- ja levähdysaluetta, jolla metsiä saa käsitellä vain harvennushakkuuna siten, että liito-oravan pesäpuut ja niitä suojaavat puut, mahdolliset ravintopuut sekä liikkumisen kannalta riittävä puusto säilytetään.
- Venesatama-alueen korttelialue. Alueelle saa sijoittaa trailereiden ja veneiden säilytystä sekä LV-alueiden autopaikkoja.
- Yleinen pysäköintialue.
- 3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.
- Kaupunginosan raja.
- Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.
- Osa-alueen raja.

- Ohjeellinen osa-alueen raja.
- Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero.
- 5** Kaupungin- tai kunnanosan numero.
- 645** Korttelin numero.
- 10** Tontin numero.
- MANNIS** Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.
- 800** Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.
- I I** Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.

ÄÄNEKOSKI

HÄRÄNVIRRANPUISTON ASEMAKAAVAN MUUTOS

Diari numero 281/10.02.03/2022

Mittakaava 1:2000

Kaupunginosa:
5. Kirkonmäki
6. Markkamäki
17. Mustaniemi

Asemakaavan muutos koskee 6. kaupunginosan kortteleita 518, 520 ja 5201, osaa kortteleista 218 ja 519, 17. kaupunginosan korttelia 530 sekä niihin liittyviä katu- ja viheralueita.

Asemakaavan muutoksella muodostuu:
5. kaupunginosan osa korttelia 519, 6. kaupunginosan korttelit 652 ja 653, osa korttelia 218, 17. kaupunginosan kortteli 1701, osa korttelia 645 sekä lähivirkistys-, katu- ja liikennealueet.

Asemakaava-alueella on erillinen sitova tonttijaako.

Asemakaavan yhteydessä hyväksytään sitova tonttijaako
5. kaupunginosan korttelin 519 tontteille 10 ja 11 (TJNRO 9921111, TJNRO 9921112),
6. kaupunginosan korttelin 653 tontille 1 (TJNRO 9921110) ja korttelin 652 tontille 1 (TJNRO 9921137),
17. kaupunginosan korttelin 1701 tontteille 1 ja 2 (TJNRO 9921136) sekä korttelin 645 tontteille 4 ja 5 (TJNRO 9921115).

Kaavoituksen pohjakartta täyttää asemakaavan pohjakartalle asetut vaatimukset.
29.9.2023
Maanmittausinsinööri Jarmo Penttinen

KÄSITTELYT
Vireilletulo kh 30.1.2019
MRA 30 § nähtävilläolo 13.4.-13.5.2022
MRA 27 § nähtävilläolo 22.11. - 22.12.2023
Hyväksyminen
Voimaantulo

Päiväys 8.4.2024
Maankäyttöpalvelut - Kaavoitus

Kaava suunnittelija Carita Kosonen

Kaavoituspäällikkö Nina Marjoniemi

Tämä kaavakartta on Äänekosken kaupungin _____ 2024 § _____ hyväksymän päätöksen mukainen.

Äänekoskella _____ 2024 Hallintosihteeri Tuula Ruuska

Asemakaavatus 992 6/19

HÄRÄNVIRRRANPUISTON ASEMAKAAVAN MUUTOS

KAAVASELOSTUS

8.4.2024

KAUPUNGINVALTUUSTO HYVÄKSYNYT: __.__.202__

ASEMAKAAVAN MUUTOKSEN JA LAAJENNUKSEN SELOSTUS, JOKA KOSKEE 8. PÄIVÄNÄ HUHTIKUUTA 2024 PÄIVÄTTYÄ KARTTAA.

1. PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

1.1. Tunnistetiedot

Asemakaavan muutos koskee:

6. kaupunginosan kortteleita 518, 520 ja 5201, osaa kortteleista 218 ja 519, 17. kaupunginosan kortteliä 530 sekä niihin liittyviä katu- ja viheralueita.

Asemakaavan muutoksella muodostuu:

5. kaupunginosan osa kortteliä 519, 6. kaupunginosan korttelit 652 ja 653, osa kortteliä 218, 17. kaupunginosan kortteli 1701, osa kortteliä 645 sekä lähivirkistys-, katu- ja liikennealueet.

Asemakaava-alueella on erillinen sitova tonttijako.

Asemakaavan yhteydessä hyväksytään sitova tonttijako 5. kaupunginosan korttelin 519 tonteille 10 ja 11, 6. kaupunginosan korttelin 653 tontille 1 ja 17. kaupunginosan korttelin 645 tonteille 4 ja 5 sekä korttelin 1701 tonteille 1 ja 2.

Kaavan nimi	HÄRÄNVIRRANPUISTON ASEMAKAAVAN MUUTOS
Kaavan päiväys	8.4.2024
Kaavan laatija	Kaavoituspäällikkö Nina Marjoniemi Kaavasuunnittelija Carita Kosonen Äänekosken kaupunki Kaavoituspalvelut Hallintokatu 4, 44100 Äänekoski
Vireilletulo	Päätös kaavoituskatsauksen 2019 yhteydessä kaupunginhallituksessa 21.1.2019 § 4. Ilmoitus vireilletulosta 30.1.2019 (Kaupungin virallinen ilmoitustaulu ja Pikkukaupunkilainen)
Nähtävillä	Kaavaluonnos 13.4. – 13.5.2022 (MRA 30 §) Kaavaehdotus 22.11. – 22.12.2023 (MRA 27 §)
Hyväksyminen	Kaupunginvaltuusto __. __.2023

1.2. Kaava-alueen sijainti

Häränvirranpuiston asemakaavan muutosalue sijoittuu Äänekosken taajaman Mustaniemeen, Äänekosken sataman länsipuolelle. Etäisyyttä Äänekosken keskustaan on noin 1,5 kilometriä. Suunnittelualueen koko on noin 16,7 ha.

Suunnittelualueen sijainti ja rajaus on esitetty kansilehdellä.

1.3. Asemakaavan nimi ja tarkoitus

Asemakaavan nimi on *Häränvirranpuiston asemakaavan muutos*.

Suunnittelun kohteena on noin 16,7 hehtaarin alue, jolla on voimassa asemakaavat vuosilta 1954, -66, -72, -75, -93, -94 ja 2003. Kaavamutoksen tavoitteena on tutkia Mämmensalmentien varressa toteutumatta jääneiden kerrostalotonttien ja lähipalvelujen tontin sekä lähellä satamaa toteutumatta jääneen koulun tontin käyttötarkoituksia. Voimassa olevassa asemakaavassa kerrostalorakentamiseen varatut

alueet ovat maastonmuodoiltaan haastavia rakentamista ajatellen. Vuonna 2017 hyväksytyssä Äänekoski 2030 osayleiskaavassa suunnittelualue on esitetty muutettavan pientalovaltaiseksi asuntoalueeksi sekä lähivirkistysalueeksi. Kaavamuutoksen yhteydessä on tarkoitus tarkistaa Häränvirranpuiston ympäristössä katualueiden varauksia sekä päivittää vanhentuneet kaavamerkinnot ja -määräykset ajan tasalle.

SISÄLLYSLUETTELO

1. PERUS- JA TUNNISTETIEDOT	1
1.1. Tunnistetiedot	1
1.2. Kaava-alueen sijainti.....	1
1.3. Asemakaavan nimi ja tarkoitus	1
1.4. Luettelo selostuksen liiteasiakirjoista	3
1.5. Luettelo kaavaa koskevista asiakirjoista ja lähdemateriaalista	3
2. TIIVISTELMÄ.....	4
2.1. Asemakaava	4
2.2. Kaavaprosessin vaiheet.....	4
2.3. Asemakaavan toteuttaminen	4
3. SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT	5
3.1. Alueen yleiskuvaus	5
3.2. Luonnonympäristö	5
3.3. Rakennettu ympäristö.....	19
3.4. Maanomistus	25
4. SUUNNITTELUTILANNE.....	26
4.1. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet	26
4.2. Maakuntakaava	26
4.3. Yleiskaava	26
4.4. Asemakaava	27
4.5. Muut suunnitelmat ja selvitykset	28
5. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET	29
5.1. Asemakaavan suunnittelun tarve.....	29
5.2. Suunnittelun käynnistäminen ja sitä koskevat päätökset.....	29
5.3. Osallistuminen ja yhteistyö	29
5.3.1. Osalliset	29
5.3.2. Vireilletulo	29
5.3.3. Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettelyt	29
5.3.1. Viranomaisyhteistyö.....	33
5.4. Asemakaavan tavoitteet	33
5.4.1. Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet	33
5.4.2. Prosessin aikana syntyneet tavoitteet, tavoitteiden tarkentuminen	34
5.5. Vaihtoehtojen arviointi ja vertailu	34

6. ASEMAKAAVAN KUVAUS	37
6.1. Kaavan rakenne.....	37
6.1.1. Mitoitus.....	38
6.2. Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen.....	39
6.3. Aluevaraukset.....	39
6.4. Yleismääräykset.....	42
6.5. Nimistö.....	43
7. KAAVAN VAIKUTUKSET	43
7.1. Ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön.....	43
7.2. Rakennettu ympäristö ja yhdyskuntarakenne.....	44
7.3. Maisema-, kulttuuri- ja luonnonympäristö.....	45
7.4. Liikenne.....	46
7.5. Sosiaaliset vaikutukset.....	47
7.6. Ilmastonmuutos / ilmastonmuutoksen huomioiminen.....	47
7.7. Taloudelliset vaikutukset.....	47
8. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS	47

1.4. Luettelo selostuksen liiteasiakirjoista

1. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma
2. Asemakaavan seurantalomake
3. Luontoselvitys Häränvirrantie (Agriborealis osk. / N. Vartija, T. Nieminen, 2018)
4. Luontoselvitys Kortteli 5201 (Tmi Pohjanmaan Luontotieto / Terhi Ala-Risku, 2014)
5. Häränvirran luontoselvitysraportti (Envineer Oy / Väyrynen T, Saviranta M. ja Viitanen L.,2022)
6. Vuorovaikutusraportti
7. Tonttijaot

1.5. Luettelo kaavaa koskevista asiakirjoista ja lähdemateriaalista

- 1) Äänekoski 2030 osayleiskaavan aineisto
 - Äänekosken asemakaava-alueen hulevesiselvitys, Ramboll, 2020
- 2) Rakennusinventointi 2006, Keski-Suomen museo / Juuso Väisänen
- 3) Rakenneyleiskaava 2016 aineisto
 - Rakenneyleiskaava Äänekoski 2016 maisemaselvitys (kartta-aineisto), Äänekosken kaupunki, Anna-Kaisa Aalto, 2006
 - Rakenneyleiskaava Äänekoski 2016 luontoselvitys, Suunnittelukeskus Oy, 2006

2. TIIVISTELMÄ

2.1. Asemakaava

Asemakaava koskee Markkamäen omakotitaloalueen ja Äänekosken sataman välistä aluetta, joka muodostuu viheralueesta (Häränvirranpuisto) sekä pääosin toteutumatta jääneistä kerrostalo-, koulun ja julkisten lähipalvelurakennusten tonteista. Suunnittelualue on noin 16,7 hehtaaria, josta kaupungin maanomistuksessa on noin 90 %.

Kaavaratkaisu päivittää alueella olevia käyttötarkoituserkintöjä ajan tasalle. Kaavaratkaisu kaventaa aiemmin alueen keskiosaan osoitettuja rakentamisen alueita suunnittelualueen luontoarvojen säilyttämiseksi ja toisaalta osoittaa uutta rakentamista suunnittelualueen laiduille jatkamaan luontevasti nykyistä toteutunutta kaupunkirakennetta. Kaavaratkaisu esittää päivitettyt tarvittavat liikenteelliset ratkaisut. Alatien ja Vellamontien välinen katualue on tarpeen toteuttaa vastaamaan asemakaavaa, jotta kaavassa esitetyt sataman läheiset alueet voidaan kokonaisuudessaan ottaa käyttöön.

Rakentamiseen varattuja korttelialueita on osoitettu yhteensä noin 4,0 ha (AK, ALK, AR, AO, Y, K-8), josta asumisen osuus on noin 3,3 ha. Lisäksi lähivirkistysalueita (VL-1, VL) on osoitettu noin 8,2 ha ja katu- ja liikennealueita (kadut, LP ja LV-3) noin 4,5 ha. Asumisen tontteja on osoitettu 8, joista rakentamattomia on viisi: 3 erillispientalojen tonttia ja 2 rivitalojen tai muiden kytkettyjen asuinrakennusten tonttia. Yritystontteja muodostuu kaksi (2), joista yksi on kokonaan rakentamaton. Tontit ovat liike- ja toimistorakennuksille, joille saa sijoittaa myös satamatoimintaa palvelevia rakennuksia kuten venehalleja ja huoltorakennuksia. Yleisten rakennusten tontteja kaavassa on osoitettu 1 kpl. Rakennusoikeudet suunnittelualueella on osoitettu vaihdellen kerrosneliöillä ja tonttitehokkuudella $e=0.20 \dots e=0.60$. Kerroskorkeudet vaihtelevat välillä I – 1/2k IV. Rakentamista kaavassa on yhteensä osoitettu noin 14118 k-m², mikä on noin 20200 k-m² vähemmän kuin voimassa olevassa kaavassa. Rakentamisen kerrosalasta rakentamattomille asumisen tonteille sijoittuu noin 5500 k-m², uusille yritystonteille 1600 k-m² ja rakentamattomalle yleisten rakennusten korttelialueelle noin 850 k-m².

2.2. Kaavaprosessin vaiheet

Kaavahanke on käynnistetty ja saatettu vireille kaavoituskatsauksen 2019 yhteydessä kaupunginhallituksen päätöksellä 21.1.2019 § 4. Vireilletulosta kuulutettiin kaupungin virallisella ilmoitustaululla ja *Pikkukaupunkilainen*-lehdessä 30.1.2021. Vireilletulon yhteydessä on julkaistu hanketta kuvaava osallistumis- ja arviointisuunnitelma. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa päivitetään tarpeen mukaan kaavahankkeen edetessä.

Kaupunginhallitus päätti 28.3.2022 § 89 asemakaavaluonnoksen nähtäville asettamisesta. Asemakaavan luonnosaineisto asetettiin julkisesti nähtäville 13.4. – 13.5.2022 väliseksi ajaksi kaupungin kotisivuille sekä kaupungintalon aulaan.

Kaupunginhallitus päätti 6.11.2023 § 410 asemakaavan ehdotusaineiston nähtäville asettamisesta. Kaavaehdotusaineisto pidettiin julkisesti nähtävillä 22.11. – 22.12.2023 välisen ajan Äänekosken kaupungin kotisivuilla ja kaupungintalon aulaan.

Kaupunginhallitus päätti esittää asemakaavan hyväksymistä kaupunginvaltuustolle kokouksessaan __.__.2024 § __. Äänekosken kaupunginvaltuusto hyväksyi asemakaavan __.__.2024 § __.

2.3. Asemakaavan toteuttaminen

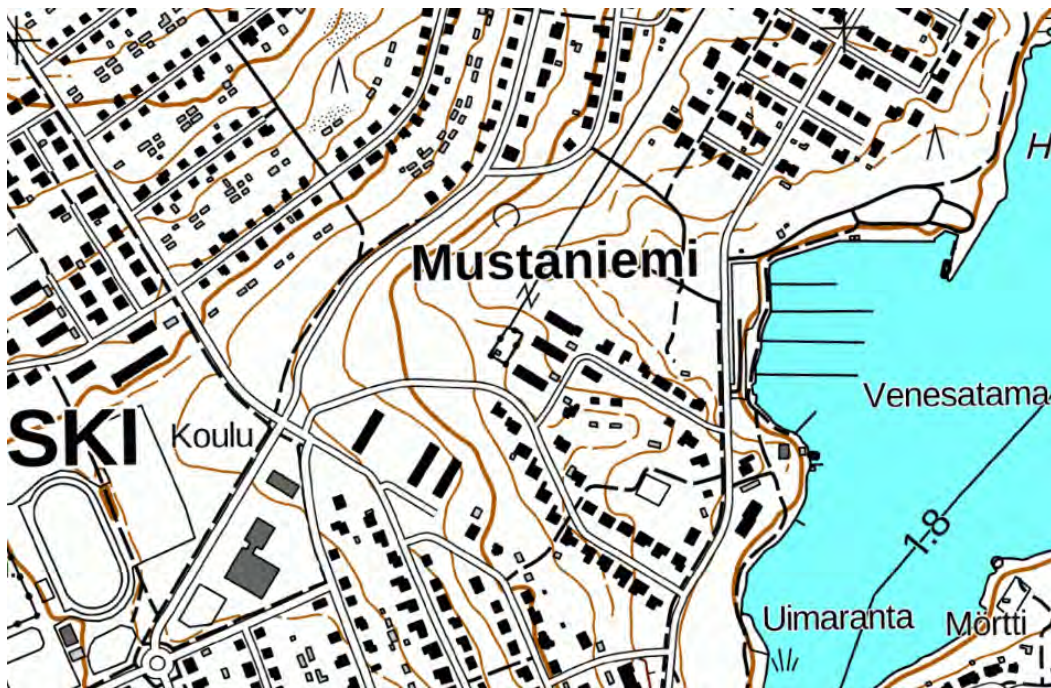
Kaavan toteuttaminen voi käynnistyä kaavan saatua lainvoiman. Alueelle hyväksytään kaavamutoksen yhteydessä sitova tonttijako 5. kaupunginosan korttelin 519 tonteille 10 ja 11, 6. kaupunginosan kortteliin 653 sekä 17. kaupunginosan korttelin 645 tonteille 4 ja 5, että korttelin 1701 tontille 2. Muilta osin alueelle laaditaan erillinen sitova tonttijako. Alueelle ei ole laadittu erillisiä rakentamistapaohjeita.

3. SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT

3.1. Alueen yleiskuvaus

Suunnittelualue sijoittuu Markkamäen omakotitaloalueen ja Äänekosken sataman väliselle alueelle, joka muodostuu viheralueesta (Häränvirranpuisto) sekä pääosin toteutumatta jääneistä kerrostalo-, koulun ja julkisten lähipalvelurakennusten tonteista. Suunnittelualue on noin 16,7 hehtaaria, josta kaupungin maanomistuksessa on noin 90 %. Äänekosken keskustaan alueelta on matkaa noin 1,5 kilometriä.

Alueen maasto nousee suunnittelualueen itälaidasta länteen mentäessä. Sataman läheisyydessä maasto on tasaisinta ja toteutumatta jääneiden kerrostalotonttien kohdalla rinne on jyrkimmillään. Suunnittelualueen ympäristö on paikoin kosteaa metsämaastoa ja pääosin rakentamatonta sataman läheistä venehallia sekä luoteiskulman muutamaa kerrostalotonttia lukuun ottamatta. Metsää halkovat alueen tiestö -Mämmensalmentie, Vellamontie, Mannisenkatu, Mäkikatu ja Alatie- sekä keskiosan läpi kulkeva sähkölinja-alue. Suunnittelualueen välittömässä läheisyydessä sijaitsee pientaloasutusta sekä satama-, lähimarket-, koulu- ja urheilutoimintoja.

Kuva. Peruskartalla näkyvä suunnittelualue ja sen lähialueiden rakennettua ympäristöä. (Peruskartta, Maanmittauslaitos)

3.2. Luonnonympäristö

Alueen ympäristö on pääosin metsää ja vähäisessä määrin rakennettua ympäristöä. Rakennettua ympäristöä edustaa kerrostalokortteli alueen lounaisosassa ja venehalli itäosassa. Suunnittelualueella ei sijaitse Natura 2000 –verkostoon kuuluvia kohteita tai luonnonsuojelulain mukaisia suojelualueita.

Aluetta koskee vuoden 2006 luontoselvitykset, jotka alun perin on tehty Äänekosken rakenneyleiskaavaa 2016 varten. Lisäksi alueelle on tehty vuosina 2014 ja 2018 asemakaavatasoiset luontoselvitykset, joita on täydennetty vielä kaavahankkeen yhteydessä luontoselvityksellä (2022). Uusimmassa vuoden 2022 selvityksessä tutkittiin aluetta erityisesti direktiivilajien osalta. Samaan selvitykseen sisällytettiin asemakaavatasoinen luontoselvitys alueen koillisosassa olevalle viheralueelle, jotta luontoselvitykset kokonaisuudessaan kattaisivat mahdolliset uudet rakentamisen alueet.

Rakenneyleiskaavan luontoselvitykset (SKOY 2006)

Rakenneyleiskaavan yhteydessä tehdyssä luontoselvityksessä suunnittelualue kokonaisuudessaan on katsottu kuuluvan Mustaniemen, Ääneniemen ja Äänemäen yhdistävään ekologisesti merkittävään vyöhykkeeseen. Suunnittelualueella on katsottu sijaitsevan osa paikallisesti arvokasta luontokohdetta

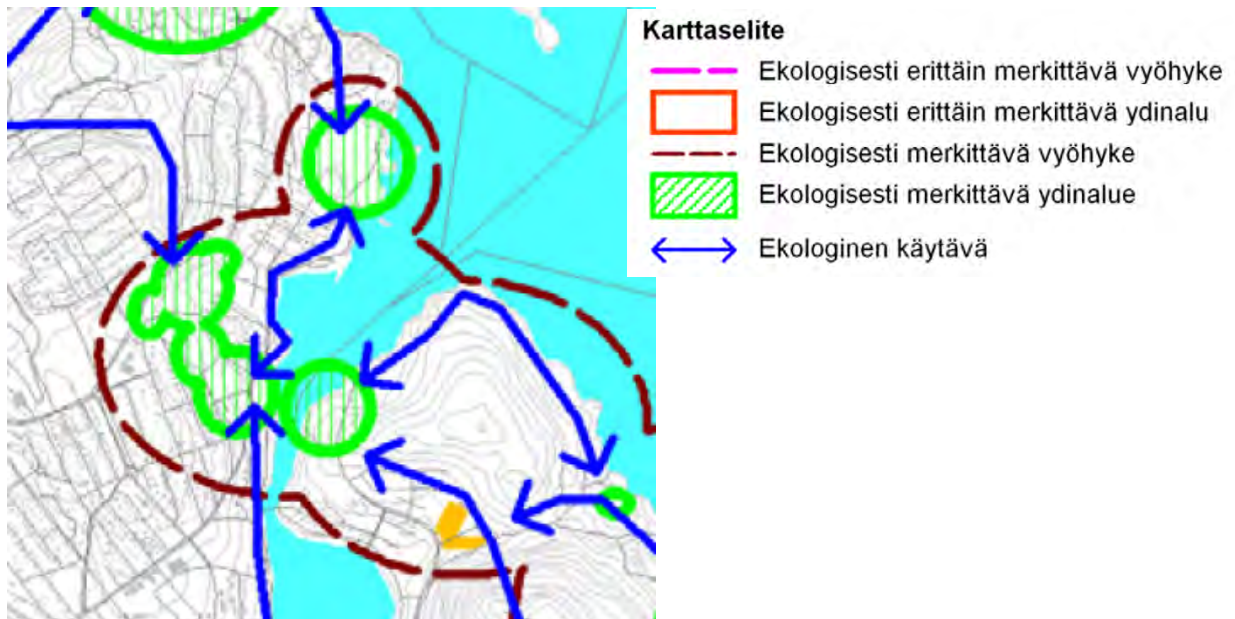
(Mustaniemi). Samalla Häränvirranpuiston suunnittelualueen voimakkain rinneosuus on selvityksen mukaan myös osa ekologisesti merkittävää ydinaluetta, josta on osoitettu lähtevän ekologinen käytävä pohjoisen suuntaan.

Karttaselite

	Luonnonsuojelualue		Luonnonmonimuotoisuuden kannalta arvokas metsäalue
	Natura-alue		Suojeltu valuma-alue
	Suojeluohjelman kohde		Perinnemaisemakohde
	Suojeluohjelman kohde		Perinnemaisemakohde
	Pistemäinen arvokas luontokohte		Luontodirektiivin liitteen IV(a) laji
	Arvokas luontokohte		Erittäin uhanalainen laji
	Liito-oravan lisääntymisalue		Vaarantunut laji
	Liito-oravan ruokailualue		Alueellisesti uhanalainen laji
	Arvokas pienvesi		Silmälläpidettävä laji
	Arvokas pienvesi		Rakennekaavaraja
	Arvokas kallioalue		

Kuva. Ote Äänekosken rakenneyleiskaavan 2016 luontoselvityksen (SKOY 2006) karttaliitteestä. Liitteessä esitetään koko Äänekosken kaupungin tasolla arvokkaat luontokohteet, luonnonsuojelualueet, Natura-alueet ja suojeluohjelman kohteet, perinnemaisemakohdeet, pohjavesialueet, uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit sekä luontodirektiivin liitteen IV (a) lajit.

Kuva. Ote Äänekosken rakenneyleiskaavan 2016 karttaliitteestä Äänekosken-Suolahden taajamien ekologinen verkosto.

Luontoselvitys 2014 (Tmi Pohjanmaan Luontotieto)

Luontoselvitys vuodelta 2014 kattaa suunnittelualueen keskiosan, jonne on voimassa olevassa asemakaavassa osoitettu kerrostalokortteleita. Luontoselvityksessä esitetään kolme kaavoituksessa huomioitavaa luontokohdetta: rinteessä virtaavat purot, alueella tällöin havaittu lehtomataaraesiintymä ja riittävän leveän metsäisen virheryhityksen säilyttäminen Markkamäeltä sataman suuntaan. Luontoselvitys on kokonaisuudessaan kaavaselostuksen liitteenä (Liite 4).

Luontoselvitys 2018 (Agriborealis osk)

Linnusto

Suunnittelualueelta havaittiin laulun perusteella runsaimpina peippo, pajulintu, punakylkirastas ja lehtokerttu. Lisäksi selvityksen aikana kuultiin räkättirastas, mustarastas, talitiainen, sinitäinen, varis, harakka, käpytikka, kirjosiippo ja viherpeippo (VU). Viherpeippo on uhanalaisuusluokituksessa merkitty vaarantuneeksi lajiksi. Asutuksen läheisyydessä pesii tervapääskyjä. Lisäksi tiira.fi -sivustolta tarkistettiin ajankohtaiset havainnot, ja sen mukaan toukokuussa Mustaniemen rinteessä on kuultu myös idänuunilinnun laulua.

Liito-orava

Liito-oravan papanoita löydettiin Mustaniemen puronvarsilehdosta eteläisemmän puron molemmin puolin suurten kuusien ja kahden haavan tyviltä. Samoin papanahavaintoja tehtiin Häränvirran puistotien eteläpuolelta rinteestä kerrostalojen läheisyydestä. Haavoista toisen tyvellä oli joitakin kymmeniä papanoita, ja samoin muutaman kuusen tyveltä löytyi enemmän papanoita.

Muuten havaitut papanamäärät olivat melko niukkoja. Papanoista suurin osa oli tuoreita, vähintään tämän keväisiä, mutta myös vanhempia papanoita löytyi. Kaikkiaan papanoita löytyi 16 puun tyveltä. Suunnittelualueelta löytyi myös liito-oravalle soveltuvia kolopuita, joskaan niiden alla ei papanoita nyt ollut. Risupesä ei havaittu lainkaan.

Johtopäätökset ja suositukset

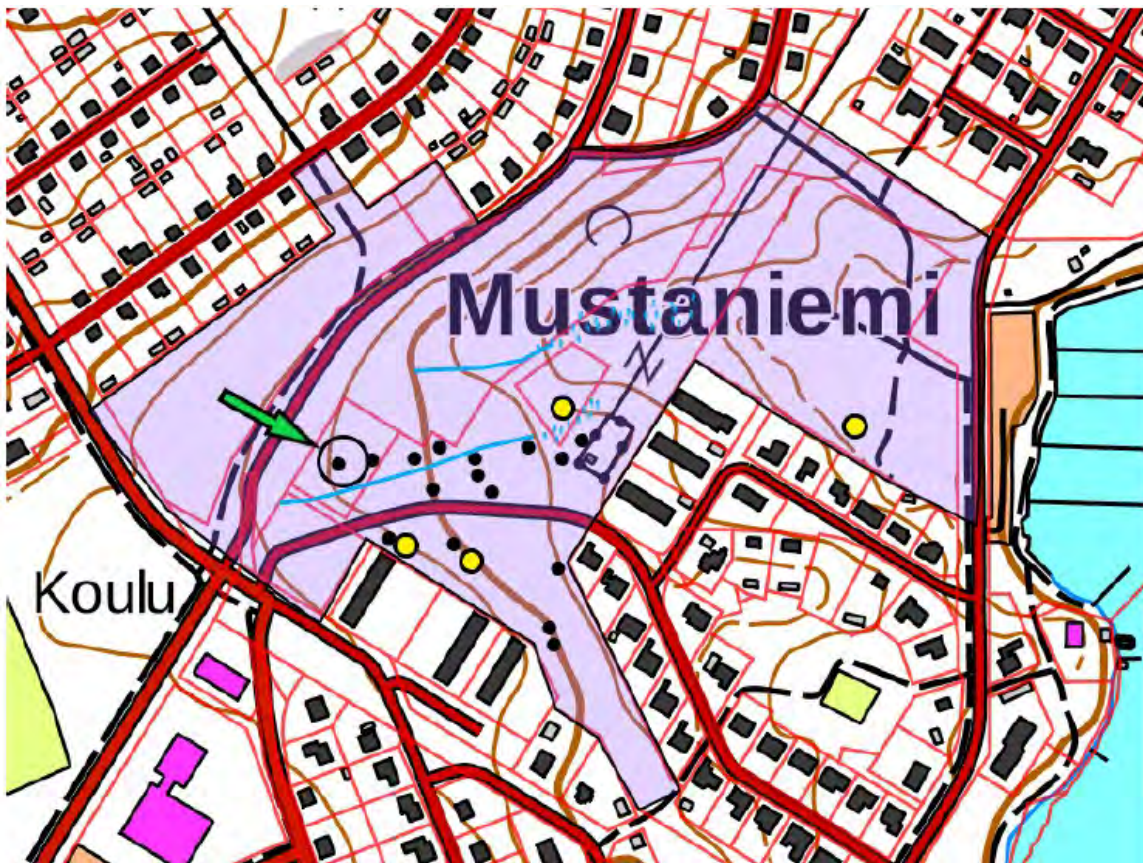
Selvityksen mukaan selvitysalueella ei ole luonnonsuojelulaissa mainittuja suojeltuja luontotyyppisiä eikä luontodirektiivin luontotyyppisiä. Alueen halki virtaavat purot ovat metsälain 10 §:n perusteella rauhoitettuja erityisen arvokkaita elinympäristöjä, joiden luonnotilaisuutta on puuston harvennuksella heikennetty.

Mustaniemen rinnelehdon etelänpuoleinen alue on liito-oravan elinpiiriä, joka jatkuu myös Häränvirran puistotien eteläpuolelle.

Selvitys suosittelee säästämään liito-oravan reviirin eli puronvarsilehdon hakkuilta riittävällä suojavyöhykkeellä ja järeää puustoa (kuusi, haapa) pesimis- ja levähdyspuina. Ravintokasvinaan liito-orava käyttää nuorta lehtipuustoa (haapa, harmaaleppä, koivu, pihlaja), joten sen harvennuksia suositellaan tehtävän jatkossa harkiten. Myös kaikki kolopuut esitetään säästettävänä mahdollisina pesimis- ja levähdyspuina. Alueella syntyvillä liito-oravan poikasilla on leviämispainetta, ja uusien reviirien etsiminen on arvioitu kohdistuvan ainakin luoteeseen Niinimäen suuntaan, jossa liito-oravalle soveliaista maastoa on aiemmin todettu olevan. Kääpäisten puiden ja lahopuiden jättämistä maastoon on selvityksessä suositeltu monimuotoisuuden lisäämiseksi.

Lehtomataran esiintymän varalta ehdotettiin uusintakäyntejä maastossa, jotta nähdään toipuuko laji elinympäristön muutoksesta. Linnusto esitettiin huomioitavan siten, että rakentamistyöt ajoitetaan muuhun kuin pesintäaikaan.

Luontoselvitys on kokonaisuudessaan kaavaselostuksen liitteenä (Liite 3).

Kuva. Selvitysalueen raja (tummennettu). Karttaan on merkitty liito-oravan papanoilla merkkäamat puut (mustat pisteet) sekä alueelta löydetyt kolopuut (keltaiset ympyrät), jotka soveltuvat liito-oravan pesäpuiksi. Kolopuiden tyviltä ei vuoden 2018 selvityksessä löydetty papanoita. Vihreä nuoli osoittaa paikan, jolla aiemman luontoselvityksen mukaan on ollut lehtomataraesintymä. Puronvarret on merkitty sinisellä viivalla ja piilopuot sinisin pistein.

Luontoselvitys 2022 (Envineer Oy)

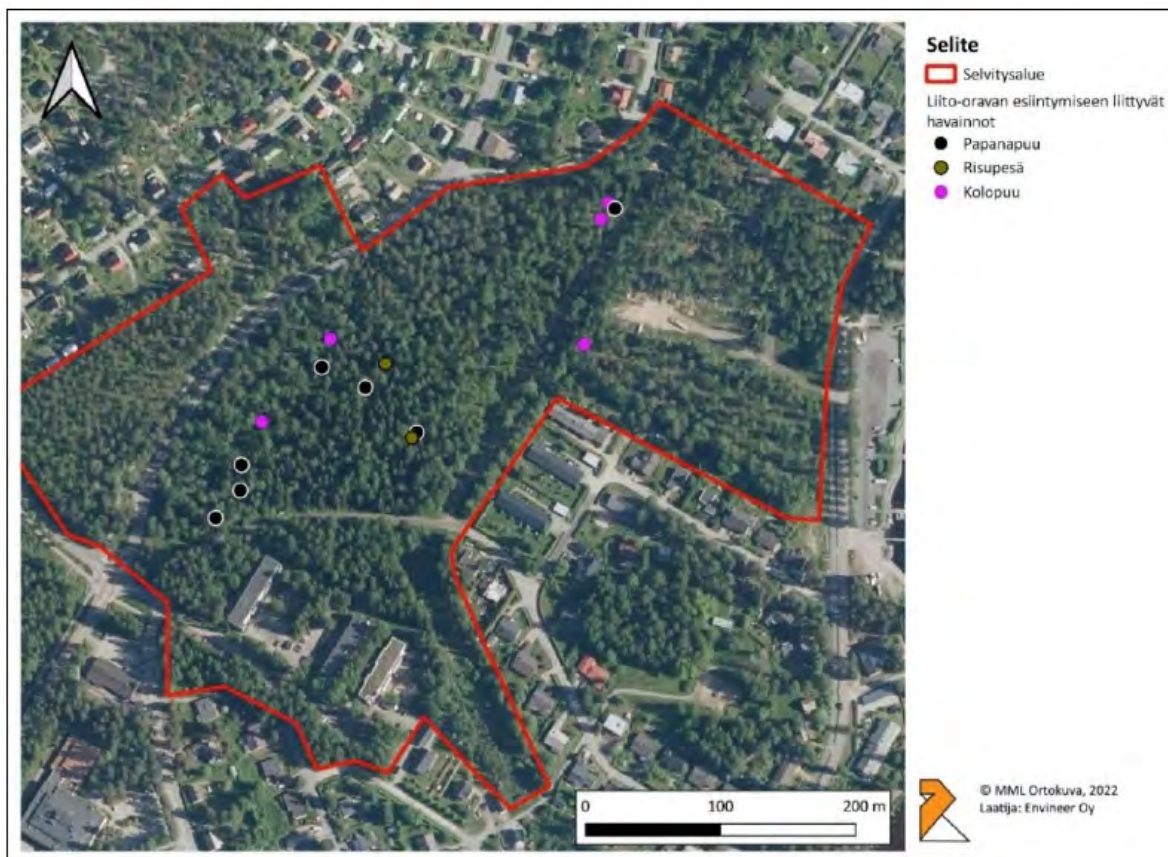
Linnusto

Alueen linnustolliset arvot ovat vähäiset. Lajisto koostuu tavanomaisesta sekametsien ja havupuuvältaisten metsien lajistosta. Alueella tavattiin silmälläpidettävistä lajeista västäräkki ja harakka. Lisäksi alueella havaittiin erittäin uhanalaiseksi merkitty viherpeippo. Uhanalaisuuden syy on alkueläinlajin ai-

heuttaman kuolleisuuden lisääntyminen (Hyvärinen ym. 2019), eikä ihmistoiminnasta johtuvat syyt kuten elinympäristöjen vähentyminen tai elinympäristöjen laadun heikkeneminen. Alueella ei havaittu lintudirektiiviliitteen I lajeja tai Suomen vastuulajeja.

Liito-orava

Selvitysalueelta havaittiin seitsemän papanapuuta, viisi kolopuuta sekä kaksi risupesää. Eniten papanapuita havaittiin Mannisenkadun pohjoispuolella sijaitsevan puronvarsilehdon läheisyydessä. Kolopuita esiintyi Mämmensalmentien itäpuolella, selvitysalueen koillisnurkassa sekä sähkölinjareitin itäpuolella.

Kuva. Selvitysalue, papanapuut, risupesät ja kolopuut vuoden 2022 luontoselvityksen kartoituksessa (Envineer Oy 2022).

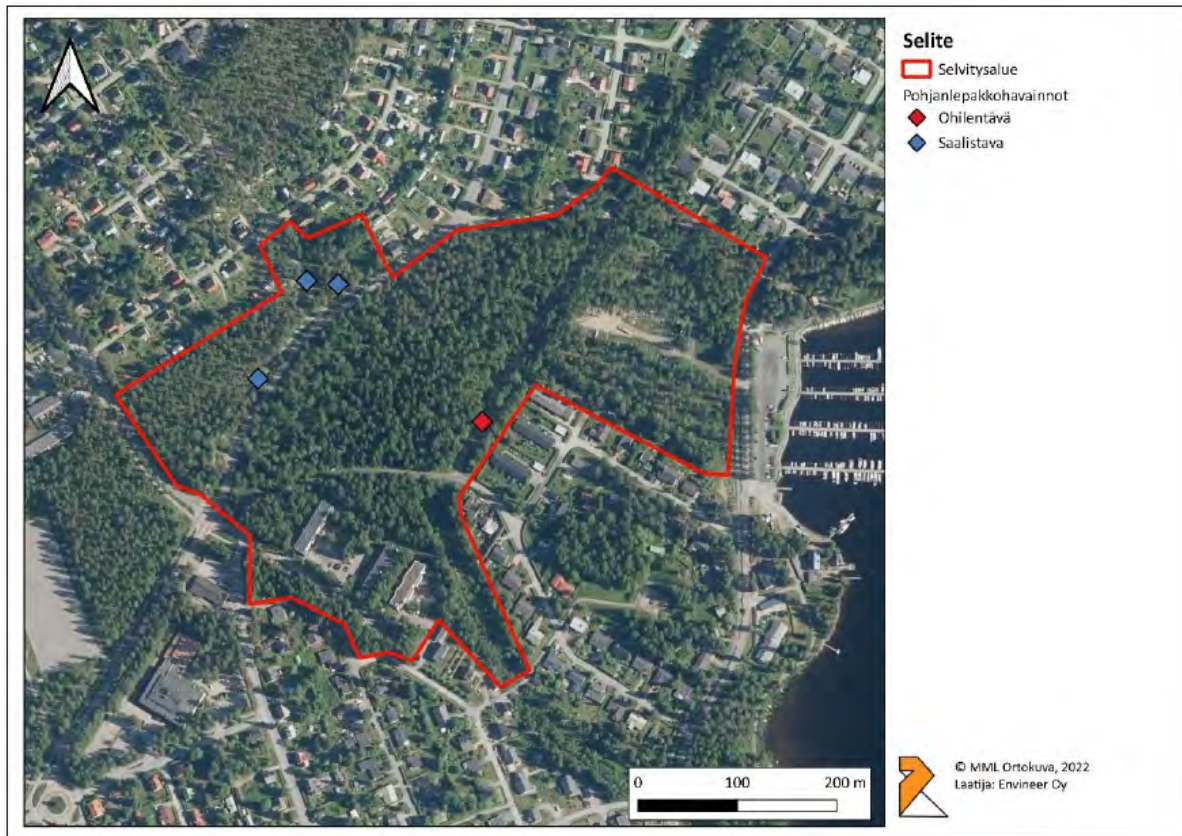
Viitasammakko

Alueella ei esiinny viitasammakolle soveltuvia elinympäristöjä. Selvitysalueen itäreunassa, purouoman alajuoksulla sijaitsee alueen ainut kosteampi elinympäristö. Alajuoksulta havaittiin ruskosammakon kutua, mutta ei viitasammakkoa.

Lepakot

Alueella havaittiin yhteensä neljä pohjanlepakkohavaintoa (*Eptesicus nilssonii*), joista yksi ohilentävänä ja kolme saalistamassa. Saalistavat lepakot sijoittuivat Mämmensalmentien pohjoispuolelle sijoitettavalle kevyen liikenteen väylälle. Havaintojen perusteella alueella saalistavat pohjanlepakot olivat eri yksilöitä. Selvitysalueen pohjoisreunassa nähtiin kaksi saalistavaa pohjanlepakkoa ja 100 m edellä mainituista yksilöistä lounaaseen havaittiin yksittäinen saalistava pohjanlepakko.

Kartoitusten perusteella saalistusalueet voidaan luokitella luokkaan III: muu lepakoiden käyttämä alue; Maankäytössä mahdollisuuksien mukaan huomioitava alueen arvo lepakoille.

Kuva. Vuoden 2022 luontoselvityksen kartoituksessa tehdyt leppäkohavainnot (Envineer Oy 2022).

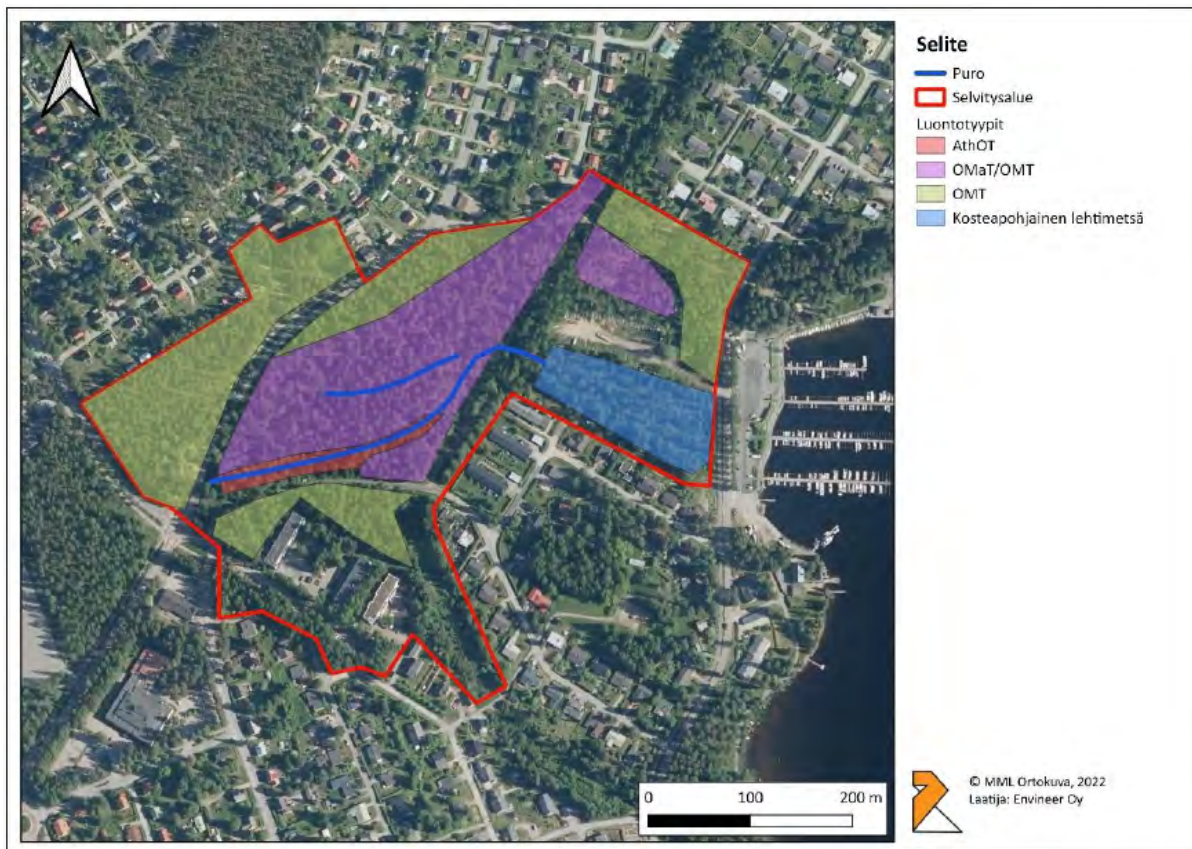
Luontotyytit ja kasvillisuus

Selvitysalueen yleisin luontotyyppi koostuu valtaosin käenkaali-oravanmarjatyyppiin (OMaT) lehdestä, jolla esiintyy pienialaisena satunnaisesti käenkaali-mustikkatyyppiin (OMT) lehtomaista kangasta. Kohteen luonnontilaisuus voidaan luokitella LT-luokkaan 1 (LT-luokka1: Voimakkaasti käsitellyt luontotyypit. Yksipuolinen ja tasaikäinen puusto. Hakkuutähteet ainoa lahopuun muoto. Esim. muokatut nuoret ja varttuneet kasvatusmetsät.) Alueen kasvillisuudessa tavataan mm. mustikka, metsätähti, oravanmarja, nuokkuhelmikkä, metsäimarre, kieli, ahomansikka, korpipaatsama, lehtotesma, vanamo, sananjalka ja kultapiisku. Puusto koostuu mm. kuusesta, männystä, haavasta, tuomesta, harmaalepästä ja pihlajasta.

Selvitysalueen pohjois- ja länsireunassa esiintyy puolestaan laajemmin lehtomaista kangasta. Kasvillisuus lehtomaisella kankaalla on tavanomaista. Pohjoisosissa valtapuuna esiintyy mänty, kun taas länsireunassa kuusi on vallitsevampi. Kohteiden luonnontilaisuus voidaan luokitella luokkaan 1.

Selvitysalueen eteläreunassa esiintyvän puron lähiympäristö on hiirenporras-käenkaalittyyppiin (AthOT) kosteaa keskivanteista lehtoa. Puronvarren lähiympäristö on metsälain 10§:n mukainen kohde (Lähteiden, purojen ja pysyvän vedenjuoksu-uoman muodostavien norojen sekä enintään 0,5 hehtaarin suuruisten lampien välittömät lähiympäristöt, joiden ominaispiirteitä ovat veden läheisyydestä ja puu- ja pensaskerroksesta johtuvat erityiset kasvuolosuhteet ja pienilmasto). Puronvarsilehdon luonnontilaisuuteen ovat vaikuttaneet metsätaloustoimenpiteet ja kohde voidaan luonnontilaisuudeltaan luokitella luokkaan 2 (LT-luokka 2: Kohteella on havaittavissa selviä merkkejä metsänkäsitteystä tai muusta ihmistoiminnasta. Luonnontila on selvästi muuttunut ja luonnonmetsien ominaispiirteitä ei ole havaittavissa.) Kasvillisuudessa tavataan mm. soreahiirenporras, korpi-imarre, metsäimarre, metsäalvejuuri, korpipaatsama, käenkaali, oravanmarja, mustakonnanmarja, metsäkurjenpolvi ja metsätähti. Puronvarren valtapuuna esiintyy kuusi. Puronvarren lähiympäristössä esiintyy runsaana tuomea paikoitellen pohjanpuna- ja mustaherukkaa. Muita lehtolajeja kuten näsiä ja lehtokuusama tavataan myös alueella. Eteläisemmästä purosta hieman pohjoiseen esiintyy kivenlohkareiden suojissa virtaava piilopuro,

jonka uoma ja lähiympäristö on voimakkaasti metsänkäsittelyn myötä muuttunut. Piilopuron lähiympäristö on OMaT/OMT tyypin lehtoa/lehtomaista kangasta.

Kuva. Alueella esiintyvät luontotyytit ja purot (Envineer Oy 2022).

Selvitysalueen itäosassa, sähkölinjalta Vellamontien varteen, on kosteapohjaista lehtimetsää. Alue on lohcareista ja tiheän pensaskerroksen peittämä. Kuviolla esiintyy myös kansallisesti haitalliseksi luokiteltua vieraslajia, jättipalsamia.

Lehtomataraa on alueella havaittu vuonna 2014 (Pohjanmaan luontotieto, 2014). Vuoden 2018 (Agri-borealis, 2018) selvityksissä lajia ei ole tavattu alueella eikä sitä myöskään havaittu vuoden 2022 selvityksessä. On mahdollista, että laji on hävinnyt alueelta metsänkäsittelyn myötä, sillä vuoden 2014 havainto sijoittuu alueelle, jossa on metsäkoneuran jättämiä jälkiä.

Kuva. Kosteapohjaista lehtimetsää selvitysalueen itäreunassa. (Envineer Oy 2022).

Kuva. Vasemmalla ylhäällä Mannisenkadun läheisyydessä esiintyvän puron alajuoksua ja oikealla ylhäällä puron yläjuoksun saniaislehtoa. Vasemmalla alhaalla alueella esiintyvän piilopuron yläpuolista kivikkoa ja oikealla alhaalla lehtomaista kangasta Mämmensalmentien itäpuolella (Envineer Oy 2022).

Selvitysalueella ei esiinny luonnonsuojelulaissa mainittuja suojeltuja luontotyyppisiä eikä luontodirektiivin luontotyyppisiä. Alueen halki virtaavien purojen lähiympäristöt luokitellaan metsälain 10 §:n perusteella erityisen arvokkaiksi elinympäristöiksi, joista erityisesti pohjoisemman piilopuron luonnontilaisuutta on metsätaloustoimin heikennetty. Huomionarvoisimmat elinympäristöt sijoittuvat puronvarsien läheisyyteen, joiden lähiympäristö suositellaan jätettäväksi metsätaloustoimien ulkopuolelle. Metsänkäsittely lisää avoimuutta ja paahteisuutta, jolloin puronvarren mikroilmastolliset ominaispiirteet heikenevät vaikuttaen puronvarsien kasvillisuuteen. Lisäksi metsänkäsittely lisää avoimuutta kasvialoilla, joka mahdollistaa pioneerilajiston levittytymisen alueella. Ympäristötekijöiden muuttuessa pioneerilajit voivat syrjäyttää varjoisista ja lämpötilan tasaisimmasta vaihteluista hyötyvää lehtojen lajistoa.

Alueella sijaitsee liito-oravan reviiri, jonka pääpaino sijoittuu selvitysalueen eteläosiin puronvarsilehdon läheisyyteen. Puronvarsilehto suositellaan säästettäväksi hakkuilta riittävällä suojavyöhykkeellä. Alueella esiintyy runsaasti liito-oravalle ravintopuiksi soveltuvaa lehtipuustoa, joten ravintopuiksi kelpaavien lehtipuiden harvennus tulee tehdä harkiten. Liito-orava esiintyy tyypillisesti varttuneessa kuusivaltaisessa sekametsässä (Nieminen, 2017), joten lehtipuuston ajoittainen harkittu harvennaminen voi lisätä alueen avoimuutta, joka puolestaan voi edesauttaa liito-oravan esiintymistä alueella. Alueella havaittiin myös pesimistarkoitukseen soveltuvia kolopuita ja risupesiä. Kolopuut, papanamerkit puut sekä puut, joissa esiintyy risupesiä, tulee jättää metsänkäsittelyn ulkopuolelle. Lisäksi alueella tavattu järeämpi puusto (kuusi, haapa) suositellaan säästettäväksi pesimis- ja levähdyspuina. Mäkeläisen ym. (2015) mukaan, ekologisten käytävien säilyttäminen viheralueiden ja liito-oravahabitaattien välillä on tärkeä osa liito-oravahabitaatin kelpoisuutta. Näin ollen soveliaista puustoa tulisi jättää alueen lähialueille, jotta lajin liikkuminen eri viheralueiden välillä on mahdollista.

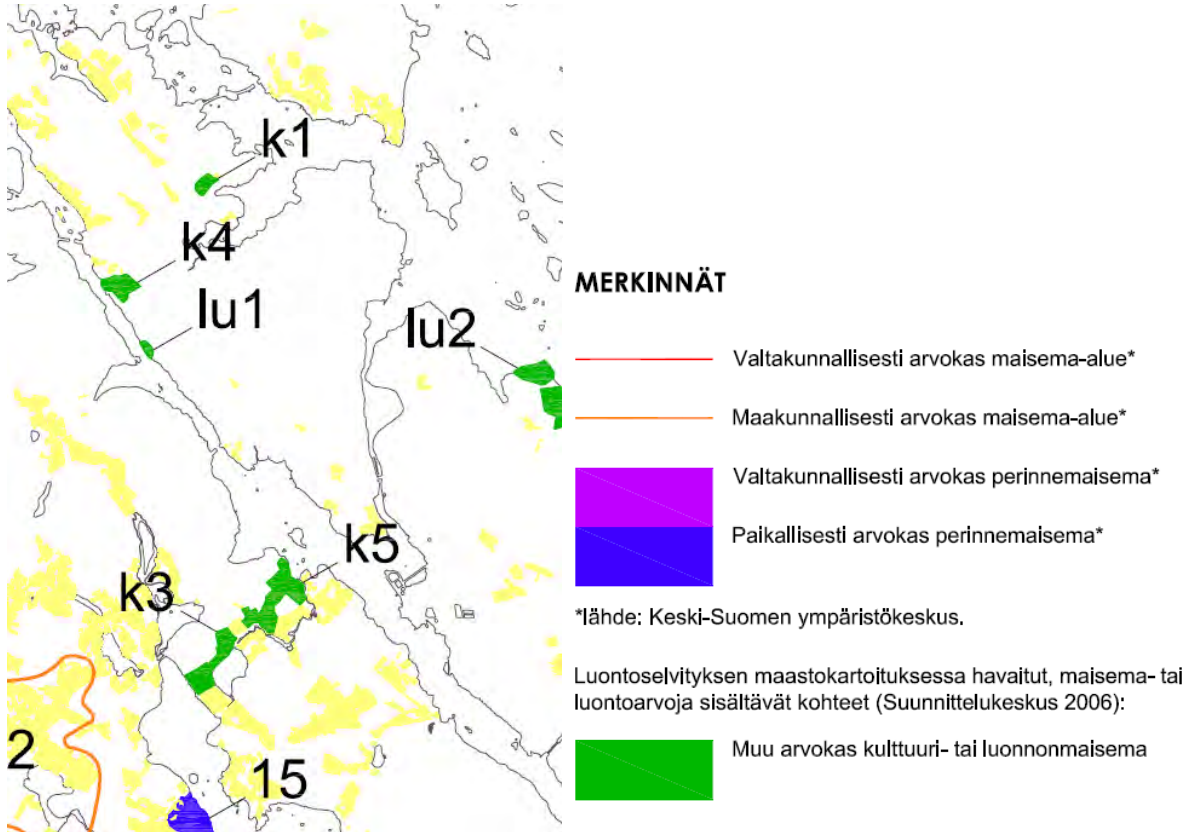
Lepakoille soveltuvat pesäpuut (kolopuut) suositellaan jätettäväksi metsänkäsittelyn ulkopuolelle. Saalistusalueet puolestaan sijoittuvat teiden välittömään läheisyyteen, eivätkä täten aiheuta toimenpiteitä.

Mikäli metsänkäsittelyä alueella toteutetaan, suositellaan se suoritettavan lintujen pesintäajan ulkopuolella.

Luontoselvitys on kokonaisuudessaan kaavaselostuksen liitteenä (Liite 5).

Maisemarakenne ja maisemakuva

Suomen maisemamaakuntaluokituksen mukaan suunnittelualue kuuluu Keski-Suomen järvisetuun. Suunnittelualueita laajemmin tarkastellessa maisemaa leimaa erityisesti ympäristön asuinrakentaminen, puustoiset viheralueet sekä vesistön ja sataman läheisyys. Alue on kokonaisuudessaan vaihdellen enemmän tai vähemmän jyrkkää rinnemaastoa, jonka katurakenteet kaarrellen seurailevat maaston muotoja.

Kuva. Ote rakenneyleiskaavaa 2016 varten tehdyn maisemaselvityksen kartasta *Arvokkaat alueet* (Aalto 2006). Suunnittelualueen kohdalle ei ole osoitettu sijoittuvan erityisiä kulttuuri- tai luonnonmaisympäristöalueita.

Suunnittelualue itsessään on pääosin rakentamaton metsäaluetta, jota halkovat katuyhteydet ja keskiosan puuston sähkölinjojen suojavyöhyke. Alueen rakennettua ympäristöä edustavat luoteessa sijaitseva kerrostalokortteli ja itäosan venehalli. Olemassa olevan rakentamisen läheisille viheralueille sijoituu myös muutama puistomuuntamo.

Alueen maasto on rinteinen, korkeuden kasvaessa voimakkaasti idästä länteen kulkiessa tavoitellen luoteessa sijaitsevaa Markkamäen korkeinta kohtaa. Sataman välittömässä läheisyydessä maasto on tasaisempaa. Maisemat avautuvat alueen pohjois- ja länsilaidoilta pientaloasutukseen päin, etelälaidalta kerrostaloasutukseen, lähimarketille sekä urheilukeskuksen lähimetsään ja itälaidalta asutukseen, satama-alueelle sekä järvinäkymään *Keiteleelle*. Alueen keskiosan puustoisella viheralueella näkymät muuhun ympäristöön jäävät kohtalaisen suppeiksi. Puustoiset viheralueet jatkuvat alueelta moneen eri ilmansuuntaan tehden alueesta tärkeän liittymäkohdan viherverkostossa.

Kuvia. Ilmakuvia vuodelta 2018. Suunnittelualue sijaitsee Markkamäen, Mustaniemen ja Kirkonmäen asutusalueiden kyljessä Äänekosken sataman tuntumassa. Alueelle voimassa olevassa asemakaavassa osoitetut kerrostalokorttelit, koulu ja julkisten lähipalvelurakennusten korttelialue eivät ole toteutuneet alueelle. Alue on nykyään pääosin metsäinen vihheralue. Vuoden 2018 jälkeen sataman lähelle alueelle on rakentunut venehalli.

Kuva. Näkymä venehallin suunnalta Äänekosken satamaan päin. Satama-alueella näkyy paljon talvisäilytyksessä olevia veneitä.

Kuva. Näkymä Äänekosken satamaan ja siitä lounaaseen. Etäällä horisontissa on erotettavissa korkealle kohoava Tärttämäki.

Hulevedet

Asemakaavoitetulle alueelle ei ole ennestään osoitettu hulevesien käsittelyyn liittyviä määräyksiä. Suunnittelualueella hulevesien keräys ja ohjaus on järjestetty pääosin ojituksin ja mahdollisin tonttikohtaisin järjestelyin. Hulevesien huomioimiseksi kaava-alueilla on huleveden pääreitit mahdollisuuksien mukaan hyvä pitää avonaisina uomina. Avouomat toimivat huleveden virtausta tasaavina ja eroosiosuojattuina (nurmetettuina) myös huleveden laatua parantavina elementteinä. Uusilla kaava-alueilla tulisi ainakin huleveden keskeisten pääreittien osuuksille tehdä riittävät aluevaraukset huomioiden uomien riittävän loivat luiskaukset. Hulevedet eivät saa kasvattaa maanteiden lasku- ja sivuojien vesimääriä, joten alueelta kertyviä hulevesiä on viivytettävä. Lähtökohtaisesti hulevesien viivyttäminen tulee tapahtua tontti-alueella.

Äänekosken keskusta-alueelle on valmistunut erillinen hulevesiselvitys (Ramboll) vuonna 2020, joka kattaa myös Häränvirranpuiston asemakaavan muutosalueen.

Hulevesiselvitys 2020

Suunnittelualue sijoittuu selvityksessä Mustaniemen valuma-alueeseen (VA 5, päävaluma-alue). Tarkemmin suunnittelualue sijoittuu selvityksen mukaiselle valuma-alueelle 5.1.

Päävaluma-alueen yleiskuvauksen mukaan hulevedet Mustaniemen valuma-alueelta päätyvät Ala-Keiteleeseen Ääneselkään sekä Ääneselän ja Äänejärven väliseen Häränvirtaan. Mustaniemen valuma-alue vastaanottaa laajalta alueelta hulevesiä ja alueen läpi kulkee kaksi suurehkoa tulvareittiä. Alue käsittää väljää pien- ja rivitaloasumista sekä luonnontilaisia viheralueita. Mustaniemen valuma-alueen noin 60 ha kokoiseen alueen hulevesistä suurin osa purkaa Äänekosken venesataman lähialueille useasta pisteestä.

Valuma-alueen 5.1 päähulevesireitti johdattaa Markkamäen valuma-alueelta tulevia vesiä 30 ha käsittävän alueensa halki. Mahdollisesti myös Kellonkannan alueelta (hulevesiselvityksessä VA 3) johtuu hulevesiä alueelle va 5.1. Alueen viheralueista merkittävä osa on luonnon monimuotoisuuden kannalta merkittäviä ja ne kuuluvat osayleiskaavan 2030 mukaan paikallisesti arvokkaisiin luontokohteisiin. Viheralueet imeyttävät suurimman osan alueiden hulevesistä. Kahden suurimman tulvareitin hulevedet johtuvat Äänekosken satama-alueen länsipuolelle. Alueella oleva luonnollinen kosteikko imeyttää ja käsittelee hulevesiä ennen niiden johdattamista putkessa satama-alueen alitse vastaanottavaan vesistöön.

Suunnittelualueeseen tarkennettuna hulevesiselvitys 2020 kuvaa voimassa olevien kerrostalojen rakentamisalueiden läpi kulkevan merkittävän tulvareitin ja sillä sijaitsevan luonnollinen hulevesiä imeyttävä ja puhdistava kosteikkoalue. Hulevesiselvitys suosittelee alueelle kohdennettuja toimenpiteitä.

Valuma-alueelle esitetyt toimenpiteet

Valuma-alueella 5.1 on hulevesien merkittävien tulvareittien johtaminen asemakaava-alueen läpi sekä alueen paikallisesti arvokkaat luontoarvot hulevesien hallinnassa huomioitava tulevissa maankäyttösuunnitelmissa. Suosituksena on kiinteistökohtainen hulevesienkäsittely vähintään tehokkuudella 0.2 m³ jokaista 100 vettäläpäisemätöntä pintaneliometriä kohden uusille asemakaavoitettaville alueille. Lisäksi tulvareitin säilyminen on huomioitava maankäytön muutoksen yhteydessä. Kiinteistökohtaisen käsittelyn tulisi tapahtua maanpäällisissä laadulliseen käsittelyyn tähtäävissä järjestelmissä. Rakentamisen aikainen hulevesien laadullinen hallinta on huomioitava. Tulvareittien jatkuvuus on varmistettava kaduilla painantein tai sivuojin sekä tonteilla rajaojin saaneerausten yhteydessä. Puuttuvat hulevesiviemärilinjojen ja rummut suositellaan kartoitettavan.

MERKINTÖJEN SELITYKSET

- Päävaluma-alueen raja
- Valuma-alueen raja
- Valuma-alueen yksilöivä numero
- Pintaveden valumasuunta
- Asemakaava-alueen raja (2016)
- Tulevat asemakaava-alueet
- Ohjeellinen hulevesien hallintaa varten varattava alue.
- Ohjeellinen hulevesien hallinnalle säilytettävä alue.
- Ohjeellinen hulevesien tulvimiselle varattava alue.
- Säilytettävä tulvareitti. Tulvareitin säilyminen huomioitava alueen maankäytön suunnittelussa.
- Ohjeellinen tulvareitti. Tulvareitti huomioitava alueen maankäytön suunnittelussa. Maanpinnan tasoitus ja rakenteet toteutettava siten, että reitille tuleva vesi kulkeutuu reitin suuntaisesti.
- Ratarummun tarkistus.

Kuva. Ote hulevesiselvityksen 2020 (Ramboll) kehittämiskartasta. Suunnittelualueen läpi kulkee kaksi ohjeellista tulvareittiä. Alueelle on esitetty ohjeellinen hulevesien hallintaan säilytettävä alue sataman läheisyyteen.

Vesistöt

Suunnittelualue sijoittuu lähimmillään noin 30 metrin etäisyydelle *Keitele*-vesistöstä rajoittuen Äänekosken satama-alueeseen.

Pohjavesialueet

Suunnittelualueelle ei sijoitu pohjavesialueita.

Ympäristön häiriötekijät

Suunnittelualueella ei sijaitse ympäristönsuojelun kohteita eikä pilaantuneita maa-alueita. Alueelle sijoittuu melulle herkkiä toimintojen alueita, kuten asumisen alueita. Lisäksi alueella esiintyy jonkin verran ympäristön roskaantumista ja/tai epäsiistiä ulkovarastointia.

Melu

Suunnittelualueen keskeisin ympäristöhäiriötä aiheuttava tekijä on taajamaliikenteen aiheuttama melu. Alueen liikenne on kohtuullisen vilkasta erityisesti Mämmensalmenttiellä. Alueen läpi kulkee henkilöautoliikenne sekä Mämmensalmen, että Markkamäen asutusalueille. Alueelle ei ole tehty aiempia meluselvityksiä. Alueen suunnittelua melun osalta ohjaa valtioneuvoston päätös melutason ohjearvoista.

Taulukko. Melun keskiäänitaso eri maankäyttöalueilla.

	Melun A-painotettu keskiäänitaso (ekvivalenttitaso) L_{Aeq} / enintään	
Ulkona	Päivällä klo 7-22	Yöllä klo 22-7
Asumiseen käytettävät alueet	55 dB	50 dB (uudet alueet 45 dB)
Virkistysalueet taajamissa ja niiden välittömässä läheisyydessä	55 dB	50 dB (uudet alueet 45 dB)
Hoitolaitoksia palvelevat alueet	55 dB	50 dB
Oppilaitoksia palvelevat alueet	55 dB	-
Loma-asumiseen käytettävät alueet ja leirintäalueet	45 dB	50 dB
Virkistysalueet taajamien ulkopuolella ja luonnonsuojelualueet	45 dB	40 dB
Sisällä	Päivällä klo 7-22	Yöllä klo 22-7
Asuin-, potilas- ja majoitushuoneet	35 dB	30 dB
Opetus- ja kokoontumistilat	35 dB	-
Liike- ja toimistohuoneet	45 dB	-

Ulkovarastointi ja ympäristön siisteys

Sataman läheisiä maa-alueita suunnittelualueella käytetään nykyisin epävirallisena veneiden ja trailereiden säilytyspaikkana. Veneitä ja trailereita on sijoitettu tien pientareille sekä eripuolille alueen puitten ja pusikoiden lomaan luoden epäsiistin kuvan ympäristöstä. Osa välineistöstä vaikuttaa hylätyltä. Valokuvien ottamisen yhteydessä 27.1.2022 vaikutti, että satama-alueen maa-alueet olivat myös kokonaisuudessaan käytetty veneiden talvisäilytykseen.

Kuvia. Sataman läheisen ympäristön järjestäytymätöntä veneiden ja trailereiden säilytystä.

3.3. Rakennettu ympäristö

Suunnittelualueen rakennettu ympäristö koostuu lounaisosan kolmesta kerrostalosta ja sataman läheisestä venehallista. Alueelle on osoitettu voimassa olevassa asemakaavassa tontteja kerrostaloille, pieni julkisten lähipalvelurakennusten korttelialue (YL) ja opetustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialue (YO), jotka ovat toteutumattomia. Alueen venehalli on sijoittunut opetustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialueelle, jolle ei ole tavoitteena sijoittaa koulurakennuksia.

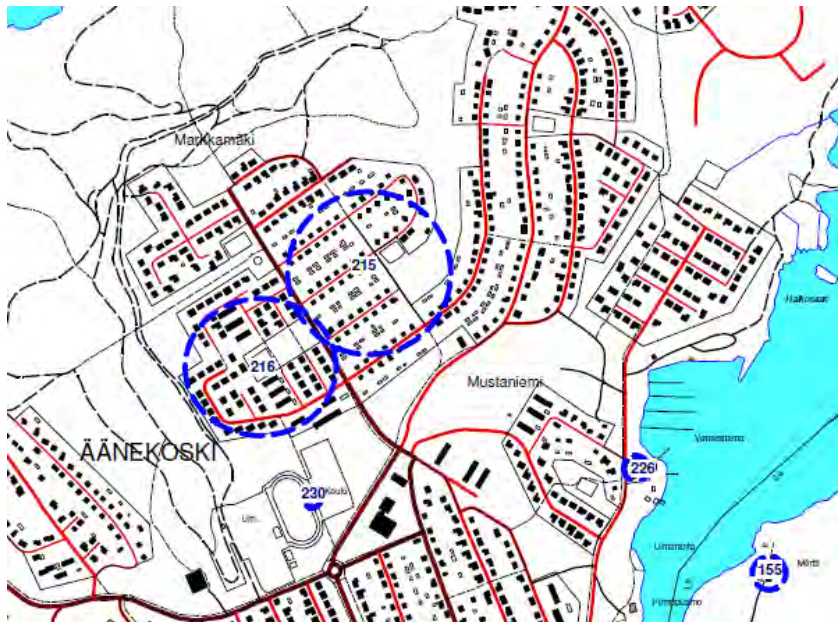
Liikennealueista Häränvirrantieltä Mannisenkadulle kulkeva katuosuus ja Vellamontien ja Alatien välinen katuosuus ovat hiekkapintaisia, muiden suunnittelualueen katuosuuksien ollessa asfalttipintaisia.

Kuva. Ylhäällä venehalli, keskellä ja alhaalla suunnittelualan kerrostaloja. Kerrostalot ovat rakentuneet 1970-, 1980- ja 1990-luvuilla ja venehalli on rakennettu 2020-luvulla.

Rakennettu kulttuuriympäristö

Suunnittelualueen länsilaidassa sijaitsevat viheralueet sijaitsevat kulttuurihistoriallisesti arvokkaan Markkamäen alueen laidassa. Toisaalta suunnittelualue sijaitsee kulmittain myös kulttuurihistoriallisesti arvokkaan Markkamäen viereisen alueen (Mustikkasuonkadun ja Niinimäenkadun rajaama alue) kanssa. Lisäksi suunnittelualueen itäpuolelle Äänekosken sataman yhteyteen sijoittuu Äänekosken rakennusinventoinnin kohde 226: Satamarakennus.

Kuva. Ote rakennusinventoinnin (Keski-Suomen Museo 2006) kohdekartasta. Markkamäen alue osoitettu kohdenumerolla 215, Markkamäen viereinen alue (Mustikkasuonkadun ja Niinimäenkadun rajaama alue) kohdenumerolla 216 ja satamarakennus kohdenumerolla 226.

Markkamäen alue koostuu 1,5 -kerroksisista harjakattoisista omakotitaloista, joiden värikirjo on laaja. Julkisivumateriaalina taloissa on käytetty maalattua puuta. Keski-Suomen museon 2006 Äänekosken rakennuskulttuurin täydennysinventoinnissa Markkamäen alueen on katsottu olevan valtakunnallisesti maisemallisesti, teollisuushistoriallisesti ja rakennushistoriallisesti arvokas rakennettu ympäristö, jossa on metsäteollisuusyhtiön työntekijöiden 1940-luvulla (1947) rakentamia tyyppiomakotitaloja yhtenäisenä ja laajana maisemakokonaisuutena mäkimaisemassa.

Kuvia. Kuvia Markkamäen alueen rakennuskannasta (kuva yllä: Rakennusinventointi 2006, Keski-Suomen museo / Juuso Väisänen, Päivi Andersson, kuva alla: © Google 2022, Google Maps)

Markkamäen viereisellä alueella sijaitsee sekä omakotitaloja että rivitaloja. Myös tällä alueella talojen värikirjo on laaja. Rakennukset on suunniteltu ja rakennettu ajan hengen mukaan mataliksi ja pohjakaa-valtaan toimiviksi, todennäköisesti monen rakennuksen osalta tyyppiirustuksista mallia ottamalla. Omakotitaloille antavat omanlaista ilmettä tiilimuuratut päädyt ilman räystäitä ja usean etupihan tai takapihan osalla terassitila, joka on muodostunut vetämällä ulkoseiniä sisäänpäin. Osan rivitaloista julkisivumateriaalina on käytetty maalattua puuta ja osa on rapattuja. Alueen rivitalot sijoittuvat tästä alueesta lähelle suunnittelualueita Mäkikadun varteen. Keski-Suomen museon 2006 Äänekosken rakennuskulttuurin täydennysinventoinnissa Markkamäen alueen viereisen alueen on katsottu olevan paikallisesti maisemallisesti ja rakennushistoriallisesti merkittävä 1960-luvun yhtenäinen tyyppitalojen omakotialue, joka luontevasti liittyy viereiseen valtakunnallisesti merkittävään Markkamäen 1940-luvun omakotialueeseen.

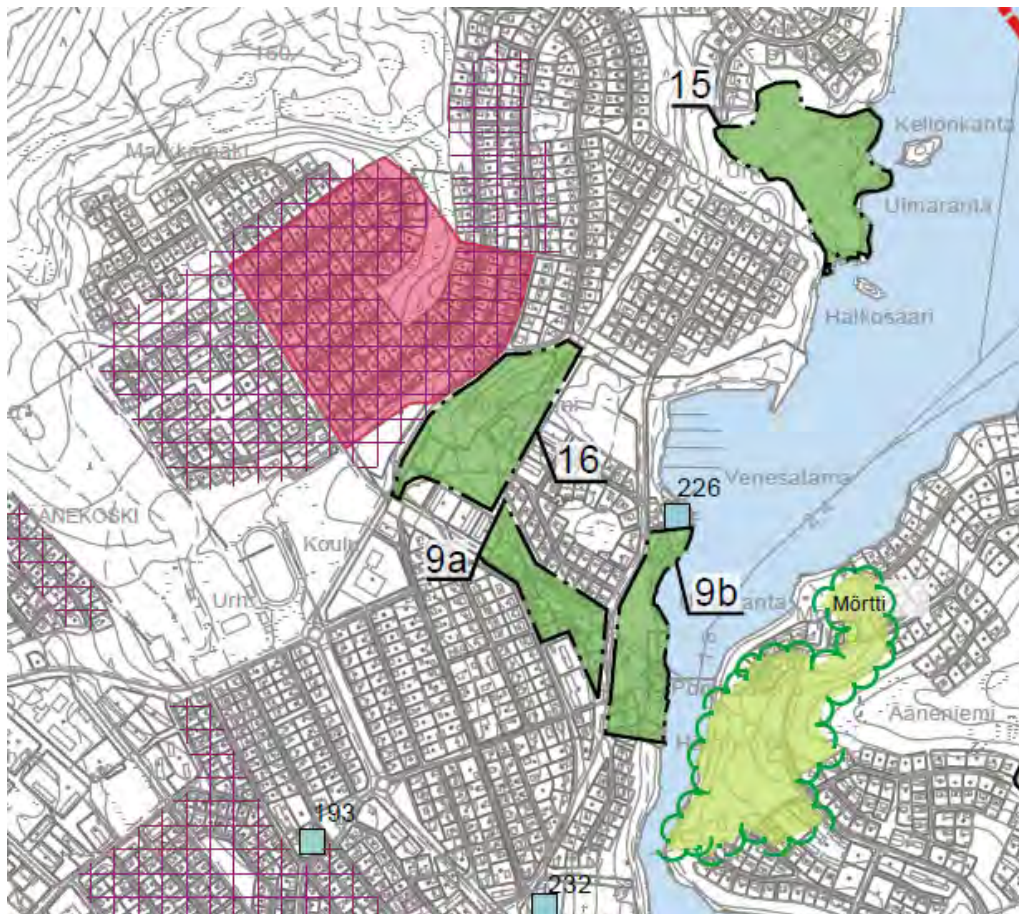

Kuvia. Markkamäen viereisen alueen rakennuskantaa (Rakennetun ympäristön inventointi, Markkamäki, Mustikkasuonkadun ja Niinimäenkadun asemakaavan muutos, Tuuli Tolonen 2005).

Äänekosken satamassa Mustaniemessä sijaitsee punatiilinen satamarakennus, joka on entinen Kymin Uittoyhdistyksen viilaamopajarakennus vuodelta 1956. Rakennuksen suunnittelija on rakennusmestari Arvo Sippola. Keski-Suomen museon 2006 Äänekosken rakennuskulttuurin täydennysinventoinnissa satamarakennuksen on katsottu olevan paikallisesti arvokas maisemallinen ja rakennushistoriallinen pajarakennus 1950-luvulta. Rakennusinventoinnin jälkeen rakennuksen katto ja ikkunanpuitteet on uusittu ja ovat nykyisin tummia.

Kuva. Satamarakennus vuonna 2006 (Rakennusinventointi 2006, kohdekortti 226, Keski-Suomen museo / Juuso Väisänen, Päivi Andersson).

- Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö, Markkamäen omakotialue.
- Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue.
- Liito-oravien elinpiiri.
- Maisemallisesti arvokas alue
- Arvokas kallioalue.
Tärtäväuri
- Tärkeä tai vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue.
Kovalanniemen- ja Valionrannan pohjavesialueet
- Kaupunkikuvallisesti arvokas alue
- Muinaismuistolain rauhoittama kiinteä muinaisjäänös.
- SR
220
Suojeltava rakennus tai rakennusryhmä.

Kuva. Ote Äänekoski 2030 osayleiskaavan liitteestä Kulttuuri- ja luonnonympäristö ja merkintöjen selitteistä.

Muinaisjäännökset

Suunnittelualueelta ei ole tiedossa muinaisjäännöksiä.

Palvelut, työpaikat ja väestö

Alueella sijaitsee veneiden säilytykseen liittyvää toimintaa. Suunnittelualueen läheisyyteen sijoittuu lähikauppa, ammattiopisto, sataman laiturit ja urheilukeskuksen palvelut. Suunnittelualueella sijaitsee nykyisin kolme kerrostaloa ja sen ympärillä sijaitsevat Markkamäen, Mustaniemen ja Kirkonmäen pientaloalueet. Alueelta on noin 1,5 km matka Äänekosken keskustan palveluihin. Keskustan palvelut ovat hyvin saavutettavissa niin autolla kuin kevyen liikenteen reittejä pitkin.

Liikenne

Suunnittelualueelle sijoittuu useita katuyhteyksiä, jotka kulkevat suunnittelualueen läpi lähiympäristön asuinalueille ja toisaalta sieltä Äänekosken keskustaan päin. Mäkikatu sijoittuu suunnittelualueen lounaislaidalle. Mämmensalmentie kulkee Mäkikadulta suunnittelualueen läpi. Suunnittelualueen pohjoislaidalla Mämmensalmentiestä erkanee Alatie, josta reilun 100 metrin päässä vastaavasti erkanee Satamakatu kohti suunnittelualueen itälaidalla sijaitsevaa Vellamontietä. Näiden lisäksi suunnittelualueella sijaitsee viheralueita halkova katuyhteys, joka on muodostunut alueen keskivaiheille, suunnittelualueen ulkopuolelle jäävien Häränvirrantien ja Mannilankadun välille.

Liikenne koostuu suunnittelualueella pääosin henkilöautoliikenteestä. Liikennemäärät ovat alueella kohtuullisia ja alueen merkittävänä liikenteen kokoojakatuna toimii Mämmensalmentie. Mämmensalmentie alkaa Äänekosken keskustan laidalta ja jatkuu suunnittelualueen jälkeen vielä lähes Mämmensalmen alueen perälle asti. Lähimmät paikallisliikenteen bussipysäkit sijaitsevat Mämmensalmentien varrella.

Kevyen liikenteen väyliä on rakennettu Mämmensalmentien ja Mäkikadun varteen. Vellamontien varteen kevyenliikenteen väylä on rakennettu osalle matkaa. Suunnittelualueen koillislaidalta alkaa kävelijöille ja pyöräilijöille tarkoitettu tie, joka kulkee koillisen Mustaniemen omakotiasutuksen läpi ja sen taakse lähivirkistysalueelle päättyen lopulta muille pientaloalueille.

Kuva. Kevyen liikenteen väyliä suunnittelualueen ympäristössä. Sinisellä on esitetty olemassa olevat väylät ja vihreällä kaavaratkaisun toteuttamisen mukaiset uudet yhteydet. Uusien yhteyksien sijainnit viitteellisiä ja tarkentuvat katusuunnittelun yhteydessä.

Kunnallistekniikka

Kaava-alue sijoittuu kunnallisen sähkö-, viemäri- ja vesijohtoverkoston varrelle. Verkostoa hallinnoi Äänekosken Energia Oy. Kaava-alueen etelälaidalle ulottuu Äänekosken Energia Oy:n kaukolämpöverkko.

Kuva. Puistomuuntamo kaavaratkaisussa esitetyn Piilopurontien varrella.

3.4. Maanomistus

Suunnittelualueesta noin 90 % on Äänekosken kaupungin omistuksessa. Loppuosa alueesta on yksityisten tahojen ja valtion maanomistuksessa.

Kuva. Kaupungin maanomistus alueella merkitty karttaan violetilla (Kiinteistörajat, © Maanmittauslaitos).

4. SUUNNITTELUTILANNE

4.1. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää. Tavoitteilla varmistetaan, että valtakunnallisesti merkittävät asiat huomioidaan kaavoituksessa ja valtion viranomaisten toiminnassa.

Alueidenkäyttötavoitteiden avulla taitetaan yhdyskuntien ja liikenteen päästöjä, turvataan luonnon monimuotoisuutta ja kulttuuriympäristön arvoja sekä parannetaan elinkeinojen uudistumismahdollisuuksia. Niillä myös sopeudutaan ilmastomuutoksen seurauksiin ja sään ääri-ilmiöihin.

Valtioneuvoston 14.12.2017 päättämät valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet jakautuvat viiteen kokonaisuuteen:

1. Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
2. Tehokas liikennejärjestelmä
3. Terveellinen ja turvallinen elinympäristö
4. Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
5. Uusiutumiskykyinen energiahuolto

4.2. Maakuntakaava

Keski-Suomen tarkistettu maakuntakaava on hyväksytty maakuntavaltuustossa 1.12.2017 ja se on tullut voimaan 26.1.2018.

Koko Keski-Suomi on maakuntakaavassa osoitettu biotalouteen tukeutuvaksi alueeksi. Äänekosken ja Suolahden taajamat muodostavat alueen seutukeskuksen / kuntakeskuksen (ruskea ympyrä), jonka sisälle suunnittelualue sijoittuu. Suunnittelualue on osa seudullisesti merkittävää tiivistettävää taajamaa (ruskea ruuturasteri). Lisäksi alue on kulttuuriympäristön vetovoima-alue -merkinnän (ruskea viinorasteri) sisällä.

Kuva. Ote tarkistetusta Keski-Suomen maakuntakaavasta. Suunnittelualueen likimääräinen sijainti on osoitettu sinisellä nuolella.

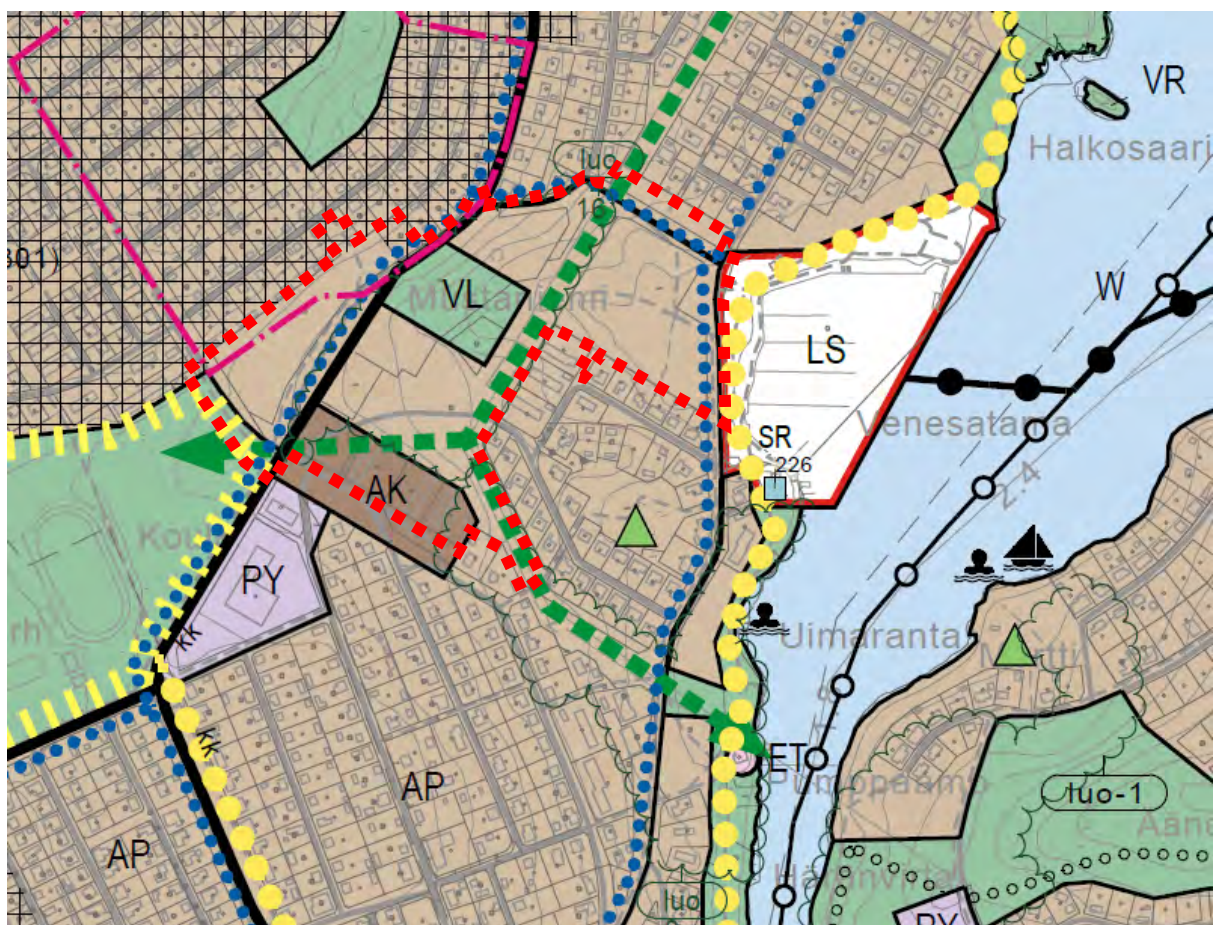
Keski-Suomen maakuntakaava 2040

Keski-Suomen liitto käynnisti maakuntakaavan päivityksen loppuvuodesta 2020. Päivitys koskee koko Keski-Suomen maakunnan aluetta, Kuhmoinen pois lukien. Maakuntakaava päivitetään Keski-Suomen liiton rullaavan maakuntakaavoituksen periaatteiden mukaisesti. Rullaavassa maakuntakaavoituksessa voimassa olevaa maakuntakaavaa muutetaan kertyneiden muutostarpeiden mukaan. Kaavasta käynte-

tään nimeä Keski-Suomen maakuntakaava 2040. Maakuntavaltuusto hyväksyi 8.12.2023 kaavaehdotuksen, joka käsitteli seudullisesti merkittävää tuulivoimatuotantoa ja liikenteen muutostarpeita. Lisäksi tarkasteltiin hyvinvoinnin aluerakennetta. Maakuntakaava 2040 muuttaa ja täydentää voimassa olevaa maakuntakaavaa näiden teemojen osalta, muilta osin 28.1.2020 lainvoimaan saanut Keski-Suomen maakuntakaava jää voimaan sellaisenaan. Keski-Suomen maakuntakaava 2040 on kuulutettu voimaan 19.3.2024.

4.3. Yleiskaava

Äänekoski 2030 osayleiskaava on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 29.5.2017 ja se on saanut lainvoiman heinäkuussa 2017. Osayleiskaavassa suunnittelualue on pääosin osoitettu pientalovaltaiseksi asuntoalueeksi (AP). Lisäksi alueelle on osoitettu kerrostalovaltaista asuntoaluetta (AK) ja lähivirkistysaluetta (VL). Mämmensalmentietä ja Vellamontietä pitkin on osoitettu pyöräilyn pääväylät. Alueen läpi on osoitettu viheryhteistarve -merkinnät (vihreä nuoli). Alueelle on osoitettu lisäksi luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeitä alueita (luo 9 ja luo 16).

Kuva. Ote Äänekoski 2030 osayleiskaavasta. Suunnittelualueen likimääräinen raja on osoitettu punaisella.

4.4. Asemakaava

Suunnittelualueella on voimassa 23.4.1954, 24.9.1966, 25.4.1972, 10.11.1975, 25.11.1993, 21.11.1994 ja 26.5.2003 hyväksytyt/vahvistetut asemakaavat.

Voimassa olevassa asemakaavassa suunnittelualueelle on osoitettu asutokerrostalojen korttelialuetta (AK) sekä yhdistettyjen liike- ja asutokerrostalojen korttelialuetta (ALK). Alueelle on osoitettu myös opetustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialue (YO) ja julkisten lähipalvelurakennusten korttelialue (YL). Lisäksi alueelle on osoitettu puistoaluetta (P), palloilukenttä (UP), lähivirkistysaluetta (VL) sekä leikkikenttä (VK).

Kuva. Ote voimassa olevasta asemakaavasta. Suunnittelualueen likimääräinen rajaus on osoitettu punaisella.

4.5. Muut suunnitelmat ja selvitykset

- Äänekoski 2030 osayleiskaavan aineisto
- Häränvirran luontoselvitysraportti 2022 (Envineer Oy, Väyrynen T, Saviranta M., Viitanen L., 2022)
- Luontoselvitys Äänekosken Häränvirrantie (Noora Vartiija, Teemu Nieminen, Agriborealis osk. 2018)
- Luontoselvitys Kortteli 5201 (Tmi Pohjanmaan Luontotieto, Terhi Ala-Risku, 2014)
- Hulevesiselvitys (Ramboll, 2020)
- Rakenneyleiskaava Äänekoski 2016 maisemaselvitys (kartta-aineisto), Äänekosken kaupunki, Anna-Kaisa Aalto, 2006
- Rakennusinventointi 2006, Keski-Suomen museo / Juuso Väisänen

Rakennusjärjestys

Äänekosken kaupungin rakennusjärjestys on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 11.12.2006.

Rakennuskiellot

Suunnittelualue ei ole rakennuskiellossa.

Pohjakartta

Äänekosken kaupunki ylläpitää asemakaavoitetun alueen pohjakarttaa. Pohjakartta on tarkistettu 29.9.2023.

5. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

5.1. Asemakaavan suunnittelun tarve

Kaavamuutoksen tavoitteena on tutkia Mämmensalmentien varressa toteutumatta jääneiden kerrostalotonttien ja lähipalvelujen tontin sekä lähellä satamaa toteutumatta jääneen koulun tontin käyttötarkoituksia. Voimassa olevassa asemakaavassa kerrostalorakentamiseen varatut alueet ovat maastonmuodoiltaan haastavia rakentamista ajatellen. Vuonna 2017 hyväksytyssä Äänekoski 2030 osayleiskaavassa toteutumatta jääneiden kerrostalo- ja palvelujen korttelialueet on esitetty poistettavan ja muutettavan pientalovaltaiseksi asuntoalueeksi sekä lähivirkistysalueeksi. Kaavamuutoksen yhteydessä on tarkoitus tarkistaa suunnittelualueen katualueiden varauksia sekä päivittää vanhentuneet kaavamerkinnot ja -määräykset ajan tasalle.

5.2. Suunnittelun käynnistäminen ja sitä koskevat päätökset

Äänekosken kaupunginhallitus 21.1.2019 § 4 on vuoden 2019 kaavoituskatsauksen yhteydessä päättänyt käynnistää Häränvirranpuiston asemakaavan muutoksen laatimisen ja saattaa vireille asettamalla nähtäville hanketta kuvaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelman. Hanke on käynnistetty kaupungin omasta aloitteesta. Vireilletulosta kuulutettiin kaupungin virallisella ilmoitustaululla ja *Pikkukaupunkilainen*-lehdessä 30.1.2019.

5.3. Osallistuminen ja yhteistyö

5.3.1. Osalliset

Osallisia ovat kaikki, jotka tuntevat itsensä osallisiksi. MRL 62 §:n mukaan osallisia ovat alueen maanomistajat ja ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, sekä ne viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään. Osallisilla on mahdollisuus osallistua kaavan valmisteluun, esimerkiksi arvioida kaavan vaikutuksia ja lausua kirjallisesti tai suullisesti mielipiteensä, tai jättää muistutuksia kaavaehdotuksesta.

Osallisiksi kaavahankkeen yhteydessä tunnistetut tahot on mainittu kaavaselostuksen liitteenä olevassa osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa.

5.3.2. Vireilletulo

Kaavan laatimisesta Häränvirranpuiston alueelle on päätetty kaupunginhallituksen kokouksessa 21.1.2019 § 4 ja saatettu vireille kuulutuksella 30.1.2019 (Kaupungin virallinen ilmoitustaulu ja Pikkukaupunkilainen-lehti). Kaavan sisältöä ja laadintaa kuvaava osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) on ollut nähtävillä kaavoituspalveluissa ja kaupungin nettisivuilla. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta ei ole saapunut vireilletulon kuuluttamisen jälkeen palautteita.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on kaavaselostuksen liitteenä (Liite 1). Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa päivitetään ja täydennetään tarvittaessa kaavaa valmisteltaessa.

5.3.3. Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettelyt

Kaavaluonnosaineiston nähtävillä olosta osallisia ja kuntalaisia tiedotettiin kaupungin kotisivuilla (kaupungin virallinen ilmoitustaulu) ja kuulutuslehdissä (*Pikkukaupunkilainen* ja *ÄKS - Äänekosken Kaupunkisanomat*). Lisäksi suunnittelualueen maanomistajille lähetettiin kirje kaavaluonnoksen nähtäville asettamisesta. Kaavaluonnosaineisto asetettiin julkisesti nähtäville MRL 62 § ja MRA 30 § mukaisesti 13.4. - 13.5.2022 väliseksi ajaksi. Kaavaluonnoksesta pyydettiin lausunnot viranomaisilta ja muilta toimijoilta. Osallisilla oli mahdollisuus jättää nähtävilläolon aikana mielipiteensä kaava-aineistosta. Kaavaluonnosaineisto pidettiin nähtävillä kokonaisuudessaan kaupungin kotisivuilla ja kaupungintalon ala-aulassa.

Kuva. Ote kaavaluonnoksesta.

Luonnosvaiheen palaute: Kaavaluonnoksesta saatiin 11 lausuntoa ja 8 mielipidettä. Lausunnoissa nousi lisätarkastelun tarpeita mm. alueen viheryhteyksien osalta alueen koillisosassa.

Mielipiteissä otettiin kantaa erityisesti uuden asumisen tonttien sijoittamiseen Markkamäen valtakunnallisesti arvokkaan rakennetun kulttuuriympäristön laidalle.

Tulleet lausunnot on sisällytetty kokonaisuudessaan vuorovaikutusraporttiin ja mielipiteistä tiivistelmät. Vuorovaikutusraportti on kaavaselostuksen liitteenä (liite 6) ja siinä esitetään vastineet tulleisiin palautteisiin.

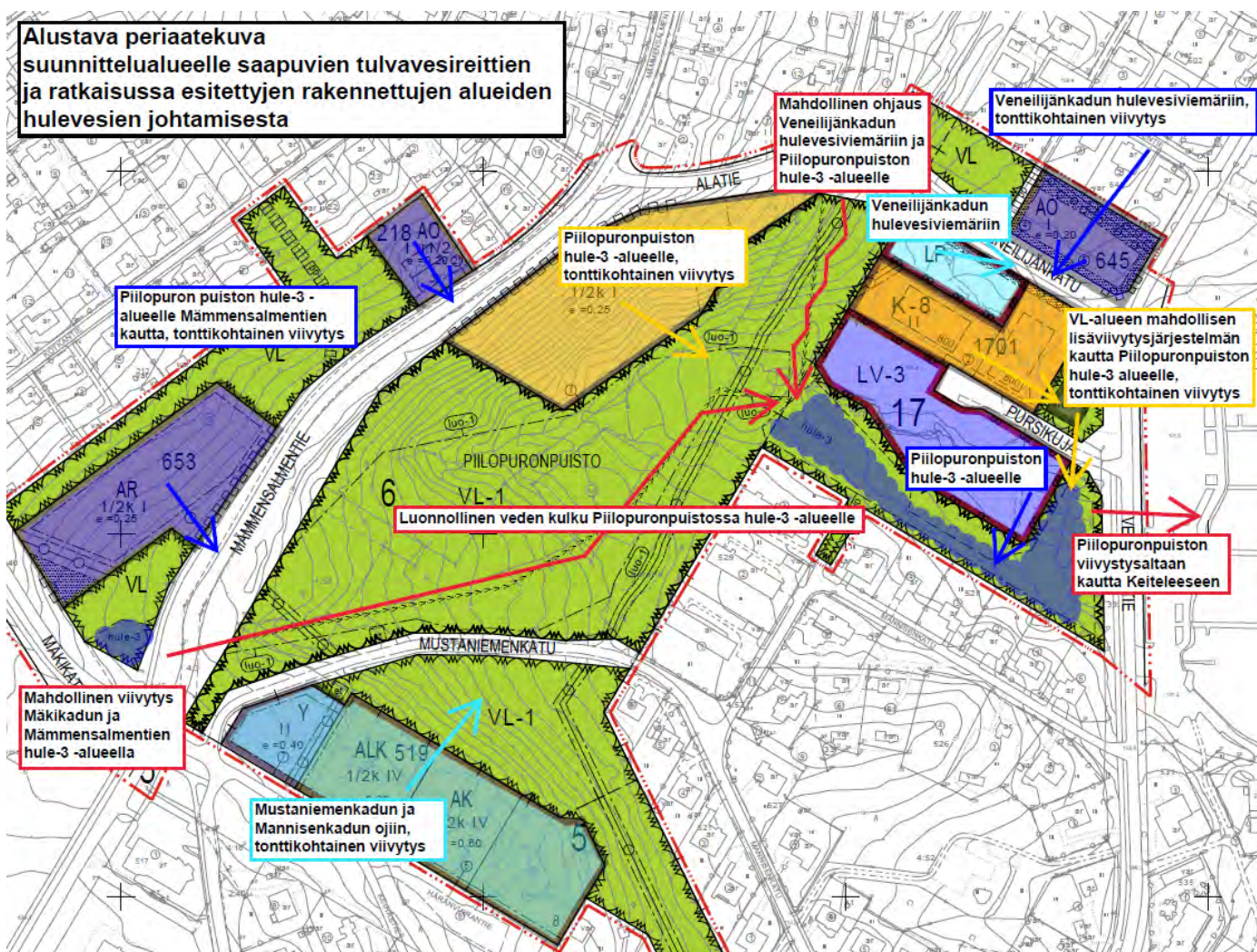
Kaavaehdotus

Kaavaehdotus valmisteltiin luonnosvaiheessa saatu palaute ja täydentävä alueen luontoselvitys huomioiden. Kaavaehdotuksen valmisteluun on osallistunut asiantuntijoita kaupungin eri toimialoilta.

Merkittävin ero kaavaluonnokseen nähden on, että kaavaehdotuksen vaikutukset sataman kehittämiseksi jäävät luonnoksen esittämää ratkaisua vähäisemmiksi. Muutos johtuu kaavaehdotuksesta poistetuista liiketonteista (2 kpl). Liiketonttien poistamisen myötä alueelle jää enemmän tilaa hulevesien viivytykselle ja samalla tuetaan viheryhteyksien säilymistä alueelta koillisen suuntaan.

Liiketonttien poistamisen lisäksi yksi erillispientalojen korttelialueen tontti alueen koillisosasta poistettiin kaavaehdotukseen ja alueelle osoitettiin lähivirkistysaluetta (VL). Muutos tukee viheryhteyksien säilymistä alueelta koillisen suuntaan. Kaavaehdotuksen valmistelun yhteydessä tontilla sijainnut maanalainen johto todettiin myös haasteelliseksi ja kalliiksi siirtää. Edellä mainittujen muutosten lisäksi kaavaehdotukseen on tehty muita pienempiä muutoksia ja täydennyksiä yleismääräyksiin, aluerajauksiin, rasitteisiin, kulkureitteihin ja ajokieltoihin.

Ehdotuksen laatimisen yhteydessä tehtiin alustava periaatekuva suunnittelualueelle saapuvien tulvavesireittien ja ehdotuksessa esitettyjen rakennettujen alueiden hulevesien johtamisesta. Tarkemmin hulevesiratkaisut tulevat tarkasteltavaksi alueen yksityiskohtaisemmassa yhdyskuntarakentamisen suunnittelussa ja toteutuksessa.

Kuva. Alustava periaatekuva suunnittelualueelle saapuvien tulvavesireittien ja ratkaisussa esitettyjen rakennettujen alueiden hulevesien johtamisesta.

Kaavaehdotus asetettiin julkisesti nähtäville 30 päivän ajaksi MRL 65 § ja MRA 27 § mukaisesti kaupunginhallituksen päätöksellä. Kaavaehdotusaineisto pidettiin nähtävillä 22.11. — 22.12.2023 kokonaisuudessaan kaupungin kotisivuilla ja kaupungintalon ala-aulassa. Kaavaehdotuksen nähtäville asettamisesta kuulutettiin kaupungin kuulutuslehdissä sekä www-sivuilla. Lisäksi suunnittelualueen ja siihen rajautuvien kiinteistöjen maanomistajille lähetettiin kirje kaavaehdotuksen nähtäville asettamisesta. Kaavaehdotuksesta pyydettiin lausunnot viranomaisilta ja muilta toimijoilta. Osallisilla oli mahdollisuus jättää nähtävilläolon aikana muistutuksensa kaava-aineistosta.

Kuva. Ote kaavaehdotuksesta.

Ehdotusvaiheen palaute: Kaavaehdotuksesta saatiin 3 lausuntoa ja 4 muistutusta. Lausunnoissa ei noussut uusia huomioitavia seikkoja luonnosvaiheeseen nähden. Esitetyt seikat on huomioitu jo kaavaehdotusta valmisteltaessa.

Mielipiteissä otettiin kantaa erityisesti uusien asumisen tonttien sijoittamiseen Markkamäen valtakunnallisesti arvokkaan rakennetun kulttuuriympäristön laidalle ja viheralueiden riittävyyden varmistamiseen alueella.

Tulleet lausunnot on sisällytetty kokonaisuudessaan vuorovaikutusraporttiin ja muistutuksista tiivistelmät. Vuorovaikutusraportti on kaavaselostuksen liitteenä (liite 6) ja siinä esitetään vastineet tullessiin palautteisiin.

Ehdotusvaiheen nähtävilläolon jälkeen kaavakartalle on lisätty Mustaniemenkadun varteen kaupungin lähivirkistysalueelle yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitteiden rakennusala (et). Rakennusala on sijoitettu siten, että sitä voidaan hyödyntää alueella tukiaseman (masto) ja siihen liittyvän laittilan rakennusalan.

Kuva. Ote hyväksyttäväksi valmistellusta kaavaehdotuksesta 8.4.2024.

Kaavan hyväksymisestä päättää Äänekosken kaupunginvaltuusto. Kaavan hyväksymistä koskevasta päätöksestä lähetetään viipymättä tieto niille viranomaisille, kunnan jäsenille sekä muistutuksen tekijöille, jotka kaavan nähtävillä ollessa ovat sitä kirjallisesti pyytäneet ja samalla ilmoittaneet osoitteensa. Lisäksi päätös lähetetään tiedoksi Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.

Kaavan hyväksymisen jälkeen on valitusaika, jonka umpeuduttua kaava kuulutetaan voimaan, mikäli valituksia ei määräaikaan mennessä ole jätetty. Kaavan voimaantulosta julkaistaan kuulutus *Pikkukau-punkilainen* ja *ÄKS - Äänekosken Kaupunkisanomat* -lehdissä sekä kaupungin kotisivuilla.

5.3.1. Viranomaisyhteistyö

Kaavasta pyydetään tarvittavat viranomaisten lausunnot. Kaavan valmisteluvaiheen kuulemisen jälkeen pidetään tarpeen mukaan viranomaisneuvottelu kaavan ehdotusaineiston valmistelun yhteydessä. Kaavan valmisteluun on osallistunut Äänekosken kaupungin eri toimialojen viranhaltijoita.

5.4. Asemakaavan tavoitteet

5.4.1. Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet

Kaavamuutoksen tavoitteena on tutkia Mämmensalmentien varressa toteutumatta jääneiden kerrostalotonttien ja lähipalvelujen tontin sekä lähellä satamaa toteutumatta jääneen koulun tontin käyttötarkoituksia. Voimassa olevassa asemakaavassa kerrostalorakentamiseen varatut alueet ovat maastonmuodoiltaan haastavia kerrostalorakentamista ajatellen. Vuonna 2017 hyväksytyssä Äänekoski 2030 osayleiskaavassa toteutumatta jääneiden kerrostalo- ja palvelujen korttelialueet on esitetty muutettavan pientalovaltaiseksi asuntoalueeksi sekä lähivirkistysalueeksi. Kaavamuutoksen yhteydessä on tarkoitus tarkistaa Häränvirranpuiston ympäristössä katualueiden varauksia sekä päivittää vanhentuneet kaavamerkinnot ja -määräykset ajan tasalle.

5.4.2. Prosessin aikana syntyneet tavoitteet, tavoitteiden tarkentuminen

Kaavahankkeen valmistelun yhteydessä on kaavahankkeelle nostettu uusi tavoite edellisten rinnalle. Suunnittelualueen toteutumaton koulun tonttia on käytetty vuosien saatossa veneiden avoimeen säilytykseen ja vuonna 2021 alueelle on rakennettu myös venehalli. Esille nousseen tarpeen huomioiduksi on kaavavalmistelun yhteydessä nostettu uutena tavoitteena tarkastella sataman läheisen alueen osoittamista satamatoimintaa tukeviin ja satama-alueita kehittäviin toimintoihin.

5.5. Vaihtoehtojen arviointi ja vertailu

Vaihtoehtotarkasteluun valmisteltiin alueelle valmisteluvaiheessa kaksi vaihtoehtoa, jotka pohjautuvat yleiskaavan ajatukseen alueesta erityisesti pientaloasumisen alueena ja esittää maankäytöllisen ratkaisun alueelle sijoittuviin sataman tarpeisiin erityisesti veneiden ja trailerien säilytyksen osalta. Kaavaehdotusvaiheessa alueelle ei laadittu enää merkittäviä uusia vaihtoehtovertailuja. Kappaleeseen 5.6. (Kaavaratkaisu valmisteluvaiheen jälkeen) on kuitenkin tehty laadullinen kuvaus kaavaehdotuksen vaikutuksista verrattuna valmisteluvaiheessa esitettyihin vaihtoehtoihin.

Vaihtoehto 1 (Kaavaluonnos)

Vaihtoehdossa 1 osoitetaan kerrostalo- ja pientaloasumisen alueita, yritysalueita, yleisten rakennuskorttelialueita, viheralueita sekä katu- ja liikennealueita. Viheralueille sijoittuvat kaikki alueella tehdyt liito-oravahavainnot sekä luontoselvityksessä 2018 mainitut purot ja alueet, joilla piilopuroja on esitetty sijoittuvan. Lisäksi viheralueita on osoitettu alueelle muun muassa viheryhteyksien säilyttämiseksi sekä alueen viihtyvyyttä parantaviksi ja eri alueita rytmittäväksi, että hulevesien viivyttämisen ja ohjaamisen alueiksi.

Uusia rivitalo- ja muiden kytkettyjen pientalojen tontteja esitetään 2 kpl ja uusia erillispientalojen tontteja 4 kpl. Lisäksi vaihtoehdossa 1 on muodostettu sataman läheisyyteen 4 kpl uusia yritystontteja: 2 kpl liikerakennusten tontteja (KL) ja 2 kpl liike- ja toimistorakennusten tontteja, joille saa sijoittaa myös satamatoimintaa palvelevia rakennuksia kuten venehalleja ja huoltorakennuksia (K-8). Yritystonteista yh-

delle sijoittuu nykyisin alueella jo sijaitseva venehalli. Alueen eteläosaan on osoitettu 2 kpl asuinkerrostalojen tontteja ja 1 kpl yhdistettyjen liike- ja asuinkerrostalojen tontteja, jotka ovat alueelle jo toteutuneita. Toteutuneiden tonttien lisäksi alueen eteläosaan Mannisenkadun ja Häränvirrantien kulmaukseen on osoitettu yksi rakentamaton yleisten rakennusten tontti.

Katujen osalta alueella olemassa oleva ajoyhteys Häränvirrantien ja nykyisen Mannisenkadun välillä sekä kevyen liikenteen reitti Haukikadulta pientalotonttien läpi alueen koillisosassa ovat vaihtoehdossa 1 todennettuina. Alatien ja Vellamontein välinen katuyhteys suoritettaisiin voimassa olevan asemakaavan tavoin ja sen varrelle on varattu alue yleiseen pysäköintiin. Itäosan uusille yritystonteille sekä veneiden ja trailereiden säilytykseen varatulle alueelle (LV) muodostuisi uusi katuyhteys.

Kuva. Leikkaus vaihtoehdossa 1 esitetyn rivitalokorttelin 653 yhdestä mahdollisesta toteutumistavasta (oranssit rakennukset) ja sen sijoittumisesta suhteessa Kotkantien alapuoliseen asutukseen (harmaat rakennukset). Näkymä on Mäkikadulta koillisen suuntaan. Oikealle laidalle kuvaa sijoittuu Mämmensalmentie.

Vaihtoehto 2

Vaihtoehdossa 2 osoitetaan kerrostalo- ja pientaloasumisen alueita, yritysalueita, viheralueita sekä katu- ja liikennealueita. Viheralueille sijoittuvat kaikki alueella tehdyt liito-oravahavainnot sekä luontoselvityksessä 2018 mainitut purot ja alueet, joilla piilopuroja on esitetty sijoittuvan. Lisäksi viheralueita on osoitettu alueelle muun muassa viheryhteyksien säilyttämiseksi sekä alueen viihtyvyyttä parantaviksi ja eri alueita rytmittäväksi, että hulevesien viivyttämisen ja ohjaamisen alueiksi.

Uusia rivitalo- ja muiden kytkettyjen pientalojen tontteja esitetään 2 kpl ja uusia erillispientalojen tontteja 11 kpl. Lisäksi alueelle on osoitettu 1 asuinpientalotontti, joka voi toteutua joko erillispientaloina, rivitaloina tai muina kytkettyinä pientaloina. Vaihtoehdossa 2 on muodostettu sataman läheisyyteen 2 kpl uusia liike- ja toimistorakennusten tontteja, joille saa sijoittaa myös satamatoimintaa palvelevia rakennuksia kuten venehalleja ja huoltorakennuksia (K-8). Yritystonteista toiselle sijoittuu nykyisin alueella jo sijaitseva venehalli. Alueen eteläosaan on osoitettu 2 kpl asuinkeuhkalojen tontteja ja 1 kpl yhdistettyjen liike- ja asuinkeuhkalojen tontteja, jotka ovat alueelle jo toteutuneita.

Katujen osalta alueella olemassa oleva ajoyhteys Häränvirrantien ja nykyisen Mannisenkadun välillä sekä kevyen liikenteen reitti Haukikadulta pientalotonttien läpi alueen koillisosassa ovat vaihtoehdossa 2 todennettuina. Alatien ja Vellamontein välinen katuyhteys suoritettaisiin voimassa olevan asemakaavan tavoin ja sen varrelle on varattu alue yleiseen pysäköintiin. Itäosan uusille yritystonteille, veneiden ja trailereiden säilytykseen varatulle alueelle (LV) sekä asuinpientalojen alueelle (AP) muodostuisi uusi katuyhteys.

Vaihtoehtojen laadullinen vertailu

Taulukko. Vaihtoehdon 1 ja 2 laadulliset vaikutukset alueen nykytilaan ja tavoitteisiin.

Vaihtoehto 1	Vaihtoehto 2
Suhde yleiskaavassa esitettyihin tavoitteisiin (+)	Suhde yleiskaavassa esitettyihin tavoitteisiin (++)
Sataman kehittäminen (+)	Sataman kehittäminen (0)
Ympäristön siistiytyminen (+)	Ympäristön siistiytyminen (+)
Rakentamattomat tontit ja niiden rakenne tonttivarantoon suhteutettuna (++)	Rakentamattomat tontit ja niiden rakenne tonttivarantoon suhteutettuna (+)
Katurakenne ja sen ylläpito (+)	Katurakenne ja sen ylläpito (0)
Katurakenne ja sen ylläpito (0)	Katurakenne ja sen ylläpito (0)

Molemmissa tarkasteluun valituissa vaihtoehdoissa huomioidaan yleiskaavassa esitetyt tavoitteet alueesta asumisen alueena, jonka rakentamiseen osoitettavassa sijoittelussa huomioidaan alueen ympäristöarvot. Vaihtoehdot esittävät runsaasti alueita säilytettäväksi viheralueina ja virkistyksessä sekä alueita hulevesien hallintaan. Vaihtoehto 2 painottaa kuitenkin enemmän alueen luonnetta yleiskaavan mukaisena asumisenalueena, kun vaihtoehdossa 1 painotetaan sen sijaan alueen luonnetta sekä yleiskaavassa että maastossa suunnittelualueen välittömään läheisyyteen sijoittuvan satama-alueen toimintoja tukevana alueena. Erot ovat kohtalaisen pieniä, sillä molemmissa ratkaisussa on pyritty ratkaisemaan alueelle kohdistuva paine veneiden ja trailerien säilytykseen ympäristön siistiytymiseksi. Vaihtoehto 1 tarjoaa kaksi rivi- ja muiden kytkettyjen asuinrakennusten tonttia enemmän kuin vaihtoehto 2, kun taas vaihtoehto 2 tarjoaa kaksi liikerakentamisen tonttia enemmän sekä yhden yleisille rakennuksille tarkoitetun tontin kuin vaihtoehto 1. Yritystonteilla on pyritty mahdollistamaan sataman kehittäminen yhteisöllisenä kohtaamispaikkana. Yleisten rakennusten korttelialueen sijoittaminen vaihtoehdossa 1 kerrostalojen ja lähikaupan läheisyyteen vastaa kyseisten tonttien kasvaneeseen kysyntään. Sijaintiin sopivan tontin koko puoltaa myös käyttötarkoituksen osoittamista muuhun kuin tiiviiseen asuinrakentamiseen.

Uusien pientalotonttien suhteen vaihtoehdossa 1 tarjotaan vähemmän ja väljempiä erillispientalotontteja vaihtoehtoon 2 verrattuna. Sama koskee myös alueelle mahdollisesti sijoitettavia rivitalo ja muiden kytkettyjen asuinrakennusten tontteja. Tonttien sijasta mahdollisten rivitalo tai muiden kytkettyjen asuinrakennusten asuntojen määrää tarkastellessa on kuitenkin todennäköistä, että väljemmät tonttiratkaisut vaihtoehdossa 1 tarjoavat yhtä paljon tai enemmän rivitaloasumisen mahdollisuuksia vaihtoehtoon 2 verrattuna. Tämänhetkiseen tonttivarantoon nähden ns. kuivan maan rivitalorakentamiseen tarkoitetuille tonteille on suurempi tarve kuin vastaaville erillispientalojen tonteille.

Vaihtoehdossa 1 Mäkikadun varteen osoitettu yksi tilava rivitalojen ja muiden kytkettyjen asuinrakennusten tontti mahdollistaa pienen viheralueen jättämisen rakennushistoriallisesti arvokkaan Markkamäen alueen rakennuskantaan. Vaihtoehdon 2 erillispientalojen tonttialueet yhdistyvät Markkamäen alueen tontteihin välittömästi. Alueen sijoituessa sekä Markkamäen alueen omakotitalojen, että sen viereisellä alueella sijaitsevien rivitalojen tuntumaan, alueen voi katsoa sopivan sekä rivitalo- ja muiden kytkettyjen rakennusten, että erillispientalojen rakentamiseen, kunhan uusi rakentaminen tyyllisesti istuu arvokkaiden alueiden yhteyteen.

Katurakenteen osalta vaihtoehto 2 muodostaa yhden katuyhteyden enemmän suunnittelualueelle, joka tuo mukanaan toteuttamiskustannusten lisäksi myös yhteyden ylläpitokustannukset. Molemmat vaihtoehdot esittävät Alatien ja Vellamontien välisen katuyhteyden (Venekatu) rakentamista voimassa olevan asemakaavan mukaiseksi ja erillisen katuyhteyden (Pursikuja) rakentamisen muun muassa esitettyjä uusia yritystontteja varten. Molemmissa vaihtoehdoissa on lisäksi varattu riittävä tila Alatielle, Venekadulle ja Vellamontielle kevyen liikenteen väylän rakentamiseksi. Rakennettava kevyen liikenteen väylä muodostaisi yhteyden nykyisten Mämmensalmentien ja Vellamontien eteläosan varsilla kulkevien kevyenliikenteen väylien välille.

6. ASEMAKAAVAN KUVAUS

6.1. Kaavan rakenne

Suunnittelualan rajoitteet ja yleiskaava huomioiden kaavassa on pyritty löytämään hyvä ratkaisu olemassa olevien rakenteiden täydentämiseksi, tunnistamaan ja ratkaisemaan alueelle muodostuneet maankäytölliset ongelmakohdat ja tarjota mahdollisuus sataman kehittämiseksi. Kaavaratkaisu säilyttää alueelle jo rakennetut yritys- ja asuinalueet. Esitetyn kaavaratkaisun myötä alueelle aiemmin varatut asuinrakennusalueet sekä suuri osa yleisten rakennusten korttelialueista korvautuvat uusilla asuin- ja yritysrakentamiselle varatuilla korttelialueilla, joiden sijoittumisessa on huomioitu alueella olevat luontoarvot sekä varattu tarvittavat liikennealueet.

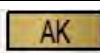

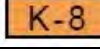

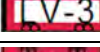

Rakentaminen on keskitetty suunnittelualan laidoille jättäen alueen keskiosiin laajat lähivirkistykseen osoitetut viheralueet (VL, VL-1) sekä moneen eri suuntaan lähtevät viheryhteydet lähiympäristön muille viheralueille. Alueelle osoitetut uudet yritystontit keskittyvät alueen koillisosaan osoitetuille liike- ja toimistorakennusten korttelialueelle (K-8). Totit sijoittuvat sataman välittömään läheisyyteen ja toisella tontista sijaitsee alueelle rakennettu venehalli. Molemmille yritystonteille on mahdollistettu myös satamatoimintaa palvelevien rakennuksien kuten venehallien ja huoltorakennuksien sijoittuminen. Asuinkorttelit jakaantuvat tasaisesti suunnittelualan eri laidoille rakennettujen asuinalueiden tuntumaan. Uudet asuintontit sijoittuvat osin rivi- ja muiden kytkettyjen asuinrakennusten korttelialueille (AR) ja osin suunnittelualan koillis- ja luoteiskulmaanmuodostetuille erillispientalojen korttelialueille (AO). Alueella olevat rakennetut asuinrakennukset sijoittuvat suunnittelualan eteläosan asuinrakennusalueiden sekä yhdistettyjen liike- ja asuinrakennusalueiden korttelialueille (AK, AKL) aivan urheilukeskuksen ja lähimarketin vierele. Eteläosaan sijoittuu myös yksi yleisille rakennuksille tarkoitettu korttelialue (Y).

Katujen osalta alueella olemassa oleva ajoyhteys Häränvirrantien ja nykyisen Mannisenkadun välillä sekä kevyen liikenteen reitti Haukikadulta pientalotonttien läpi alueen koillisosassa ovat ratkaisussa todennettuina. Alatien ja Vellamontien välinen katuyhteys on esitetty rakennettavaksi suorana voimassa olevan asemakaavan tavoin ja sen varrelle on varattu alue yleiseen pysäköintiin (LP). Itäosan uusille yritystonteille sekä veneiden ja trailereiden säilytykseen varatulle alueelle (LV-3) on muodostettu uusi katuyhteys.

6.1.1. Mitoitus

Kaava-alueen pinta-ala on noin 16,7 ha. Kaavassa on osoitettu rakentamiseen varattuja korttelialueita yhteensä noin 4,0 ha (AK, ALK, AR, AO, Y, K-8), josta asumisen osuus on noin 3,3 ha. Lisäksi lähivirkistysalueita (VL, VL-1) on osoitettu noin 8,2 ha ja katu- ja liikennealueita (kadut, LP ja LV-3) noin 4,5 ha. Voimassa olevaan kaavaan nähden muodostuvat yritysalueet ovat kokonaisuudessaan uusia ja asumisen alueet kutistuvat noin 0,6 ha. Yleisten rakennusten korttelialueiden määrä vähenee noin 2,1 ha. Virkistysalueiden määrä kasvaa kaavaratkaisun myötä noin 1,2 ha ja katu- ja liikennealueiden noin 1,0 ha.

Taulukko. Asemakaavalla muodostuvien alueiden pinta-alat ja rakennusoikeudet.

Alue	Pinta-ala (ha)	Rakennusoikeus (k-m ²)	Tehokkuus
	0,6758	4055	0,60
	0,3520	2112	0,60
	1,8106	4526	0,25
	0,4721	944	0,20
	0,2136	854	0,40
	0,5159	1600	0,32
	1,5554	-	-
	6,6246	20	0,00
	0,6961	-	-
	0,2324	-	-
Kadut	3,5309	-	-
Kevyt liikenne	0,0195	-	-
Yhteensä	16,6989	14111	0,08

Asumisen tontteja kaavaratkaisussa on osoitettu 8, joista rakentamattomia on viisi: 3 erillispientalojen tonttia ja 2 rivitalojen tai muiden kytkettyjen asuinrakennusten tonttia. Yritystontteja kaavaratkaisu osoittaa 2, joista yksi on rakentamaton. Yleisten rakennusten tontteja kaavassa on osoitettu 1 kpl. Rakennusoikeudet suunnittelualueella on osoitettu vaihdellen kerrosneliöillä ja tonttitehokkuudella $e=0.20$... $e=0.60$. Kerroskorkeudet vaihtelevat välillä I – 1/2k IV. Voimassa olevaan kaavaan nähden rakentamisen määrä vähenee noin 20 000 k-m².

Kuva. Alueiden ja tonttien pinta-alat.

6.2. Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen

Asemakaavan keskeisimpänä tavoitteena on tiivistää yhdyskuntarakennetta Äänekosken keskustataajamassa siten, että huomioidaan sataman kehittäminen ja ympäristön asettamat reunaehdot. Samalla poistetaan voimassa olevassa asemakaavassa esitetyt toteutusmahdollisuuksiltaan hankalat ja osin vanhentuneet kaavamerkinnot. Reunaehdot huomioiden kaavaratkaisulla saadaan sijoitettua uusia rivitalo- ja muiden kytkettyjen asuinrakennusten tontteja sekä erillispientalotontteja hyville paikoille toteuttamiskelpoisella tehokkuudella. Lisäksi kaavaratkaisun myötä satamaympäristön yleisilme siistiytyy ja sataman läheiset yritystontit tukevat sataman toimintaa. Kevyen liikenteen turvallinen yhteys satama-alueelle Markkamäen suunnalta ja sen myötä olemassa olevien reittien sitominen yhteen parantaa ja kehittää taajaman kevyen liikenteen verkkoa ja kannustaa alueen virkistyskäyttöön.

6.3. Aluevaraukset

Asemakaavalla osoitetaan asumisen ja yritystoiminnan aluevaraukset sekä siihen liittyvät katu-, liikenne- ja viheralueet.

Korttelialueet

Asuinkerrostalojen korttelialue.

Alueella olemassa olevat kaksi kerrostalojen korttelialueella sijaitsevaa tonttia on osoitettu myös uudessa kaavaratkaisussa AK-merkinnällä. AK-korttelialue sijaitsee suunnittelualueen eteläreunassa Häränvirrantien varrella. Kerrostalotonttien itäisintä tonttia (nro 8) on laajennettu kattamaan kerrostalon edustalla oleva leikkialue kokonaisuudessaan.

Korttelialueella olevaa kerroslukua on kasvatettu kaavaratkaisussa yhdellä voimassa olevaan asemakaavaan nähden ja on siten 1/2k IV. Rakentamisen tehokkuusluvaksi on esitetty $e=0.60$.

Yhdistettyjen liike- ja asuntokerrostalojen korttelialue.

Olemassa oleva yhdistettyjen liike- ja asuntokerrostalojen korttelialue (ALK) Häränvirrantien varressa suunnittelualueen etelälaidalla on säilytetty kaavaratkaisussa samalla käyttötarkoituksella. Kerroslukua on kasvatettu yhdellä ollen ratkaisussa 1/2k IV. Korttelialueen rakennusoikeus on pysytetty ennallaan ($e=0.60$).

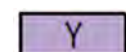
Rivitalojen ja muiden kytkettyjen asuinrakennusten korttelialue.

Alueelle on osoitettu kaksi rivitalojen ja muiden kytkettyjen asuinrakennusten korttelialuetta. Toinen sijoittuu Markkamäen asutuksen läheisyyteen Mäkikadun ja Mämmensalmentien varteen ja toinen Mämmensalmentien ja Alatien kulmaukseen. Molempiin rakentamisen tehokkuudeksi on osoitettu $e=0.25$.

Erillispientalojen korttelialue.

Satama läheisen pientaloalueen luontevaksi jatkoksi on kaavaratkaisussa esitetty kaksi uutta erillispientalojen korttelialueen tonttia. Lisäksi alueen länsipuolelle Markkamäen alueen korttelin 218 jatkona ollut julkisten lähipalvelurakennusten korttelialueen (YL) tontti on muutettu kaavaratkaisussa yhdeksi erillispientalojen korttelialueen tontiksi. Rakentamisen tehokkuusluvaksi on esitetty $e=0.20$.

Yleisten rakennusten korttelialue.

Eteläosaan suunnittelualueetta, Häränvirrantien ja Mannilankadun kulmaan, on kaavaratkaisussa muodostettu uusi yleisten rakennusten korttelialue (Y). Alueelle on sijoitettu yksi tontti. Tontti on jatkoa alueelle toteutuneille kerrostalokortteleille (ALK, AK) ja pyrkii vastaamaan vapaiden Y-tonttien vähenevään määrään. Kerrosluvuksi on osoitettu II ja rakentamisen tehokkuusluvaksi $e=0.40$. Tontin itälaidalle on osoitettu johtoalue.

Liike- ja toimistorakennusten korttelialue. Alueelle saa sijoittaa myös satamatoimintaa palvelevia rakennuksia kuten venehalleja ja huoltorakennuksia.

Alueen itäpuolelle ja satamasta katsottuna lähivirkistysalueen (VL) taakse on osoitettu liike- ja toimistorakennusten korttelialuetta, jolle saa sijoittaa myös satamatoimintaa palvelevia rakennuksia kuten venehalleja ja huoltorakennuksia (K-8). Korttelialueelle on kokonaisuudessaan osoitettu kaksi yritystonttia, joista toisella sijaitsee nykyisin venehalli. Tonteille on esitetty rakennusoikeutta 800 k-m² ($\sim e=0.30$)

Viheralueet

Lähivirkistysalue.

Lähivirkistysalueeksi (VL) kaavassa on merkitty suunnittelualueella säilytettävät viheralueet, joilla ei ole havaittu erityisiä ympäristöarvoja eivätkä suoraan kytkeydy sellaisiin alueisiin, joilla on havaittu erityisiä ympäristöarvoja. VL-alueet sijoittuvat suunnittelualueella Mämmensalmentien länsipuolelle sekä Veneilijänkadun varteen.

Veneilijänkadun pohjoispuolelle sijoittuvalle lähivirkistysalueelle sijoittuu maanalaisille johdoille varattu alue. Veneilijänkadun ja Vellamontien kulmauksessa olevalle lähivirkistysalueelle sekä Mämmensalmentien ja Mäkikadun kulmauksessa sijaitsevalle lähivirkistysalueelle on varattu ohjeellinen hulevesien johtamiseen ja viivyttämiseen varattu alueen osa (hule-3). Kortteleiden 218 ja 653 välille sijoittuvalle VL-alueelle on varattu mahdollisuus uudelle puistomuuntamolle yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitteiden rakennusala -merkinnällä (et).

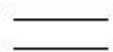

Lähivirkistysalue. Alue on liito-oravan lisääntymis- ja levähdysaluetta, jolla metsiä saa käsitellä vain harvennushakkuuna siten, että liito-oravan pesäpuut ja niitä suojaavat puut, mahdolliset ravintopuut sekä liikkumisen kannalta riittävä puusto säilytetään.

Merkintä on osoitettu suunnittelualueella sijaitseville viheralueille, joilla on tehty liito-oravahavaintoja tai suoraan kytkeytyvät sellaisiin alueisiin, joilla niitä on tehty tai sijaitsee liito-oraville sopivia kolopuita. VL-1 -alueille on erikseen merkitty luo-1 -merkinnöin alueella sijaitsevat purot ja niiden ympäristöä. luo-1 alueilla ei saa suorittaa sen luonnontilaa merkittävästi muuttavia toimenpiteitä.

Luo 1-merkintöjen lisäksi on VL-1 alueelle suunnittelualueen itäosaan merkitty ohjeellinen hulevesien johtamiseen ja viivyttämiseen varattu alueen osa (hule-3) ja osoitettu arviot kaavaratkaisun jälkeen sille johtavista tulvareiteistä. Hule-3 -alueen tuntumaan on osoitettu ajoyhteys Mannisenkadun korttelin 528 tonteille huoltotoimenpiteitä varten. Alueella sijaitsevat muuntamot ja muut yhdyskuntateknisen huollon alueet sekä mahdollinen maston paikka on osoitettu yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitteiden rakennusala -merkinnöin (et) Mustaniemenkadun varteen.

Katu- ja liikennealueet

Katu.

Katualueiksi on osoitettu kaavaratkaisussa olemassa olevat kadut pääosin nykyisen toteutuneen maankäytön mukaisesti. Poikkeuksena on suunnittelualueen katuyhteys Alatieltä Vellamontielle (*Veneilijänkatu*), joka rakennetaan uudelleen kaavaratkaisun mukaiseksi. Lisäksi alueelle muodostuu kaavaratkaisun myötä uusi katuyhteys *Pursikuja*, joka johtaa Vellamontieltä uuteen kortteliin 1701 sekä veneiden ja trailereiden säilytykselle varatulle LV-3-alueelle.

Voimassa olevaan asemakaavaan nähden asemakaavassa esitetään uutena jo olemassa oleva *Mustaniemenkatu*-niminen katu, joka alkaa Häränvirrantieltä liittyen lopulta Mannisenkatuun.

Alueella sijaitseva muuntamo on osoitettu yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitteiden rakennusala -merkinnällä (et) Veneilijänkadun varteen.

Yleinen pysäköintialue.

Veneilijänkadun varteen on kaavaratkaisussa osoitettu yleinen pysäköintialue, joka tukee korttelin 1701 ja sataman toimintoihin tarvittavaa pysäköintiä.

Venesatama-alueen korttelialue. Alueelle saa sijoittaa trailereiden ja veneiden säilytystä sekä LV-alueiden autopaikkoja.

Satama-alueen korttelialueeksi on suunnittelualueesta merkitty sataman läheisyydessä ja korttelin 1701 tuntumassa olevia maa-alueita. Alue on nykyisin jo osin ollut käytössä veneiden säilytykseen. Kaavaratkaisussa varataan maankäytöllisesti toiminnalle sopiva alue, jota voidaan kehittää ympäristöllisesti siistinpään veneiden ja trailereiden ulkosäilytykseen. LV-3 -alueen itälaitaan on osoitettu ajoyhteys Mannisenkadun korttelin 528 tonttien huoltotoimenpiteitä varten.

6.4. Yleismääräykset

Asemakaavassa on annettu erityisiä kaavamääräyksiä ohjaamaan rakentamista.

Ympäristö ja rakennustapa

Viheralueiden suunnittelussa ja hoidossa tulee varmistaa, että liito-oravien liikkuminen viheryhteyksiä pitkin on turvattu säilyttämällä riittävästi siihen tarvittavaa puustoa.

Kaava-alueen hulevedet tulee viivyttää yleisillä alueilla siten, ettei kaava-alueelta ulos johdettavat vesimäärät oleellisesti lisääny alueen rakentamisen myötä. Hulevesien hallinnassa on huolehdittava, ettei kaava-alueelta ulos johdettavan veden laatu vaaranna Keiteleen vesiympäristön tilan säilymistä.

Hulevedet tulee hoitaa kiinteistökohtaisilla järjestelyillä tontin omalla alueella.

Rakentamatta jäävät tontin osat, joita ei käytetä ajoteinä eikä pysäköintiin, tulee istuttaa ja pitää huolitellussa kunnossa. Piha- ja hulevesisuunnitelma on esitettävä rakennusluvan hakemisen yhteydessä.

Avoin varastointi korttelialueilla on kielletty.

Korttelialueittain rakennusten tulee muodostaa yhtenäinen kokonaisuus.

Korttelin 218 alueella rakentamisen tulee sopeutua noudatettuun rakennustapaan ja olemassa olevaan rakennuskantaan sijoituksen, koon, muodon, ulkomateriaalien ja värityksen sekä julkisivujen jäsenyyksen puolesta. Tontilla tulee säilyttää tai istuttaa puita ja pensaita niin, että puiden määrä on vähintään 1 ja pensaiden määrä vähintään 1,5 tontin pinta-alan 100 m² kohti. Tontin saa aidata pensas- ja/tai puuistutuksilla.

Korttelin 653 alueella rakentamisen tulee sopeutua Markkamäen alueen luonteeseen. Julkisivumateriaalina tulee käyttää maalattua puuta. Yksityiskohtien osalta voidaan julkisivumateriaalissa tehdä pieniä poikkeuksia. Alueella sallitaan harjakatot. Tontin saa aidata pensas- ja/tai puuistutuksilla.

Uudisrakentamisen osalta korttelin 1701 rakennusten pääasiallinen julkisivumateriaali tulee olla -maalattu puu (tummanpunainen tai tummanruskea) tai -tiili/tiililaatta (tummanpunainen tai tummanruskea).

Julkisivun värityksen osalta on noudatettava yhtä päävärisävyä, jonka tulee peittää vähintään 75 % yhtenäisestä julkisivupinnasta. Päävärin lisäksi on mahdollista käyttää tummasävyisiä tehostevärejä (kuten tummanharmaa) mm. nurkkalautoituksissa, sokkelissa, räystäissä ja ikkunan puitteissa. Tehostevärit on sovitettava julkisivun pääväriin. Katon väriin tulee olla sävyiltään tumma.

Korttelin 1701 tonttien 1 ja 2 osalta on yleisen pysäköintialueen ja tontin väliselle rajalle rakennettava näkösuojaksi 2 m korkea umpinainen puuaita.

Pysäköinti

-AK- ja ALK-tontit 1 ap / 60 k-m² asuntokerrosalaa, kuitenkin vähintään 1 ap / asunto

-AR-tontit 1,3 ap / asunto

-AO-tontit 2 ap / tontti

-Y-alueella 1 ap / 100 m²

-K-8- tontit 1 ap / 200 k-m²

-muut liike- ja toimistotilat 1 ap / 35 k-m²

6.5. Nimistö

Asemakaavalla muodostuu uutta nimistöä alueelle. Aiemmin *Satamakatu*-nimellä kulkeneen kadun uusi nimi on *Veneilijänkatu*. Muutos esitetään tehtäväksi, sillä *Satamakatu*-nimi on jo käytössä toisaalla Äänekosken kaupungin alueella.

Korttelialueelle 1701 ja LV-3 alueelle johtaa uusi katu, *Pursikuja*.

Teemana katujen nimeämisessä on käytetty katujen läheistä sijaintia Äänekosken satamaan.

Suunnittelun alueen laajin lähivirkistysalue nimetään *Piilopuronpuistoksi* alueella sijaitsevien piilopurojen mukaan.

7. KAAVAN VAIKUTUKSET

Häränvirranpuiston asemakaavan muutoksen laatimisen osalta on sovellettu lain maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta 432/2023 voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Kaavaa laadittaessa selvitetään suunnitelman toteutumisen aiheuttamia vaikutuksia. Vaikutusten arviointia tehdään läpi kaavaprosessin sitä täydentäen ja tarkentaen. Vaikutusten arvioinnissa lähtökohtana on kaavan toteuttamisen vaikutusten vertailu nykytilaan. Vaikutusten selvittäminen perustuu alueella käytössä oleviin perustietoihin, alueella suoritettuihin maastokäynteihin, aluetta koskeviin selvityksiin ja suunnitelmiin, osallisilta saataviin lähtötietoihin, lausuntoihin ja muistutuksiin sekä laadittavien suunnitelmien ympäristöä muuttavien ominaisuuksien analysointiin.

7.1. Ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön

Alueen nykyinen käyttö pohjautuu asumiseen kerrostalotonttien osalta ja sataman lähialueiden osalta veneilyyn liittyvään säilytykseen ja yritystoimintaan. Laajat viheralueet ovat suurelta osin hankalaa maastoa eikä alueella sijaitse rakennettuja virkistystoimintoja, minkä vuoksi viheralueilla on suurempi merkitys eri alueita jakavana elementtinä kuin virkistysalueena.

Kaavan vaikutukset ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön liittyvät pääosin kaavaratkaisussa esitetyn rakentamisen vaikutuksiin maisemassa, asumiseen ja palveluihin. Uusia rakentamisen tontteja alueelle muodostuu seitsemän (7), joista asumisen tontit ja yksi yleisten rakennusten korttelialue jatkavat olemassa olevia asuinalueita ja yritystontit sijoittuvat sataman läheisyyteen tukemaan sen toimintaa. Esi- tetty asuinrakentaminen noudattaa tehokkuudeltaan ympäristössä totuttua eikä yritys- sekä yleisten rakennusten tonttien rakentaminen tehokkuudeltaan poikkea toisaalla Äänekosken taajamassa esiintyvistä määristä. Tehokkuuden rajaaminen totuttuun vähentää tunnetta alueelle tapahtuvasta muutoksesta ihmisten elinympäristössä. Asukkaiden viihtyvyyden parantamiseksi kaavaratkaisulla on myös pyritty erottelamaan selkeästi asuinrakentamisen sataman vierelle muodostuvista tukitoiminnoista osin katurakenteella sekä istutettavien aluein ja osin viheraluein.

Osa uusista rakennuspaikoista sijoittuu kaavan ja katusuunnittelun myötä rakennettavien katuosuuksien varrelle. Rakennuspaikkojen myötä myös muuta uutta kunnallistekniikkaa on tarpeen rakentaa alueelle. Kaavalla on pyritty ohjaamaan rakentamista riittävällä tavalla, jotta uusi rakentaminen rakentuisi kaupunkikuvallisesti laadukkaalla tavalla. Rakentamisen myötä alueen yleisilme tavoitetilassa muuttuu itäosassa siistiksi sataman tukialueeksi muutoin olemassa olevien asuinalueiden vähäisesti laajetessa alueen erityispiirteet huomioiden. Alueen keskiosaan jäisi alueita luonnollisesti erottelava metsäinen viheralue.

Katuverkkoa rakennetaan ja kunnostetaan jatkossa asemakaavan mukaisesti. Vellamonttieltä Veneilijänkadun ja Alatie kautta Mämmensalmentielle asti on varattu katualueita siten, että kadun varteen on mahdollista rakentaa kevyen liikenteen väylä turvaten ja edistäen kävely- ja pyöräilymahdollisuuksia alueella. Alueelle ei osoiteta moottoriajoneuvoille uusia läpikulkuyhteyksiä olemassa oleviin nähden, joten liikennemäärä alueella nousee vain alueen oman rakentamisen myötä. Veneiden ja trailereiden säilytystä varten varataan sataman lähelle LV-3 -alue, joka rakennetaan järjestelmällistä säilytystä var-

ten. Veneiden ja trailereiden siirtyessä sataman edustalta suurelta osin uudelle LV-3-alueelle sekä uuden yleisen pysäköintialueen LP rakentamisen myötä satama-alueen ilme väljenee ja ympäristö siistyy.

Lähialueen asukkaiden arkeen yritystoiminnan ja venesäilytyksen lisääntyminen alueella voi vaikuttaa eri tavoin. Kaavan toteutuessa satamaan kohdistuva liikenne voi lisääntyä mahdollisten palvelujen käyttäjien myötä. Liikenteen lisääntyminen voi lisätä siitä tulevaa häiriötä alueelle, mutta sen taakse muodostuneet palvelut myös tarjoavat mahdollisuuksia alueen hyödyntämiseen asukkaiden arjessa.

Kaavaratkaisu muuttaa Äänekosken kaupunginosien välisiä rajoja. Nykyisin kahden kaupunginosan, 5. kaupunginosan ja 6. kaupunginosan- alueelle sijoittuva kortteli 519 tulee kaavaratkaisun myötä sijoittumaan kokonaisuudessaan 5. kaupunginosan alueelle. Tämän myötä kaupunginosalta muuttuville kiinteistöille on tarpeen tehdä tunnusmuutokset.

7.2. Rakennettu ympäristö ja yhdyskuntarakenne

Suunnittelualue sijoittuu aiemmin asemakaavoitetulle alueelle. Kaavaratkaisun myötä alueen käyttömahdollisuudet, tarpeet ja rajoitteet päivittyvät maankäytöllisesti. Ratkaisun toteutuessa alueen rajoitteet huomioiden, keskustasta kohtuullisella etäisyydellä sijaitseva pientaloasutus laajenee ja alueella säilytetään lähivirkistysaluetta Äänekoski osayleiskaavan 2030 mukaisesti.

Alueen nykytilanne, tonttitarve, luontoarvot ja muut rajoitteet huomioiden on osayleiskaavan mukaiselle kerrostalojen alueelle sijoitettu kerrostalotontteja jatkamaan yksi yleisten rakennusten korttelialueen tontti. Myös osa yleiskaavan mukaisesta pientaloasumisen alueesta on ratkaisussa otettu satamatoiminnan kehittämiseen. Yleiskaavassa satama-alue rajoittuu suunnittelualueeseen ja on merkitty laajuudeltaan kattamaan nykyisen satama-alueen. Nykyinen satama-alue on kuitenkin otettu täyteen käyttöönsä varsinkin veneiden ja trailereiden säilytyksen osalta jo siinä määrin, että säilytys ulottautuu järjestäytymättömästi suunnittelualueen metsään ja hiekkakentälle. Ratkaisulla on pyritty maankäytöllisesti ratkaisemaan ongelma varaamalla suunnittelualueelta maata järjestäytyneeseen säilytykseen ja samalla mahdollistamaan satama-alueen tuntumaan myös muuta yrittämistä. Kaavaratkaisun aluevarauksilla on siten turvattu sataman toimintaedellytyksiä myös tulevaisuudessa. Kaavaratkaisua suunnittelualuetta laajempaan kokonaisuutena tarkastellessa voidaankin arvioida, että se toteuttaa yleiskaavassa esitetyt maankäytölliset tavoitteet alueelle.

Kaavaratkaisun mukainen rakentaminen voidaan tehdä osin olemassa olevia teknisen huollon verkostoja hyödyntämällä. Koko alueen toteuttaminen ratkaisun esittämällä tavalla vaatii kuitenkin uusien kaatuksien sekä siihen liittyvän muun kunnallistekniikan ja verkkorakenteiden rakentamista. Lisäksi erityisesti sataman läheisyydessä, mutta myös muualla suunnittelualueella, on tarpeen tehdä järjestelyjä hulevesien ohjaamiseksi ja viivyttämiseksi joko luonnollisen tapaisina järjestelyinä tai rakenteellisin ratkaisuina. Alueelle saapuvien ja muodostuvien hulevesien huomioimiseksi kaavaratkaisussa on varattu erityisiä hulevesien johtamiseen ja viivyttämiseen varattuja alueen osia (hule-3).

Kaavaselostukseen on esitetty kuvin ja sanallisella kuvauksella alueen toteutunut rakennuskanta. Suunnittelualueen rakennuskannalle ei ole erityisiä suojellullisia velvoitteita. Kaavaratkaisu esittää kuitenkin Markkamäen alueen valtakunnallisesti arvokkaan rakennetun ympäristön yhteyteen ja Markkamäen vie-reisen alueen paikallisesti merkittävän rakennetun ympäristön läheisyyteen uutta rakentamista. Kaavaratkaisun toteutuessa rakentamisen kerrosalasta uutta sijoittuu asumisen tonteille noin 4700 k-m², yritys-rakentamisen tonteille 1600 k-m² ja yleisten rakennusten korttelialueelle noin 2100 k-m². Uudesta rakentamisesta huolimatta alueelle jää runsaasti rakentamiselta vapaata viheraluetta ja rakennustehokkuus jääkin kokonaisuutena tarkasteltaessa alhaiseksi (e=0.08). Rakentamisen haitallisia vaikutuksia rakennettuun ympäristöön on pyritty vähentämään kaavan rakennustapaa ja ympäristöä ohjaavilla yleismääräyksillä. Rakennusten tulee määräysten mukaan muodostaa korttelialueittain yhtenäisiä kokonai-suuksia ja rakentamatta jäävät tontin osat, joita ei käytetä ajoteinä eikä pysäköintiin, tulee istuttaa ja pitää huolitellussa kunnossa. Lisäksi piha- ja hulevesisuunnitelma on esitettävä rakennusluvan hakemi-sen yhteydessä.

Uudisrakentamisen sovittamiseksi arvokkaiden rakennettujen ympäristöjen yhteyteen ja välittömään läheisyyteen on rakentamisen alueille, jotka sijoittuvat Mämmensalmentien länsipuolelle, annettu rakennustapaa ja ympäristöä koskien sekä erityisiä tarkentavia yleismääräyksiä, että kaavamerkintöjä kaavakartalle. Sekä korttelin 218 osaa koskevilla määräyksillä, että korttelin 658 yleismääräyksillä on pyritty sovittamaan uudet asuintontit Markkamäen alueen yhteyteen. Määräyksillä on ohjattu rakennusten sijoittamista sekä julkisivumateriaalin, katon muodon, harjasuunnan ja tontin istutusten toteuttamista siinä määrin, että rakentamisen haitalliset vaikutukset arvokkaisiin rakennettuihin ympäristöihin voidaan arvioida jäävän vähäisiksi.

Satama-alueen ympäristön yritystonteilla on nähty tarpeelliseksi ohjata tarkemmin julkisivurakentamista uudisrakentamisen osalta, alueen paremman virkistysarvon ja viihtyvyyden saavuttamiseksi. Kaavaratkaisussa esitetyt julkisivua koskevat määräykset yritystonteilla ohjaavat valitsemaan ratkaisuja, jotka sopivat sataman viereiseen satamarakennukseen (entinen viilaamopajarakennus).

Kaavaratkaisun hyvä sopivuus yleiskaavan asettamiin tavoitteisiin sekä ratkaisun kohtuullinen rakentamistehokkuus, harkittu rakentamisen sijoittelu alueen rajoitteet huomioiden, rakennettujen ympäristöjen yhteen sovittaminen rakentamista ohjaavilla määräyksillä ja rakentamisen tukeutuminen kohtalaisen suurelta osalta olemassa oleviin teknisiin rakenteisiin ja verkkoihin, voidaan arvioida kaavaratkaisun rakentamisen haitallisten vaikutusten jäävän kohtuullisiksi.

7.3. Maisema-, kulttuuri- ja luonnonympäristö

Kaavaluonnoksessa esitetty ratkaisulla on kohtalaisia vaikutuksia alueen nykyiseen maisemaan. Muutokset voimassa olevaan kaavaan voidaan katsoa olevan kuitenkin pienempiä. Suurimmat muutokset keskittyvät Alatie ja Mämmensalmen risteykseen, sataman viereiseen alueeseen sekä Mämmensalmentien, Mäkikadun ja Häränvirrantien risteuksen lähiympäristöön. Alueen keskiosa jää suurelta osin nykyiseen tapaan metsäiseksi viheralueeksi ja niiltä osin maisemaan ei kohdistu merkittäviä vaikutuksia.

Alatie ja Mämmentien risteykseen on kaavaratkaisussa esitetty yksi uusi erillispientalojen tontti sekä yksi uusi rivitalojen ja muiden kytkettyjen asuinrakennusten korttelialueen tontti. Erillispientalojen tontti on aiemmin ollut rakennettu ja siltä osin muutos maisemassa heijastelee alueella ennestään tuttua tilannetta. Rakentamisen mahdollisia haitallisia vaikutuksia maisemaan on tontin osalta kuitenkin rajoitettu osoittamalla rakentamista koskevia erityisiä kaavamerkintöjä koskien muun muassa katon harjasuuntaa, rakennusten sijoittumista tontille ja niitä on täydennetty yleismääräyksillä rakennusten julkisivusta. Risteuksen uusi rivitalojen ja muiden kytkettyjen asuinrakennusten korttelialue sijoittuu suunnittelualueen jyrkkärinteeseen osaan. Korttelialueen rakentamisen maisemalliset vaikutukset jäävät arviolta hyvin paikallisiksi rakentamisen sijoituessa toiselta laidalta katualueeseen ja olemassa olevaan rakentamiseen nähden eri tasolle sekä muilta laidoilta viheralueeseen, jonka puusto ja muu kasvillisuus suojaavat näkymiä laajemmalle alueelle.

Suunnittelualueen koillisosaan on voimassa olevaan kaavaan nähden esitetty rakentamattoman koulun tontin muuttamista satamaa tukeviin yritystoimintoihin sekä veneiden ja trailereiden säilytykseen varauksi alueeksi. Lisäksi viereisen asuinalueen laidalle on sijoitettu kaksi uutta erillispientalojen tonttia. Alueen maisema metsiköistä, hiekkakentästä, hajanaisista trailereista ja veneistä sekä yhdestä venehallista muuttuu järjestäytyneeksi alueeksi, jossa tunne sen kuulumisesta osaksi satama-alueita voimistuu. Alueen siistiytyminen rakentamisen kautta voikin osaltaan parantaa alueen maisemallisia arvoja. Rakentamisen haitallisia vaikutuksia koillisosassa on pyritty vähentämään sekä eri merkinnöin kaavakartalla, että kaavan yleismääräyksin. Osoitetulla istutetulla tai säilytetyllä puurivillä, istutetuilla alueilla ja uudella rakennettavalla kadulla kevyen liikenteen väylälineen on pyritty erottamaan satamatoiminnat ja yritysalueet koillisnurkasta alkavasta asuinalueesta siististi ja laadukkaasti. Koillisnurkan asuintonttien sekä yleistä alueen viihtyvyyttä on myös pyritty parantamaan kortteliin 1701 uudisrakentamista koskevilla yleismääräyksillä julkisivun suhteen sekä yritystonttien ja yleisen pysäköintialueen väliselle rajalle näkösuojaksi rakennettavalla 2 m korkealla umpinaisella puuaidalla. Julkisivua koskevat määräykset yritystonteilla ohjaavat valitsemaan ratkaisuja, jotka sopivat sataman viereiseen satamarakennukseen (entinen viilaamopajarakennus) muodostavat rakentuessaan satamaan maisemallisesti yhtenäistä kokonaisuutta.

Mämmensalmentien, Mäkikadun ja Häränvirrantien risteyksen lähiympäristöön on kaavaratkaisussa osoitettu yksi uusi tontti yleisten rakennusten korttelialueelle ja yksi uusi rivitalojen ja muiden kytkettyjen asuinrakennusten korttelialueen tontti. Maisemallisesti yleisten rakennusten korttelialue kytkeytyy luonnollisesti rakennettuun ympäristöön kerrostalojen, pientalojen ja lähimarketin yhteyteen. Rivitalojen ja muiden kytkettyjen asuinrakennusten korttelialue taas osaltaan jatkaa Markkamäen alueen asumisen alueita. Risteysalue muuttuu nykytilaan nähden maisemaltaan rakennetummaksi ja tiiviimmäksi. Risteysalueen tuntumaan jätetyt viheralueet toimivat kuitenkin rakentamisen maisemallisia vaikutuksia keventävinä ja alueen viihtyvyyttä parantavina elementteinä. Rakentamisen mahdollisia haitallisia vaikutuksia kulttuurihistoriallisesti rakennetun ympäristön maisemaan on pyritty vähentämään ohjaamalla korttelin 653 rakentamista yleismääräyksissä sopimaan Markkamäen alueen olemassa olevaan rakentamiseen muun muassa alueelle tyypillisen julkisivumateriaalin ja katon muodon osalta.

Kaavaratkaisu huomioi luonnonympäristön kannalta arvokkaat kohteet. Liito-oravahavaintoalueet on osoitettu kaavassa omalla VL-1-merkinnällä, jolla pyritään turvamaan liito-oravien huomioiminen alueen käytössä. Alueella olevat kaksi puroa ja niiden ympäristö piilopuroineen on merkitty luo-1-merkinnällä, joka osoittaa alueen luonnonmonimuotoisuuden kannalta tärkeäksi alueeksi, jolla ei saa suorittaa sen luonnontilaa merkittävästi muuttavia toimenpiteitä. Kaavaratkaisun aluevarauksin ja erityismerkinnöin luonnonympäristöön kohdistuvien haitallisten vaikutusten voidaan arvioida jäävän arvokkaiden luonto-kohteiden osalta kohtuullisiksi.

Suunnittelualue ei sijoitu kulttuurimaiseman kannalta arvokkaaseen ympäristöön eikä alueella ole tunnettuja muinaisjäänneksiä. Näiden sijaan ratkaisulla on vaikutuksia rakennettuun kulttuuriympäristöön. Rakennettuun kulttuuriympäristöön kohdistuvia vaikutuksia on käsitelty tarkemmin rakennettua ympäristöä ja yhdyskuntarakennetta koskevassa kappaleessa 7.2.

Kokonaisuudessaan rakentamisen mahdollisia haitallisia vaikutuksia maisema-, kulttuuri- ja luonnonympäristöön on pyritty kaavaratkaisussa ehkäisemään alue- ja kohdemerkintöjen sekä aluekohtaisten yleismääräysten lisäksi koko alueen rakentamista ja ympäristöä koskevilla yleismääräyksillä. Alueellisten hulevesijärjestelmistä huolimatta tonttien hulevedet tulee hoitaa kiinteistökohtaisilla järjestelyillä tontin omalla alueella ja hulevesisuunnitelma tulee esittää rakennusluvan yhteydessä. Viihtyvyyden parantamiseksi rakentamatta jäävät tontin osat, joita ei käytetä ajoteinä eikä pysäköintiin, tulee istuttaa ja pitää huolitellussa kunnossa. Pihaa koskevien järjestelyjen suunnittelun ja valvonnan tueksi pihasuunnitelma tulee esittää rakennusluvan hakemisen yhteydessä. Kaikilla rakentamisen alueilla rakennukset on ohjattu korttelialueittain muodostamaan toisiinsa sopivia kokonaisuuksia. Yleisilme alueella on pyritty pitämään siistinä kieltämällä korttelialueilla avoin varastointi. Huomioiden edellä kuvatut kaavaratkaisun alue- ja kohdemerkinnät sekä yleismääräykset, vaikutukset alueen maisema-, kulttuuri- ja luonnonympäristöön voidaan arvioida jäävän kohtuullisiksi.

7.4. Liikenne

Kaavaratkaisun uudet asumisen ja yrittämisen tontit sijoittuvat sataman läheistä aluetta lukuun ottamatta väljästi alueelle. Henkilöautoliikenne liittyy uusilta yritys- ja asuinalueilta vaihtelevasti alueen eri kaduille ja ohjautuu Mämmensalmentielle sekä Vellamontielle, josta yhteydet jatkuvat Äänekosken keskustan suuntaan. Alatie ja Vellamontien välinen katuyhteys suoristetaan vastaamaan jo nykyisessä voimassa olevassa kaavassa esitettyä ratkaisua. Muutostöiden yhteydessä tehdään parannustöitä alueen koillisessa katuympäristössä.

Kaavaratkaisun myötä liikenteen määrä voi kasvaa suunnittelualueella. Satama-alueen läheisyydessä tapahtuvan mahdolliseen liikenteen kasvuun on hyvä varautua erottamalla pääreiteillä kevyt liikenne muusta liikenteestä. Alueen säilyessä suurelta osin rakentamattomana alueena ja pääreittien turvallisuutta parantamalla sataman lähialueella, voidaan moottoriliikenteen kasvun vaikutusten arvioida jäävän liikenteen sujuvuuden ja turvallisuuden kannalta kohtuullisiksi.

Pyöräilyn ja jalankulun osalta kaavaratkaisusta molemmilla olisi toteutuessaan positiivisia vaikutuksia liikenteeseen. Kävelyn ja pyöräilyn väylien toteutuessa liikkumismahdollisuudet alueella kokonaisuudessaan parantuvat. Ratkaisu tarjoaa kävelijöille ja pyöräilijöille mahdollisuuden tehdä lenkki alueella ja saapua satamaan omaa väylää pitkin myös lännen suunnasta. Mämmensalmentien ja Vellamontien

välisen kävelyn ja pyöräilyn väylän rakentaminen yhdistää olemassa olevia kävelyn ja pyöräilyn väyliä parantaen alueen liikenneturvallisuutta.

7.5. Sosiaaliset vaikutukset

Uusien asuinkorttelien ja yrityskorttelin rakentaminen luo uusia asuin- ja yritysyhteisöjä sekä täydentää aiempia asuinyhteisöjä alueella. Alueen siistiytyminen ja järjestelmällisyyden kasvu luovat positiivista alueellista identiteettiä asukkaille ja voivat lisätä sataman ympäristön käyttöä virkistytymiseen. Alueen käyttöä virkistytymiseen edistävät myös alueella rakentamattomana säilyvä viheralue sekä sitä kiertävät uudet kevyen liikenteen väylät, jotka toteutuessaan muodostavat turvallisen kulkuyhteyden urheilukeskuksen suunnalta satamaan ja satamasta keskustan suuntaan.

7.6. Ilmastonmuutos / ilmastonmuutoksen huomioiminen

Suunnittelualueelle suunniteltujen uusien yritys- ja asuintonttien toteutuminen sekä uusien katualueiden rakentaminen lisäävät kasvihuonekaasupäästöjen määrää alueella sekä yritystoiminnan ja asumisen aikana että rakentamisen ja maankäytön muuttumisen myötä. Alueen hiilinielujen määrä vähenee tonttien alueella ja liikennealueilla sekä puistoalueella mahdollisten hulevesijärjestelmien rakentamisesta johtuvan puuston vähenemisen myötä. Alueelle on kuitenkin säästetty liito-oravien elinpiirin huomioimiseksi ja muiden luontoarvojen vaalimiseksi myös runsaasti metsäisempiä alueita, jotka toimivat osaltaan myös hiilinieluinä. Ilmastonmuutoksen hillinnän kannalta myönteistä on rakentamisen sijoittuminen olemassa olevaan taajama-asutuksen yhteyteen ja kävelyetäisyydelle keskustasta, jolloin matkat keskustapalveluihin pysyvät maltillisina ja asiointi myös kävellen tai pyörällä pysyy potentiaalisena vaihtoehtona uusille asukkaille ja työmatkalaisille. Alueen uusien jalankulku- ja pyöräilyväylien rakentuessa myös jalankulun ja pyöräilyn mahdollisuudet parantuvat alueella. Alueen rakentamattomaksi jäävät osat toimivat itsessään jo hulevesien viivyttämiseen tarvittavina alueina ja varauksilla hulevesirakenteille liikerakentamisen ja sataman tuntumassa turvaavat myös tehokkaampien rakenteiden rakentamismahdollisuudet rinteisen maaston hulevesien keräämiseen, ohjaamiseen ja viivyttämiseen. Hulevesien hallintaa tuetaan lisäksi tonttikohteisilla järjestelmillä.

7.7. Taloudelliset vaikutukset

Yritysten sijoittuminen Äänekosken sataman tuntumaan tuo alueelle lisää potentiaalisia työpaikkoja ja elinvoimaa. Tiivistyvä kaupunkirakenne ja yrittämisen mahdollistaminen satamassa tukee matkailun ja keskustan elinvoimaisuutta. Vastaavasti uusien katurakenteiden, mahdollisten hulevesien ohjaamiseen ja viivyttämiseen tarvittavien rakenteiden sekä veneiden säilytys- että pysäköintialueen rakentaminen ja ylläpito tuovat kaupungille kustannuksia. Alustavan arvion mukaan luonnoksen mukainen katurakentaminen, veneiden ja trailerien säilytysalueen ja pysäköintialueen rakentaminen tulisi kustantamaan kaupungille noin 1 200 000 euroa. Lisäksi kustannuksia tulee uusien katualueiden ylläpidosta ja muusta kunnallistekniikan rakentamisesta alueelle. Alustavan arvion mukaan uusien yritystonttien ja asuintonttien myynnistä kaupungille tulisi saatavia noin 170 000 euroa.

8. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

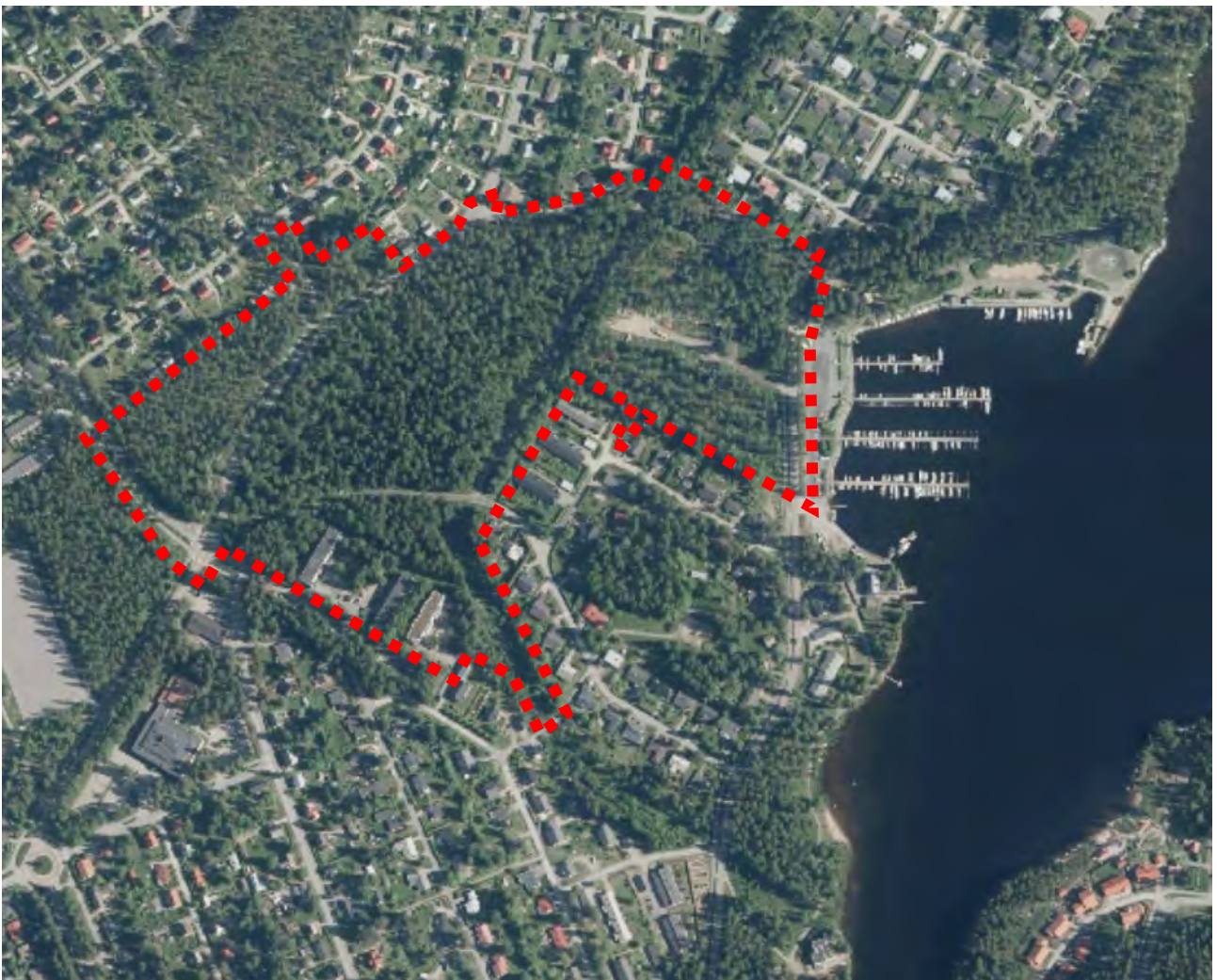
Kaavan toteuttaminen voidaan aloittaa kaavan saatua lainvoiman. Korttelin 1701 tontin 1 myynti/vuokraus on mahdollista vasta, kun tontille johtavat hulevesireitit ovat hallitusti ja riittävässä määrin ohjattu pois myytävän/vuorattavan tontin alueelta ja uusi katuyhteys Veneilijän kadulta Vellamontielle toteutettu.

Kaavan yhteydessä hyväksytään sitova tonttijako 5. kaupunginosan korttelin 519 tonteille 10 ja 11, 6. kaupunginosan korttelin 653 tontille 1 sekä 17. kaupunginosan korttelin 645 tonteille 4 ja 5 ja korttelin 1701 tonteille 1 ja 2. Muilta osin alueelle laaditaan erillinen sitova tonttijako. Alueen toteutuksen seurannasta vastaa ensisijaisesti rakennusvalvontaviranomainen. Alueelle ei ole laadittu erillistä, rakentamista ohjaavaa rakennustapaohjetta.

ÄÄNEKOSKEN KAUPUNKI – KAAVOITUSPALVELUT

HÄRÄNVIRRRANPUISTON ASEMAKAAVAN MUUTOS OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA (MRL 63 §)

10.1.2019, päivitetty 28.3.2022 & 6.11.2023 & 8.4.2024

1. SUUNNITTELUALUE

Suunnittelualueena on Markkamäen omakotitaloalueen ja Äänekosken sataman välinen alue noin 1,5 km Äänekosken keskustasta pohjoiseen. Alue muodostuu viheralueesta (Häränvirranpuisto) sekä pääosin toteutumatta jääneistä kerrostalo-, koulun ja julkisten lähipalvelurakennusten tonteista. Suunnittelualueen koko on noin 16,7 ha.

Asemakaavoitettavasta alueesta pieni osa oli mukana liikuntapuiston asemakaavan muutoksen ensimmäisessä kaavaluonnoksessa, joka oli nähtävillä v. 2012. Asemakaavaprosessin aikana kaava-alueeseen ilmeni isoja laajennustarpeita, joten koko kaavamuutosalue päätettiin jakaa kolmeksi erilliseksi asemakaavamuutokseksi (Liikuntapuiston asemakaavan muutos, Häränvirranpuiston asemakaavan muutos ja Keskuskadun ympäristön asemakaavan muutos). Häränvirranpuiston asemakaavan muutos käynnistettiin alusta ja sen vireilletulosta päätettiin kaavoituskatsaus 2019 yhteydessä.

Suunnittelualueen sijainti ja rajaus on esitetty kansilehdellä. Rajaus voi täsmentyä suunnittelun edetessä.

2. SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT JA TAVOITTEET

Kaavamuutoksen tavoitteena on tutkia Mämmensalmentien varressa toteutumatta jääneiden kerrostalotonttien ja lähipalvelujen tontin sekä lähellä satamaa toteutumatta jääneen koulun tontin käyttötarkoitukset. Voimassa olevassa asemakaavassa kerrostalorakentamiseen varatut alueet ovat maastonmuodoiltaan haastavia kerrostalorakentamista ajatellen. Vuonna 2017 hyväksytyssä Äänekoski 2030 osayleiskaavassa toteutumatta jääneiden kerrostalo- ja palvelujen korttelialueet on esitetty muutettavan pientalovaltaisiksi asuntoalueeksi sekä lähivirkistysalueeksi. Kaavamuutoksen yhteydessä on tarkoitus tarkistaa Häränvirranpuiston ympäristössä katualueiden varauksia sekä päivittää vanhentuneet kaavamerkinnot ja -määräykset ajantasalle.

Kaavahankeen valmistelun yhteydessä on kaavahankkeelle nostettu uusi tavoite edellisten rinnalle. Suunnittelualueen toteutumaton koulun tontti on käytetty vuosien saatossa veneiden avoimeen säilytykseen ja vuonna 2021 alueelle on rakennettu myös venehalli. Esille nousseen tarpeen huomioiduksi on kaavavalmistelun yhteydessä nostettu uutena tavoitteena tarkastella sataman läheisen alueen osoittamista satamatoimintaa tukeviin ja satama-alueetta kehittäviin toimintoihin.

3. SUUNNITTELUTILANNE

3.1. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää. Tavoitteilla varmistetaan, että valtakunnallisesti merkittävät asiat huomioidaan kaavoituksessa ja valtion viranomaisten toiminnassa.

Alueidenkäyttötavoitteiden avulla taitetaan yhdyskuntien ja liikenteen päästöjä, turvataan luonnon monimuotoisuutta ja kulttuuriympäristön arvoja sekä parannetaan elinkeinojen uudistumismahdollisuuksia. Niillä myös sopeudutaan ilmastonmuutoksen seurauksiin ja sään ääri-ilmiöihin.

Valtioneuvoston 14.12.2017 päättämät valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet jakautuvat viiteen kokonaisuuteen:

1. Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
2. Tehokas liikennejärjestelmä
3. Terveellinen ja turvallinen elinympäristö
4. Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
5. Uusiutumiskykyinen energiahuolto

3.2. Maakuntakaava

Keski-Suomen tarkistettu maakuntakaava on hyväksytty maakuntavaltuustossa 1.12.2017 ja se on tullut voimaan 26.1.2018.

Koko Keski-Suomi on maakuntakaavassa osoitettu biotalouteen tukeutuvaksi alueeksi. Äänekosken ja Suolahden taajamat muodostavat alueen seutukeskuksen / kuntakeskuksen (ruskea ympyrä), jonka sisälle suunnittelualue sijoittuu. Suunnittelualue on osa seudullisesti merkittävää tiivistettävää taajamaa (ruskea ruuturasteri). Lisäksi alue on kulttuuriympäristön vetovoima-alue -merkinnän (ruskea vinorasteri) sisällä.

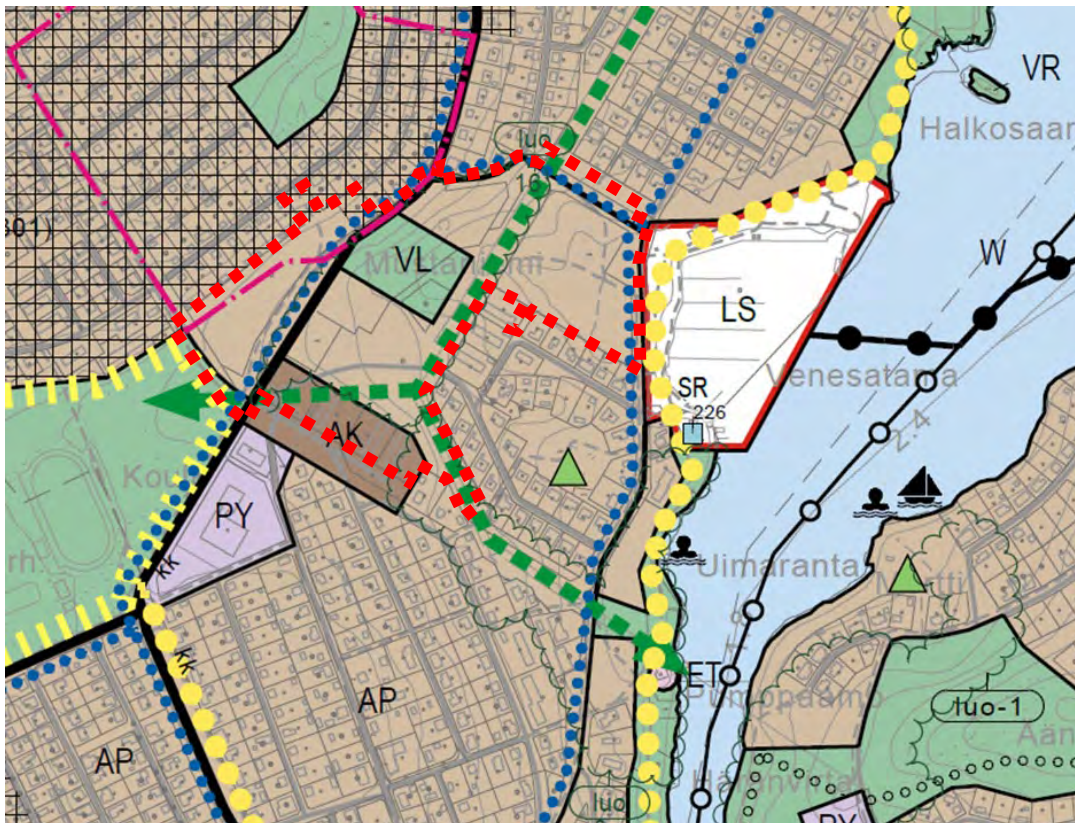
Kuva 1. Ote Keski-Suomen maakuntakaavasta. Suunnittelualan sijainti on osoitettu sinisellä nuolella.

Keski-Suomen maakuntakaava 2040

Keski-Suomen liitto on käynnistänyt rullaavan maakuntakaavoituksen. Tarkoituksena on ylläpitää yhtä, jatkuvasti päivittyvää maakuntakaavaa. Rullaavassa maakuntakaavoituksessa muutetaan voimassa olevaa kokonaismaakuntakaavaa vain kertyneiden muutostarpeiden mukaan. Kaavasta käytetään nimeä Keski-Suomen maakuntakaava 2040. Ensimmäinen vaihe käsitteli tuulivoiman, liikenteen ja hyvinvoinnin aluerakenteen muutostarpeita ja tavoitteita. Kaava on hyväksytty loppuvuonna 2023 ja tullut voimaan.

3.3. Yleiskaava

Äänekoski 2030 osayleiskaava on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 29.5.2017 ja se on saanut lainvoiman heinäkuussa 2017. Osayleiskaavassa suunnitteluala on pääosin osoitettu pientalovaltaiseksi asuntoalueeksi (AP). Lisäksi alueelle on osoitettu kerrostalovaltaista asuntoaluetta (AK) ja lähivirkistysaluetta (VL). Mämmensalmentietä ja Vellamontietä pitkin on osoitettu pyöräilyn pääväylät. Alueen läpi on osoitettu viheryhteystarve -merkinnät (vihreä nuoli). Alueelle on osoitettu lisäksi luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeitä alueita (luo 9 ja luo 16).

Kuva 2. Ote Äänekoski 2030 osayleiskaavasta. Suunnittelualan likimääräinen raja on osoitettu punaisella.

3.4. Asemakaava

Suunnittelualueella on voimassa 23.4.1954, 24.9.1966, 25.4.1972, 10.11.1975, 25.11.1993, 21.11.1994 ja 26.5.2003 hyväksytyt/vahvistetut asemakaavat.

Voimassa olevassa asemakaavassa suunnittelualueelle on osoitettu asuntokerrostalojen korttelialuetta (AK) sekä yhdistettyjen liike- ja asuntokerrostalojen korttelialuetta (ALK). Alueelle on osoitettu myös opetustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialue (YO) ja julkisten lähipalvelurakennusten korttelialue (YL). Lisäksi alueelle on osoitettu puistoaluetta (P), palloilukenttä (UP), lähivirkistysaluetta (VL) sekä leikkikenttä (VK).

Kuva 3. Ote voimassa olevasta asemakaavasta. Suunnittelualue on rajattu punaisella.

3.5. Muut selvitykset ja suunnitelmat

Aiemmat selvitykset ja suunnitelmat

- Äänekoski 2030 osayleiskaavan aineisto
- Rakenneyleiskaava 2016 aineisto
- Rakennusinventointi 2006, Keski-Suomen museo / Juuso Väisänen
- Luontoselvitys Äänekosken Häränvirrantie (Noora Vartija, Teemu Nieminen, Agriborealis osk. 2018)
- Luontoselvitys Kortteli 5201 (TMI Pohjanmaan luontotieto, Terhi Ala-Risku, 2014)

Kaavatyön aikana laadittavat selvitykset ja suunnitelmat

Kaavatyön aikana tarpeelliseksi katsottaessa laaditaan alueelle uusia selvityksiä ja suunnitelmia. Kaavatyön aikana alueelle on tehty uusi tarkentava luontoselvitys.

- Häränvirran luontoselvitysraportti (Envineer Oy, Väyrynen T., Saviranta M., Viitanen L. 2022)

4. VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

Valtion ja kuntien viranomaisten tulee toiminnassaan ottaa huomioon valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ja edistää niiden toteutumista. Viranomaisten on myös arvioitava toimenpiteidensä vaikutuksia valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden kannalta. Valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista ja alueen erityispiirteistä arvioidaan tätä kaavahanketta koskevat tavoitteet.

Kaavan vaikutukset kohdistuvat naapurikiinteistöihin, sosiaalisiin ja yhdyskuntataloudellisiin vaikutuksiin sekä ympäristöllisiin ja liikenteellisiin vaikutuksiin. Vaikutusten esiintyminen ja arviointi tapahtuu asiantuntijoiden, viranomaisten, maanomistajien, asukkaiden ja suunnittelijoiden kanssa yhteistyössä ja vuorovaikutuksessa. Kaavan tulee perustua riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin. Lähtökohtana ovat aiemmat suunnitelmat ja inventoinnit sekä kartat. Vaikutusten arvioinnissa verrataan kaavan mukaista tilannetta ja sen asetettuja tavoitteita nykytilanteeseen Vaikutusten arviointia tehdään läpi kaavaprosessin.

Kaavan vaikutuksia arvioidaan seuraavien ominaisuuksien osalta:

- 1) Ympäristölliset vaikutukset (pintavedet, luonto ja eläimistö)
- 2) Sosiaaliset ja yhdyskuntataloudelliset vaikutukset (asukkaiden arkielämän laatu, turvallisuus, viihtyisyys, yhdyskuntatekniset kustannukset)
- 3) Liikenteelliset vaikutukset (yhdyskuntarakenne, liikkumismuodot, raskas liikenne, kevyt liikenne ym.)
- 4) Vaikutukset rakennettuun ympäristöön (rakennuskulttuuri, maisema- ja taajamakuva)
- 5) Ilmastonmuutos (yhdyskuntarakenne, liikenne, energia)

Vaikutusten arviointi suoritetaan kaavaselostuksessa kaavoittajan toimesta.

5. OSALLISET

Osallisia ovat alueen maanomistajat, asukkaat ja yrittäjät sekä muut, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa. Osallisia ovat myös viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa kaavoitus käsittelee. Osallisilla on oikeus ottaa osaa kaavan valmisteluun, arvioida sen vaikutuksia ja lausua kaavasta mielipiteensä (MRL 62 §).

Kaavahankkeessa osallisia ovat:

- Suunnittelualueen ja lähiympäristön maanomistajat, yritykset, yhdistykset, vuokramiehet ja asukkaat sekä muut asianosaiset
- Asiantuntijaviranomaiset ja verkkojakajat
 - o Kaupunkirakennelautakunta
 - o Ympäristölautakunta
 - o Kulttuuri- ja liikuntalautakunta
 - o Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
 - o Keski-Suomen liitto
 - o Äänekosken Energia Oy
 - o Keski-Suomen alueellinen vastuumuseo (Keski-Suomen museo)
 - o Keski-Suomen pelastuslaitos
 - o Elenia Verkko Oy
- Seurat ja yhdistykset
 - o Äänekosken Yrittäjät ry
 - o Vanhan Äänekosken Kotiseutuyhdistys ry
 - o Ala-Keiteleen luonnonystävät ry

6. OSALLISTUMISEN JA VUOROVAIKUTUKSEN JÄRJESTÄMINEN

Tiedottaminen

Kaavan vireille tulosta ja nähtävillä oloista tiedotetaan kaupungin kotisivuilla ja kaupungin ilmoituslehdissä (Pikkukaupunkilainen ja helmikuusta 2022 lähtien myös Äänekosken Kaupunkisanomat Äks) ja erillistiedoksiannolla mahdollisille ulkopaikkakuntalaisille osallisille.

Kaavaluonnos

Kaavan luonnosaineisto (kaavakartta ja kaavaselostus liitteineen) asetettiin nähtäville MRA 30 §:n mukaisesti kaupungin kotisivuille (www.aanekoski.fi) ja Äänekosken kaupungintalolle (aula).

Luonnosvaiheen aikana osallisilla oli mahdollisuus esittää mielipiteensä kaavasta kirjallisesti kuulutuksessa ilmoitettuun määräaikaan mennessä. Kaavasta pyydettiin tarvittavat lausunnot viranomaisilta.

Kaavaehdotus

Kaavaehdotus pidettiin virallisesti nähtävillä MRA 27 §:n mukaisesti 30 päivää kaupungin kotisivuilla ja Äänekosken kaupungintalolla (aula).

Osallisilla oli mahdollisuus antaa muistutus kaavaehdotuksesta. Kaavaehdotuksesta annettu muistutus tuli toimittaa kirjallisena kuulutuksessa ilmoitettuun määräaikaan mennessä. Muistutuksen tehneille, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa, ilmoitetaan kaupungin perusteltu kannanotto (vastine) esitettyyn muistutukseen. Kaavasta pyydettiin tarvittavat lausunnot viranomaisilta.

Hyväksyminen

Kaupunginvaltuusto hyväksyy kaavaehdotuksen. Kaupunginvaltuuston päätöksestä voi valittaa Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen.

7. KAAVAN LAATIJA JA AIKATAULU

Asemakaavahanke laaditaan kaupungin omana työnä. Kaavoitustyö käynnistettiin vuonna 2019 ja kaavaluonnos oli nähtävillä keväällä 2022. Vuoden 2022 aikana alueelle tehtiin täydentävä luontoselvitys. Kaavaehdotuksen nähtäville asettaminen ajoittui loppuvuoteen 2023. Kaavan hyväksyminen ajoittuu keväälle 2024.

8. YHTEYSTIEDOT

Äänekosken kaupunki / Kaavoituspalvelut
Hallintokatu 4
44100 ÄÄNEKOSKI

Kaavoituspäällikkö Nina Marjoniemi, p. 040 717 7479
Kaavasuunnittelija Carita Kosonen, p. 0400 115 241
Suunnitteluavustaja Paula Junikka, p. 0400 115 240

Sähköpostiosoitteemme ovat muotoa. etunimi.sukunimi@aanekoski.fi

Asemakaavan seurantalomake

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	992 Äänekoski	Täyttämispvm	26.03.2024
Kaavan nimi	Häränvirranpuiston asemakaavan muutos		
Hyväksymispvm		Ehdotuspvm	06.11.2023
Hyväksyjä		Vireilletulosta ilm. pvm	30.01.2019
Hyväksymispykälä		Kunnan kaavatunnus	992 6/19
Generoitu kaavatunnus		Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]	
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	16,6989	Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]	16,6989
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]			

Ranta-asemakaava	Rantaviivan pituus [km]	
Rakennuspaikat [lkm]	Omarantaiset	Ei-omarantaiset
Lomarakennuspaikat [lkm]	Omarantaiset	Ei-omarantaiset

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	16,6989	100,0	14111	0,08	0,0000	-20176
A yhteensä	3,3105	19,8	11637	0,35	-0,5954	-13271
P yhteensä						
Y yhteensä	0,2136	1,3	854	0,40	-2,1312	-8525
C yhteensä						
K yhteensä	0,5159	3,1	1600	0,31	0,5159	1600
T yhteensä						
V yhteensä	8,1800	49,0	20	0,00	1,2118	20
R yhteensä						
L yhteensä	4,4789	26,8			0,9989	
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä					

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m ²]	[lkm +/-]	[k-m ² +/-]
Yhteensä				

Alamerkinnt

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	16,6989	100,0	14111	0,08	0,0000	-20176
A yhteensä	3,3105	19,8	11637	0,35	-0,5954	-13271
ALK	0,3520	10,6	2112	0,60	-0,4026	-3221
AK	0,6758	20,4	4055	0,60	-2,4755	-15520
AR	1,8106	54,7	4526	0,25	1,8106	4526
AO	0,4721	14,3	944	0,20	0,4721	944
P yhteensä						
Y yhteensä	0,2136	1,3	854	0,40	-2,1312	-8525
Y	0,2136	100,0	854	0,40	0,2136	854
YL					-0,1811	-724
YO					-2,1637	-8655
C yhteensä						
K yhteensä	0,5159	3,1	1600	0,31	0,5159	1600
K-8	0,5159	100,0	1600	0,31	0,5159	1600
T yhteensä						
V yhteensä	8,1800	49,0	20	0,00	1,2118	20
VL-1	6,6246	81,0	20	0,00	6,6246	20
VP					-5,1472	
VL	1,5554	19,0			0,0353	
VK					-0,0667	
VU					-0,2342	
R yhteensä						
L yhteensä	4,4789	26,8			0,9989	
LV-3	0,6961	15,5			0,6961	
Kadut	3,5309	78,8			0,0509	
Kev.liik.kadut	0,0195	0,4			0,0195	
LP	0,2324	5,2			0,2324	
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

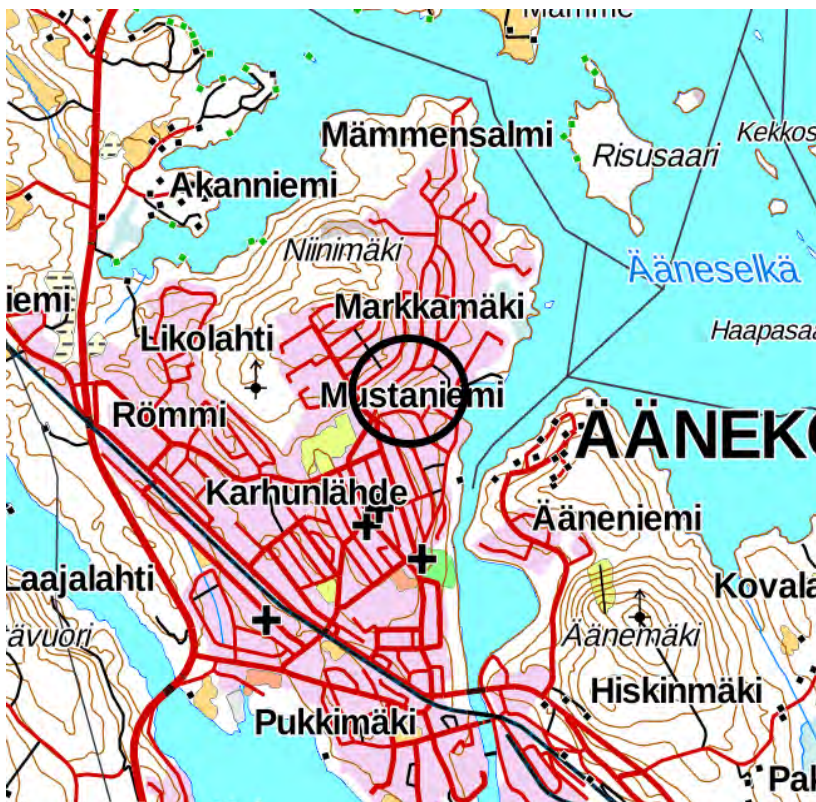
Luontoselvitys Äänekosken HäränvIRRantie

Tämä luontoselvitys on tehty Äänekosken kaupungin toimeksiannosta. Selvityksen tarkoituksena oli selvittää kohteella kaavoitusta varten oleelliset luontoarvot: luonnonsuojelulain suojellut luontotyytit, metsälain erityisen tärkeät elinympäristöt, vesilain mukaiset kohteet sekä muut luonnonsuojelullisesti arvokkaat kohteet. Lisäksi alueella tehtiin linnust selvitys ja kartoitettiin alueella mahdollisesti olevat liito-oravien elinpiirit. Liito-orava kuuluu EU:n luontodirektiivin tiukasti suojeltujen lajien (liitteen IV(a)) listalle, ja sen lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty. Uusimmassa uhanalaisuusluokituksessa laji on ilmoitettu silmälläpidettäväksi (NT) (Liukko ym., 2016). Äänekosken alueella liito-oravaa esiintyy usealla alueella.

Alueen rajaus: Selvitysalue sijaitsee Äänekoskella taajama-alueella (kuva 1). Selvitysalue on kooltaan n. 14 hehtaaria.

Selvityksen tekoaika: Maastokartoitus 19.5. ja 28.5.2018, linnusto 24.5.2018

Selvityksen tekijä: Agriborealis osk./Noora Vartija, FM biologi
Linnusto: Teemu Nieminen, FM biologi

Kuva 1. Selvitysalue sijaitsee Äänekosken taajama-alueella (ympyröity).

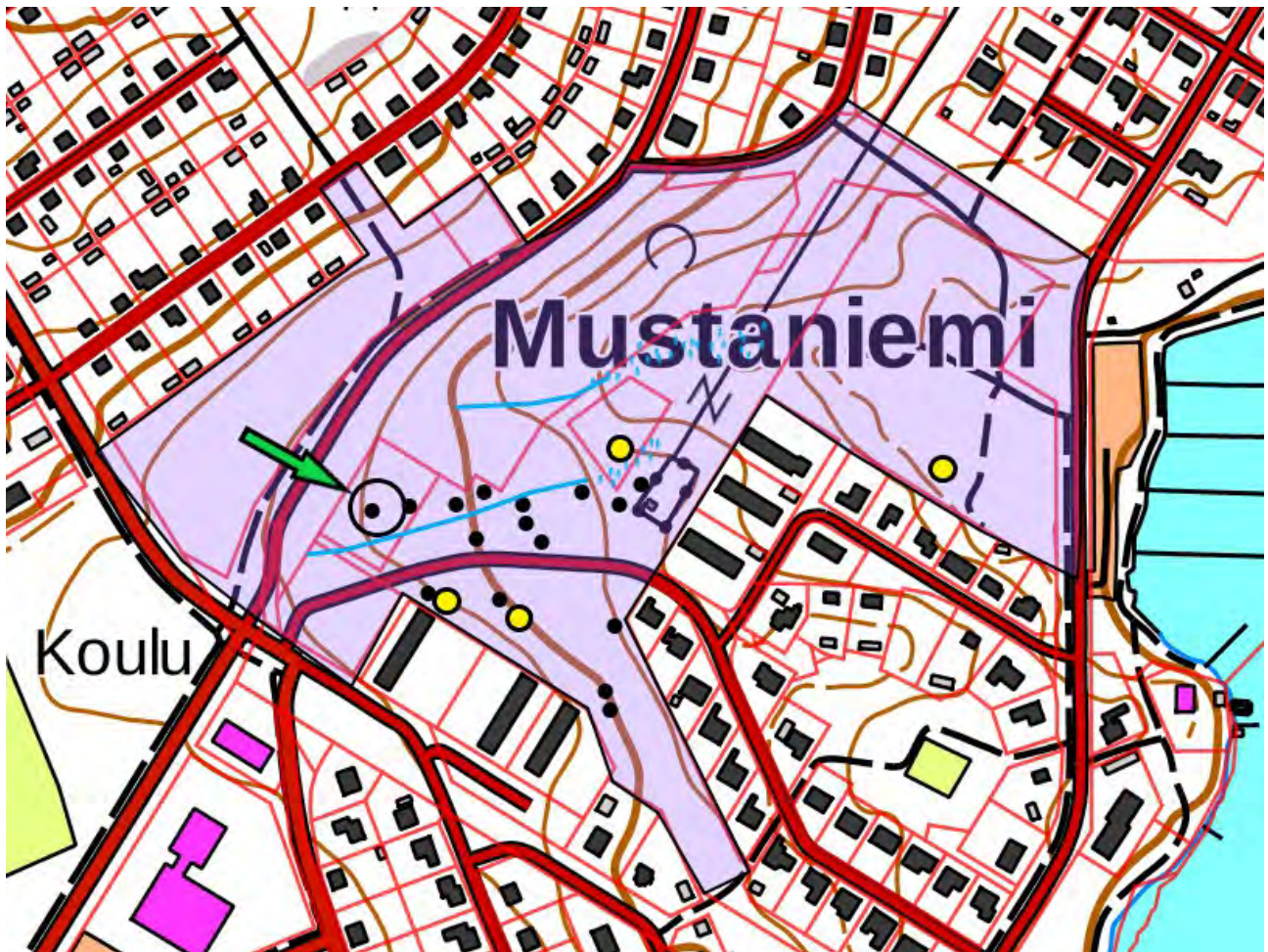
*Karttakuvat sisältävät Maanmittauslaitoksen Maastotietokannan 05/2018 aineistoa.

Johdanto

Selvitysalue sijaitsee Äänekosken keskustassa HäränvIRRantien pohjoispuolella. Alueeseen kuuluu metsäistä rinnemaastoa Mämmensalmentien molemmin puolin. Alue rajautuu idässä Vellamontiehen ja Mustaniemen eteläiseen asuinalueeseen. Selvitysalueen rajaus on esitetty kuvassa 2, ja alue on laajuudeltaan noin 14 hehtaaria. Selvitysalue on tiestöä, sähkölinjaa ja sataman läheisyydessä sijaitsevaa hiekkakenttää (veneiden säilytyspaikka tms.) lukuunottamatta rakentamatonta. Mustaniemen rinteessä kulkee kaksi monihaaraista purouomaa. Purot kulkevat rintessä monin paikoin piilopuroina kivenlohkareiden suojissa.

Alueella on tehty hieman suppeamman alueen käsittävä luontoselvitys vuonna 2014. Merkittävin havainto tuolloin oli lehtomataran esiintymä Mustaniemen lehtorinteen puronvarrella. Liito-oravaa ei paikalta löytynyt, mutta selvityksen ajankohta (syyskuu) ei ollut liito-oravan havainnoimiseen optimaalinen.

Mustaniemen lehtorinne on Äänekoski 2030 osayleiskaavassa merkitty aiemman luontoselvityksen perusteella (Suunnittelukeskus Oy, 2006) luonnon monimuotoisuuden kannalta paikallisesti arvokkaaksi kohteeksi. Alueelle on osoitettu kaavamerkinnoin myös lähivirkistysalue ja asuinkerrostaloalue.

Kuva 2. Selvitysalueen rajaus (tummennettu). Karttaan on merkitty liito-oravan papanoilla merkkäamat puut (mustat pisteet) sekä alueelta löydetyt kolopuut (keltaiset ympyrät), jotka soveltuvat liito-oravan pesäpuiksi. Kolopuiden tyviltä ei tällä kertaa kuitenkaan löydetty papanoita. Vihreä nuoli osoittaa paikan, jolla aiemman luontoselvityksen mukaan on ollut lehtomataraesintymä. Puronvarret on merkitty sinisellä viivalla ja piilopurot sinisin pistein.

Maastokartoitukset ja havainnot

Maastokartoitus tehtiin 19.5.2018 ja 28.5.2018 kulkemalla alue jalkaisin kattavasti läpi. Linnuston osalta kartoitus suoritettiin 24.5.2018 ja tuolloin maastossa oli lintuasiantuntijana mukana biologi Teemu Nieminen. Ensimmäisellä käynnillä koko alueelta tarkistettiin suurella tarkkuudella valtaosa järeiden kuusien ja kaikki järeiden haapojen sekä muutamien koivujen tyvet liito-oravan papanoiden osalta. Puustoa havainnoitiin myös kolo- ja risupesien varalta. Havainnot merkittiin ylös gps-laitteella. Samalla arvioitiin alueen luonto- ja metsätyyppejä ja luonnontilaa sekä kelpoisuutta liito-oravan elinpiiriksi. Liito-orava suosii pesimis- ja levähdysalueinaan kuusivaltaisia, usein järeää haapaa kasvavia varttuneita metsiä, joilla tai joiden läheisyydessä kasvaa myös nuorta lehtipuustoa (harmaaleppä, haapa, koivu, pihlaja), joita liito-orava käyttää ravintokasveinaan (Hanski, 2016). Alueelta etsittiin mahdollisia harvinaisia ja uhanalaisia kasvilajeja, etenkin aiemmassa luontoselvityksessä mainittua lehtomataraa. Lehtomatarasiintymää käytiin etsimässä vielä uudelleen erillisellä maastokäynnillä.

Mämmensalmentien länsi-luoteispuolelle jää loivaan rinteeseen harvennettu varttunut tasaikäinen männikkö. Metsätyyppi on lehtomainen kangas ja kasvillisuus hyvin tyypillistä: mustikka, kielo, metsäkurjenpolvi, karhunputki, metsäorvokki, nuokkuhelmikkä, sananjalka ja sudenmarja. Metsäkuvion eteläisimpään nurkkaan jää kostea painanne, johon vesi virtaa Mäkitien länsipuolelta ja josta Mustaniemen rinteessäkin kulkeva puro saa alkunsa (Kuva 3).

Selvitysalue on muilta osin metsätyyppiltään pääosin tuoretta käenkaali-oravanmarjatyyppin lehtoa (OMaT) ja pienin laikuin lehtomaista kangasta. Mämmensalmentien itäpuolelle jäävän rinteiden pohjois-koillisosa on lehtipuuvaltaista (koivu, harmaaleppä, haapa) vaihettuen rinteiden keskellä mänty-koivusekametsäksi. Varsinkin eteläisemmän puron varrella kasvaa järeää lehtokuusikkoa. Lehtopensaista alueella esiintyy herukoita ja varsinkin nuorta tuomea runsaina kasvustoina sekä paikoin vaateliaampia lehtokuusamaa, näsiää ja koiranheisiä. Kenttäkerroksen lajistossa runsaimpina esiintyivät mm. käenkaali, metsätähti, oravanmarja, metsäimmarre, hiirenporras ja mesiangervo. Lisäksi paikalta löytyi kevätlinnunhernettä, sudenmarjaa, ja vaateliaammista lajeista lehtopähkämöä ja mustakonnanmarjaa. Kosteammilla ja varjoisammilla paikoilla eli lähinnä puron välittömässä läheisyydessä saniaiset ovat valtalajina, lisäksi mm. ojakellukkaa, rantakanankaalia ja mesiangervoa. Rehevää suursaniaislehtoa esiintyy mm. Häränvirrantien ja puronvarren väliin jäävällä kaistaleella. Siellä hallitsevana lajina on hiirenporras ja aivan puron alkupäässä kotkansiipeä. Maastokäynnillä on vielä havaittavissa nyt jo kuivia kevään aikaisia puron tulvahaaroja.

Alueella esiintyy myös villiytyneitä puutarhakasveja kuten terttuseljaa, ja varsinkin purojen alajuoksulla laajalti jättipalsamia.

Kuva 3. Mustaniemen rinteiden eteläisemmän puron alkupäätä.

Koko selvitysalueella on hiljattain raivattu puustoa. Myös Mustaniemen rinteessä ja purojen varsilla raivauksia on tehty. Metsälain edellyttämät suojavyöhykkeet on jätetty varsin kapeaksi ja paikoin niitä ei ole. Suoraan purovarren päällekin on kaadettu nuorta lehtipuustoa. Puut on jätetty niille sijoilleen ja alue on paikoin ryteikköinen ja vaikeakulkuinen. Myös järeämpää puustoa on harvennettu. Metsäkoneella on kuljettu paikoin suoraan lohkarikkoisen piilopuron päällä (Kuva 4). Metsäkoneen ura kulkee myös Ala-Riskun luontoselvityksessään merkitsemän lehtomataran esiintymän päältä. Lehtomatarakasvustoa ei maastokäynnillä löytynyt tehokkaasta inventoinnista huolimatta, ja onkin täysin mahdollista, että esiintymä on tuhoutunut. Ala-Riskun mukaan alue on ollut aiemmin varsin luonnontilaista. Nyt rinnemetsä on ilmeeltään selvästi väljennettyä ja valoisampaa (Kuva 5).

Liito-oravan papanoita löydettiin Mustaniemen purovarsilehdosta eteläisemmän puron molemmiin puolin suurten kuusien ja kahden haavan tyviltä (Kuva 6). Samoin papanahavaintoja tehtiin Häränvirran puistotien eteläpuolelta rinteestä kerrostalojen läheisyydestä. Haavoista toisen tyvellä oli joitakin kymmeniä papanoita, ja samoin muutaman kuusen tyveltä löytyi enemmän papanoita. Muuten havaitut papanamäärät olivat melko niukkoja. Papanoista suurin osa oli tuoreita, vähintään tämän keväisiä, mutta myös vanhempia papanoita löytyi. Kaikkiaan papanoita löytyi 16 puun tyveltä (kuva 2). Alueelta löytyi myös liito-oravalle soveltuvia kolopuita (Kuva 7), joskaan niiden alla ei papanoita nyt ollut. Risupesä ei havaittu lainkaan.

Kuva 4. Metsäkoneella on kuljettu lohkareikkoisen piilopuron päältä.

Kuva 5. Mustaniemen rännemetsää harvennuksen jälkeen.

Kuva 6. Liito-oravan papanoita haavan tyvellä.

Kuva 7. Mustaniemen koillisosan rinnenmetsää. Kuvassa näkyy harmaaleppä, jossa kolo. Puun tyvellä ei ollut liito-oravan papanoita.

Selvitysalueen itäosassa, sähkölinjalta Vellamontien varteen asti, on koivuvaltaista metsää (Kuva 8), jossa niin ikään on harvennettu nuorta lehtipuustoa, erityisesti harmaaleppää. Alue on lohkareikkoista ja kosteaa, ja hakkuutähteiden sekä runsaan tuomialikasvoksen vuoksi hankalakulkuista. Aluskasvustona on paikoin laajoina mattoina korpi-imarretta ja metsäkortetta, sekä hiirenporrasta, käenkaalia ja korpiorvokkia. Kuviolle on levinnyt myös kulttuurivaikuttaneita lajeja, kuten jättipalsamia. Alueelta löydettiin yksi kolopuu koivu, jonka alla ei kuitenkaan liito-oravan papanoita ollut.

Kuva 8. Koivuvaltaista kosteapohjaista lehtimetsää Vellamontien länsipuolella. Näkymä sataman suuntaan.

Linnusto

Linnustokartoituksella havaittiin laulun perusteella runsaimpina peippo, pajulintu, punakylkirastas ja lehtokerttu. Lisäksi kuultiin räkättirastas, mustarastas, talitiainen, sinitäinen, varis, harakka, käpytikka, kirjosiippo ja viherpeippo (VU). Viherpeippo on uusimman uhanalaisuusselvityksen mukaan merkitty vaarantuneeksi, mutta uhanalaisuuden syy ei ole elinympäristöjen väheneminen, vaan erään alkueläinlajin aiheuttama kuolleisuuden lisääntyminen (Tiainen, ym. 2016). Asutuksen läheisyydessä pesii tervapääskyjä. Lisäksi tiira.fi -sivustolta tarkistettiin ajankohtaiset havainnot, ja sen mukaan toukokuussa Mustaniemen rinteessä on kuultu myös idänuunilinnun laulua.

Johtopäätökset ja suositukset

Selvitysalueella ei ole luonnonsuojelulaissa mainittuja suojeltuja luontotyyppejä eikä luontodirektiivin luontotyyppejä. Alueen halki virtaavat purot ovat metsälain 10 §:n perusteella rauhoitettuja erityisen arvokkaita elinympäristöjä, joiden luonnotilaisuutta on puuston harvennuksella heikennetty.

Mustaniemen rinnelehdon eteläpuoleinen alue on liito-oravan elinpiiriä, joka jatkuu myös

Häränvirran puistotien eteläpuolelle. Selvitysalueella on suoritettu ainakin nuoren lehtipuuston raivauksia. Raivattu puusto lisää hieman lahopuun määrää muuten lahoppuuttomassa metsikössä, mutta samalla on harvennettu liito-oravalle tärkeää ravintopuustoa. Alueen valaistus- ja kosteusolosuhteet ovat harvennuksen myötä muuttuneet ja kasvillisuus on raivatulta alueelta paikoin pioneerilajiston peittämää. Hakkuut myös kuivattavat kasvupaikkoja niin, että osa tuoreiden lehtojen lajistosta kärsii. Esimerkiksi saniaiset eivät siedä paahteisuutta. Aiemmin alueella esiintynyttä lehtomataraa ei nyt löytynyt. Lehtomatara on kasvutavaltaan rentovartinen, joten maanmyötäisenä se jää helposti valosta hyötyvän ja nopeakasvuisen rehevän lajiston peittoon. Lehtomatara ei ole uhanalainen laji (Ryttäri ym., 2012), mutta sen esiintymän häviäminen vähentää alueen monimuotoisuutta.

Liito-oravan reviiiri eli puronvarsilehto säästetään hakkuilta riittävällä suojavyöhykkeellä. Järeää puustoa (kuusi, haapa) säästetään pesimis- ja levähdyspuina. Ravintokasvinaan liito-orava käyttää nuorta lehtipuustoa (haapa, harmaaleppä, koivu, pihlaja), joten sen harvennuksia tehdään jatkossa harkiten. Myös kaikki kolopuut säästetään mahdollisina pesimis- ja levähdyspuina. Alueella syntyvillä liito-oravan poikasilla on leviämispainetta, ja uusien reviiirien etsiminen kohdistunee ainakin luoteeseen Niinimäen suuntaan, jossa liito-oravalle soveliaista maastoa on todettu olevan (Kypärä, 2016). Kääpäiset puut ja lahoppuut jätetään niin ikään lisäämään monimuotoisuutta. Lehtomataran esiintymän varalta suositellaan uusintakäyntejä maastossa, jotta nähdään toipuuko laji elinympäristön muutoksesta.

Linnusto suositellaan huomioitavan siten, että rakentamistyöt ajoitetaan muuhun kuin pesintäaikaan.

LÄHTEET

Hanski, I. K. 2016. Liito-orava. *Biologia ja käyttäytyminen*. Metsäkustannus. 94 s.

Keski-Suomen ELY-keskus: Uhanalaisten lajihavaintojen poiminta Hertta/Eliölajit-tietokannasta 25.5.2018.

Kypärä, T. 2016. Äänekosken yleiskaava-alueiden liito-oravaselvitys.

Lintuhavaintosivusto, Bird Life Suomi. -https://www.tiira.fi/mielenkiintoiset2_KSLY.html. 30.5.2018

Liukko, U-M., Henttonen, H., Hanski, I.K., Kauhala, K., Kojola, I., Kyheröinen, E-M., Pitkänen, J. 2016. Suomen nisäkkäiden uhanalaisuus 2015 – The 2015 Red List of Finnish Mammal Species. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. 34 s.

Ryttäri, T., Kalliovirta, M. & Lampinen R. (toim.). 2012. Suomen uhanalaiset kasvit. Tammi, Helsinki. 384 s.

Suunnittelukeskus Oy, 2006. Äänekosken ja Suolahden taajamien laajennusalueiden luontoselvitys. 226-C7402.

Tiainen, J., Mikkola-Roos, M., Below, A., Jukarainen, A., Lehikoinen, A., Lehtiniemi, T., Pessa, J., Rajasärkkä, A., Rintala, J., Sirkiä, P. Ja Valkama, J. 2016. Suomen lintujen uhanalaisuus 2015 – The 2015 Red List of Finnish Bird Species. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. 49 s.

Asemakaavan luontoselvitys

Äänekosken kaupunki Kortteli 5201

5.12.2014

Terhi Ala-Risku

TMI POHJANMAAN
LUONTOTIETO

Luontoselvityksen tavoite

Luontoselvitys on tehty Äänekosken keskustassa Mustaniemen kaupunginosassa sijaitsevan korttelin 5201 asemakaavoitusta varten. Korttelin pinta-ala on noin 2 hehtaaria. Asemakaavaa laadittaessa luonnonympäristöä tulee vaalia eikä siihen liittyviä erityisiä arvoja saa hävittää (MRL 54 §). Kaavan vaikutukset mm. kasvi- ja eläinlajeihin ja luonnon monimuotoisuuteen on arvioitava (MRA 1 §). Kaavan luontovaikutusten arviointi tehdään luontoselvityksen perusteella.

Maastokartoituksen menetelmät

Luontoselvityksen maastokartoitus tehtiin 6.9.2014. Maastossa tarkastettiin kaavoitettavaa aluetta jonkin verran laajempi, noin 5,5 hehtaarin metsäalue (kuvat 1 ja 2). Alueelta tarkastettiin luontotyypit, kasvillisuus sekä alueen sopivuus mahdollisille uhanalaisille lajeille (Rassi ym. 2010) tai luontodirektiivin liitteiden II ja IV(a) lajeille (Sierla ym. 2004, www.ymparisto.fi > Luonnonsuojelu > Lajien suojelu > Suomessa esiintyvät luontodirektiivin II, IV ja V -liitteen lajit). Luontotyypeistä etsittiin erityisesti uhanalaisia luontotyyppejä (Raunio ym. 2008), joista osa kuuluu metsälain 10§ arvokkaisiin elinympäristöihin. Vesilain 1:15 ja 1:17 § suojelemista pienvesistä etsittiin luonnontilaisen kaltaisia puroja, noroja tai lähteitä.

Luontodirektiivin liitteessä II lueteltujen lajien esiintymät tulee erityisesti huomioida erilaisissa hankkeissa. Liitteen IV(a) lajit edellyttävät tiukkaa suojelua. Direktiivilajeista luontoselvitysalueella on sopivaa elinympäristöä lähinnä liito-oravalle, mistä syystä alueella tehtiin tarkka liito-oravakartoitus. Liito-orava käyttää ja merkkää papanoillaan erityisesti metsän järeimpiä kuusia ja haapoja. Jos metsikkö on naaraan asuttama, on tällaisten puitten tyvellä yleensä loppukesään asti havaittavissa kasoittain papanoita, joilla naaras merkkää reviirin. Loppukesällä papanat ovat yleensä ainoa löydettävissä oleva merkki liito-oravan oleskelusta. Liito-oravakartoituksessa tarkastettiin luontoselvitysalueen lähes kaikkien vanhojen kuusten ja haapojen tyvet. Varttuneistakin kuusista ja haavoista tutkittiin suuri osa. Yhteensä alueelta tarkastettiin arviolta muutamia kymmeniä puita. Liito-oravalle sopivia pesäkoloja etsittiin lisäksi kaikenlaisista puista.

Maastokartoituksen epävarmuustekijät

Luontoselvitysalueelta ei ollut käytettävissä mitään aikaisempia raportoituja tietoja. Syyskuun alku ei ole eläinlajiston selvittämiseen erityisen sopiva vuodenaika. Alueen pesimälinnustoa ei ollut mahdollista kartoittaa lainkaan. Liito-oravan jäljet vähenevät metsässä kesän aikana mm. muurahaisten toimesta. Lienee kuitenkin epätodennäköistä, että jätökset katoaisivat laajalta alueelta kokonaan.

Alueen luonnonpiirteet ja luontotyypit

Mämmensalmen - Mustaniemen lehtometsät on arvioitu paikallisesti merkittäväksi luontokohteeksi Äänekosken rakenneyleiskaavassa (Suunnittelukeskus 2006a). Alueelle tyypillistä on lehtomaisten kangasmetsien ja lehtometsän laikkujen mosaiikki (Suunnittelukeskus 2006b). Metsät ovat pääasiassa käenkaali-oravanmarjatyyppin tuoreita kuusikkolehtoja. Myös mesiangervotyyppin suurruoholehtoja ja saniaistyyppin kosteita lehtoja esiintyy.

Mustaniemen rinne on kokonaisuudessaan tuoretta käenkaali-oravanmarjatyyppin lehtometsää. Lehto jatkuu kosteapohjaisena ja harmaaleppävaltaisena alueen ulkopuolelle sataman suuntaan. Luontoselvitysalueen yläpuolella on karumpia mäntyvaltaisia lehtomaisia kankaita. Mustaniemen alarinne on lohkareista ja vaikeakulkuista. Ylärinnekin on kivikkoista, mistä syytä metsä ei ole ollut aikaisemmin todennäköisesti

muussa kuin korkeintaan laidunkäytössä.

Ylärinteestä saa alkunsa kaksi monihaaraista puroa (kuva 3). Molemmissa puroissa virtaa vesi ilmeisesti läpi vuoden. Vaikka purot saavat alkunsa näennäisesti maan alta, niissä näyttäisi virtaavan lähinnä Mämmensalmentien toiselta puolelta tulevia hulevesiä. Puroumat ovat kuitenkin luonnontilaisen kaltaisia ja kulkevat enimmäkseen piilopuroina lohkareikon alla.

Häränvirran puistotien varressa metsä on varttunutta väljennettyä kuusivaltaista sekapuustoa ja ilmeeltään talousmetsää (kuviot 4 ja 5, kuva 2). Muilta osin luontoselvitysalueen puusto on uudistusien ylittänyttä ja varsin luonnontilaista. Metsä muodostuu kuusikosta (1), männiköstä (2) sekä koivun, haavan ja harmaalepän lehtisekapuustosta (3). Puustoa on väljennetty yli 10 vuotta sitten. Tuomi, raita, vaahtera ja paatsama ovat vesoneet tiheään alikasvoksen, minkä seurauksena puusto on kaksijaksoista. Vanhoja eläviä ja pötkelöityneitä koivuja ja harmaaleppiä kasvaa runsaasti koko alueella.

Kasvilajisto

Lehtomatara (*Galium triflorum*) on Keski-Suomessa Jyväskylän pohjoispuolella melko harvinainen tihkuvetisten puronvarsilehtojen kasvi. Yksi esiintymä lehtomataraa havaittiin korttelin 520 alueella. Samassa paikassa kasvaa myös vaateliasta näsiää (*Daphne mezereum*), jota havaittiin muuallakin puronvarressa. Muita vateliaampia lehtokasveja ovat koiranheisi ja mustakonnamarja, jotka ovat yleisiä Äänekosken seudulla. Mämmensalmen lehdoista löytynyttä lehtopähkämöä (*Stachys sylvatica*) ei Mustaniemessä havaittu. Muuten alueen kasvilajisto on melko vaatimatonta, runsaimpina lajeina metsäkastikka, sananjalka, puna-ailakki, lillukka ja metsäorvokki.

Eläinlajisto

Liito-oravasta ei tehty luontoselvitysalueella mitään havaintoja. Koko alue on puuston rakenteen puolesta liito-oravalle sopivaa. Erityisesti harmaalepissä on runsaasti liito-oravalle sopivia koloja. Harmaaleppäpötkelöt eivät kuitenkaan säily kolopuina pitkään pystyssä. Liito-oravalle potentiaalinen metsä jatkuu selvitysalueen ulkopuolelle sataman suuntaan.

Kaavassa huomioitavat luontokohteet (kuva 3)

Rinteessä virtaavat purot säilytetään ja jätetään niitten ympärille riittävän leveät suojavyöhykkeet. Purojen varsille tai alarinteen lohkareikkoon ei saa rakentamisen yhteydessä kasata maa-aineksia.

Lehtomataran esiintymä säilytetään.

Säilytetään Mämmensalmen alueelle tyypillistä lehtometsien verkostoa jättämällä riittävän leveä, rakentamaton metsäinen yhteys Markkamäeltä sataman suuntaan.

Viitteet

Rassi, P., Hyvärinen, E., Juslén, A. ja Mannerkoski, I. (toim.) 2010: Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2010. Ympäristöministeriö ja Suomen ympäristökeskus.

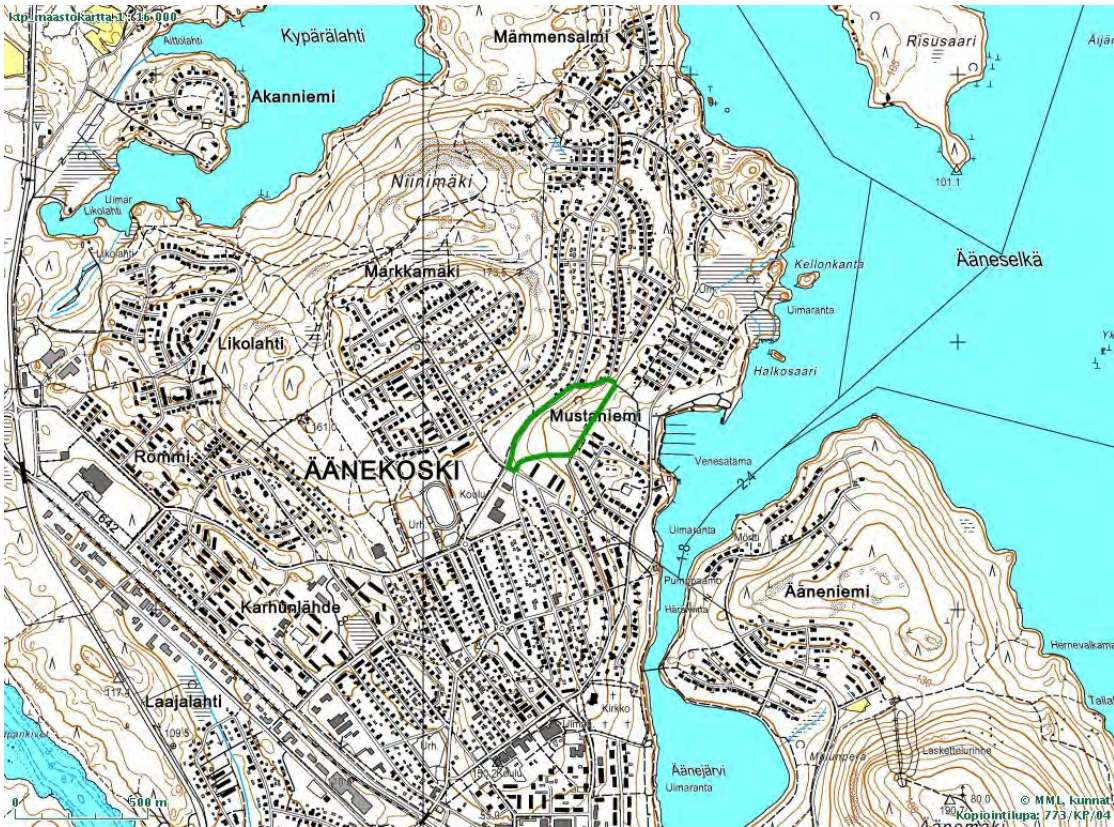
Raunio, A., Schulman, A. ja Kontula, T. 2008: Suomen luontotyyppien uhanalaisuus. - Suomen ympäristö 8.

Sierla, L., Lammi, E., Mannila, J. Nironen, M. 2004: Direktiivilajien huomioonottaminen suunnittelussa. -Suomen ympäristö 742. Suomen ympäristökeskus.

Suunnittelukeskus 2006a: Äänekosken rakenneleiskaavan 2016 luontoselvitys.

Suunnittelukeskus 2006b: Äänekosken ja Suolahden taajamien laajennusalueiden luontoselvitys.

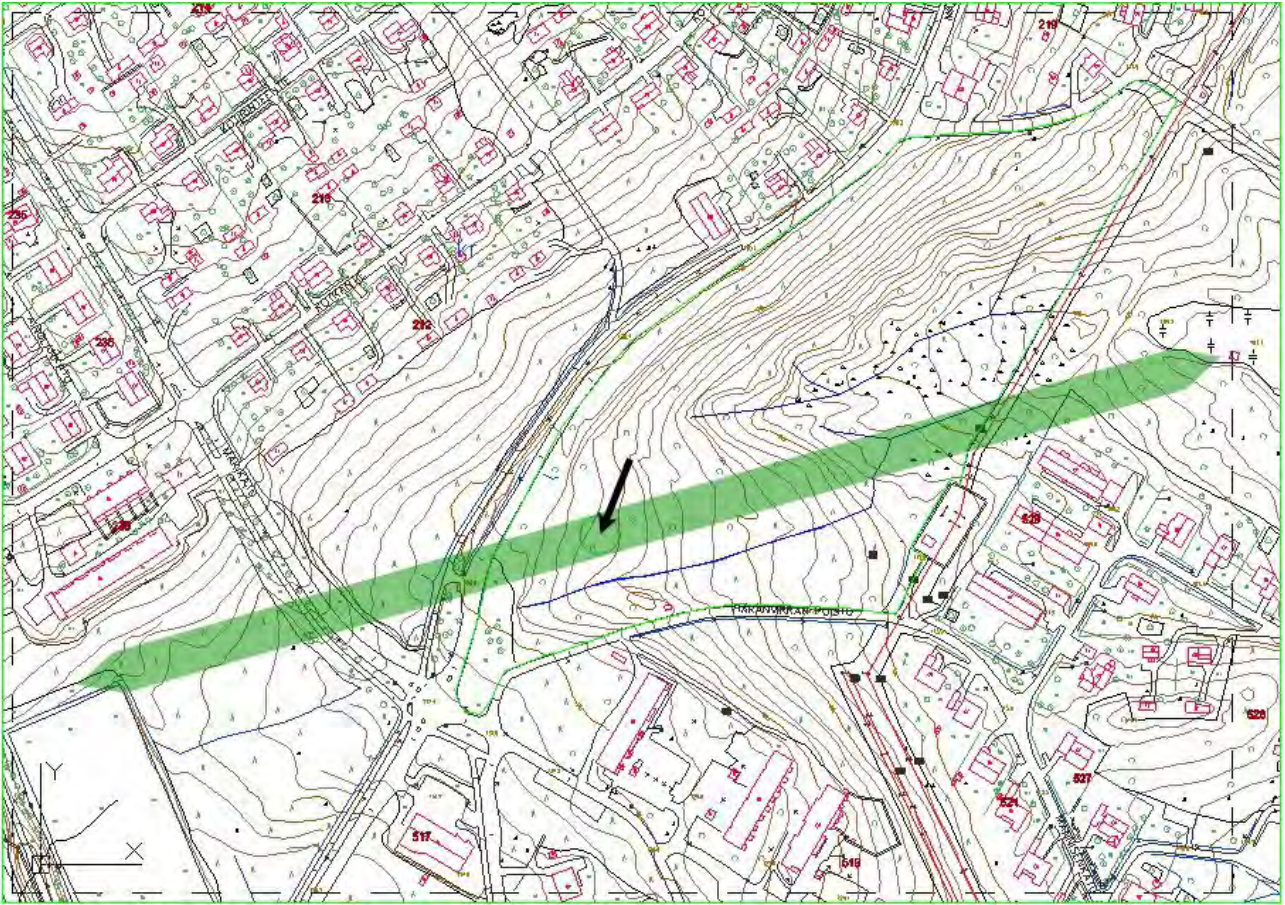
Kuva 1. Luontoselvitysalue.

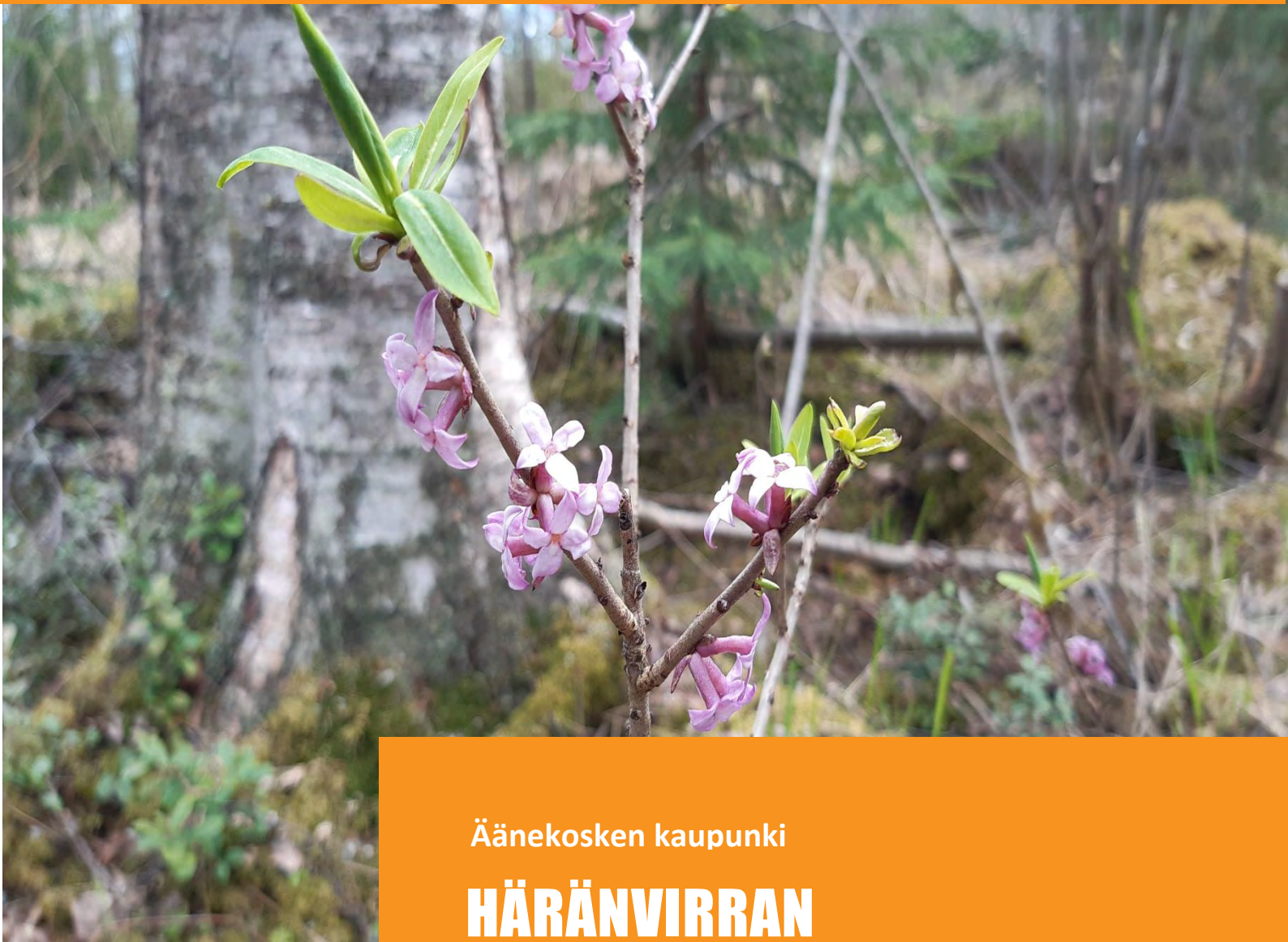

Kuva 2. Luontotyypit.

Kuva 3. Kaavassa huomioitavat puot (sininen), lehtomataran esiintymä (musta nuoli) ja säilytettävä metsäinen yhteys (vihreä nuoli).

Äänekosken kaupunki

HÄRÄNVIRRRAN LUONTOSELVITYSRAPORTTI

14.9.2022

Äänekosken kaupunki

Carita Kosonen

Envineer Oy

Tuomas Väyrynen

Mikko Saviranta

Lauri Viitanen

etunimi.sukunimi@envineer.fi

www.envineer.fi

Y-tunnus: 2850396-1

Projektinumero: 11397

SISÄLLYSLUETTELO

1	Johdanto.....	4
2	Kasvillisuus ja luontotyypit.....	5
2.1	Kartoitusmenetelmä ja luontotyyppien luokittelu.....	5
2.2	Alueen luontotyyppien ja kasvillisuuden kuvaus	5
3	EU:n luontodirektiiviliitteen IV(a) -lajit	8
3.1	Liito-orava.....	8
3.2	Lepakot	10
3.3	Viitasammakko	11
4	Linnusto.....	14
5	Laji.Fi aineisto.....	15
6	Johtopäätökset ja suositukset.....	16
7	Kirjallisuus	16

1 JOHDANTO

Äänekosken kaupunki suunnittelee Häränvirran asemakaavan muutosta. Osana asemakaavan muutosta Evineer Oy toteutti alueella luontoselvitykset Äänekosken kaupungin toimeksiannosta. Luontoselvitykset sisältävät seuraavat kartoitukset:

- Linnusto
- Kasvillisuus- ja luontotyytit
- Liito-orava
- Lepakot
- Viitasammakko

Selvitysalue on esitetty alla (**Kuva 1**). Selvitykset suorittivat Mikko Saviranta (FM) ja Lauri Viitanen (LuK) Evineer Oy:stä. Raportoinnin tekivät Mikko Saviranta ja Tuomas Väyrynen (EAT) Evineer Oy:stä.

Kuva 1. Selvitysalue.

2 KASVILLISUUS JA LUONTOTYYPIT

2.1 Kartoitusmenetelmä ja luontotyyppien luokittelu

Maastotarkastuksissa havainnointiin kohteen luontotyyppi, luonnontilaisuus, kasvillisuus, tehtiin karttarajaus sekä arvioitiin kohteen suojelulliset arvot. Suojelullisesti arvoitettuja kohteita ovat mm:

- Luonnonsuojelulain 29§:n mukaiset luontotyypit
- Vesilain 2.luvun 11§:n suojellut pienvesikohteet
- Metsälain 10§:n erityisen tärkeät elinympäristöt
- Suomessa uhanalaiseksi luokitellut luontotyypit (luonnontilaisuudeltaan luokkiin 3–5 kuuluvat luontotyypit)
- Luontoarvojen puolesta muuten arvokkaat kohteet

Selvitysalueen luontotyyppikuviot luokiteltiin luonnontilaisuudeltaan 6-portaisella asteikolla. Luokittelu on muodostettu Lindholm ja Tuominen (1993) sekä Kontulan ja Raunion (2018) esittämien perusteiden mukaan (**Taulukko 1**).

Taulukko 1. Luonnontilaisuuden luokittelu Lindholmin ja Tuomisen (1993) sekä Kontulan ja Raunion (2018) perusteiden mukaan.

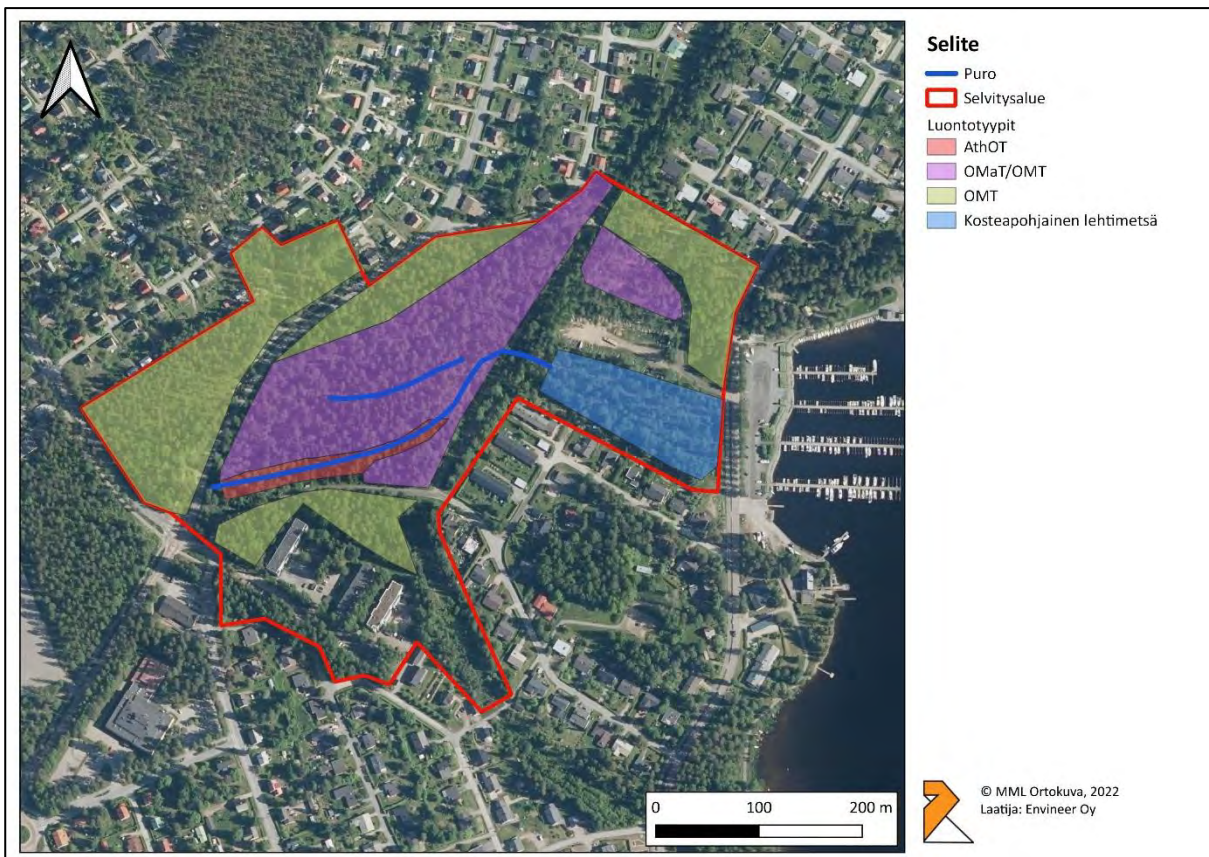
LT-luokka	Selite
5	Luontotyypeillä ei ole merkkejä ihmistoiminnasta tai metsätaloudesta. Puusto on luontaisesti syntynyttä, kerroksellista ja eri-ikäistä. Lahopuuta ja kuolevia puita esiintyy yleisesti. Tavataan yleensä suojelualueilla ja niiden ulkopuolella harvinaisia.
4	Luontotyypeillä metsätaloustoimet ja merkit ihmisen toiminnasta ovat olleet vähäisiä. Puusto on pääasiassa luontaisesti syntynyttä, kerroksellista ja eri-ikäistä. Lahopuuta ja kuolevia puita esiintyy jonkin verran. Luontotyypin edustavuus on hyvä.
3	Luontotyypeillä on havaittavissa merkkejä metsätaloustoimista, esim. kantoja tai harvennuksen merkkejä. Voi esiintyä useampaa puusukupolvea ja vähäisessä määrin kuolevia puita tai lahoppuustoa.
2	Kohteella on havaittavissa selviä merkkejä metsänkäsitteystä tai muusta ihmistoiminnasta. Luonnontila on selvästi muuttunut ja luonnonmetsien ominaispiirteitä ei ole havaittavissa.
1	Voimakkaasti käsitellyt luontotyypit. Yksipuolinen ja tasaikäinen puusto. Hakkuutähteet ainoa lahoppuun muoto. Esim. muokatut nuoret ja varttuneet kasvatusmetsät.
0	Voimakkaasti käsitellyt kohteet, joissa sekä puusto, pohjakasvillisuus ja maapohja ovat muuttuneet. Esim. avohakkuut ja taimikot.

2.2 Alueen luontotyyppien ja kasvillisuuden kuvaus

Selvitysalueen kasvillisuus ja luontotyypit inventointiin 13.6.2022 ja 30.6.2022. Selvitysalueen yleisin luontotyyppi koostuu valtaosin käenkaali-oravanmarjatyyppin (OMaT) lehdosta, jolla esiintyy pienialaisena satunnaisesti käenkaali-mustikkatyyppin (OMT) lehtomaista kangasta. Kohteen luonnontilaisuus voidaan luokitella luokkaan 1. Alueen kasvillisuudessa tavataan mm. mustikka (*Vaccinium myrtillus*), metsätähti (*Lysimachia europaea*), oravanmarja (*Maianthemum bifolium*), nuokkuhelnikkä (*Melica nutans*), metsäimarre (*Gymnocarpium dryopteris*), kielo (*Convallaria majalis*), ahomansikka (*Fragaria vesca*), korpipaatsama (*Frangula alnus*), lehtotesma (*Milium effsum*), vanamo (*Linnaea borealis*), sananjalka (*Pteridium aquilinum*), ja kultapiisku (*Solidago virgaurea*). Puusto koostuu mm. kuusesta (*Picea abies*), männystä (*Pinus sylvestris*), haavasta (*Populus tremula*), tuomesta (*Prunus padus*), harmaalepästä (*Alnus incana*) ja pihlajasta (*Sorbus aucuparia*).

Selvitysalueen pohjois- ja länsireunassa esiintyy puolestaan laajemmin lehtomaista kangasta. (**Kuva 2**) Kasvillisuus lehtomaisella kankaalla on tavanomaista. Pohjoisosissa valtapuuna esiintyy mänty, kun taas länsireunassa kuusi on vallitsevampi. Kohteiden luonnontilaisuus voidaan luokitella luokkaan 1.

Selvitysalueen eteläreunassa esiintyvän puron lähiympäristö on hiirenporras-käenkaalityypin (AthOT) kosteaa keskiravinteista lehtoa (**Kuva 2** ja **Kuva 3**). Purovarren lähiympäristö on metsälain 10§:n mukainen kohde (Lähteiden, purojen ja pysyvän vedenjuoksu-uoman muodostavien norojen sekä enintään 0,5 hehtaarin suuruisten lampien välittömät lähiympäristöt, joiden ominaispiirteitä ovat veden läheisyydestä ja puu- ja pensaskerroksesta johtuvat erityiset kasvuolosuhteet ja pienilmasto). Purovarsilehdon luonnontilaisuuteen ovat vaikuttaneet metsätaloustoimenpiteet ja kohde voidaan luonnontilaisuudeltaan luokitella luokkaan 2. Kasvillisuudessa tavataan mm. soreahiirenporras (*Athyrium filix-femina*), korpi-imarre (*Phegopteris connectilis*), metsäimarre, metsäälvejuuri (*Dryopteris carthusiana*), korpipaatsama, käenkaali (*Oxalis acetosella*), oravanmarja, mustakonnanmarja (*Actaea spicata*), metsäkurjenpolvi (*Geranium sylvaticum*) ja metsätähti. Purovarren valtapuuna esiintyy kuusi. Purovarren lähiympäristössä esiintyy runsaana tuomea paikoitellen pohjanpuna- (*Ribes spicatum*) ja mustaherukkaa (*Ribes nigrum*). Muita lehtolajeja kuten näsiä (*Daphne mezereum*) ja lehtokuusama (*Lonicera xylosteum*) tavataan myös alueella. Eteläisemmästä purosta hieman pohjoiseen esiintyy kivenlohkareiden suojissa virtaava piilopuro, jonka uoma ja lähiympäristö on voimakkaasti metsänkäsittelyn myötä muuttunut. Piilopuron lähiympäristö on OMaT/OMT tyyppin lehtoa/lehtomaista kangasta.

Kuva 2. Selvitysalue, alueella esiintyvät purot sekä luontotyytit.

Selvitysalueen itäosassa, sähkölinjalta Vellamontien varteen, on kosteapohjaista lehtimetsää (**Kuva 2** ja **Kuva 4**). Alue on lohcareista ja tiheään pensaskerroksen peittämä. Kuviolla esiintyy myös kansallisesti haitalliseksi luokiteltua vieraslajia, jättipalsamia (*Impatiens glandulifera*).

Asiakkaan pyynnön mukaisesti alueelta etsittiin lehtomataraa (*Galium triflorum*), jonka ensisijaisia esiintymisalueita ovat tuoreet ja kosteat lehdot. Lehtomataraa on alueella havaittu vuonna 2014 (Pohjanmaan luontotieto, 2014). Vuoden 2018 (Agriborealis, 2018) selvityksissä lajia ei ole tavattu alueella eikä sitä myöskään havaittu tässä selvityksessä. On mahdollista, että laji on hävinnyt alueelta metsänkäsittelyn myötä, sillä vuoden 2014 havainto sijoittuu alueelle, jossa on metsäkoneuran jättämiä jälkiä.

Kuva 3. Vasemmalla ylhäällä Mannisenkadun läheisyydessä esiintyvän puron alajuoksua ja oikealla ylhäällä puron yläjuoksun saniaislehtoa. Vasemmalla alhaalla alueella esiintyvän piilopuron yläpuolista kivikkoa ja oikealla alhaalla lehtomaista kangasta Mämmensalmentien itäpuolella.

Kuva 4. Kosteapohjaista lehtimetsää selvitysalueen itäreunassa.

3 EU:N LUONTODIREKTIIVILIITTEEN IV(A) -LAJIT

3.1 Liito-orava

Lajikuvaus

Liito-orava (*Pteromys volans*) on Suomessa vaarantunut (VU), luonnonsuojelulain nojalla rauhoitettu laji. Luontodirektiivin mukaan liito-orava on yhteisön tärkeänä pitämä eläinlaji (liitteen IV(a) -laji) ja EU:n alueella liito-orava esiintyy Suomen lisäksi vain Virossa. Liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on luonnonsuojelulain nojalla kielletty. Laji suosii vanhoja, kuusivaltaisia sekametsiä ja se kärsii kolopuiden, erityisesti vanhojen haapojen, vähenemisestä. Merkittävin syy liito-oravan uhanalaisuuteen on metsätalous. (Jokinen 2012)

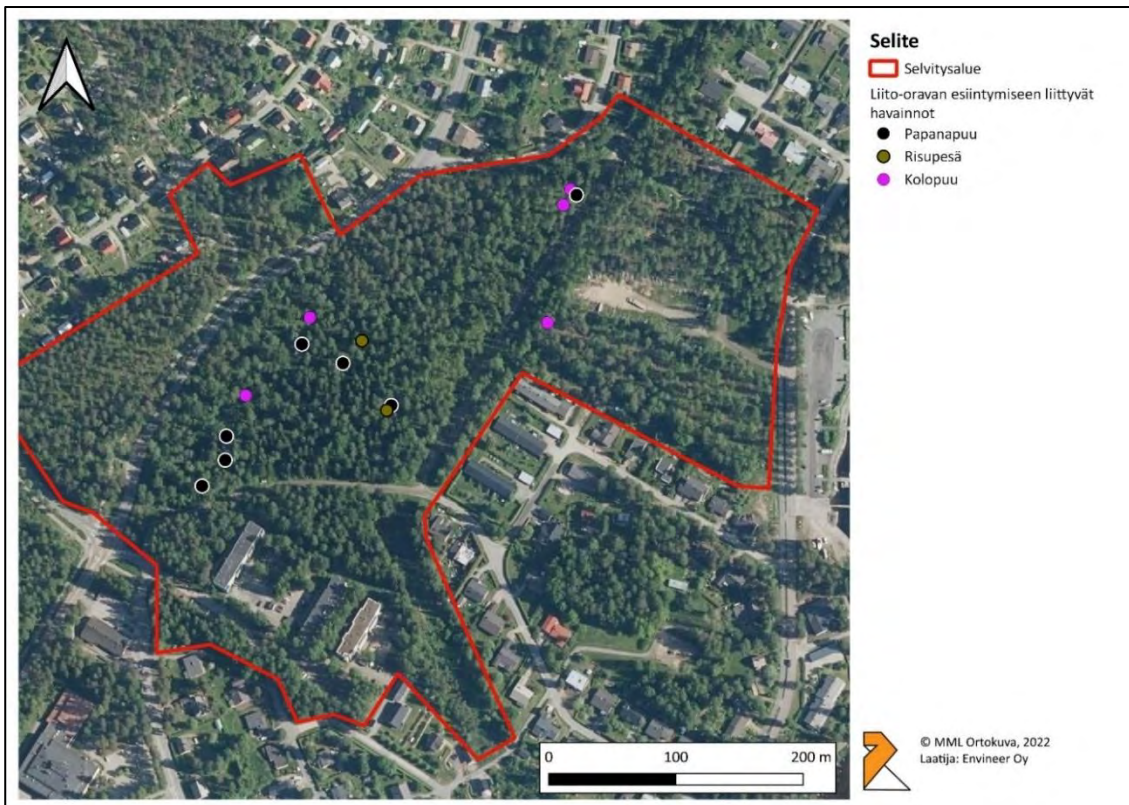
Menetelmä

Alueella on toteutettu liito-oravaselvitys vuonna 2018 (Agriborealis, 2018). Kyseisessä selvityksessä havaittiin neljä pesäpuuksi soveltuvaa kolopuuta sekä 18 papanapuuta.

Alueen liito-oravan esiintymistä kartoitettiin 18.5.2022. Kartoituksissa keskityttiin tarkastamaan isompien puiden (erityisesti liito-oravan suosimat kuuset ja haavat) tyveltä papanahavainnot, potentiaaliset pesäpuiksi soveltuvat kolopuut sekä puissa sijaitsevat risupesät.

Tulokset

Selvitysalueelta havaittiin seitsemän papanapuuta, viisi kolopuuta sekä kaksi risupesää. Eniten papanapuita havaittiin Mannisenkadun pohjoispuolella sijaitsevan puronvarsilehdon läheisyydessä. Kolopuita esiintyi Mämmensalmentien itäpuolella, selvitysalueen koillisnurkassa sekä sähkölinjareitin itäpuolella. (Kuva 5 ja Kuva 6)

Kuva 5. Selvitysalue, papanapuut, risupesät ja kolopuut.

Kuva 6. Vasemmalla ylhäällä, oikealla ylhäällä ja vasemmalla alhaalla papanahavainnoja. Oikealla alhaalla potentiaalinen kolopuu.

3.2 Lepakot

Yleiskuvaus Suomen lepakkolajeista

Suomesta tunnetaan tällä hetkellä 13 lepakkolajia, joista kaikki ei-muuttavat lajit käyttävät yksinomaan tai lähes yksinomaan metsiä lisääntymiseen, ruokailualueina tai päiväpiiloina. Suomessa kaikki lepakkolajit ovat luonnonsuojelulain 38§:n mukaan rauhoitettuja ja kuuluvat EU:n luontodirektiivin liitteen IV(a) lajeihin, mikä suojaa lajien lisääntymis- ja levähdyspaikat kaikenlaiselta häirinnältä.

Lepakkokartoitukset tehdään hyödyntäen niiden kuunteluun tarkoitettua laitetta eli lepakkodetektoria. Laitte muuntaa lepakoiden lähettämät ultraäänit ihmiskorvin kuultaviksi ääniksi. Lajit ovat useimmiten erotettavissa tämän äänen perusteella toisistaan. Kartoittamista voidaan tehdä joko aktiivimenetelmällä, missä kartoittaja kulkee selvitettävällä alueella tai passiivimenetelmällä, missä laite sijoitetaan maastoon ja jätetään havainnoimaan ohilentäviä lepakoita pitemmäksi aikaa. Lisäksi lepakoiden osalta voidaan kartoittaa mahdollisia lisääntymis- ja levähtämispaikkoja, kuten esim. luolia ja louhikoita, vanhoja rakennuksia ja kellareita tai kolopuita.

Kartoituksen perusteella lepakkoalueet voidaan arvottaa kolmeen luokkaan; I, II ja III Suomen Lepakkotieteellisen yhdistyksen ohjeistuksen mukaisesti (SLTY ry 2012). Luokitteluun otetaan mukaan vain selkeät keskittymät eli lepakkojen säännöllisesti käyttämät ruokailualueet sekä lisääntymis- ja levähdyspaikat. Luokka I on luokista arvokkain.

- **Luokka I:** Lisääntymis- tai levähdyspaikka
 - Ehdottomasti säilytettävä, hävittäminen tai heikentäminen luonnonsuojelulaissa (1096/1996) kielletty
- **Luokka II:** Tärkeä ruokailualue tai siirtymäreitti
 - Alueen arvo lepakoille huomioitava maankäytössä
- **Luokka III:** Muu lepakoiden käyttämä alue
 - Maankäytössä mahdollisuuksien mukaan huomioitava alueen arvo lepakoille.

Menetelmä

Alueen lepakoita kartoitettiin yhtenä iltana/yönä 13.6.2022 aktiivikartoitusmenetelmällä kävellen selvitysalue sekä sen läheisyydessä olevat tiealueet. Selvitys toteutettiin käyttäen älypuhelimien liitettävää ultraäänimoduulia (Wildlife Acoustics Echo Meter Touch 2 Pro). Alla (**Taulukko 2**) on esitetty sääolosuhteet kartoitusten aikana välillä 23:00–01:00.

Taulukko 2. Sääolosuhteet lepakkokartoitusten aikana.

Aika	Lämpötila	Tuuli	Pilvisuus
23:00	+12°C	2 m/s lounaistuulta	Puolipilvistä
00:00	+11°C	3 m/s lounaistuulta	Puolipilvistä
01:00	+11°C	2 m/s lounaistuulta	Puolipilvistä

Tulokset

Alueella havaittiin yhteensä neljä pohjanlepakkohavaintoa (*Eptesicus nilssonii*), joista yksi ohilentävänä ja kolme saalistamassa. Saalistavat lepakot sijoittuivat Mämmensalmentien pohjoispuolelle sijoittuvalle kevyen liikenteen väylälle. Havaintojen perusteella alueella saalistavat pohjanlepakot olivat eri yksilöitä. Selvitysalueen pohjoisreunassa nähtiin kaksi saalistavaa pohjanlepakkoa ja 100 m edellä mainituista yksilöistä lounaaseen havaittiin yksittäinen saalistava pohjanlepakko. (Kuva 7)

Kartoitusten perusteella saalistusalueet voidaan luokitella **luokkaan III: muu lepakoiden käyttämä alue**.

Kuva 7. Selvitysalue ja lepakkohavainnot.

3.3 Viitasammakko

Lajikuvaus

Viitasammakko (*Rana arvalis*) on luontodirektiivin liitteen IV(a) -laji. Lajin lisääntymis- ja levähdyspaikat ovat luonnonsuojelulain nojalla suojattuja ja niiden hävittäminen tai heikentäminen ovat kiellettyjä. Lajin lisääntymis- ja levähdyspaikkoja uhkaavat pääasiassa elinympäristöjen häviäminen ja vesistöjen laadun heikkeneminen. Laji suosii jonkin verran rehevämpiä vesistöjä kuin tavallinen sammakko eli ruskosammakko. Laji liikkuu ja elää terrestrisissä ja akvaattisissa elinympäristöissä. (Saarikivi, 2017)

Lajin kartoittaminen tapahtuu kutuaikaan suoritettavalla kutuääntelyn kuuntelukartoituksella. Kutu tapahtuu keväällä lumien sekä jäiden sulettua ja vesien jonkin verran lämmettyä. Parhaiten kutuääntelyä kuulee iltayöstä ja yöllä muun luonnon ollessa rauhallinen. Laji saattaa äänellä myös lämpiminä päiviä auringon lämmittäessä matalia vesistöjä. Oikea-aikaisesti suoritettu kutuääntelyn kartoitus antaa luotettavan kuvan lajin esiintymisestä.

Menetelmä

Viitasammakon kartoitusalat valittiin pohjautuen karttatarkasteluun paikkatieto-ohjelmistolla (QGIS). Karttapohjina käytettiin sekä maastokarttaa (MML) sekä ortokuvia (MML), joilla voidaan tarkastella työpöytä tarkasteluna kartoitusalojen soveltuvuutta viitasammakoiden elinympäristöiksi. Kartoitus toteutetaan sopivien sääolosuhteiden vallitessa (tyyni ja vuodenaikaan nähden lämmin ajankohta). Sää tietoja seurattiin kahdesta eri lähteestä: Ilmatieteenlaitos ja Foreca. Sää tietojen tueksi haettiin aikaisimpia havaintoja Suomen luonnontieteellisen keskusmuseon Laji.fi - tietokannasta kutuajankohtien määrittämiseksi Äänekosken alueella. Lisäksi seurattiin päivittäin viitasammakoiden kudun etenemistä eri puolilla Suomea samaisen palvelun kautta, jotta nähdään kudun eteneminen Suomessa.

Kartoitusmenetelmäksi valittiin aktiivikartoitus. Menetelmässä karttatarkastelun perusteella/muuhun lähtöaineistoon pohjautuen, suoritetaan viitasammakoiden soidinääntelyyn pohjautuva kartoitus. Saarikivi (2017) on Ympäristöministeriön julkaisussa esittänyt viitasammakolle soveltuvat kartoitusajankohdat ja kartoitusmenetelmät. Kartoituksen onnistumisen kannalta huomioidaan seuraavat tekijät:

- Lisääntyminen tapahtuu keväällä, säästä riippuen Etelä-Suomessa vapun aikaan toukokuun alkupuolella, Lapissa noin kuukautta myöhemmin. Tavanomaisesti noin viikko ruskosammakon lisääntymisen jälkeen. Sääolosuhteiden kehitys tulee kuitenkin ottaa huomioon.
- Sää tulee olla tyyni ja vuodenaikaan nähden lämmin.
- Kutuaikaan viitasammakot ovat äänessä pitkin päivää, mutta iltaisin taustamelua (liikenne ym.) on vähemmän, jolloin etenkin liikennöidyillä alueilla kutua tulee havainnoida iltaisin
- Kartoituksessa lähestytään hiljaa ja varovaisesti aluetta, jolta havaitaan soidinääntelyä.
- Kuuntelu tehdään kasvillisuuden tms. suojassa.

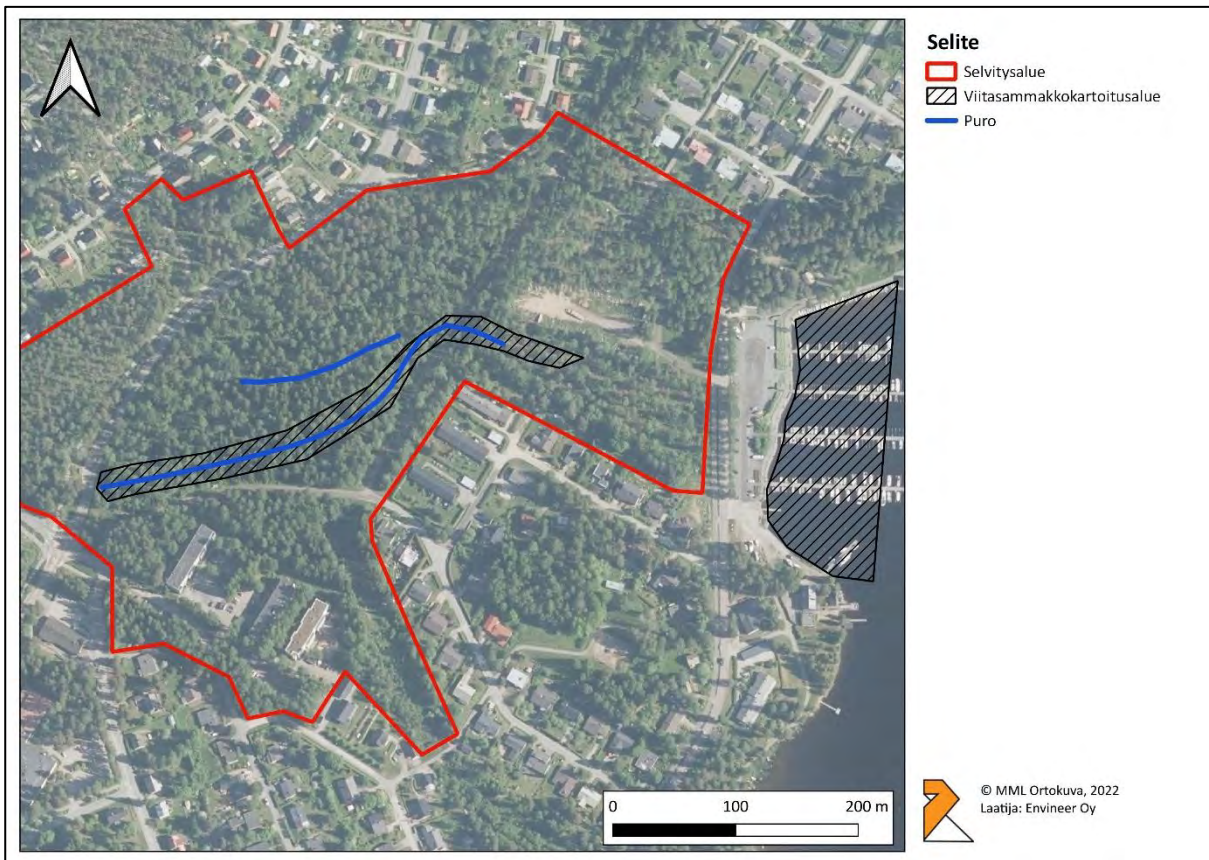
Tulokset

Viitasammakkokartoitus toteutettiin 18.5.2022. Alla (**Taulukko 3**) on esitetty kartoitusajankohdan sääolosuhteet.

Taulukko 3. Sääolosuhteet viitasammakkokartoitusten aikana.

Aika	Lämpötila	Tuuli	Pilvisuus
18:00	+13°C	4 m/s luoteistuulta	Selkeää
19:00	+13°C	4 m/s pohjoistuulta	Selkeää
20:00	+12°C	3 m/s pohjoistuulta	Puolipilvistä

Alueella ei esiinny viitasammakolle soveltuvia elinympäristöjä. Selvitysalueen itäreunassa, purouoman alajuoksulla sijaitsee alueen ainut kosteampi elinympäristö (Kuva 8 ja Kuva 9). Alajuoksulta havaittiin ruskosammakon kutua, mutta ei viitasammakkoa.

Kuva 8. Viitasammakkokartoitusalue, alueella esiintyvät purot ja selvitysalue.

Kuva 9. Pintavalunta-alueetta puron alajuoksulla.

4 LINNUSTO

Selvitysmenetelmä

Selvitysalueen linnustoa selvitettiin 30.6.2022 kasvillisuuskartoitusten yhteydessä.

Tulokset

Alueen linnustolliset arvot ovat vähäiset. Lajisto koostuu tavanomaisesta sekametsien ja havupuuvältaisten metsien lajistosta. Alla (**Taulukko 4**) on esitetty selvitysalueella laulun perustella havaitut lajit.

Taulukko 4. Selvitysalueella havaitut lintulajit (selitteet: EN = Erittäin uhanalainen, NT = Silmälläpidettävä ja LC = elinvoimainen)

Laji	Uhanalaisuus
Käpytikka	LC
Västäräkki	NT
Peukaloinen	LC
Rautiainen	LC
Punarinta	LC
Räkättirastas	LC
Laulurastas	LC
Punakylkirastas	LC
Lehtokerttu	LC
Mustapääkerttu	LC
Pajulintu	LC
Harmaasieppo	LC
Kirjosieppo	LC
Sinitiainen	LC
Talitiainen	LC
Harakka	NT
Peippo	LC
Viherpeippo	EN
Tikli	LC
Vihervarpunen	LC

Viherpeippo on viimeisimmän uhanalaisuusselvityksen mukaan merkitty erittäin uhanalaiseksi. Uhanalaisuuden syy on alkueläinlajin aiheuttaman kuolleisuuden lisääntyminen (Hyvärinen ym. 2019), eikä ihmistoiminnasta johtuvat syyt kuten elinympäristöjen vähentyminen tai elinympäristöjen laadun heikkeneminen. Alueella ei havaittu lintudirektiiviliitteen I lajeja tai Suomen vastuulajeja.

5 LAJI.FI AINEISTO

Alueelta tehtiin Suomen luonnontieteelliseltä keskusmuseolta aineistopyyntö Laji.fi -portaalin kautta. Aineisto pyyntö laadittiin 8.4.2022 ja saatiin käyttöön samana päivänä. Aineistopyyntö sisälsi havaintoja seuraavista tietokannoista:

- LAJIGIS: Lajin seurantakohteet (Metsähallitus, SYKE, ELY-keskukset)
- Rengastus- ja löytörekisteri (Rengastuskeskus/LUOMUS)

Aineistopyynnön perusteella alueella esiintyy kaksi huomioitavaa lajia, hirvenkello (VU, LSA 1997/160, liite 4 2021/521) ja liito-orava (VU, luontodirektiiviliitteen IV (a) -laji) (**Kuva 10**). Liito-oravahavaintoja on vuodelta 2013 ja 2017, joista jälkimmäinen linkittyy vuoden 2018 luontoselvitysraporttiin (kts. kohta **3.1**). Hirvenkellohavainto on vuodelta 1985. Laji esiintyy tuoreilla niityillä, hakamailla, lehdesniityillä ja laidunmailla. Havaintopaikalla ei sijaitse em. elinympäristöjä, vaan alue on nykyisellään metsätalouden muokkaamaa nuorta taimikkoa. Aineistopyynnön lisäselitteessä todetaankin, että havainto on epätarkka ja todennäköisesti laji on alueelta hävinnyt. Lajia ei havaittu vuoden 2022 kartoituksissa.

Kuva 10. Laji.fi aineistopyynnön perusteella alueella esiintyvät huomioitavat lajit.

6 JOHTOPÄÄTÖKSET JA SUOSITUKSET

Selvitysalueella ei esiinny luonnonsuojelulaissa mainittuja suojeltuja luontotyyppisiä eikä luontodirektiivin luontotyyppisiä. Alueen halki virtaavien purojen lähiympäristöt luokitellaan metsälain 10 §:n perusteella erityisen arvokkaiksi elinympäristöiksi, joista erityisesti pohjoisemman piilopuron luonnontilaisuutta on metsätaloustoimin heikennetty. Huomionarvoisimmat elinympäristöt sijoittuvat puronvarsien läheisyyteen, joiden lähiympäristö suositellaan jätettäväksi metsätaloustoimien ulkopuolelle. Metsänkäsittely lisää avoimuutta ja paahteisuutta, jolloin puronvarren mikroilmastolliset ominaispiirteet heikkenevät vaikuttaen puronvarsien kasvillisuuteen. Lisäksi metsänkäsittely lisää avoimuutta kasvualoilla, joka mahdollistaa pioneerilajiston levittäytymisen alueella. Ympäristötekijöiden muuttuessa pioneerilajit voivat syrjäyttää varjoisista ja lämpötilan tasaisimmasta vaihteluista hyötyvää lehtojen lajistoa.

Alueella sijaitsee liito-oravan reviiri, jonka pääpaino sijoittuu selvitysalueen eteläosiin puronvarsilehdon läheisyyteen. Puronvarsilehto suositellaan säästettäväksi hakkuilta riittävällä suojavyöhykkeellä. Alueella esiintyy runsaasti liito-oravalle ravintopuiksi soveltuvaa lehtipuustoa, joten ravintopuiksi kelpaavien lehtipuiden harvennus tulee tehdä harkiten. Liito-orava esiintyy tyypillisesti varttuneessa kuusivaltaisessa sekametsässä (Nieminen, 2017), joten lehtipuuston ajoittainen harkittu harventaminen voi lisätä alueen avoimuutta, joka puolestaan voi edesauttaa liito-oravan esiintymistä alueella. Alueella havaittiin myös pesimistarkoitukseen soveltuvia kolopuita ja risupesiä. Kolopuut, papanamerkityt puut sekä puut, joissa esiintyy risupesiä, tulee jättää metsänkäsittelyn ulkopuolelle. Lisäksi alueella tavattu järeämpi puusto (kuusi, haapa) suositellaan säästettäväksi pesimis- ja levähdyspuina. Mäkeläisen ym. (2015) mukaan, ekologisten käytävien säilyttäminen viheralueiden ja liito-oravahabitaattien välillä on tärkeä osa liito-oravahabitaatin kelpoisuutta. Näin ollen soveliasta puustoa tulisi jättää alueen lähialueille, jotta lajin liikkuminen eri viheralueiden välillä on mahdollista.

Lepakoille soveltuvat pesäpuut (kolopuut) suositellaan jätettäväksi metsänkäsittelyn ulkopuolelle. Saalistusalueet puolestaan sijoittuvat teiden välittömään läheisyyteen, eivätkä täten aiheuta toimenpiteitä.

Mikäli metsänkäsittelyä alueella toteutetaan, suositellaan se suoritettavan lintujen pesintäajan ulkopuolella.

7 KIRJALLISUUS

Agriborealis osk. 2018. Luontoselvitys Äänekosken HäränvIRRantie.

Hyvärinen, E., Juslén, A., Kemppainen, E., Uddström, A & Liukko, U-M. (toim.). 2019. Suomen lajien uhanalaisuus 2019. Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö, Helsinki.

Jokinen, M. 2012. Liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkarajausten vaikuttavuus lajin suojelukeinona. Suomen ympäristö, 94 s. Helsinki 2012.

Kontula, T. & Raunio, A. (toim.). 2018. Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018. Luontotyyppien punainen kirja – Osa 1: Tulokset ja arvioinnin perusteet. Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö, Helsinki.

Kontula, T. & Raunio, A. (toim.). 2018. Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018. Luontotyyppien punainen kirja – Osa 2: luontotyyppien kuvaukset. Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö, Helsinki.

Lindholm T. & Tuominen S. 1992. Metsien puuston luonnontilaisuuden arviointi. Metsähallitus, Vantaa 1992. Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja A 3.

Mäkeläinen, S., Schrader, M. & Hanski, I. 2015. Factors explaining the occurrence of the Siberian flying squirrel in urban forest landscape. *Urban ecosystems*. 18, 223–238.

Pohjanmaan luontotieto. 2014. Asemakaavan luontoselvitys – Äänekosken kaupunki kortteli 5201.

Saarikivi, J. 2017. Viitasammakko (*Rana arvalis* – Nilsson 1842). – Julkaisussa: Nieminen, M. & Ahola, A. (toim.): Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittelyt, s. 90–96. Suomen ympäristö 1/2017.

Suomen lepakotieteellinen yhdistys (SLTY). 2012: Lepakot Suomen lainsäädännössä <http://www.lepakko.fi/lepakoiden-suojelu/lep> viitattu 6.9.2022

envineer.fi

HÄRÄNVIRRRANPUISTON ASEMAKAAVAN MUUTOS

Vuorovaikutusraportti 8.4.2024

OAS vireilletulo
Luonnos nähtävillä:
Ehdotus nähtävillä:
Hyväksyminen KH:
Hyväksyminen KV:
Lainvoimainen kaava:

KH 21.1.2019 § 4
KH 28.3.2022 § 89
KH 6.11.2023 § 410

30.1.2019
13.4. — 13.5.2022
22.11. — 22.12.2023

SISÄLLYSLUETTELO

1. Tiivistelmä kaavaprosessin kulusta	3
2. Viranomaisneuvottelut ja palaverit.....	3
3. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS)	4
4. Luonnosvaiheen vuorovaikutus	4
4.1. Kaavaluonnoksesta saatu palaute.....	4
4.2. Viranomaisten ja yhteisöjen lausunnot ja niihin laaditut vastineet	5
4.3. Yksityishenkilöiden mielipiteet ja niihin laaditut vastineet.....	26
5. Ehdotusvaiheen vuorovaikutus.....	30
5.1. Kaavaehdotuksesta saatu palaute.....	30
5.2. Viranomaisten ja yhteisöjen lausunnot ja niihin laaditut vastineet	31
5.3. Yksityishenkilöiden muistutukset ja niihin laaditut vastineet	38

Yhteystiedot

Kaavan laatija:
Äänekosken kaupunki
Maankäyttöpalvelut
Hallintokatu 4, 44100 Äänekoski

Kaavoituspäällikkö Nina Marjoniemi
puh. 040 717 7479
nina.marjoniemi@aanekoski.fi

Kaavasunnittelija Carita Kosonen
puh. 0400 115 241
carita.kosonen@aanekoski.fi

Kaavoitusavustaja Paula Junikka
puh. 0400 115 240
paula.junikka@aanekoski.fi

1. Tiivistelmä kaavaprosessin kulusta

Asemakaavan muutos on käynnistetty Äänekosken kaupungin kaavoituskatsauksen 2019 hyväksymisen yhteydessä. Kaavatyö kuulutettiin vireille 30.1.2019.

Kaavatyön vaiheista on tiedotettu Äänekosken kaupungin verkkosivuilla ja kaupungin virallisella ilmoitustaululla. Lisäksi vireilletulosta on kuulutettu ilmoituslehdessä (*Pikkukaupunkilainen*) ja muista kaavavaiheista kahdessa ilmoituslehdessä (*Pikkukaupunkilainen ja ÄKS - Äänekosken Kaupunkisanomat*).

Kaavahankkeen lähtökohtia, tavoitteita ja etenemistä kuvaava osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) on pidetty MRL 62 §:n ja MRL 63 §:n mukaisesti nähtävillä 30.1.2019 alkaen kaavan laadinnan ajan kaupungintalolla ja kaupungin verkkosivuilla. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta ei saatu palautetta eikä lausuntoja.

Aloitusvaiheen viranomaisneuvottelua (MRL 66 §) ei ollut tarpeen järjestää.

Kaupunginhallitus päätti kokouksessaan 28.3.2022 § 89 asettaa kaavaluonnosaineiston nähtäville MRL 62 § ja MRA 30 § mukaisesti. Kaavaluonnos pidettiin nähtävillä kaupungintalon ala-aulassa ja kaupungin kotisivuilla 13.4.-13.5.2022 välisen ajan. Luonnoksesta saatiin yhteensä 11 lausuntoa ja 8 mielipidettä. Mielipiteistä yksi saatiin suullisena.

Kaupunginhallitus päätti kokouksessaan 6.11.2023 § 410 asettaa kaavaehdotusaineiston MRA 27 §:n mukaisesti nähtäville 30 vuorokauden ajaksi. Kaavaehdotus oli virallisesti nähtävillä 22.11. - 22.12.2023 välisen ajan kaupungintalon ala-aulassa ja kaupungin kotisivuilla. Kaavaehdotuksesta saatiin yhteensä 3 lausuntoa ja 4 muistutusta.

Äänekosken kaupunginvaltuusto hyväksyi asemakaavan __.__.2024 pitämässään kokouksessa (__ §).

2. Viranomaisneuvottelut ja palaverit

MRL 66 §:n ja MRA 26 §:n mukaista aloitusvaiheen viranomaisneuvottelua ei ollut tarpeen järjestää. Kaavoituksen edetessä selviää, onko tarpeen järjestää MRA 26 § mukaista viranomaisneuvottelua ehdotusaineiston nähtävilläolon jälkeen. Kaavaa on muutoin valmisteltu työpalaverissa kaupungin toimialojen ja verkonykajien kanssa.

Työpalaveri 25.1.2022	maankäyttöpalvelut, ympäristötoimi, rakennusvalvonta, kaupunkirakennepalvelut, elinvoima
Työpalaveri 22.2.2022, rakentaminen	kaavoitus, rakennusvalvonta
Työpalaveri 13.5.2022, vesi	kaavoitus, Äänekosken Energia
Työpalaveri 17.8.2023, sähkölinjat ja muuntamot	kaavoitus, Äänekosken Energia
Työpalaveri 22.8.2023, ympäristö	kaavoitus, ympäristötoimi
Työpalaveri, 5.9.2023, hulevedet	hulevesityöryhmä (maankäyttö, ympäristötoimi, kaupunkirakennepalvelut, Äänekosken Energia)
Työpalaveri, 13.10.2023, ympäristö	kaavoitus, ympäristötoimi
Työpalaveri, 16.10.2023, yhdyskuntarakentaminen	kaavoitus, kaupunkirakennepalvelut

3. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS)

Häränvirranpuiston asemakaavahankkeesta laadittu osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) laitettiin nähtäville 30.1.2019 alkaen (MRL 62 §, MRL 63§). OAS on nähtävillä koko kaavaprosessin ajan kaupungin kotisivuilla ja sitä täydennetään kaavoituksen edetessä. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta ei saatu palautetta.

4. Luonnosvaiheen vuorovaikutus

Kaavaluonnos asetettiin nähtäville 13.4. – 13.5.2022 väliseksi ajaksi kaupungintalon ala-aulaan ja kaupungin kotisivuille. Kaavaluonnoksesta pyydettiin lausunnot Keski-Suomen ELY-keskukselta, kaupunkirakennelautakunnalta, ympäristölautakunnalta, kulttuuri- ja liikuntalautakunnalta, Keski-Suomen liitolta, Äänekosken Energia Oy:lta, Keski-Suomen museolta, Keski-Suomen pelastuslaitokselta, Elenia Verkko Oyj:lta, Äänekosken Yrittäjät ry:lta, Vanhan Äänekosken Kotiseutuyhdistys ry:lta ja Ala-Keiteleen luonnonystävät ry:lta. Kaikkia kaava-alueen maanomistajia tiedotettiin henkilökohtaisella kirjeellä luonnosaineiston nähtäville asettamisesta. Nähtävilläolokautena kaavoituspalveluille tuli yhteydenottoja puhelimitse. Kysymyksiä esitettiin mm. toisen tieyhteyden säilymismahdollisuudesta tontille.

4.1. Kaavaluonnoksesta saatu palaute

Määräaikaan mennessä saatiin 11 lausuntoa. Mielenpitoja määräaikaan saapui 8, joista kirjallisia oli 7 ja suullisia 1. Tulleeseen palautteeseen on laadittu kaavoittajan vastine.

Saapuneet lausunnot:

- Lausunto 1; Jyväskylän seudun ympäristöterveys, 29.4.2022
- Lausunto 2; Kulttuuri- ja liikuntalautakunta, 29.4.2022
- Lausunto 3; Kaupunkirakennelautakunta, 5.5.2022
- Lausunto 4; Elenia Verkko Oyj, 11.5.2022
- Lausunto 5, Ympäristölautakunta, 11.5.2022
- Lausunto 6, Keski-Suomen liitto, 13.5.2022
- Lausunto 7, Keski-Suomen museo, 18.5.2022
- Lausunto 8, Vanhan Äänekosken Kotiseutuyhdistys r.y., 18.5.2022
- Lausunto 9, Äänekosken Energia Oy, 25.5.2022
- Lausunto 10, Keski-Suomen ELY-keskus, 25.5.2022
- Lausunto 11, Äänekosken Yrittäjät ry, 30.5.2022

Saapuneet mielipiteet:

- Mielipide 1; suullinen mielipide, 14.4.2022.
- Mielipide 2; kirjallinen mielipide, 25.4.2022
- Mielipide 3; kirjallinen mielipide, 9.5.2022
- Mielipide 4; kirjallinen mielipide, 13.5.2022
- Mielipide 5; kirjallinen mielipide, 22.4.2022
- Mielipide 6; kirjallinen mielipide, 9.5.2022
- Mielipide 7; kirjallinen mielipide, 11.5.2022
- Mielipide 8; kirjallinen mielipide, 30.5.2022

Seuraavissa luvuissa on käsitelty luonnosvaiheessa saadut lausunnot ja mielipiteet. Luku 4.2 (sivut 5-25) sisältää kopiot alkuperäisistä viranomaisten ja yhteisöjen lausunnoista, niiden tiivistelmät ja lausuntoihin laaditut vastineet. Luvussa 4.3 (sivut 26-29) on tiivistelmät mielipiteistä sekä mielipiteisiin laaditut vastineet.

4.2. Viranomaisten ja yhteisöjen lausunnot ja niihin laaditut vastineet

Kopio lausunnosta 1

JYVÄSKYLÄN KAUPUNKI

Jyväskylän seudun ympäristöterveys

LAUSUNTO

D/8033/11.01.00.00/2022

Äänekosken kaupunginhallitus

LAUSUNTO HÄRÄNVIRRANPUISTON ASEMAKAAVAMUUTOKSEN SUUNNITELMISTA, ÄÄNEKOSKI

Äänekosken kaupunginhallitus pyytää Jyväskylän seudun ympäristöterveyden lausuntoa Häränvirranpuiston asemakaavamuutoksen luonnosvaiheen suunnitelmista.

Lausunto on annettu Äänekosken kaupungin kaavoituspalvelujen laatimien ja 28.3.2022 päivättyjen kaavakarttaluonnoksen ja kaavaselostuksen perusteella.

Jyväskylän seudun ympäristöterveys antaa Häränvirranpuiston asemakaavamuutoksen luonnosvaiheen suunnitelmista seuraavan lausunnon:

- Kaavamerkinnän (LV, venevalkama) omaavalla alueella voi olla tarpeen määritellä toiminnot, joita siellä voidaan tehdä aiheuttamatta häiriötä lähiympäristöön. Alueella voidaan mahdollisesti toteuttaa veneiden ja trailereiden kunnostusta, kuten hiekkapuhallusta, metallintyöstöä jne. Näistä toiminnoista on mahdollista aiheutua haittaa lähialueille.

Ympäristöterveyslautakunta on päättänyt 22.9.2021 kokouksessaan (§ 5) siirtää toimivaltaansa kuuluvien lausuntojen antamisen ympäristöterveyden viranhaltijoiden toimivaltaan, ellei asian luonne tai laajuus vaadi lautakunnan käsittelyä.

Jyväskylä 29.4.2022

Ari Laitinen
ympäristöterveystarkastaja

Tiivistelmä lausunnosta 1

Tiivistelmä	Vastine
Kaavamerkinnän (LV, venevalkama) omaavalla alueella voi olla tarpeen määritellä toiminnot, joita siellä voidaan tehdä aiheuttamatta häiriötä lähiympäristöön. Alueella voidaan mahdollisesti toteuttaa veneiden ja trailereiden kunnostusta, kuten hiekkapuhallusta, metallintyöstöä jne. Näistä toiminnoista on mahdollista aiheutua haittaa lähialueille.	Täsmennetään kaavaehdotukseen alueelle osoitettua käyttötarkoituksimerkintää sisältämään alueella sallitut toiminnot. LV-3: "Venesatama-alueen korttelialue. Alueelle saa sijoittaa trailereiden ja veneiden säilytystä sekä LV-alueiden autopaikkoja."

Kopio lausunnosta 2

KULTLIIK 27.04.2022 § 17
281/10.02.03/2022

Äänekosken kaupungilla on vireillä Häränvirranpuiston asemakaavan muutos laatiminen. Kaavahankkeen tavoitteena on tutkia Mämsalmentien varressa toteutumatta jääneiden kerrostalotonttien ja lähipalvelujen tontin sekä lähellä satamaa toteutumatta jääneen koulun tontin käyttötarkoitukset. Voimassa olevassa asemakaavassa kerrostalorakentamiseen varatut alueet ovat maastonmuodoiltaan haastavia kerrostalorakentamista ajatellen. Vuonna 2017 hyväksytyssä Äänekoski 2030 osayleiskaavassa toteutumatta jääneiden kerrostalo- ja palvelujen korttelialueet on esitetty muutettavan pientalovaltaiseksi asuntoalueeksi sekä lähivirkistysalueeksi. Kaavamuutoksen yhteydessä on tarkoitus tarkistaa suunnittelualueen ympäristössä katualueiden varauksia sekä päivittää vanhentuneet kaavamerkinnot ja -määräykset ajan tasalle.

Kaavahankkeen valmistelun yhteydessä on kaavahankkeelle nostettu uusi tavoite edellisten rinnalle. Suunnittelualueen toteutumattomaa koulun tonttia on käytetty vuosien saatossa veneiden avoimeen säilytykseen ja vuonna 2021 alueelle on rakennettu myös venehalli. Esille nousseen tarpeen huomioimiseksi on kaavavalmisteluun yhteydessä nostettu uutena tavoitteena tarkastella sataman läheisen alueen osoittamista satamatoimintaa tukeviin ja satama-alueita kehittäviin toimintoihin.

Kulttuuri- ja liikuntalautakunnalta on pyydetty lausunto kaavan valmisteluun liittyen.

Kulttuuri- ja liikuntalautakunnan näkökulmasta kaava-alueella nousevat esille viher- ja virkistysalueiden säilyminen, sataman toimintojen kehittäminen sekä alueen kulttuurihistorian huomioiminen. Alue sijaitsee kulttuurihistoriallisesti merkittävän Markkamäen asuinalueen vieressä ja kaavoitusalueella on myös yksi kulttuurihistoriallisesti merkittävä rakennus. Äänekosken satamassa Mustaniemessä sijaitsee punatiilinen satamarakennus, joka on entinen Kymen Uittoyhdistyksen viilaamopajarakennus vuodelta 1956. Keski-Suomen museon 2006 Äänekosken rakennuskulttuurin täydennysinventoinnissa satamarakennuksen on katsottu olevan paikallisesti arvokas maisemallinen ja rakennushistoriallinen pajarakennus 1950-luvulta.

Kaavassa on kiinnitetty huomioita uudisrakentamisen maisemallisiin vaikutuksiin, joiden on todettu olevan maltillisia. Kokonaisuudessaan rakentamisen mahdollisia haitallisia vaikutuksia maisema-, kulttuuri- ja luonnonympäristöön on pyritty kaavaratkaisuissa ehkäisemään alue- ja kohdemerkintöjen sekä aluekohtaisten yleismääräysten lisäksi koko alueen rakentamista ja ympäristöä koskevilla yleismääräyksillä.

Kaavaluonnoksessa on esitetty kaksi eri vaihtoehtoa kaavan toteutumiselle. Molemmista tarkasteluun valituissa vaihtoehdoissa huomioidaan yleiskaavassa esitetyt tavoitteet alueesta asumisen alueena,

een ympäristöarvot. Vaihtoehdot esittävät runsaasti alueita säilytettäväksi viheralueina ja virkistyksessä sekä alueita hulevesien hallintaan. Vaihtoehto 2 painottaa kuitenkin enemmän alueen luonnetta yleiskaavan mukaisena asumisenalueena, kun vaihtoehdossa 1 painotetaan sen sijaan alueen luonnetta sekä yleiskaavassa että maastossa suunnittelualueen välittömään läheisyyteen sijoittuvan satama-alueen toimintoja tukevana alueena. Erot ovat kohtalaisen pieniä, sillä molemmissa ratkaisuisissa on pyritty ratkaisemaan alueelle kohdistuva paine veneiden ja trailerien säilytykseen ympäristön siistiytymiseksi.

Kaava-aineistoon voi tutustua kaupungin kotisivuilla osoitteessa: <https://www.aanekoski.fi/asuminen-ja-ymparisto/kaavoitus/kaavat/haranvirranpuiston-asebakaavan-muutos>

Valmistelija	Vs. vapaa-aikajohtaja Jukka-Pekka Pohjolainen, puh. 020 632 3259
Esittelijä	Vs. vapaa-aikajohtaja Jukka-Pekka Pohjolainen
Päätösehdotus	Kulttuuri- ja liikuntalautakunta esittää lausuntonaan, että kaavassa tulee huomioida alueen viher- ja virkistysalueiden säilyminen, mahdollistaa satamatoimintojen kehittäminen, sekä huomioida alueella ja alueen välittömässä läheisyydessä sijaitsevat kulttuurihistorialliset kohteet myös uudisrakentamisen näkökulmasta.
Päätös	Hyväksyttiin.

Tiivistelmä lausunnosta 2

Tiivistelmä	Vastine
Kulttuuri- ja liikuntalautakunta esittää lausuntonaan, että kaavassa tulee huomioida alueen viher- ja virkistysalueiden säilyminen, mahdollistaa satamatoimintojen kehittäminen, sekä huomioida alueella ja alueen välittömässä läheisyydessä sijaitsevat kulttuurihistorialliset kohteet myös uudisrakentamisen yhteydessä.	<p>Kaavaluonnoksessa on huomioitu alueen viher- ja virkistysalueiden säilyminen, mahdollistettu satamatoimintojen kehittäminen, sekä huomioitu alueella ja alueen välittömässä läheisyydessä sijaitsevat kulttuurihistorialliset kohteet myös uudisrakentamisen yhteydessä.</p> <p>Kaavamutoksessa on vähennetty uudisrakentamisen määrää voimassa olevaan kaavaan verrattuna, mikä tukee entisestään alueen viher- ja virkistysalueiden säilymistä.</p> <p>Kaavaehdotuksen valmistelun yhteydessä on yritystonttien määrää suunnittelualueella nähty tarpeelliseksi vähentää, jotta alueen viheryhteydet sekä hulevesien käsittely tulevat paremmin ratkaisussa huomioituiksi. Kaavaehdotus tukee edelleen satama-alueen kehittymistä kahden yritystontin sekä veneiden ja trailerien säilytykseen tarkoitettua LV-3 alueen myötä.</p> <p>Kulttuurihistorialliset arvot on huomioitu kaavan yleismääräyksissä annetuissa korttelikohtaisissa määräyksissä. Kulttuurihistoriallisten kohteiden läheisyyteen sijoittuvan uuden rakentamisen tulee sopeutua satama-alueelle jo toteutuneeseen rakentamiseen.</p>

Kopio lausunnosta 3

KAURAK 05.05.2022 § 29
281/10.02.03/2022

Äänekosken kaupungin hallitus on pyytänyt kaupunkirakennelautakunnalta lausuntoa vireillä olevasta Häränpuiston asemakaavan muutoksesta. Kaavahankkeessa on tarkoitus selvittää alueen tonttien käyttötarkoitukset Mämmensalmentien ympäristössä. Maastomuotojen haasteellisuus on asettanut tarpeen uudelleen arvioida mm. kerrostalorakentamiseen varattujen tonttien käyttötarkoitukset. Samalla lähellä satamaa oleva, koulun rakentamiseen varattu alue, tarkastellaan uudelleen. Tulevan kaavamuutoksen kautta tarkastetaan myös suunnittelualueen ja sen ympäristössä katualueiden varauksia ja samalla päivitetään vanhentuneet kaavamerkinnot ja kaavan määräykset ajantasaisiksi.

Kaavavalmistelun yhteydessä toteuttamatta jääneen, koulurakentamiseen varatun alueen kaavallista merkitystä tarkastellaan myös uudeksi tavoitteeksi nousseen tarkoituksen kautta. Alueelle on rakennuttu vuonna 2021 veneiden säilytykseen rakennettu rakennus. Siksi on syytä tarkastella kaava-alueen sataman läheisyydessä olevia alueita satamatoimintaa ja satama-aluetta kehittävien toimintojen kautta. Alueelle on tehty kaavamuutoksen tueksi seuraavat selvitykset ja suunnitelmat:

- Äänekoski 2030 osayleiskaava aineisto
- luontoselvitys
- hulevesiselvitys
- maisemaselvitys
- rakennusinventointi

Suunnittelualueesta 90 % on Äänekosken kaupungin omistuksessa ja sen rakennettu ympäristö muodostuu suunnittelualueen lounaisosaan rakennetusta kolmesta kerrostalosta ja sataman läheisyyteen jo mainitusta ja rakennetusta venehallista. Alueelle on osoitettu voimassa olevassa asemakaavassa tontteja kerrostaloille, palveluille ja opetustoimintaa palvelevalle rakentamiselle. Koska venehalli sijoittuu jo korttelialueelle, johon opetustoimintaa on ollut ajatuksena sijoittaa, sen tavoite ja päämäärä voidaan katsoa jo muuttuneen. Kaavan liikennealueista Häränvirrantieltä Mannisenkadulle kulkeva katuosuus sekä Vellamontien ja Alatieen välinen katuosuus ovat hiekkapintaisia. Muuten alueen kadut ovat päällystetty asfaltilla.

Nyt esillä olevassa kaavaluonnoksessa esitetään alueen maankäyttöön seuraavat muutokset:

- uusia rivitalo- ja muiden kytkettyjen pientalojen tontteja 2 kpl
- uusia erillispientalotontteja 4 kpl
- yritystontteja 4 kpl
- yleisten rakennusten tontti

Kaavaluonnos toimii hyvin sen säilyttäessä runsaasti viheraluetta sekä mahdollistaen alueen huleveden hallinnan rakennetussa ympäristössä. Kaava antaa hyvät mahdollisuudet Äänekosken sataman ja sen palveluiden kehittämiseen sekä kokonaisvaltaiseen ympäristön

siistiytymiseen. Katurakenteiden toteuttamiset tulevat lisäämään investointimenoja ja käyttötaloutta esim. Alatielle, Venekadulle ja Velamontielle rakennettavien kevyen liikenteen väylien kautta. Lisäksi kaupungin on varauduttava nopealla aikataululla Pursikujan ja Varsinkin Venekadun rakentamiseen ja mahdollisesti katuvalojen uusiin. Alueen toteuttaminen vaatii myös uusien katuosuuksien ja kunnallistekniikan sekä verkkorakenteiden rakentamista. Rakentamisen investointeja helpottaa osiltaan kuitenkin se, että ne voidaan osin tehdä teknisen huollon verkostoa hyödyntäen. Hulevesien ohjaamiseksi, sekä viivyttämiseksi tehdään jatkossa myös tarkentavat suunnitelmat.

Kaavan muuttuessa vaikutukset Äänekosken asukkaisiin ovat positiivisia korttelialueiden jatkaessa olemassa olevia asuinalueita aktivoimalla ja tukemalla jo rakennettua ympäristöä. Luonnoksessa ei esitetä tonteille rakentamiseen tehokkuuksia, jotka poikkeavat Äänekosken kaupungissa taajama-alueilla totutusta ja kaavaratkaisu muutenkin parantaa asukkaiden viihtyvyyttä alueella, jossa kaavaluonnos selkeästi pystyy erottelemaan asuinrakentamisen sataman vierelle tulevista satamien tukitoiminnoista katurakenteilla ja viheraluein. Kaavaluonnoksessa rakentamisen kerrosalasta uutta sijoittuu asumisen tonteille 5600 k-m², yritysraikentamiseen 3900 k-m² ja yleisten rakennusten korttelialueelle 2100 k-m².

Kaupunkirakennepalveluiden vastuualue katsoo kuitenkin, että kaavan muutos ei huononna alueen tai nykyisen kaavan mukaista maisema-, kulttuuri- ja luonnonympäristöä. Päinvastoin kaavan muuttaminen luonnosehdotuksen mukaiseksi parantaa kaikkia näitä arvoja. Kaavan toteutuessa kaavaratkaisun mukaiset uudet asumiseen ja yrittämiseen tarkoitetut tontit sijoittuvat varsin väljästi alueelle ja liikennejärjestelyt liittyvät luontaisesti muuhun Äänekosken kaupungin liikenneverkkoon. Kaavamuuos tuo myös uusia asuin- ja yritysytteisöjä alueelle muodostaen näin positiivisia sosiaalisia vaikutuksia. Tiivistävä kaupunkirakenne ja yrittämisen mahdollistaminen satama-alueella lisää Äänekosken kaupungin elinvoimaisuutta. Huolimatta korkeista rakentamisen kustannuksista, voidaan katsoa, että toteutuvien työpaikkojen ja myytävien tonttien kautta kaavan muuttaminen on tässä tapauksessa ainoastaan positiivinen asia. Kaupunkirakennepalvelut katsovat myös, että kaavan muutos ei vaikuta ilmasto-muutokseen ja sen huomiominen tulee ottaa alueen rakentamisessa huomioon esim. hyvien kävely- ja pyöräilyreittien toteuttamisella.

Kaava-aineisto on kaupungin verkkosivulla:

<https://www.aanekoski.fi/asuminen-ja-ymparisto/kaavoitus/kaavat/haranvirranpuiston-aseமாகাাavan-muutos>

Valmistelija	Tekninen johtaja Tommi Rautjärvi p. 020 632 3355
Esittelijä	Tekninen johtaja Tommi Rautjärvi
Päätösehdotus	Kaupunkirakennelautakunnalla ei ole huomauttamista Häränvirranpuiston asemakaavan muutoksen asemakaavaluonnoksesta.
Päätös	Hyväksyttiin.

Tiivistelmä lausunnosta 3

Tiivistelmä	Vastine
Kaupunkirakennelautakunnalla ei ole huomauttamista Häränvirranpuiston asemakaavan muutoksen asemakaavaluonnoksesta.	Merkitään tiedoksi.

Kopio lausunnosta 4

Äänekosken kaupunginhallitus
Hallintokatu 4
44100 Äänekoski
kirjaamo@äänekoski.fi

Lausunto

Päiväys: 11.5.2022

Yhteyshenkilö:
Sähköposti: Esa Pohjosenperä
esa.pohjosenpera@elenia.fi

Puhelin: 040 706 5866
Fax:

Häränvirranpuiston asemakaavan muutos

Äänekosken kaupungilla on vireillä Häränvirranpuiston asemakaavan muutos laatiminen. Kaavahankkeen tavoitteena on tutkia Mämmensalmentien varressa toteutumatta jääneiden kerrostalotonttien ja lähipalvelujen tontin sekä lähellä satamaa toteutumatta jääneen koulun tontin käyttötarkoitukset. Voimassa olevassa asemakaavassa kerrostalorakentamiseen varatut alueet ovat maastonmuodoiltaan haastavia kerrostalorakentamista ajatellen. Vuonna 2017 hyväksytyssä Äänekoski 2030 osayleiskaavassa toteutumatta jääneiden kerrostalo- ja palvelujen korttelialueet on esitetty muutettavan pientalovaltaiseksi asuntoalueeksi sekä lähivirkistysalueeksi. Kaavamuutoksen yhteydessä on tarkoitus tarkistaa suunnittelualueen ympäristössä katualueiden varauksia sekä päivittää vanhentuneet kaavamerkinnot ja -määräykset ajan tasalle.

Kaavahankkeen valmistelun yhteydessä on kaavahankkeelle nostettu uusi tavoite edellisten rinnalle. Suunnittelualueen toteutumaton koulun tontti on käytetty vuosien saatossa veneiden avoimeen säilytykseen ja vuonna 2021 alueelle on rakennettu myös venehalli. Esille nousseen tarpeen huomioimiseksi on kaavavalmistelun yhteydessä nostettu uutena tavoitteena tarkastella sataman läheisen alueen osoittamista satamatoimintaa tukeviin ja satama-alueetta kehittäviin toimintoihin.

Elenia Verkko Oyj:llä ei ole huomautettavaa Häränvirranpuiston asemakaavan muutoksesta.

Ystävällisin terveisin

Elenia Verkko Oyj
Strateginen kehitys

Esa Pohjosenperä
Asiantuntija, voimajohdot

Liitteet

Ei liitteitä

Tiivistelmä lausunnosta 4

Tiivistelmä	Vastine
Elenia Verkko Oyj:llä ei ole huomautettavaa Häränvirranpuiston asemakaavan muutoksesta.	Merkitään tiedoksi.

Kopio lausunnosta 5

YMPLTK 11.05.2022 § 15
281/10.02.03/2022

Kaavamuutoksessa tutkitaan 2017 hyväksytyt osayleiskaavan toteutumatta jääneiden kerrostalotonttien, lähipalvelujen sekä koulun tontin käyttötarkoituksia. Koulutontti osoitetaan satamatoimintaa tukeviin ja kehittäviin toimintoihin. Toteutumatta jääneiden kerrostalo- ja palvelujen korttelialueet esitetään poistettavan ja muutettavan pientalovaltaiseksi asuntoalueeksi sekä lähivirkistysalueeksi. Aiemmin alueen keskiosaan osoitettuja rakentamisen alueita pienennetään luontoarvojen säilyttämiseksi ja uutta rakentamista osoitetaan suunnittelualueen laidoille. Rakentamista on osoitettu noin 17 100 k-m² vähemmän kuin voimassa olevassa kaavassa (16 500 k-m²).

Suunnittelualueella ei sijaitse Natura 2000 –verkostoon kuuluvia kohteita tai luonnonsuojelulain mukaisia suojelualueita. Ympäristö on paikoin kosteaa metsämaastoa ja pääosin rakentamatonta, pois lukien sataman läheinen venehalli ja luoteiskulman muutama kerrostalotontti. Alueelle on tehty luontoselvityksiä vuonna 2006, 2014 ja 2018. Rakenneyleiskaavan yhteydessä 2006 tehdyssä luontoselvityksessä suunnittelualue on katsottu kuuluvan Mustaniemen, Ääneniemen ja Äänemäen yhdistävään ekologisesti merkittävään vyöhykkeeseen. Suunnittelualueella on katsottu sijaitsevan osa paikallisesti arvokasta luontokohteita. Mustaniemen rinnelehdon eteläpuoleinen alue aina Häränvirran puistotien eteläpuolelle on liito-oravan elinpiiriä. Alueella syntyvillä liito-oravan poikasilla on leviämispainetta, ja uusien reviirien etsimisen on arvioitu kohdistuvan ainakin luoteeseen Niinimäen suuntaan, jossa liito-oravalle soveliaista maastoa on aiemmin todettu olevan.

Selvityksen (2018) mukaan alueella ei ole luonnonsuojelulaissa mainittuja suojeltuja luontotyyppejä eikä luontodirektiivin luontotyyppejä. Alueen halki virtaavat purot ovat metsälain 10 §:n perusteella rauhoitettuja erityisen arvokkaita elinympäristöjä. Ehdotettu kaavaratkaisu huomioi luonnonympäristön kannalta arvokkaat kohteet. Kaksi puroa ja niiden ympäristö piilopuroineen on merkitty luo-1-merkinnällä (luonnonmonimuotoisuuden kannalta tärkeä alue, jolla ei saa suorittaa luonnontilaa merkittävästi muuttavia toimenpiteitä).

Kaavaluonnosten aluevarauksin ja erityismerkinnöin luonnonympäristöön kohdistuvien haitallisten vaikutusten voidaan arvioida jäävän arvokkaiden luontokohteiden osalta kohtuullisiksi. Ennen kaavaehdotusta koko alueelle laaditaan täydentävä luontoselvitys direktiivilajien osalta ja täysi asemakaavatasoinen luontoselvitys koskien koillisosan erillispientalojen korttelialueeksi osoitettua aluetta.

Alueelle on laadittu hulevesiselvitys. Tulvareitti säilytetään ja kiinteistökohtaisen käsittely on merkitty tapahtuvaksi maanpäällisissä laadulliseen käsittelyyn tähtäävissä järjestelmissä. Rakentamisen aikainen hulevesien laadullinen hallinta on määrätty huomioitavaksi. Hulevesien johtamiseen ja viivyttämiseen on varattu kaavaluonnoksessa kaksi aluetta.

Alueelle on laadittu kaavaluonnoksen lisäksi vaihtoehto 2 pientalotasuminen alueena painottaen alueen luonnetta yleiskaavan

mukaisena asumisenalueena. Vaihtoehdossa 1 (kaavaluonnos) painotus on satama-alueen toiminnoissa. Molemmissa on pyritty ratkaisemaan alueelle kohdistuva paine veneiden ja trailerien säilytykseen ympäristön siistytymiseksi. Vaihtoehdossa 1 erillispientalo- sekä rivitalo ja muiden kytkettyjen asuinrakennusten tontteja on vähemmän ja ne ovat väljempiä, lisäksi on mahdollistettu pienen viheralueen jättäminen rakennushistoriallisesti arvokkaaseen Markkamäen alueeseen. Vaihtoehdossa 2 on enemmän liikerakentamisen tontteja ja erillispientalojen tonttialueet yhdistyvät välittömästi Markkamäkeen, lisäksi muodostetaan yksi katuyhteys enemmän kuin vaihtoehdossa 1.

[Kaavaluonnosaineisto](#)

Valmistelija	Ympäristötarkastaja Jatta Heikkinen, puh. 0400 545 346
Esittelijä	Vs. ympäristöpäällikkö Hanna Ahonen, puh. 0400 893 683
Päätösehdotus	Ympäristönsuojeluviranomainen katsoo, että kaavaluonnoksen mukaiset merkinnät parantavat suunnittelualueen luonnonarvojen säilymistä nykyiseen voimassa olevaan kaavaan verrattuna. Täydentävässä luontoselvityksessä tulee laajentaa VL-1 merkintää selvityksen mukaisesti niille alueille, joilta liito-orava havaintoja tehdään.

Liito-oravien leviämispaineiden on arvioitu kohdistuvan alueen luoteiskulmaukseen, jolloin kaavaluonnos eli vaihtoehto 1 tukisi paremmin viheralueen säilyttämisen näkökulmasta liito-oravan elinmahdollisuuksia alueella. Viheryhteyden säilyttäminen (mm. korkeat puut) koilliskulmauksessa korttelin 653 alueen ympäristössä tulisi huomioida.

Metsäisen yhteyskaistaleen yhtenäinen jatkuminen alueen koilliskulmauksesta koilliseen suuntautuvan rantaviivan takaiseen metsään tulee huomioida ja varmistaa. Kaistale on Äänekosken rakenneyleiskaavan 2016 luontoselvityksessä merkitty ekologiseksi käytäväksi, joka yhdistää kaksi ekologisesti merkittävää ydinaluetta toisiinsa. Käytävän pirstaloitumista on vältettävä.

Suunnittelualueella tehdyt harvennushakkuut ovat vuonna 2018 tehdyn luontoselvityksen mukaan heikentäneet alueen luontoarvoja. Samalla on hävitetty liito-oravan ravintona käyttämää nuorta lehtipuustoa (hamaaleppä, haapa, koivu, pihlaja). Jatkossa on kiinnitettävä erityistä huomiota alueen hoitotoimenpiteisiin. Nuortakaan puustoa ei tule harventaa niin, että se heikentää liito-oravien elinmahdollisuuksia alueella.

Kaavakartalle tulisi merkitä KL ja K-8 tonteille johtavat hulevesireiitit rasitteena. LV- alueen kaavamerkintää tulisi täydentää siten, että se sallisi veneiden kuljetuskaluston kausisäilytyksen. LV -alueen Pursikujan ja korttelin 1701 tontin 1 väliselle rajalle tulisi rakentaa näkösuojaksi 2 m korkea umpinainen puuaita.

Päätös	Hyväksyttiin. -----
--------	------------------------

Tiivistelmä lausunnosta 5

Tiivistelmä	Vastine
Täydentävän luontoselvityksen mukaisille liito-oravahavaintojen alueille tulee laajentaa VL-1 merkintää.	Valmistellaan kaavaehdotusta niin, että VL-1 merkintä kattaa luontoselvityksissä tehdyt liito-oravahavainnot.
Äänekosken rakenneyleiskaavassa osoitettu ekologinen käytävä koilliseen tulee huomioida kaavassa ja varmistaa. Käytävän pirstoutumista on vältettävä.	Lisätään viheraluevarauksia ja istutettava alueen osa -merkintöjä suunnittelualueen koillisosaan ekologisen käytävän säilyttämiseksi.
Alueella tulee jatkossa kiinnittää erityistä huomiota hoitotoimenpiteisiin. Nuortakaan puustoa ei tule harventaa niin, että se heikentää liito-oravien elinmahdollisuuksia alueella	Merkitään tiedoksi. Kaavamerkinnöin turvataan liito-oravan liikkuminen alueella. Metsänhoitotoimenpiteissä tulee huomioida voimassa olevat kaavamerkinnät.
Kaavakartalle tulisi merkitä KL ja K-8 tonteille johtavat hulevesireitit rasitteena.	Ei muutosta kaavakarttaan. Alueen kunnallistekniikan rakentamisen yhteydessä on tarpeen toteuttaa yleisillä alueilla hulevesien johtamiseen ja viivyttämiseen liittyviä toimenpiteitä, joiden myötä muualta K-8 tonteille johtavat hulevesireitit siirtyvät pois tonttien alueilta. KL-tontteja ei enää esitetä kaavaehdotuksessa. Asemakaavan selostukseen täydennetään tietoa, että korttelin rakentamattoman tontin 1 myynti/vuokraus on mahdollista vasta, kun tontille johtavat hulevesireitit ovat hallitusti ja riittävässä määrin ohjattu pois myytävän/vuorattavan tontin alueelta.
LV-alueen kaavamerkintää tulisi täydentää siten, että se sallisi veneiden kuljetuskaluston kausisäilytyksen.	Täydennetään kaavaehdotukseen LV -alueelle osoitettua käyttötarkoituksimerkintää sisältämään alueella sallitut toiminnot. <i>Uusi merkintä LV-3: "Venesatama-alueen korttelialue. Alueelle saa sijoittaa trailereiden ja veneiden säilytystä sekä LV-alueiden autopaikkoja."</i>
LV-alueen Pursikujan ja korttelin 1701 tontin 1 väliselle rajalle tulisi rakentaa näkösuojaksi 2 m korkea umpinainen puuaita.	Lausunnossa esille tuotu tontti Vellamontien ja veneiden säilytykseen tarkoitetun alueen väliltä poistetaan kaavasta. Tontin poistaminen on katsottu parhaimmaksi ratkaisuksi, jotta alueen hulevesien viivyttämiseksi jäisi aiempaa esitettyä enemmän tilaa. Muutoksella vahvistetaan myös alueen viheryhteyksien säilymistä koillisen suuntaan.

Kopio lausunnosta 6

Lausunto Häränvirranpuiston asemakaavan muutoksen luonnoksesta

kirjaamo@keskisuomi.fi <kirjaamo@keskisuomi.fi>

pe 13.5.2022 9:44

Vastaanottaja: Äänekosken kaupungin kirjaamo <kirjaamo@aanekoski.fi>

Asia: Lausuntopyyntö: Häränvirranpuiston asemakaavan muutos, Äänekoski

Asianumero: KSL/68/03.02.00/2022

Käsittelijä: Bergius Liisa

Käsittelijän puhelinnumero:

Käsittelijän sähköpostiosoite: liisa.bergius@keskisuomi.fi

Äänekosken kaupunki

Kaupunginhallitus

kirjaamo@aanekoski.fi

Viite: Lausuntopyyntönnö 5.4.2022 Häränvirranpuiston asemakaavan muutosluonnoksesta

KESKI-SUOMEN LIITON LAUSUNTO

Asemakaavamuutoksen tavoitteena on voimassa olevassa kaavassa kerrostalorakentamiselle ja palveluille varattujen korttelialueiden muuttaminen pientalovaltaiseksi asuntoalueeksi sekä lähivirkistysalueeksi. Lisäksi tarkastellaan sataman läheisen alueen osoittamista satamatoimintaa tukeviin ja satama-alueetta kehittäviin toimintoihin. Alueella on voimassa lainvoimainen Äänekoski 2030 osayleiskaava.

Keski-Suomen liitolla ei ole maakuntakaavasta johtuvaa huomauttamista asemakaavan muutoksesta. Asemakaavamuutosluonnos on asiallisesti valmisteltu. Asemakaavamuutos tukee hyvällä tavalla viihtyisän elinympäristön muodostumisen tavoitteita Äänekoskella.

Liisa Bergius

Maakunta-arkkitehti

Keski-Suomen liitto

olemmissa tarkasteluun valituissa vaihtoehdossa huomioidaan yleiskaavassa esitetyt tavoitteet alu eesta asumisen alueena, jonka rakentamiseen osoitettavassa sijoittelussa huomioidaan alueen ympä ristöarvot.

Tämä viesti on lähetetty Keski-Suomen liiton asiantuntijajärjestelmästä, tähän viestiin ei voi vastata sähköpostilla. Lisätietoja antaa tarvittaessa asian käsittelijä.

Tiivistelmä lausunnosta 6

Tiivistelmä	Vastine
Keski-Suomen liitolla ei ole maakuntakaavasta johtuvaa huomauttamista asemakaavan muutoksesta. Asemakaavamuutosluonnos on asiallisesti valmisteltu. Asemakaavan muutos tukee hyvällä tavalla viihtyisän elinympäristön muodostumisen tavoitteita Äänekoskella.	Merkitään tiedoksi.

Kopio lausunnosta 7

Jyväskylän kaupunki

Lausunto

Valmistelijat amanuenssi Saija Silen, saija.silen@jyvaskyla.fi, intendentti Miikka Kumpulainen, miikka.kumpulainen@jyvaskyla.fi

Äänekosken kaupunki

kirjaamo@aanekoski.fi

Lausuntopyyntö 5.4.2022

Äänekoski, Häränvirranpuiston asemakaavan muutos

Keski-Suomen museo on saanut lausuntopyynnön koskien Häränvirranpuiston asemakaavan muutosta. Häränvirranpuiston asemakaavan muutosalue sijoittuu Äänekosken taajaman Mustaniemeen, Äänekosken sataman länsipuolelle. Kaavamuutoksen tavoitteena on tutkia Mämmensalmentien varressa toteutumatta jääneiden kerrostalotonttien ja lähipalvelujen tontin sekä lähellä satamaa toteutumatta jääneen koulun tontin käyttötarkoituksia. Vuonna 2017 hyväksytyssä Äänekoski 2030 - osayleiskaavassa suunnittelualue on esitetty muutettavan pientalovaltaiseksi asuntoalueeksi sekä lähivirkistysalueeksi. Kaavamuutoksen yhteydessä on tarkoitus tarkistaa Häränvirranpuiston ympäristössä katualueiden varauksia ja päivittää vanhentuneet kaavamerkinnot ja -määräykset ajantasalle.

Kaavamuutosalueelle ei sijoitu paikallisesti, maakunnallisesti tai valtakunnallisesti merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristöjä. Sen sijaan asemakaavan muutosalue rajautuu Markkamäen jälleenrakennuskauden pientaloalueeseen, joka on valtakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö (rky, Museovirasto). Tämä on huomioitu asemakaavan selostuksessa sekä asemakaavamääräyksissä koskien alueen rakennustapaa ja niiden sovittamista Markkamäen asuinalueen ominaispiirteisiin.

KESKI-SUOMEN MUSEO
Vespuudenkatu 28
PL 834, 40101 Jyväskylä
puh. 050 568 7072
keski-suomenmuseo.tiirmit@jyvaskyla.fi

KESMI
KESKI-SUOMEN MUSEO

Uudisrakentamisen mittakaavaa on sovitettu maiseman piirteisiin ja maastoon sekä ympäröivään rakennuskantaan kerroskorkeudeltaan ja rakennusaloiltaan. Keski-Suomen museolla ei ole huomautettavaa esitettyyn asemakaavan muutosluonnokseen rakennetun kulttuuriympäristön osalta.

Kaava-alueelle ei sijoitu arkeologisen kulttuuriperinnön kohteita, eikä kaavoitettavaa aluetta voi pitää arkeologisesti potentiaalina maaston muotojen vuoksi. Keski-Suomen museolla ei ole huomautettavaa asemakaavan muutosluonnokseen arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

Keski-Suomen museo
18.5.2022

Heli-Majja Voutilainen
museotoimenjohtaja
heli-majja.voutilainen@jyvaskyla.fi

Lausunto on allekirjoitettu sähköisesti asianhallintajärjestelmässä. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Tiedoksi

kirjaamo@museovirasto.fi

Tiivistelmä lausunnosta 7

Tiivistelmä	Vastine
<p>Asemakaavan muutosalue rajautuu Markkamäen jälleenrakennuskauden pientaloalueeseen, joka on valtakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö (rky, Museovirasto). Tämä on huomioitu asemakaavan selostuksessa sekä asemakaavamääräyksissä koskien alueen rakennustapaa ja niiden sovittamista Markkamäen asuinalueen ominaispiirteisiin.</p> <p>Uudisrakentamisen mittakaavaa on sovitettu maiseman piirteisiin ja maastoon sekä ympäröivään rakennuskantaan kerroskorkeudeltaan ja rakennusaloiltaan. Keski-Suomen museolla ei ole huomautettavaa esitettyyn asemakaavan muutosluonnokseen rakennetun kulttuuriympäristön osalta.</p>	Merkitään tiedoksi.
<p>Kaava-alueelle ei sijoitu arkeologisen kulttuuriperinnön kohteita, eikä kaavoitettavaa aluetta voi pitää arkeologisesti potentiaalina maaston muotojen vuoksi. Keski-Suomen museolla ei ole huomautettavaa asemakaavan muutosluonnokseen arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.</p>	Merkitään tiedoksi.

Kopio lausunnosta 8

Vanhan Äänekosken Kotiseutuyhdistys r.y.
Kankaanpääntie 21
44160 Huutomäki

7.5.2022

Äänekosken kaupunki
Kaupunginhallitus

LAUSUNTO HÄRÄNVIRRANPUISTON ASEMAKAAVAN MUUTOKSESTA

Vanhan Äänekosken Kotiseutuyhdistys korostaa em. kaavan alueella luonnonarvojen suojelua mahdollisimman laajalla virkistysalueella. Kaavassa Mämmensalmentien varteen, itäpuolen rinteelle suunniteltu rivitaloalue esitetään kokonaan hylättäväksi paitsi luontokokonaisuuden säilyttämisen vuoksi, myös siksi, että jyrkkään rinteeseen rakentaminen vaikuttaisi varmasti muuhunkin alueeseen ja olisi epäkäytännöllinen asukkaille muun muassa veden- ja lumenvirtaamien vuoksi.

Satama-alueen lähelle kaavailtujen liikerakennus- ja parkkipaikka-alueiden suhteen huomautetaan leveän lehtipuustokäytävän säilyttämisestä ranta-alueelle päin, ja siksi toivotaan rakentamisen rajoittamista kaavaluonnoksessa esitetystä. Alueen puusto tukee alueen luonnonmukaisuutta nykyisine ja tulevine kolopuineen. Kasvillisuuden voi odottaa lehtomaistuvan ja monipuolistavan alueen luontoa.

Kotiseutuyhdistys pitää alueen luonto- ja virkistysalueen kokonaisuuden säilyttämiseen tähtäävää muutosta suurena parannuksena voimassa olevan kaavan laajaan rakennussuunnitelmaan.

Vanhan Äänekosken Kotiseutuyhdistys ry, psta

siht. Timo Enäkoski

Tiivistelmä lausunnosta 8

Tiivistelmä	Vastine
<p>Luontoarvojen suojelua tulisi turvata mahdollisimman laajalla virkistysalueella.</p> <p>Mämmensalmentien varteen itäpuolen rinteelle suunniteltu rivitaloalue esitetään kokonaan hylättäväksi paitsi luontokokonaisuuden säilyttämisen vuoksi, myös siksi, että jyrkkään rinteeseen rakentaminen vaikuttaisi varmasti muuhunkin alueeseen ja olisi epäkäytännöllinen asukkaille muun muassa veden ja lumenvirtaamien vuoksi.</p>	<p>Kaavaratkaisussa on säilytetty alueella runsaasti viheralueita luonto- ja virkistysarvojen turvaamiseksi. Kaavaratkaisulla osoitetaan alueelle myös täydennysrakentamista osayleiskaavan ja kaavahankkeen tavoitteiden mukaisesti. Rakentaminen on ohjattu luontoselvitysten perusteella niille alueille, joille ei ole selvityksissä katsottu sijoittuvan merkittäviä luontoarvoja. Lisäksi asuinrakentamista on ohjattu sijoittumaan olemassa olevien rakentamisen alueiden läheisyyteen, jotta sen vaikutukset luontokokonaisuuksiin jäisivät mahdollisimman vähäiksi. Voimassa olevaan kaavaan nähden on rakentamisen aluetta poistunut Mämmensalmentien itäpuolelta. Edellinen huomioiden esitetään kaavaehdotuksessa Mämmensalmentien itäpuolinen rivitalojen ja muiden kytkettyjen asuinrakennusten tontti. Rinnetontti on rakentamisen kannalta tasaista tonttia haasteellisempi, mutta tarjoaa myös mahdollisuuksia rakentamiselle. Rakentamisen suunnittelussa on tarpeen huomioida veden ja lumen käsittely tontilla (mm. veden ohjaus ja viivyttäminen, lumen säilytys). Kaavan yleismääräyksiin sisältyvä velvollisuus esittää piha- ja hulevesisuunnitelma rakennusluvan hakemisen yhteydessä.</p>
<p>Satama-alueen lähelle kaavailtujen liikennerakennus- ja parkkipaikka-alueiden suhteen huomautetaan leveään lehtipuustokäytävän säilyttämisestä ranta-alueelle päin, ja siksi toivotaan rakentamisen rajoittamista kaavaluonnoksessa esitetystä. Alueen puusto tukee alueen luonnonmukaisuutta nykyisine ja tulevine kolopuineen. Kasvillisuuden voi odottaa lehtomaistuvan ja monipuolistavan alueen luontoa.</p>	<p>Kasvatetaan viheralueita kaavaehdotukseen rannan läheisyydessä vahvistamaan alueen viheryhteyksiä, mikä lisää myös alueelle jäävän puuston määrää. Viheralueiden kasvattamisen myötä osoitetun rakentamisen määrä vähenee. Osalle viheralueista on mahdollistettu niiden hyödyntäminen tarvittaessa hulevesien johtamiseen ja viivytykseen.</p>
<p>Kotiseutuyhdistys pitää luonto- ja virkistysalueen kokonaisuuden säilyttämiseen tähtäävää muutosta suurena parannuksena voimassa olevan kaavan laajaan rakennussuunnitelmaan.</p>	<p>Merkitään tiedoksi.</p>

Kopio lausunnosta 9

LAUSUNTO
1/2

25.5.2022

Äänekosken kaupunginhallitukselle

Äänekosken kaupunginhallitus
Hallintokatu 4
44100 Äänekoski

LAUSUNTO HÄRÄNVIRRANPUISTON ASEMAKAAVAN MUUTOKSESTA

Häränvirranpuiston asemakaavamuutoksessa esitetään neljä uutta erillispientalotonttia (AO), kaksi uutta rivitalotonttia (AR) sekä yksi uusi yleisten rakennusten tontti (Y). Lisäksi sataman läheisyyteen on muodostettu neljä uutta liikerakennustonttia (KL ja K-8), parkkipaikka-alue (LP), venevalkama-alue (LV) ja uusi tieyhteys Alatie ja Vellamontien välille.

VESI

Korttelialueiden 652 ja 653 rivitalotonttien, 218 ja 601 korttelialueiden erillispientalotonttien sekä 519 korttelialueen yleisten rakennusten tontin vesi- ja viemäriliittymät ovat helposti toteutettavissa nykyisellä vesihuoltoinfralla. Muille uusille tonteille vesi- ja viemäriliittymät vaativat vesi- ja viemäriverkon jatkamista alueelle. Huomioina myös se, että 653 korttelin rivitalotontilla rasitteena oleva vesi- ja viemäri linjat saneerataan lähivuosina.

Korttelialueen 601 erillispientalotontilla ovat rasitteena jätevesi- ja viemäri linjat, jotka kulkevat tontin keskeltä. Korttelialueen 645 erillispientalotonteilla koillisreunalla kulkee paineviemäri linja, jota ei ole merkitty rasitteeksi kaavaluonnoksessa. Kyseinen paineviemäri linja tulee merkitä kaavaan tonteille rasitteeksi.

Vesi- ja viemäri linjojen päälle ei saa sijoittaa kiinteää rakennusta ja pengerryksiä. Linjojen ja rakenteiden välille on jätettävä suojaetäisyydet sekä linjojen mahdolliset siirrot on huomioitava suunnittelussa ja rakentamisessa aiheuttamisperiaatteen mukaisesti. 601 korttelialueen erillispientalotontin viemäri linjan siirto ei ole suositeltavaa ja suojaetäisyyksien kanssa ko. tontille jää erittäin rajallinen mahdollisuus rakentamiseen. Myös 645 korttelialueen erillispientalotonteille jää viemäri linjan sijainnin vuoksi rajoitetut mahdollisuudet rakentamiseen. Suojaetäisyydet olisi hyvä huomioida kaavassa ko. tonttien rakennusaloina/alueina.

Mustaniemeen suunnitellun uuden tiealueen, pysäköintialueen (LP), liikerakennustonttien (KL ja K-8) ja venevalkama (LV) alueiden läpi kulkee hulevesiuomia ja tulvareittejä,

25.5.2022

jotka johtavat ja vastaanottavat laajalta alueelta hulevesiä. Hulevedet purkautuvat Äänekosken venesataman lähelle ainakin kahdesta pisteestä. Hulevesiuomien viheralueet imeyttävät suurimman osan alueiden hulevesistä. Hulevesiuomien ja tulvareittien toimivuus on varmistettava ja korvattava tarvittaessa uusilla uomilla.

Kaava-alueella on kaksi viemäriverkon ylivuotoyhdettä, jotka sijoittuvat hule-3 ja venevalkaman reuna-alueille. Viemäriverkon ylivuotoja ei ole ko. yhteistä tiettävästi tapahtunut lähivuosina, mutta ylivuotomahdollisuus on hyvä tiedostaa toimintoja suunniteltaessa.

SÄHKÖ

Lähivirkistysalueen läpi kulkee pohjois-eteläsuunnassa 20 kV sähkömaakaapeli, joka täytyy merkitä rasitteeksi uuteen kaavan, eikä sen päälle tule suunnitella rakennelmia. Kaavoitettavat uudet tontit ovat suhteellisin pienin muutoksin liitettävissä sähkönjakeluverkkoon, riippuen tarvittavista tehoista. Mahdollinen tehonkasvu ja uudet kiinteistöt voivat vaatia uuden muuntamon rakentamisen sataman tuntumaan, mahdollisesti viheralueen laitaan.

Rakennettaessa Venekatua, Äänekosken Energia on kiinnostunut mahdolliseen yhteisrakentamiseen Vellamontien ja Alatieen välillä.

KAUKOLÄMPÖ

Kaukolämpöverkkoa on mahdollista laajentaa ja mahdollisia rakentuvia kiinteistöjä liittää Mämmensalmentien varressa AR-653 ja AR-652 rivitalojen ja muiden kytkettyjen asuinrakennusten korttelialueelle. Häränvirrankadun ja Mannisenkadun kulmaan jäävä yleisten rakennusten korttelialue on myös liitettävissä kaukolämpöverkkoon.

Vellamontie KL-1701 ja KL-1702 liikerakennusten korttelialue voi olla liitettävissä kaukolämpöverkkoon mahdollisten rakennusten tehontarpeet huomioiden. Myös erillispientalojen korttelialueen kiinteistöille olisi mahdollista laajentaa kaukolämpöverkkoa, jos AR-653, AR-652, KL-1701 ja KL-1702 alueilla kiinteistöt rakentuvat ensin.

Äänekoskella 25.5.2022
Äänekosken Energia Oy

Peter Rinne
tuotantopäällikkö

Tiivistelmä lausunnosta 9

Tiivistelmä	Vastine
<p>Korttelialueiden 652 ja 653 rivitalotonttien, 218 ja 601 erillispientalotonttien sekä 519 korttelialueen yleisten rakennusten tontin vesi- ja viemäri liittymät ovat helposti toteutettavissa nykyisellä vesihuoltoinfraalla. Muille uusille tonteille vesi- ja viemäriverkon liittymät vaativat verkoston jatkamista alueelle. Korttelin 653 rivitalotontilla rasitteena oleva vesi- ja viemäri linja saneerataan lähivuosiin.</p>	<p>Merkitään tiedoksi.</p>
<p>Korttelialueen 645 erillispientalotonteilla koillisreunalla kulkee paineviemäri linja, jota ei ole merkitty rasitteeksi kaavaluonnoksessa. Kyseinen paineviemäri linja tulee merkitä kaavaan tonteille rasitteeksi.</p>	<p>Lisätään paineviemäri linja rasitteeksi korttelin 645 tonteille.</p>
<p>Vesi- ja viemäri linjojen päälle ei saa sijoittaa kiinteää rakennusta ja pengerryksiä. Linjojen ja rakenteiden välille on jätettävä suojaetäisyydet sekä linjojen mahdolliset siirrot on huomioitava suunnittelussa ja rakentamisessa aiheuttamisperiaatteen mukaisesti. 601 korttelialueen erillispientalotontin viemäri linjan siirto ei ole suositeltavaa ja suojaetäisyyksien kanssa ko. tontille jää erittäin rajallinen mahdollisuus rakentamiseen. Myös 645 korttelialueen erillispientalotonteille jää viemäri linjan sijainnin vuoksi rajoitetut mahdollisuudet rakentamiseen. Suojaetäisyydet olisi hyvä huomioida kaavassa ko. tonttien rakennusaloina/ alueina.</p>	<p>Poistetaan kortteliin 601 osoitettu uusi tontti kaavaehdotuksesta. Korttelin 645 rakentamisen aluetta rajataan huomioimaan tonteille sijoittuva viemäri linja. Laajennetaan tontteja etelän suuntaan, jotta tonteille jäisi edelleen tila rakentamiselle.</p>
<p>Mustaniemeen suunnitellun uuden tiealueen, pysäköintialueen, liikerakennustonttien ja venevalkaman alueiden läpi kulkee hulevesiuomia ja tulvareittejä, jotka joutuvat ja vastaanottavat laajalta alueelta hulevesiä. Hulevedet purkautuvat Äänekosken venesataman lähelle ainakin kahdesta pisteestä. Hulevesiuomien viheralueet imeyttävät suurimman osan alueiden hulevesistä. Hulevesiuomien ja tulvareittien toimivuus on varmistettava ja korvattava tarvittaessa uusilla uomilla.</p> <p>Kaava-alueella on kaksi viemäriverkon ylivuotoyhdyttä, jotka sijoittuvat hule-3 ja venevalkaman reuna-alueille. Viemäriverkon ylivuotoja ei ole ko. yhteistä tietyvästi tapahtunut lähivuosiin, mutta ylivuotomahdollisuus on hyvä tiedostaa toimintoja suunniteltaessa.</p>	<p>Pienennetään rakentamisen korttelialuetta sataman ympäristössä ja varataan lisää tilaa hulevesien viivyttymiseen.</p>
<p>Lähivirkistysalueen läpi kulkee pohjois-etelä suunnassa 20 kV sähkömaakaapeli, joka täytyy merkitä rasitteeksi uuteen kaavaan, eikä sen päälle tule suunnitella rakennelmia. Kaavoitettavat uudet tontit ovat suhteellisen pienin muutoksin liitettävissä sähkön-jakeluverkkoon, riippuen tarvittavista tehoista. Mahdollinen tehonkasvu ja uudet kiinteistöt voivat vaatia uuden muuntamon rakentamisen sataman tuntumaan, mahdollisesti viheralueen laitaa.</p>	<p>Osoitetaan 20 kV sähkömaakaapeli rasitteena VL-1 alueelle. Uudelle muuntamolle ei arvioitu olevan työpalaverissa 17.8. tarvetta lisätä et-merkintää sataman tuntumaan.</p>

<p>Rakennettaessa Venekatua, Äänekosken Energia on kiinnostunut mahdolliseen yhteisrakentamiseen.</p>	<p>Merkitään tiedoksi.</p>
<p>Kaukolämpöverkkoa on mahdollista laajentaa ja mahdollisia rakentuvia kiinteistöjä liittää Mämmensalmentien varressa. Yleisten rakennusten korttelialue on myös liitettävissä kaukolämpöverkkoon.</p> <p>Vellamontien liikerakennusten korttelialue voi olla liitettävissä kauko-lämpöverkkoon mahdollisten rakennusten tehontarpeet huomioiden. Myös erillispientalojen korttelialueen kiinteistöille olisi mahdollista laajentaa kaukolämpöverkkoa, jos AR- 653, AR-652, KL-1701 ja KL-1702 alueilla kiinteistöt rakentuvat ensin.</p>	<p>Merkitään tiedoksi.</p>

Kopio lausunnosta 10

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Lausunto

1/2

25.5.2022

KESELY/821/2022

Äänekosken kaupunginhallitus

Hallintokatu 4
44100 Äänekoski

kirjaamo@aanekoski.fi

Viite
Lausuntopyyntö 5.4.2022

Lausunto Häränvirranpuiston asemakaavan muutoksesta

Keski-Suomen elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskus on tutustunut kyseiseen asemakaavaluonnokseen ja toteaa siitä sen käyttöön toimitettujen asiakirjojen perusteella kommentteinaan seuraavaa

Kaavamuutoksen tarkoituksena on tutkia Mämmensalmentien varressa alueella voimassa olevien eri aikoina hyväksytyjen asemakaavojen toteutumatta jääneiden kerrostalotonttien ja lähipalvelujen tontin sekä lähellä satamaa toteutumatta jääneen koulun tontin käyttötarkoituksia.

Kaavan taustaselvityksinä käytetyt luontoselvitykset eivät kata koko kaava-alueita. Kaavaselostuksen mukaan selvityksiä on kuitenkin tarkoitus täydentää kesän 2022 aikana. Tältä pohjalta on todennäköisesti arvioitavissa myös luontoselvityksessä (2018) esiin tuotujen kolopuiden (Mannisenkadun ja kerrostalokorttelien välissä) mahdollinen merkitys liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoina. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan ne on 2018 tehtyjen havaintojen perusteella todennäköisesti tulkittavissa liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikoiksi, jolloin ne tulisi osoittaa tarpeellisin määräyksin kaavaan.

Esitetty kaavaratkaisu katkaisee metsäisen yhteyden kahden ekologisesti merkittäväksi ydinalueeksi ja arvokkaaksi luontokohteeksi todetun alueen (Mustaniemen alue ja uimarannan ympäristö) välillä. Alueen merkitys on osoitettu vuoden 2014 luontoselvityksen yhteydessä. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan on mahdollista, että kaavaratkaisulla aiheutetaan tällöin myös liito-oravan kulkuyhteyksien heikentymistä. Tältä osin on huomioita liito-oravan lisääntymis- ja

levähdyspaikkoja koskeva luonnonsuojelulain 49 § hävittämistä ja heikentämiskiello. Kulkuyhteyden merkitystä on tarkennettavissa täydentävän luontoselvityksen yhteydessä.

ELY-keskuksella ei ole toimialaltaan muuta lausuttavaa.

Asian on ratkaissut ylitarkastaja Eero Manerus ja esiteltyt ylitarkastaja Ulla Nissinen. Merkintä sähköisestä hyväksynnästä on asiakirja lopussa.

Lausunnon valmistelu ovat osallistuneet Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö- ja luonnonvaravastuualue sekä liikenne- ja infrastruktuurivastuualue.

Tiivistelmä lausunnosta 10

Tiivistelmä	Vastine
<p>Kaavan taustaselvityksinä käytetyt luontoselvitykset eivät kata koko kaava-aluetta. Kaavaselostuksen mukaan selvityksiä on kuitenkin tarkoitus täydentää kesän 2022 aikana. Tältä pohjalta on todennäköisesti arvioitavissa myös luontoselvityksessä (2018) esiin tuotujen kolopuiden (Mannisenkadun ja kerrostalokorttelien välissä) mahdollinen merkitys liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoina.</p> <p>ELY-keskuksen näkemyksen mukaan ne on 2018 tehtyjen havaintojen perusteella todennäköisesti tulkittavissa liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikoiksi, jolloin ne tulisi osoittaa tarpeellisin määräyksin kaavaan.</p>	<p>Valmisteluvaiheen jälkeen alueelle on valmistunut koko kaava-alueen kattava täydentävä luontoselvitys. Kaavaluonnoksessa on osoitettu VL-1 aluemerkinällä alueet, joissa liito-oravahavaintoja on tehty. Merkintä kattaa myös Mustaniemenkadun (luonnosvaiheessa Mannisenkatu) ja kerrostalokorttelin välissä olevan metsäalueen. Esitetään kaavaehdotuksessa asianmukaiset alueet.</p>
<p>Esitetty kaavaratkaisu katkaisee metsäisen yhteyden kahden ekologisesti merkittäväksi ydinalueeksi ja arvokkaaksi luontokohteeksi todetun alueen (Mustaniemen alue ja uimarannan ympäristö) välillä.</p> <p>Alueen merkitys on osoitettu vuoden 2014 luontoselvityksen yhteydessä. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan on mahdollista, että kaavaratkaisulla aiheutetaan tällöin myös liito-oravan kulkuyhteyksien heikentymistä. Tältä osin on huomioita liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja koskeva luonnonsuojelulain 49 § hävittämistä ja heikentämiskiello. Kulkuyhteyden merkitystä on tarkennettavissa täydentävän luontoselvityksen yhteydessä.</p>	<p>Luontoselvityksissä ei liito-orava havaintoja tehty alueen koillisosassa. Vähennetään kaavaehdotukseen koillisosiin osoitettavia rakentamisen korttelialueita ja lisätään viheralueita, jotta metsäinen yhteys Mustaniemen alueen ja uimarannan ympäristön välillä säilyisi. Kaavan yleismääräyksissä ohjataan varmistamaan viheralueiden suunnittelussa ja hoidossa, että liito-oravien liikkuminen viheryhteyksiä pitkin on turvattu säilyttämällä riittävästi siihen tarvittavaa puustoa. Osoitetaan korttelialueille istutettavia osa-aluemerkintöjä ja Veneilijänkadun varteen säilytettävä/istutettava puurivi.</p>

Kopio lausunnosta 11

PALAUTE KAAVAHANKKEESTA	
Kaavan nimi HÄRÄNVIRRANPUISTON ASEMAKAAVAN MUUTOS	
Palautettani koskevan tilan nimi ja rekisterinumero (esim. 456-7-89) sekä osoite	
Palautteeni Mielestämme kaavaluonnos on hyvin laadittu. Se mahdollistaa hyvin alueelle mahdollisesti sijoittuvaa yritystoimintaa, ottaa huomioon veneilijöiden tarpeet ja liikennejärjestelyt ovat selkeämmät ja turvallisemmat. Samalla alue siistyy ja venetrailereiden kesäsäilytyskin tulee paremmin hoidetuksi.	
☐ Jatkuu kääntopuolella	
Ä:ki 26.5.22 Jarmo Vainikainen puheenjohtaja	
Paikka ja pvm	Allekirjoitus
Yhteystiedot	
Nimi	Äänekosken Yrittäjät r.y.
Lähiosoite	
Postinumero ja -toimipaikka	44100 Äänekoski
Puhelin	
Sähköposti	jarmo.vainikainen@jamertek.fi
<i>Kirjalliset mielipiteet ja muistutukset on toimitettava nähtävilläoloaikana kaupunginhallitukselle os. Äänekosken kaupunginhallitus, Hallintokatu 4, 44100 Äänekoski</i>	

Tiivistelmä lausunnosta 11

Tiivistelmä	Vastine
Kaavaluonnos mahdollistaa hyvin alueelle yritystoimintaa, ottaa huomioon veneilijöiden tarpeet ja liikennejärjestelyt ovat selkeämmät ja turvallisemmat. Samalla alue siistyy ja venetrailereiden kesäsäilytys tulee paremmin hoidetuksi.	Merkitään tiedoksi.

4.3. Yksityishenkilöiden mielipiteet ja niihin laaditut vastineet

Tiivistelmä mielipiteestä 1	Vastine mielipiteeseen 1
<p>Alueella aikaisemmin olleen kaavahankkeen aikana tullut palaute huomioitava. Markkamäen rintamamiestaloalueen alapuolelle ei tule osoittaa rakentamista. Alueen säilyttämisestä entisellään on kerätty nimislistia, joka tulee huomioida nyt vireillä olevan kaavahankkeen valmistelussa.</p> <p><u>Aikaisempi palaute (48 allekirjoittanutta) Liikuntapuiston asemakaavan muutosluonnoksen yhteydessä:</u></p> <p><i>Markkamäen rintamamiestaloalue kuuluu valtakunnallisesti merkittäviin rakennettuihin kulttuuriympäristöihin, jotka edustavat maamme kehitysvaiheita ja ovat historian kuvastajia. Äänekosken tehtaiden työntekijät rakensivat alueen talot ns. hartiapankkisysteemillä.</i></p> <p><i>Markkamäki on arvostettu ja rakennuskannaltaan yhtenäisenä säilynyt asuinalue ja nyt esitetty kaavamuu- tos rikkoisi kokonaisuuden.</i></p> <p><i>Ympäristöministeriön, Suomen Kuntaliiton ja Museoviraston yhteistyönä laaditussa muistiossa (23.12.2009), joka koskee valtakunnallisesti merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristöjä, korostetaan mm. seuraavaa:</i></p> <ul style="list-style-type: none">- Alueiden käytössä on varmistettava, että valtakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöjen arvot säilyvät.- On tärkeää, ettei näillä alueilla tapahdu muutoksia tai rakentamista, joka on ristiriidassa niiden kulttuuriympäristöarvojen kanssa.- Tavoitteena on alueella olevien rakennusten ja ympäristön säilymisen turvaaminen.- Kaikilla kaavatasoilla on tärkeää huolehtia siitä, että ratkaisut eivät ole ristiriidassa valtakunnallisesti merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen ominaisluonteen ja erityispiirteiden kanssa. <p><i>Lisätietoa: Valtakunnallinen inventointi/ Museovirasto 2009 (www.rky.fi)</i></p> <p><i>Mielestämme merkitty alue tulee säilyttää entisellään, eikä aiottua kaavamuu- tosta tule toteuttaa.</i></p>	<p>Kaavaehdotuksen valmistelussa huomioidaan suunniteltavan alueen sijoittuminen Markkamäen valtakunnallisesti merkittävän rakennetun ympäristön laidalle. Ratkaisussa esitetään uuden rivitalojen ja muiden kytkettyjen asuinrakennusten korttelialueen ja Markkamäen alueen tonttien välille säilytettäväksi viheraluetta kaavaluonnoksen tapaan. Uuden rakentamisen osoittaminen suunnittelualueelle on yksi kaavan keskeisiä tavoitteita. Kortteli 653 tukeutuu hyvin kevyen liikenteen verkostoon ja sijaitsee keskustan palveluista vain noin 1,5 kilometrin päässä. Lähi-kauppa ja urheilumahdollisuudet ovat saavutettavissa heti korttelin välittömässä läheisyydessä. Asuinrakentaminen alueella vastaa voimassa olevaa osayleiskaavaa, jossa alue on osoitettu <i>pientalovaltainen asuinalue</i> -merkinnällä.</p> <p>Uuden rivitalojen ja muiden kytkettyjen asuinrakennusten korttelialueen (kortteli 653) ja korttelin 218 erillispientalotontin rakennustapaa on sovitettu karttamerkintöjen lisäksi Markkamäen rky-alueeseen sopivaksi yleismääräyksi- sin:</p> <p><i>”Korttelialueittain rakennusten tulee muodostaa yhtenäisen kokonaisuus.</i></p> <p><i>Korttelin 218 alueella rakentamisen tulee sopeutua noudatettuun rakennustapaan ja olemassa olevaan rakennuskantaan sijoituksen, koon, muodon, ulkomateriaalien ja väri-tyksen sekä julkisivujen jäsenyyksen puolesta. Tontilla tulee säilyttää tai istuttaa puita ja pensaita niin, että puiden määrä on vähintään 1 ja pensaiden määrä vähintään 1,5 tontin pinta-alan 100 m² kohti. Tontin saa aidata pensas- ja/tai puustutuksilla.</i></p> <p><i>Korttelin 653 alueella rakentamisen tulee sopeutua Markkamäen alueen luonteeseen. Julkisivumateriaalina tulee käyttää maalattua puuta. Yksityiskohtien osalta voidaan julkisivumateriaalissa tehdä pieniä poikkeuksia. Alueella sallitaan harjakatot. Tontin saa aidata pensas- ja/tai puustutuksilla.”</i></p>

Tiivistelmä mielipiteestä 2	Vastine mielipiteeseen 2, 3 ja 4
<p>Vaadin kulttuurihistoriallisesti arvokkaan Markkamäen puutaloalueen säilyttämistä eheänä kokonaisuutena. Puutaloalueen puistokaistale tulee säilyttää rakentamattomana. Kiinteistöjen ulkoasua ei ole vuosien saatossa saanut muuttua. Idyllisen alueen suojelua tulee jatkaa edelleen. Säilytettävä puistoalueena.</p>	<p>Mämmensalmentien länsipuolella sijaitseva viheralue sijoittuu Markkamäen valtakunnallisesti merkittävään rakennetun ympäristön laidalle, mutta samalla Äänekoski 2030 osayleiskaavassa alueelle on osoitettu alueita täydennysrakentamiselle. Kaavaratkaisuun on esitetty osa lähivirkistysalueesta säilytettäväksi Markkamäen omakotialueen laidalla erottamaan uutta rivitalotonttia ja tarkennettu korttelin rakentamista ohjaavia määräyksiä sovittamaan uusi tontti julkisivun ja kerrosluvun osalta alueelle sopivaksi. Alueen suunnittelussa on tavoitteena ollut löytää tasapaino täydennysrakentamisen ja kulttuurihistorian vaalimisen osalta. Kaavaratkaisussa painotetaan uuden rakentamisen sovittamista olemassa olevaan ympäristöön ohjaamalla määräyksiin selvityksissä ja valmistelussa tunnistettuihin rakennustapoihin alueella. Korttelin 653 rivitalotontti sekä korttelin 218 erillispientalotontti tukeutuvat hyvin kevyen liikenteen verkostoon ja sijaitsevat keskustan palveluista vain noin 1,5 kilometrin päässä. Lähikauppa ja urheilumahdollisuudet ovat myös saavutettavissa heti kortteleiden välittömässä läheisyydessä.</p>
<p>Tiivistelmä mielipiteestä 3</p>	
<p>Markkamäen asuinalue kuuluu museoviraston hyväksymiin valtakunnallisesti merkittäviin rakennettuihin kulttuuriympäristöihin. Miten tähän sitten voisi rakentaa uusia rivitaloja. Nehän ei käy tänne ollenkaan. Nämä uudet talot eivät mielestämme sovi tämän asuinalueen taloihin mitenkään.</p>	
<p>Tiivistelmä mielipiteestä 4</p>	
<p>Äänekoskella on vuosikymmenten aikana osattu hyvin hävittää kaikkea vanhaa rakennuskantaa ja maisemaa. Nyt olisi muka tarpeen rakentaa kortteliin 653 uusia "tönöjä" Mäkikadun ja Mämmensalmentien risteykseen. Mitäpä jos annettaisiin kulttuurihistoriallisen Markkamäen vanhimman alueen olla suojassa pienen metsäpuistikon takana, niin kuin se on 75 vuotta ollut.</p>	

Tiivistelmä mielipiteestä 5	Vastine mielipiteeseen 5
<p>Mannisenkatu 38 takapihalle oleva ajotie on säilytettävä.</p> <p>Kyseessä oleva tie lähtee Mannisenkatu 38 ja 36 rajalta. Tämä tie on ollut käytössä ehkäpä jo 100 vuoden ajan. Tiestä on vakiintunut kulku- ja huoltoyhteys sekä talomme, että takapihan hoitoon. Myös naapurit käyttävät ko. tietä. Asemakaava muutoksessa tämä tiealue on ehdotettu KL ja VL alueiksi.</p>	<p>Voimassa olevassa asemakaavassa ei ole osoitettu kyseisille tonteille ajoyhteysmahdollisuutta kaupungin lähivirkistysalueen läpi. Kulku tonteille on osoitettu Vellamontien kautta. Kaavaehdotusta valmisteltaessa tutkitaan mahdollisuudet ajoyhteyden osoittamiseksi siten, että maastoon toteutunut ajoyhteys voisi säilyä.</p>

Tiivistelmä mielipiteestä 6	Vastine mielipiteeseen 6
<p>Mielestäni Mäkikatuun ja Mämmensalmentiehen rajoittuva maa-alue tulisi säilyttää nykyisellään lintujen pesimäalueena ja myös siksi, että turvataan liito-oraville esteetön ja turvallinen reitti liikuntapuiston alueelle, eikä näin pienennetä liito-oravakannan reviiriä, vaan annetaan niille paremmat selviytymis- ja kannan vahvistumisen mahdollisuudet kaupunkimme alueella.</p>	<p>Kaavaehdotuksessa Mäkikatuun ja Mämmensalmentiehen rajoittuvalle alueelle on osoitettu sekä viheralueita, että yksi rivitalojen ja muiden kytkettyjen asuinrakennusten tontti ja yksi omakotitalotontti. Luontoselvitysten perusteella kyseisille rakentamisen alueille ei sijoitu erityisiä luontoarvoja. Alueella ei ole tehty liito-oravahavaintoja, mutta kaavassa säilytettyjen viheralueiden puusto tukee mahdollista liito-oravien liikkumista alueelta toiselle.</p>

Tiivistelmä mielipiteestä 7	Vastine mielipiteeseen 7
<p>Kaupunginhallitus antoi 21.6.2021 poikkeusluvan ja rakennusvalvonta rakennusluvan rakentaa kaavaluonnos 1702/3 tontille valkoisen 800 m²:n pressuhallin, joka rumentaa koko alueen ja haittaa merkittävästi asumisen viihtyvyyttä alueella. Kaavaluonnoksessa kyseisen hallin sataman puolelle on esitetty samanlainen 800 m²:n liike/toimisto/venehallirakennus tontti nro 2 siten, että rakennuksen pääty tulisi vielä lähemmäksi Mustaniemen taloja ja kaavassa merkityjä korttelien 601 ja 645 AO-tontteja. Tämä ei ole hyvä. Kaavaluonnoksessa näille venehallien tonteille ei ole esitetty julkisivupinta eikä värimääräystä. Mielestäni kaavassa tulee estää pressuhallien lisärakentaminen alueelle. Samoin rakennusten väritys tulee olla maisemaan sopiva tumma väri ja lautaverhoilu.</p>	<p>Kaavaluonnoksessa esitettiin kyseisille tonteille julkisivua koskevia määräyksiä kaavan yleismääräyksissä. Kyseisiä tontteja koskeva yleismääräys muutetaan vastaamaan kaavaehdotusta:</p> <p><i>”Uudisrakentamisen osalta korttelin 1701 rakennusten pääasiallinen julkisivumateriaali tulee olla -maalattu puu (tummanpunainen tai tummanruskea) tai -tiili/tiililaatta (tummanpunainen tai tummanruskea).</i></p> <p><i>Julkisivun väriytyksen osalta on noudatettava yhtä päävärisävyä, jonka tulee peittää vähintään 75 % yhtenäisestä julkisivupinnasta. Päävärin lisäksi on mahdollista käyttää tummasävyisiä tehostevärejä (kuten tummanharmaa) mm. nurkkalauoituksissa, sokkelissa, räystäissä ja ikkunan puitteissa. Tehostevärit on sovitettava julkisivun pääväriin. Katon värin tulee olla sävyltään tumma.</i></p> <p><i>Korttelin 170 tonttien 1 ja 2 osalta on yleisen pysäköintialueen ja tontin väliselle rajalle rakennettava näkösuojaksi 2 m korkea umpinainen puuaita”</i></p>
<p>Kaavoittajan on myös hyvä huomata, että venehallin takana tontin 1702/2 tontin läpi kulkee oja, jonka imeytysalueena on nykyisen soratien ja Vellamotien välinen notkelma. Tämä oja johtaa tulva-aikana kaavaluonnos 601/10 tontin sekä Mustaniemen alueen ja Alatien talojen välisen ison niskaojan sulamisvesiä. Näiden vesien poisjohtamista ei tule estää kaavoituksella. Niskaojan vesikuormitus kevenisi, jos kaupunki parantaisi em. ison ojan veden purkautumista ojan toisessa päässä Mustaniemen asutusalueen pohjoiskulmalla.</p>	<p>Kaavaluonnos huomioi alueelle johtuvat ja sillä syntyvät hulevedet. Hulevesien viivyttämiseen varattuja alueita voidaan kasvattaa kaavaehdotusta valmisteltaessa.</p> <p>Kaavassa esitetään hulevesien johtamiseen ja viivyttämiseen varattuja alueen osia, ohjeelliset tulvareitit sekä yleismääräys hulevesien hoitamisesta kiinteistökohtaisilla järjestelyillä tontin omalla alueella. Hulevesien johtamiseen ja viivyttämiseen varatuilla alueilla hulevesien viivyttämistä voidaan tehostaa rakenteellisilla viivytystratkaisuilla.</p> <p>Kaavamääräysten lisäksi alueen kunnallistekniikan rakentamisessa tullaan huomioimaan hulevesien johtamisen tarve. Hulevesiä voidaan johtaa katuojiin rakennettavan hulevesiverkoston avulla. Kortteleiden 1701 ja 645 sekä niihin liittyvien liikennealueiden osalta hulevesien johtamiseen liittyvät tarpeelliset rakenteet tullaan huomioimaan ehdotuksessa esitetyn Veneilijänkadun ja Vellamontien sekä mahdollisesti Pursikujan katujen kunnallistekniikan suunnittelussa.</p>

<p>Venekadun varren LP pysäköintialue on väärässä paikassa ja tulee poistaa. Ketä se palvelee? Satama-alueen käyttäjien parkkipaikat tulee sijoittaa satama-alueen välittömään läheisyyteen. Venehallikorttelin 1702 autopaikat voidaan sijoittaa tonteille Pursikujan puolelle. Pelkään pahoin, että LP-alueesta tulee veneiden ja trailerien pitopaikka. Samoin parkkipaikka entisestään paljastaa pressuhallin rumaa näkymää omakotialueelle päin. Esitän LP-alueen poistamista ja satama-alueen lisäparkkipaikkojen rakentamista Vellamontien varteen. Lisäksi kannatan luonnoksessa esitetty kahden metrin umpiaidan rakentamista venehallien sivustoille asutuksen puolelle. Aidan rakentaminen tulisi olla velvoittava jo rakennetulle pressuhallin tontille.</p>	<p>LP-alue palvelee sijainnissaan ensisijaisesti Äänekosken sataman käyttäjiä. Sijainti on arviolta riittävän lyhyt satama-alueelle (alle 100 metriä). Satama-alueella on nykyisin jonkin verran paikoitustilaa, mutta alueen kapasiteetti pysäköinnille on toisinaan riittämätön. Kaavaehdotuksessa on esitetty luonnoksen mukaisesti määräys umpiainojen rakentamisesta LP-alueen puoleisille tonttien laidoille. Kaavaehdotuksen yhteydessä määräystä voidaan muotoilla niin, että aita voidaan rakentaa LP-alueen toteuttamisen yhteydessä.</p>
<p>Esitän Venekadun eteläpuolelle koko kadun varrelle lisäistutettua VL-lähivirkistysaluetta, joka toimii samalla hulevesien imeytysalueena. Tällöin 1702/2 tontin rakennusoikeus voisi olla 400-500 m² ja 1-tontin rakennettavuus paranee.</p> <p>Kiinnitän kaavoittajan huomiota siihen, että Satama-alueella Vellamontien vasen puoli on runsaan hule- ja tulvavesien imeytys- ja viivytysaluetta, kuten hulevesiselvityksessä todetaan. Nykyisin pursikujan varressa oleva iso oja kokoaa Markkamäen sulamisvedet ja pitkällä rummulla vedet johdetaan Vellamontien ja satama-alueen ali Keiteleeseen. Kaavuluonnoksen Pursikujan ja Mannisenkadun välinen alue toimii imeytys- ja viivytysalueena. Kaavoittajan tulee varmistaa, miten toimii ja riittääkö LV / KL 1701 ja Mannisenkadun välinen hule-3 alue hoitamaan myös kevätsumamisvesien poisjohtamisen, jotta Mannisenkadun talot ja pihamaat pysyvät kuivana.</p>	<p>Lisätään kaavaehdotukseen Veneilijänkadun pohjoispuolelle ja Vellamontien puoleiselle laidalle viheralueita hulevesien hallintaan. Laajennetaan Mannisenkadun puoleista viheraluetta. Vellamontien puoleisille viheralueille voidaan mahdollistaa alueiden käyttämistä hulevesien johtamiseen ja viivyttämiseen tarvittaessa myös rakenteellisin ratkaisuin.</p> <p>Tehdään kaavaselostukseen alustava periaatekuva suunnittelualueelle saapuvien tulvavesireittien ja ratkaisussa esitettyjen rakennettujen alueiden hulevesien johtamisesta. Tarkemmin hulevesien käsittely ja johtaminen ratkaistaan alueen yhdyskuntarakentamisen suunnittelun ja toteutuksen yhteydessä.</p>
<p>Voisiko Mannisenkadun varteen entiselle sähkömuuntamo kentälle sijoittaa AO tai AR-tontin. Siinä on tasainen rakennettu kenttä ja sijoittuu luo-1 alueen ulkopuolella.</p>	<p>Alueella kulkee maanalaisia johtoja, joiden päälle ei ole mahdollista osoittaa asuinrakentamista.</p>

Tiivistelmä mielipiteestä 8	Vastine mielipiteeseen 8
<p>Kaavuluonnos on huolella laadittu ja se ottaa hyvin huomioon alueella mahdollisesti erilaiset tarpeet ja toimitukset nyt ja tulevaisuudessa. Se myös edistää alueen siisteyttä ja viihtyisyyttä. Venetrailereiden kesäsäilytys otettu hyvin huomioon.</p>	<p>Merkitään tiedoksi.</p>

5. Ehdotusvaiheen vuorovaikutus

Kaavaehdotus asetettiin nähtäville 22.11. – 22.12.2023 väliseksi ajaksi kaupungintalon ala-aulaan ja kaupungin kotisivuille. Kaavaehdotuksesta pyydettiin lausunnot Keski-Suomen ELY-keskukselta, kaupunkirakennelautakunnalta, ympäristölautakunnalta, Keski-Suomen liitolta, Äänekosken Energia Oyj:lta, Keski-Suomen pelastuslaitokselta, Äänekosken Yrittäjät ry:lta, Vanhan Äänekosken Kotiseutuyhdistys ry:lta ja Ala-Keiteleen luonnonystävät ry:lta. Kaikkia kaava-alueen maanomistajia tiedotettiin henkilökohtaisella kirjeellä ehdotusaineiston nähtäville asettamisesta. Nähtävilläoloaikana kaavoituspalveluille tuli yhteydenottoja puhelimitse. Kysymyksiä esitettiin mm. hulevesialueista, viheralueista ja ajoyhteyksistä.

5.1. Kaavaehdotuksesta saatu palaute

Määräaikaan mennessä saatiin 3 lausuntoa. Keski-Suomen ELY-keskus ilmoitti, ettei sillä ole lausuttavaa kaavaehdotuksesta. Muistutuksia määräaikana saapui 4. Tulleeseen palautteeseen on laadittu kaavoittajan vastine.

Saapuneet lausunnot:

Lausunto 1; Kaupunkirakennelautakunta, 7.12.2023

Lausunto 2; Äänekosken Energia Oy, 8.1.2024

Lausunto 3; Keski-Suomen liitto, 9.1.2024

Saapuneet muistutukset:

Muistutus 1; kirjallinen muistutus, 23.11.2023

Muistutus 2; kirjallinen muistutus, 22.12.2023

Muistutus 3; kirjallinen muistutus, 5.12.2023

Muistutus 4; kirjallinen muistutus, 12.12.2023

Seuraavissa luvuissa on käsitelty ehdotusvaiheessa saadut lausunnot ja muistutukset. Luku 5.2 (sivut 31-37) sisältää kopiot alkuperäisistä viranomaisten ja yhteisöjen lausunnoista, niiden tiivistelmät ja lausuntoihin laaditut vastineet. Luvussa 5.3 (sivut 38-39) on tiivistelmät muistutuksista sekä muistutuksiin laaditut vastineet

5.2. Viranomaisten ja yhteisöjen lausunnot ja niihin laaditut vastineet

Kopio lausunnosta 1

Kaupunginhallitus	§ 89	28.03.2022
Kaupunginhallitus	§ 410	06.11.2023
Kaupunkirakennelautakunta	§ 129	07.12.2023

KAURAK 07.12.2023 § 129
281/10.02.03/2022

Äänekosken kaupungilla on vireillä Häränvirranpuiston asemakaavan muutos. Asemakaavan valmistelu on edennyt ehdotusvaiheeseen ja kaavaehdotus on asetettu nähtäville 22.11. – 22.12.2023 väliseksi ajaksi. Äänekosken kaupungin hallitus on pyytänyt kaupunkirakennelautakunnalta lausuntoa vireillä olevasta Häränpuiston asemakaavan muutoksesta. Lausunto tulee antaa 12.1.2023 mennessä. Kaavahankkeen tavoitteena on tutkia Mämmensalmentien varressa toteutumatta jääneiden kerrostalotonttien ja lähipalvelujen tontin sekä lähellä satamaa toteutumatta jääneen koulun tontin käyttötarkoitukset.

Kaavaluonnos asetettiin nähtäville 13.4. – 13.5.2022 väliseksi ajaksi kaupungintalon ala-aulaan ja kaupungin kotisivuille. Kaavassa oli luonnosvaiheessa esitetty alueen maankäyttöön seuraavat muutokset:

- uusia rivitalo- ja muiden kytkettyjen pientalojen tontteja 2 kpl
- uusia erillispientalotontteja 4 kpl
- yritystontteja 4 kpl
- yleisten rakennusten tontti

Kaupunkirakennelautakunta käsitteli kaavaluonnosta edellisen kerran kokouksessaan 5.5.2022. Lautakunta totesi, että kaavaluonnos toimii hyvin sen säilyttäessä runsaasti viheraluetta sekä mahdollistaen alueen huleveden hallinnan rakennetussa ympäristössä. Todettiin myös, että katurakenteiden toteuttamiset tulevat lisäämään investointimenoja ja käyttötaloutta esim. Alatielle, Venekadulle ja Vellamontielle rakennettavien kevyen liikenteen väyliin ja rakennettavaan katuvalaistukseen. Lisäksi kaavan myötä pitää tehdä uutta katuosuutta ja kunnallistekniikkaa.

Kaupunkirakennelautakunta katsoi kuitenkin, että kaavan muutos ei huononna alueen tai nykyisen kaavan mukaista maisema-, kulttuuri- ja luonnonympäristöä, vaan päinvastoin Kaavamuutos tuo uusia asuin- ja yritysyritys- ja alueelle muodostaen näin positiivisia sosiaalisia vaikutuksia. Tiivistävä kaupunkirakenne ja yrittämisen mahdollistaminen satama-alueella lisää Äänekosken kaupungin elinvoimaisuutta.

Luonnosvaiheessa määräaikaan mennessä kaavaluonnoksesta saatiin 11 lausuntoa. Mielenpitoita määräaikana saapui 8, joista kirjallisia oli 7 ja suullisia 1.

Saapuneet lausunnot:

Lausunto 1; Jyväskylän seudun ympäristöterveys, 29.4.2022
Lausunto 2; Kulttuuri- ja liikuntalautakunta, 29.4.2022
Lausunto 3; Kaupunkirakennelautakunta, 5.5.2022
Lausunto 4; Elenia Verkko Oyj, 11.5.2022
Lausunto 5, Ympäristölautakunta, 11.5.2022
Lausunto 6, Keski-Suomen liitto, 13.5.2022
Lausunto 7, Keski-Suomen museo, 18.5.2022
Lausunto 8, Vanhan Äänekosken Kotiseutuyhdistys r.y., 18.5.2022
Lausunto 9, Äänekosken Energia Oy, 25.5.2022
Lausunto 10, Keski-Suomen ELY-keskus, 25.5.2022
Lausunto 11, Äänekosken Yrittäjät ry, 30.5.2022

Saapuneet mielipiteet:

Mielipide 1; suullinen mielipide, 14.4.2022.
Mielipide 2; kirjallinen mielipide, 25.4.2022
Mielipide 3; kirjallinen mielipide, 9.5.2022
Mielipide 4; kirjallinen mielipide, 13.5.2022
Mielipide 5; kirjallinen mielipide, 22.4.2022
Mielipide 6; kirjallinen mielipide, 9.5.2022
Mielipide 7; kirjallinen mielipide, 11.5.2022
Mielipide 8; kirjallinen mielipide, 30.5.2022

Tulleeseen palautteeseen on laadittu kaavoittajan vastine ja kaikki asiat, mitä on esitetty, ovat käsitelty ja niihin voi tutustua kaava-aineistossa löytyvässä kaavoittajan vastineessa.

Luonnosvaiheen jälkeen kaupunkirakennepalvelut pitivät kaavoituksen kanssa yhteisiä palaverieja, joissa kaavaa edistettiin edelleen. 5.9.2023 työpalaveri käsitteli hulevesiasioita ja 16.10.2023 pidetyssä palaverissa käsiteltiin yhdyskuntarakentamiseen liittyviä kysymyksiä.

Yleisellä tasolla voidaan todeta, että voimassa olevassa asemakaavassa kerrostalorakentamiseen varatut alueet ovat maastonmuodoiltaan haastavia kerrostalorakentamista ajatellen. Vuonna 2017 hyväksytyssä Äänekoski 2030 osayleiskaavassa toteutumatta jääneiden kerrostalo- ja palvelujen korttelialueet on esitetty muutettavan pientalovaltaiseksi asuntoalueeksi sekä lähivirkistysalueeksi.

Tässä vaiheessa on huomioitava, että kaavaluonnoksesta keskeisiä muutoksia kaavan ehdotusvaiheeseen ovat:

- liikerakentamisen tontteja poistettiin Vellamontien varrelta, tilalle hulevesien viivyttämiseen alueita
- trailereiden säilyttämisen aluetta laajennettiin Vellamontien suuntaan

- yksi erillispientalotontti poistettiin Veneilijänkadun pohjoispuolelta.

Kaavaehdotus vastaa nyt siihen tavoitteeseen, missä kaavamuutoksen on tarkoitus tarkistaa suunnittelualueen ympäristössä katualueiden varauksia sekä päivittää vanhentuneet kaavamerkinnot ja -määräykset ajan tasalle.

Valmistelun yhteydessä on kaavahankkeelle nostettu uusi tavoite edellisten rinnalle. Kaavan laadinnan uutena tavoitteena ollut sataman läheisen alueen osoittamista satamatoimintaa tukeviin ja satama-aluetta kehittäviin toimintoihin. Se toteutuu ehdotuksessa hyvin ja hulevesijärjestelyt sekä muutaman tontin poistaminen edistää näitä tavoitteita.

Valmistelija	Tekninen johtaja Tommi Rautjärvi, puh. 0400 543 587
Esittelijä	Tekninen johtaja Tommi Rautjärvi
Päätösehdotus	Kaupunkirakennelautakunnalla ei ole huomautettavaa Häränvirranpuiston asemakaavan muutosehdotuksesta
Päätös	Hyväksyttiin.

- - - - -

Tiivistelmä lausunnosta 1

Tiivistelmä	Vastine
Kaupunkirakennelautakunnalla ei ole huomautettavaa Häränvirranpuiston asemakaavan muutosehdotuksesta.	Merkitään tiedoksi.

Kopio lausunnosta 2

LAUSUNTO
1/2

8.1.2024

Äänekosken kaupunginhallitukselle

Äänekosken kaupunginhallitus
Hallintokatu 4
44100 Äänekoski

LAUSUNTO HÄRÄNVIRRANPUISTON ASEMAKAAVAN MUUTOSEHDOTUKSESTA

Häränvirranpuiston asemakaavamuutoksessa esitetään neljä uutta erillispientalotonttia (AO), kaksi uutta rivitalotonttia (AR) sekä yksi uusi yleisten rakennusten tontti (Y). Lisäksi sataman läheisyyteen on muodostettu neljä uutta liikerakennustonttia (KL ja K-8), parkkipaikka-alue (LP), venevalkama-alue (LV) ja uusi tieyhteys Alatien ja Vellamontien välille.

VESI

Korttelialueiden 652 ja 653 rivitalotonttien, 218 ja 601 korttelialueiden erillispientalotonttien sekä 519 korttelialueen yleisten rakennusten tontin vesi- ja viemäri liittymät ovat helposti toteutettavissa nykyisellä vesihuoltoinfralla. Muille uusille tonteille vesi- ja viemäri liittymät vaativat vesi- ja viemäriverkon jatkamista alueelle. Huomioina myös se, että 653 korttelin rivitalotontilla rasitteena oleva vesi- ja viemäri linja saneerataan lähivuosina.

Korttelialueen 601 erillispientalotontilla ovat rasitteena jätevesi- ja viemäri linjat, jotka kulkevat tontin keskeltä. Korttelialueen 645 erillispientaloteilla koillisreunalla kulkee paineviemäri linja, jota ei ole merkitty rasitteeksi kaavaluonnoksessa. Kyseinen paineviemäri linja tulee merkitä kaavaan tonteille rasitteeksi.

Vesi- ja viemäri linjojen päälle ei saa sijoittaa kiinteää rakennusta ja pengerryksiä. Linjojen ja rakenteiden välille on jätettävä suojaetäisyydet sekä linjojen mahdolliset siirrot on huomioitava suunnittelussa ja rakentamisessa aiheuttamisperiaatteen mukaisesti. 601 korttelialueen erillispientalotontin viemäri linjan siirto ei ole suositeltavaa ja suojaetäisyyksien kanssa ko. tontille jää erittäin rajallinen mahdollisuus rakentamiseen. Myös 645 korttelialueen erillispientaloteille jää viemäri linjan sijainnin vuoksi rajoitetut mahdollisuudet rakentamiseen. Suojaetäisyydet olisi hyvä huomioida kaavassa ko. tonttien rakennusaloina/alueina.

Mustaniemeen suunnitellun uuden tiealueen, pysäköintialueen (LP), liikerakennustonttien (KL ja K-8) ja venevalkama (LV) alueiden läpi kulkee hulevesiuomia ja tulvareittejä,

8.1.2024

jotka johtavat ja vastaanottavat laajalta alueelta hulevesiä. Hulevedet purkautuvat Äänekosken venesataman lähelle ainakin kahdesta pisteestä. Hulevesiuomien viheralueet imeyttävät suurimman osan alueiden hulevesistä. Hulevesiuomien ja tulvareittien toimivuus on varmistettava ja korvattava tarvittaessa uusilla uomilla. Kaava-alueella on kaksi viemäriverkon ylivuotoyhdyttä, jotka sijoittuvat hule-3 ja venevalkaman reuna-alueille. Viemäriverkon ylivuotoja ei ole ko. yhteistä tiettävästi tapahtunut lähivuosina, mutta ylivuotomahdollisuus on hyvä tiedostaa toimintoja suunniteltaessa.

SÄHKÖ

Nykyinen sähkönjakeluverkko alueella sekä lisätty muuntamopaikkavaraus lähivirkistysalueella uudessa kaavassa mahdollistavat uusien liittymien rakentamisen tonteille suunnitellusti

KAUKOLÄMPÖ

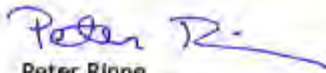
Kaukolämpöverkkoa on mahdollista laajentaa ja mahdollisia rakentuvia kiinteistöjä liittää Mämmensalmentien varressa AR-653 ja AR-652 Rivitalojen ja muiden kytkettyjen asuinrakennusten korttelialueelle.

Häränvirrankadun ja Mannisenkadun kulmaan jäävä Yleisten rakennusten korttelialue on, myös liitettävissä kaukolämpöverkkoon.

Vellamontie KL-1701 ja K-8 Liikerakennusten korttelialue, voi olla liitettävissä kaukolämpöverkkoon mahdollisten rakennusten tehontarpeet huomioiden.

Varauksena, myös Erillispientalojen korttelialueen kiinteistöille olisi mahdollista laajentaa kaukolämpöverkkoa, jos AR-653, AR-652, KL-1701 ja K-8 alueilla kiinteistöt rakentuvat ensin.

Äänekoskella 8.1.2024
Äänekosken Energia Oy

Peter Rinne
tuotantopäällikkö

Tiivistelmä lausunnosta 2

Tiivistelmä	Vastine
Korttelialueiden 652 ja 653 rivitalotonttien, 218 ja 601 erillispientalotonttien sekä 519 korttelialueen yleisten rakennusten tontin vesi- ja viemäri liittymät ovat helposti toteutettavissa nykyisellä vesihuoltoinfraalla. Muille uusille tonteille vesi- ja viemäriverkon liittymät vaativat verkoston jatkamista alueelle. Korttelin 653 rivitalotontilla rasitteena oleva vesi- ja viemäri linja saneerataan lähivuosina.	Merkitään tiedoksi. Ei uusia muutoksia kaavaratkaisuun. Lausunto toistaa Vesi-osiossa luonnosvaiheessa annettua lausuntoa. Korttelia 601 ei esiinny enää kaavaehdotuksessa.

<p>Korttelialueen 645 erillispientalotonteilla koillisreunalla kulkee paineviemäriinjoja, jota ei ole merkitty rasitteeksi kaavaluonnoksessa. Kyseinen paineviemäriinjo tulee merkitä kaavaan tonteille rasitteeksi.</p>	<p>Paineviemäriinjo on merkitty kaavaehdotuksessa rasitteeksi korttelin 645 tonteille. Ei muutosta kaavakartalle.</p>
<p>Vesi- ja viemäriinjojen päälle ei saa sijoittaa kiinteää rakennusta ja pengerryksiä. Linjojen ja rakenteiden välille on jätettävä suojaetäisyydet sekä linjojen mahdolliset siirrot on huomioitava suunnittelussa ja rakentamisessa aiheuttamisperiaatteen mukaisesti. 601 korttelialueen erillispientalotontin viemäriinjojen siirto ei ole suositeltavaa ja suojaetäisyyksien kanssa ko. tontille jää erittäin rajallinen mahdollisuus rakentamiseen. Myös 645 korttelialueen erillispientalotonteille jää viemäriinjojen sijainnin vuoksi rajoitetut mahdollisuudet rakentamiseen. Suojaetäisyydet olisi hyvä huomioida kaavassa ko. tonttien rakennusaloina/ alueina.</p>	<p>Kaavaehdotuksesta oli poistettu lausunnossa mainittu 601 korttelialue. Korttelin 645 osalta tonttialuetta laajennettiin kaavaehdotukseen, jotta rakennusalat voitiin tarkemmin merkitä paineviemäriinjojen huomioimisen jälkeen. Ei muutosta kaavakartalle.</p>
<p>Mustaniemeen suunnitellun uuden tiealueen, pysäköintialueen, liikerakennustonttien ja venevalkaman alueiden läpi kulkee hulevesiuomia ja tulvareittejä, jotka johtavat ja vastaanottavat laajalta alueelta hulevesiä. Hulevedet purkautuvat Äänekosken venesataman lähelle ainakin kahdesta pisteestä. Hulevesiuomien viheralueet imeyttävät suurimman osan alueiden hulevesistä. Hulevesiuomien ja tulvareittien toimivuus on varmistettava ja korvattava tarvittaessa uusilla uomilla.</p> <p>Kaava-alueella on kaksi viemäriverkon ylivuotoyhdyttä, jotka sijoittuvat hule-3 ja venevalkaman reuna-alueille. Viemäriverkon ylivuotoja ei ole ko. yhteistä tietävästi tapahtunut lähivuosina, mutta ylivuotomahdollisuus on hyvä tiedostaa toimintoja suunniteltaessa.</p>	<p>Merkitään tiedoksi. Ei uusia muutoksia kaavaratkaisuun. Kaavaehdotukseen pienennettiin rakentamisen korttelialueita sataman ympäristössä ja varattiin lisää tilaa hulevesien viivyttämiseen. Alueen toteutuksen yhteydessä tulee varmistaa hulevesien riittävä johtaminen, viivytyksien ja mahdollinen muu käsittely.</p>
<p>Nykyinen sähkönjakeluverkko sekä lisätty muuntamo- ja paikkavarauksen lähivirkistysalueella uudessa kaavassa mahdollistavat uusien liittymien rakentamisen tonteille suunnitellusti.</p>	<p>Merkitään tiedoksi.</p>
<p>Kaukolämpöverkkoa on mahdollista laajentaa ja mahdollisia rakentuvia kiinteistöjä liittää Mämmensalmentien varressa. Yleisten rakennusten korttelialue on myös liitettävissä kaukolämpöverkkoon.</p> <p>Vellamonttien liikerakennusten korttelialue voi olla liitettävissä kauko-lämpöverkkoon mahdollisten rakennusten tehontarpeet huomioiden. Myös erillispientalojen korttelialueen kiinteistöille olisi mahdollista laajentaa kaukolämpöverkkoa, jos AR- 653, AR-652, KL- ja K-8 -1701 alueille kiinteistöt rakentuvat ensin.</p>	<p>Merkitään tiedoksi.</p>

Kopio lausunnosta 3

Tiivistelmä lausunnosta 3

Lähtettäjä: kirjaamo@keskisuomi.fi
Vastaanottaja: [Äänekosken kaupungin kirjaamo](#)
Aihe: Lausunto: Häränvirranpuiston asemakaavan muutos, Äänekoski, kaavaehdotus
Päivämäärä: tiistai 9. tammikuuta 2024 12.49.32

Asia: Lausuntopyyntö: Häränvirranpuiston asemakaavan muutos, Äänekoski

Asianumero: KSL/68/03.02.00/2022

Käsittelijä: Bergius Liisa

Käsittelijän puhelinnumero:

Käsittelijän sähköpostiosoite: liisa.bergius@keskisuomi.fi

Äänekosken kaupunki

Kaupunginhallitus

kirjaamo@aanekoski.fi

Vuote: Lausuntopyyntönne 10.11.2023 Häränvirranpuiston asemakaavan muutosehdotuksesta

KESKI-SUOMEN LIITON LAUSUNTO

Asemakaavamuutoksen tavoitteena on voimassa olevassa kaavassa kerrostalorakentamiselle ja palveluille varattujen korttelialueiden muuttaminen pientalovaltaiseksi asuntoalueeksi sekä lähivirkistysalueeksi. Lisäksi tarkastellaan sataman läheisen alueen osoittamista satamatoimintaa tukeviin ja satama-aluetta kehittäviin toimintoihin. Alueella on voimassa lainvoimainen Äänekoski 2030 osayleiskaava.

Asemakaavamuutos on asiallisesti valmisteltu ja se tukee hyvällä tavalla viihtyisän elinympäristön muodostumisen tavoitteita Äänekoskella. Keski-Suomen liitolla ei ole Keski-Suomen maakuntakaavasta johtuvaa huomauttamista asemakaavan muutosehdotuksesta. Maakuntavaltuusto hyväksyi Maakuntakaavan 2040 kokouksessaan 8.12.2023.

Liisa Bergius
Maakunta-arkkitehti
Keski-Suomen liitto

Tämä viesti on lähetetty Keski-Suomen liiton asiankäsittelyjärjestelmästä, tähän viestiin ei voi vastata sähköpostilla. Lisätietoja antaa tarvittaessa asian käsittelijä.

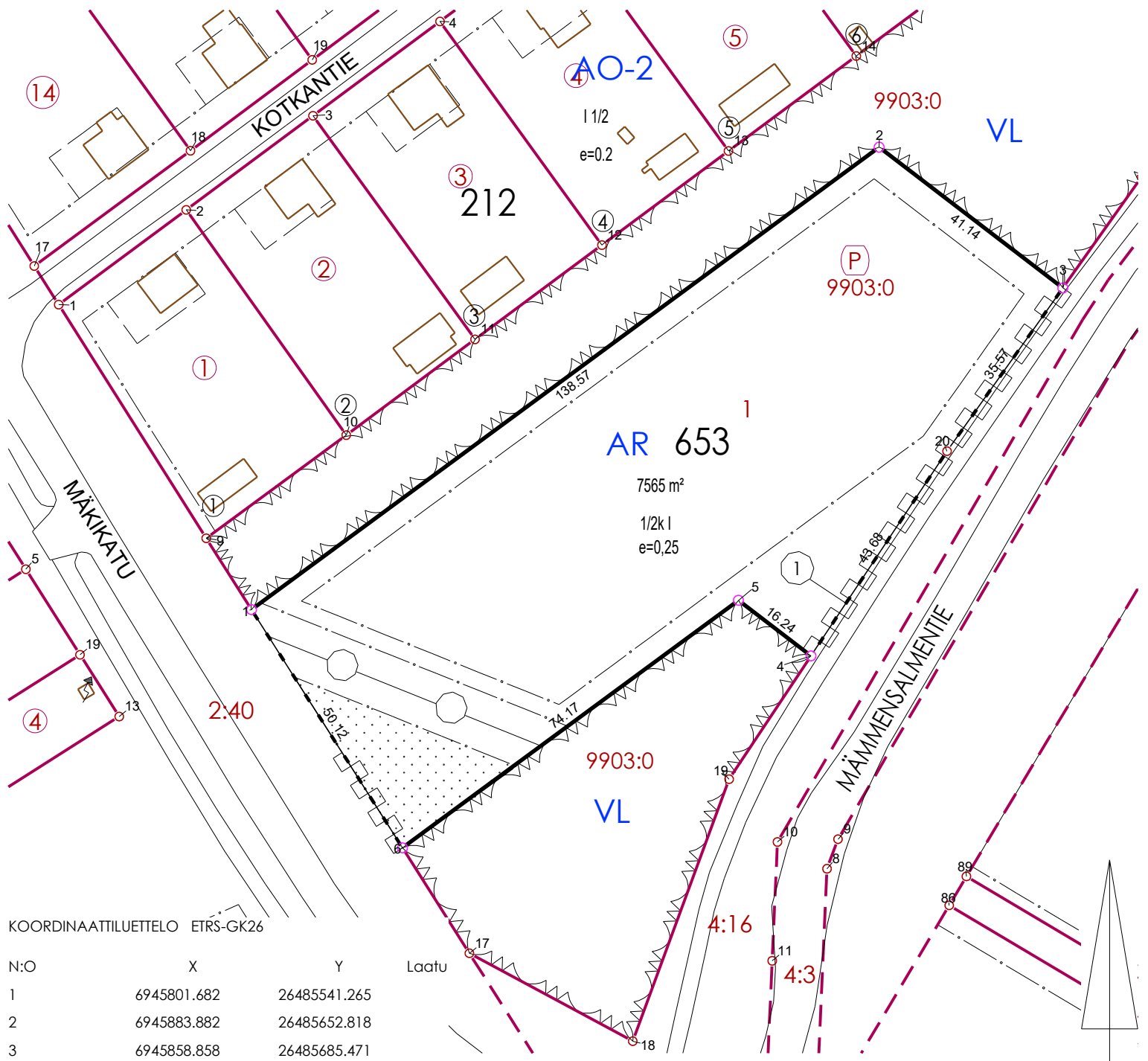
Tiivistelmä	Vastine
Asemakaavamuutos on asiallisesti valmisteltu ja se tukee hyvällä tavalla viihtyisän elinympäristön muodostumisen tavoitteita Äänekoskella. Keski-Suomen liitolla ei ole Keski-Suomen maakuntakaavasta johtuvaa huomauttamista asemakaavan muutosehdotuksesta. Maakuntavaltuusto hyväksyi Maakuntakaavan 2040 kokouksessaan 8.12.2023.	Merkitään tiedoksi.

5.3. Yksityishenkilöiden muistutukset ja niihin laaditut vastineet

Tiivistelmät muistutuksista 1 ja 2	Vastine muistutukseen 1 ja 2
<p>Vastustan korttelin 653 alueelle rakentamista.</p> <p>Jo 1970-luvun alussa kiinteistövälittäjä kertoi kyseisen alueen olevan puistoaluetta ja ettei alueelle tule rakennuksia. 1970-luvulla rakennustarkastaja ei sallinut Markkamäen rintamamiestaloihin ulkoisia muutoksia. Pidetään vanha Markkamäen rintamamiestalojen alue omillaan pienen puistoalueen takana.</p>	<p>Nykyisen viheralueen käyttötarkoitusta on arvioitu uudelleen alueelle vuonna 2017 hyväksytyyn yleiskaavahankkeen yhteydessä. Äänekoski 2030 osayleiskaavassa muistutuksen mukaisen viheralueen on katsottu olevan täydennysrakentamiselle sopeva.</p>
<p>Muistutus korttelialueista 653, 652 ja 218</p> <p>Toivottavasti rakennushistoriallisesti arvokas Markkamäen alue pysyisi ennallaan eli em. korttelit pysyisivät rakentamattomina.</p> <p>Äänekoskella on vuosikymmenten aikana hävitetty ihan tarpeeksi kaikkea historiallista.</p> <p>Onhan Mämmensalmentie kyseisellä alueella melkein kuin ajelisi metsätiellä. Eihän kaikkien katujen varsien tarvitse olla rakennettu. Alue on oma pieni luonnonpuisto.</p>	<p>Asemakaavan muutoksen yhteydessä viheralueen käyttötarkoitus on tarkasteltu yleiskaavaa tarkemmalla tasolla. Uuden rakentamisen osoittaminen suunnittelualueelle on yksi kaavan keskeisiä tavoitteita. Kaavassa esitetyt uudet korttelit 653, 652 ja 218 tukeutuvat hyvin kevyen liikenteen verkostoon ja vain n. 1,5 km etäisyydelle keskustan palveluista. Lähikauppa ja urheilumaastot ovat saavutettavissa heti kortteleiden välittömässä läheisyydessä. Asemakaavan taustaselvityksissä alueelle ei ole katsottu olevan esteitä asuinrakentamiselle kortteleihin 653 ja 218, kun rakentamista sovitetaan yhteen Markkamäen alueen rakennuskantaan. Korttelin 653 osalta ratkaisussa esitetään uuden rivitalojen ja muiden kytkettyjen asuinrakennusten korttelialueen ja Markkamäen alueen tonttien välille säilytettäväksi viheraluetta kaavaluonnoksen ja -ehdotuksen tapaan.</p> <p>Lisäksi uuden rivitalojen ja muiden kytkettyjen asuinrakennusten korttelialueen (kortteli 653) ja korttelin 218 erillispientalotontin rakennustapaa on sovitettu karttamerkinnoin ja yleismääräyksiin Markkamäen rky-alueeseen sopivaksi. Korttelialueittain rakennusten tulee muodostaa yhtenäinen kokonaisuus. Korttelin 218 alueella rakentamisen tulee sopeutua noudatettuun rakennustapaan ja olemassa olevaan rakennuskantaan sijoituksen, koon, muodon, ulkomateriaalien ja värityksen sekä julkisivujen jäsenyyksen puolesta. Tontilla tulee säilyttää tai istuttaa puita ja pensaita niin, että puiden määrä on vähintään 1 ja pensaiden määrä vähintään 1,5 tontin pinta-alan 100 m² kohti. Tontin saa aidata pensas- ja/tai puuistutuksilla. Korttelin 653 alueella rakentamisen tulee sopeutua Markkamäen alueen luonteeseen. Julkisivumateriaalina tulee käyttää maalattua puuta. Yksityiskohtien osalta voidaan julkisivumateriaalissa tehdä pieniä poikkeuksia. Alueella sallitaan harjakatot. Tontin saa aidata pensas- ja/tai puuistutuksilla.”</p> <p>Kortteli 652 sijoittuu kortteleita 653 ja 218 etäämmäs Markkamäen rky-alueesta ja Mämmensalmentien toiselle puolelle, joten sille ei ole arvioitu tarpeelliseksi asettaa vastaavia yhteensovittamistarpeita arvokkaan rakennetun ympäristön kanssa. Korttelin rakentamisen tulee kuitenkin muodostaa yhtenäinen kokonaisuus.</p> <p>Asemakaavaratkaisulla ei tehdä muutoksia Markkamäen rky-alueelle jo rakennettujen rintamamiestalojen mahdollisiin rakentamisen rajoitteisiin tai mahdollisuuksiin.</p>

Tiivistelmä muistutuksesta 2	Vastine muistutukseen 2
<p>LV-3 alueen kohdilla VL-1 (lähivirkistysalue) minimi leveydeksi esitän 35 metriä, kaavassa on esitetty 28 metriä.</p> <p>Perustelut</p> <ul style="list-style-type: none"> -Alue on lehtomainen kosteikko, monimuotoista luontoa jäisi luonteva alue eikä kapea kaistale -Runsas kolopesijä kanta säilyisi, valkoselkätikka mukaan lukien -Runsas muu linnusto/eläimet -Estäisi paremmin satama-alueen metelin rajautuville sisäpihan tonteille, joka vaikuttaa yleiseen asumisviihtyvyyteen -Lisäisi näkösuojaa vallitseva epäjärjestys huomioiden 	<p>Asemakaavaratkaisu perustuu luontoselvityksissä havaittuihin luontoarvoihin. Kyseiseltä viheralueelta ei ole havaintoja valkoselkätikasta luontoselvityksissä vuosilta 2018 ja 2022, jossa alueen linnut on kartoitettu, eikä laji.fi -portaalissa. Asemakaavan luontoselvityksissä kyseisen osaluheen luontoarvona on katsottu kuitenkin olevan liito-oravan mahdollinen kolopuu. Kyseinen kolopuu sijoittuu kaavaratkaisussa viheralueelle, josta on pyritty säilyttämään riittävät kulkuyhteydet myös muualle Piilopuronpuiston metsäalueelle ja suunnittelualueen ulkopuolelle. Muita merkittäviä luontoarvoja luontoselvityksissä ei alueelle ole katsottu sijoittuvan.</p> <p>Alueella on nykyisin järjestäytymätöntä veneiden ja traileiden säilytystä. Riittävän suuren LV-3 alueen varaaminen asemakaavassa on askel siistimmän ja viihtyisämmän säilytyksen muodostumiseksi alueelle. Aluevaraus tuo suunnitelmallisuutta alueen toteutukseen ja antaa pohjan alueen maanrakentamistöiden luvittamiseksi.</p> <p>Asutuksen ja LV-3 alueen välille on esitetty kaavaratkaisussa reilun kokoinen (kapeimmillaan 28 metrin levyinen) viheralue. Tarvittaessa alueen näkyvyyttä asutukseen päin on mahdollista rajata viheralueiden suunnittelun kautta esimerkiksi lisäämällä peittävän kasvillisuuden määrää VL-1 -alueella.</p>

Tiivistelmä muistutuksesta 3	Vastine muistutukseen 3
<p>Muistutus koskee tontin 653 lisäämistä puistoalueelle.</p> <p>Olemme sitä mieltä, että kyseinen alue tulisi säilyttää puistoalueena edelleen.</p> <p>Alueen säilyttäminen puistona säilyttäisi yhtenäisen metsä kaistaleen satamasta liikuntapuiston kautta Likolahden rannoille.</p> <p>Sillä turvattaisiin luonnossa eläville eläimille laajemmat yhtenäiset elinalueet.</p>	<p>Nykyisen viheralueen käyttötarkoitusta on arvioitu uudelleen alueelle vuonna 2017 hyväksytyyn yleiskaavahankkeen yhteydessä. Äänekoski 2030 osayleiskaavassa muistutuksen mukaisen viheralueen on katsottu olevan täydennysrakentamiselle soveltuvaa.</p> <p>Häränvirranpuiston asemakaavan muutoksen yhteydessä viheralueen käyttötarkoitus on tarkasteltu yleiskaavaa tarkemmalla tasolla. Uuden rakentamisen osoittaminen suunnittelualueelle on yksi kaavan keskeisiä tavoitteita. Ratkaisussa esitetty uusi kortteli 653 tukeutuu hyvin kevyen liikenteen verkostoon ja vain n. 1,5 km etäisyydelle keskustan palveluista. Lähikauppa ja urheilumaastot ovat saavutettavissa heti korttelin välittömässä läheisyydessä.</p> <p>Tontin sijoittaminen alueelle pienentää alueen viheralueita ja siten mahdollisia eläimistöille luonnollisia elinympäristöjä. Asemakaavan luontoselvityksessä uuden tontin ympäristössä ei ole kuitenkaan havaittu sijoittuvaksi sellaisia arvokkaita luontoarvoja, joiden huomioon ottamisen voisi arvioida muodostavan esteen tontin sijoittamiseksi alueelle kaavaratkaisun esittämällä tavalla. Viheryhteys Urheilupuiston alueen suuntaan on ratkaisussa säilytetty ja arvioitu riittävän laajaksi eläimistön liikkumiseksi alueiden välillä.</p>

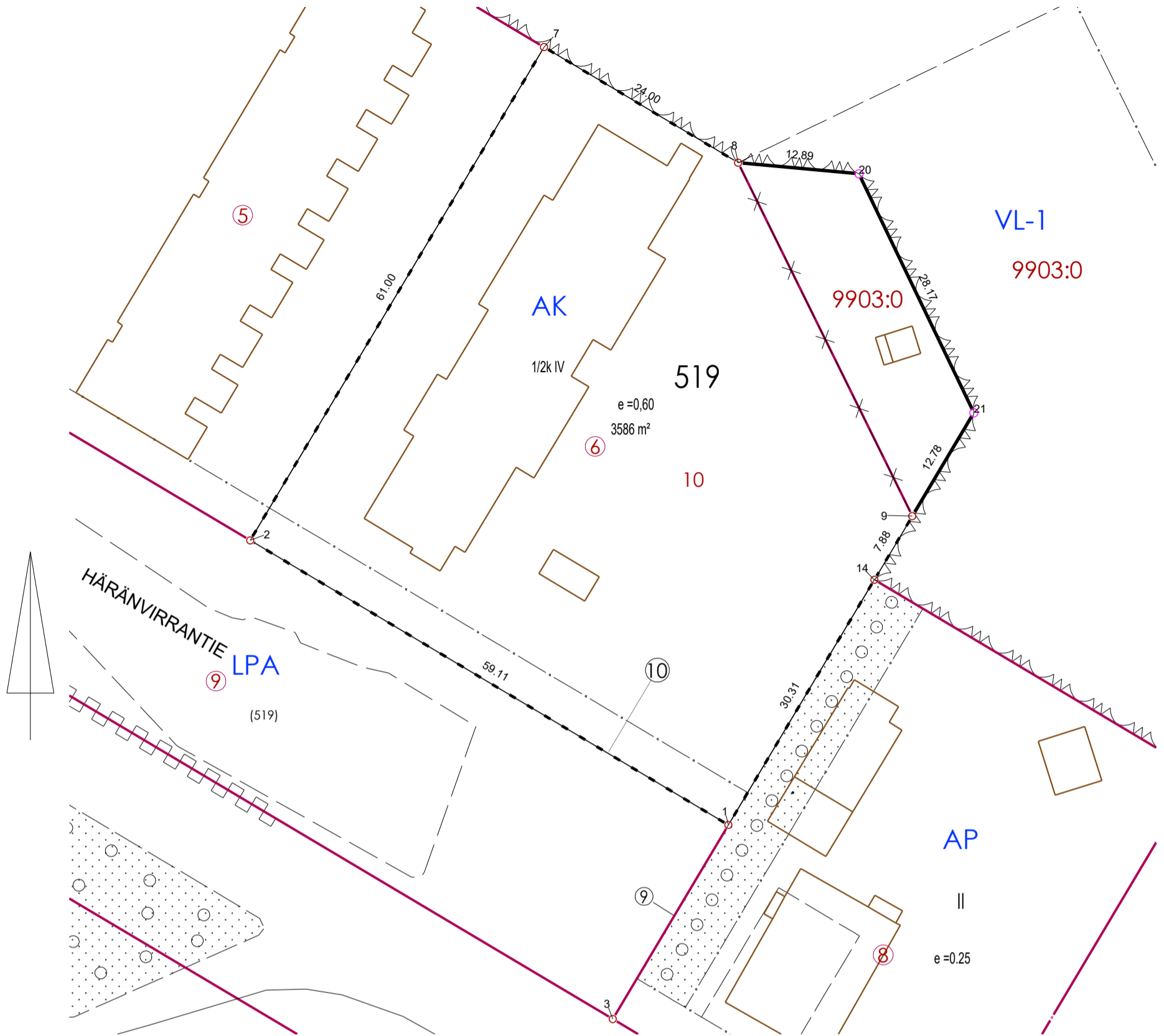
KOORDINAATTILUETTELO ETRS-GK26

N:O	X	Y	Laatu
1	6945801.682	26485541.265	
2	6945883.882	26485652.818	
3	6945858.858	26485685.471	
4	6945793.473	26485640.707	
5	6945803.351	26485627.817	
6	6945759.353	26485568.107	
20	6945829.855	26485664.886	

MUODOSTUMINEN

TONTTI	P-ALA	OSAP-ALA	KIINTEISTÖ
992-6-653-1	7565	7565	992-6-9903-0

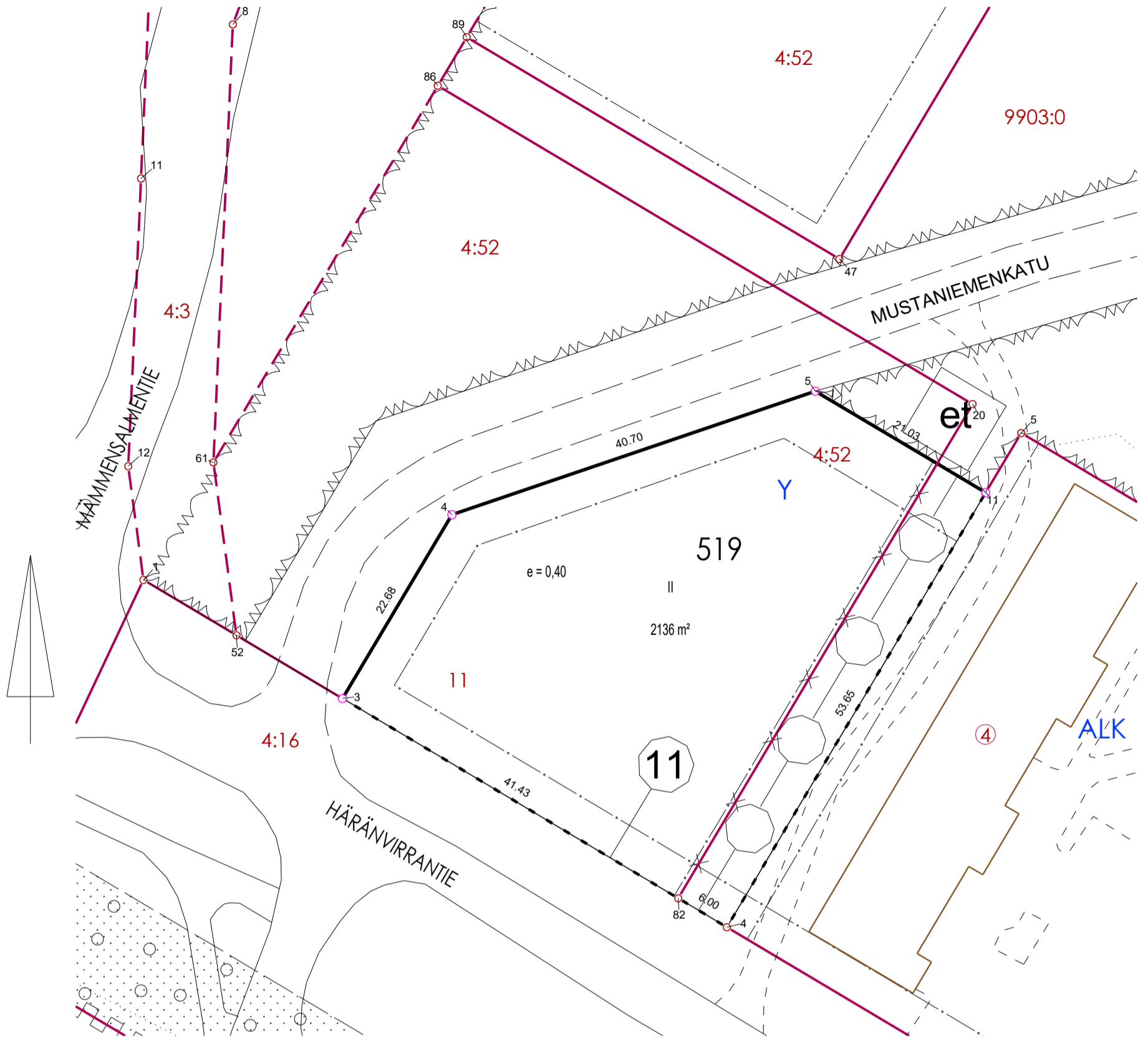
Tonttijako		1:1000	Äänekoski
ASEMAKAAVA 6/19		VAHVISTETTU	
EDELLINEN TONTTIJAKO		KARTTALEHDET	
EDELLINEN ASEMAKAAVA R/27		TJNRO	9921110
		KAUP. OSA	6
		KORTTELI	653
LASKI JP	POHJAKARTAN HYVÄKSYI JA TONTTIJAON LAATI	TONTIT	1
PIIRSI KE		MUUTTUNEET TONTIT	
TARK JP		MAANMITTAUSINSINÖÖRI Jarmo Penttinen	
NÄHTÄVILLÄ OLO:			
HYVÄKSYTTY ASEMAKAAVAN YHTEYDESSÄ			

KOORDINAATILUETTELO ETRS-GK26

N:O	X	Y	Laatu	MUODOSTUMINEN			
1	6945573.505	26485840.984		TONTTI	P-ALA	OSAP-ALA	KIINTEISTÖ
2	6945603.749	26485790.192		992-5-519-10	3586	3206	992-5-519-6
7	6945656.161	26485821.401				380	992-5-9903-0
8	6945643.883	26485842.021					
9	6945606.325	26485860.523					
14	6945599.552	26485856.491					
20	6945642.699	26485854.858					
21	6945617.309	26485867.062					

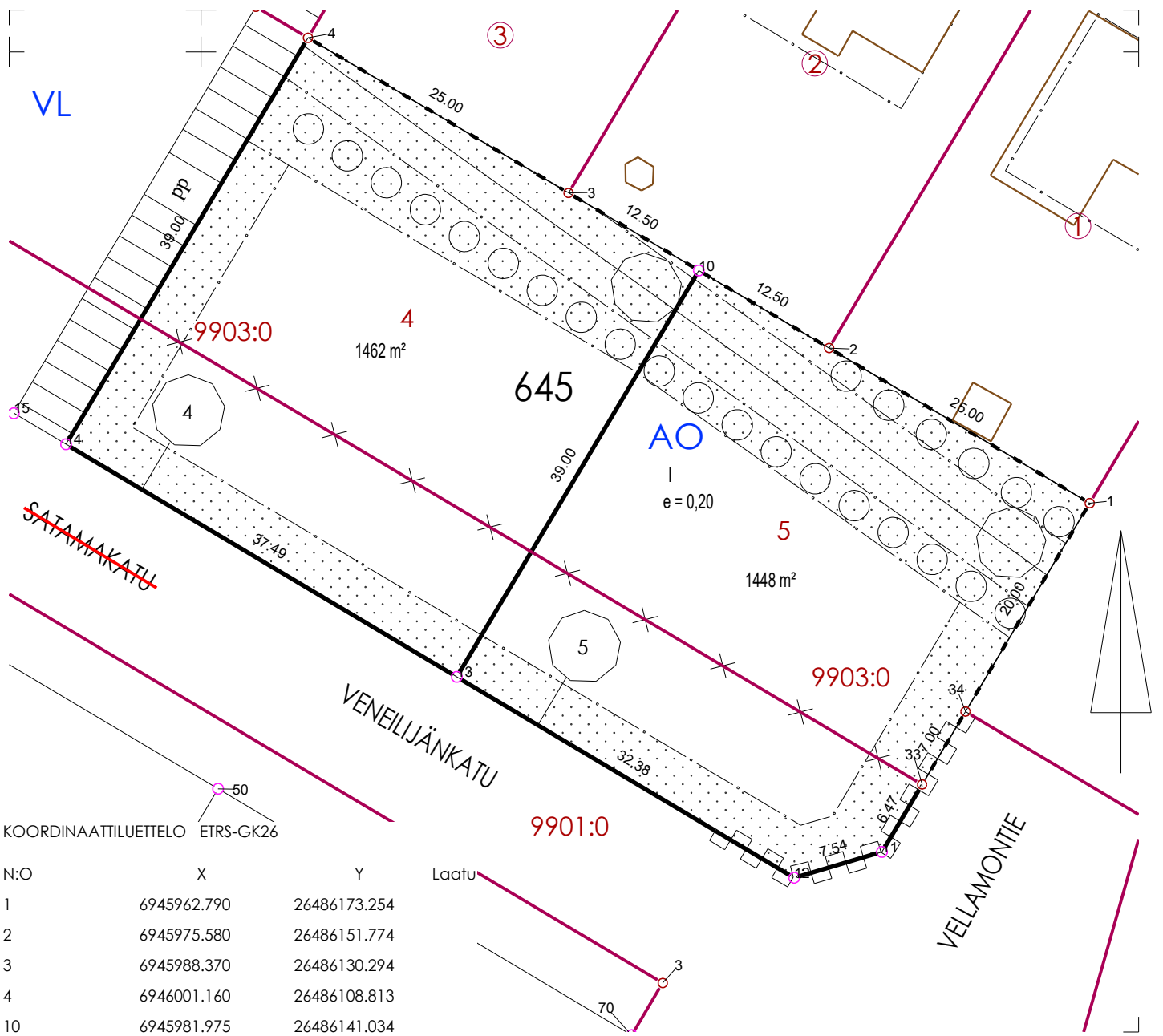
Tonttijaon muutos		1:500	ÄÄNEKOSKI
ASEMAKAAVA 6/19		VAHVISTETTU	
		KARTTALEHDET	
EDELLINEN TONTTIJAKO	218 17.12.1979	TJNRO	9921111
EDELLINEN ASEMAKAAVA	5/7 ja 5/22	KAUP. OSA	5
		KORTTELI	519
LASKI JP	POHJAKARTAN HYVÄKSYI JA TONTTIJAON LAATI MAANMITTAUSINSINÖÖRI Jarmo Penttinen	TONTIIT	10
PIIRSI KE		MUUTTUNEET TONTIT	
TARK JP		6	
NÄHTÄVILLÄ OLO:			
HYVÄKSYTTY ASEMAKAAVAN YHTEYDESSÄ			

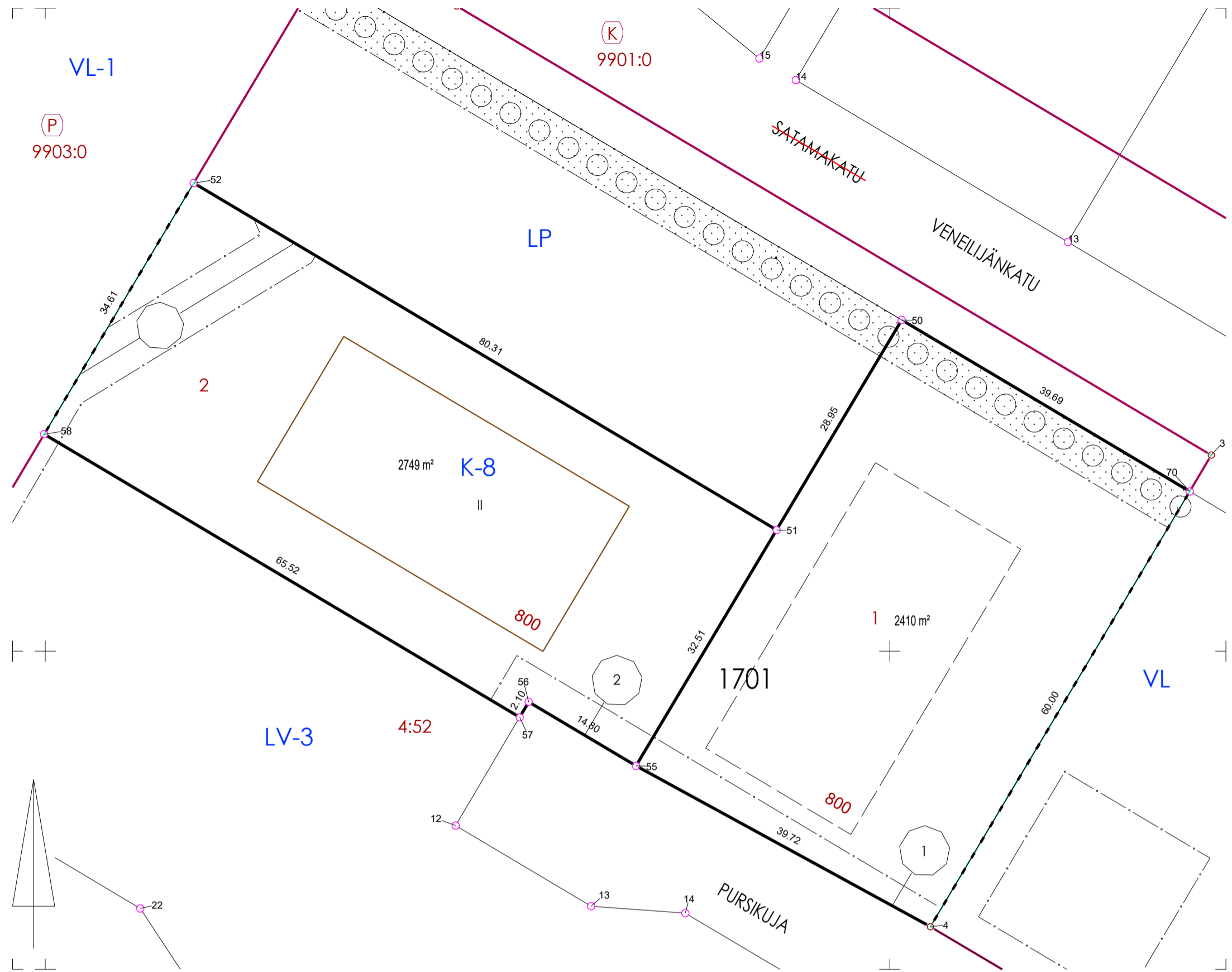
KOORDINAATTILUETTELO ETRS-GK26

N:O	X	Y	Laatu	MUODOSTUMINEN			
3	6945684.143	26485655.176		TONTTI	P-ALA	OSAP-ALA	KIINTEISTÖ
4	6945659.878	26485695.928	Yksikivinen	992-5-519-11	2136	322	992-5-9903-0
4	6945703.627	26485666.777				1814	992-402-4-52
5	6945716.735	26485705.308					
11	6945705.975	26485723.377					
82	6945662.947	26485690.773	Putkipyykki				

Tonttijako		1:500	ÄÄNEKOSKI
ASEMAKAAVA 6/19		VAHVISTETTU	
			KARTTALEHDET
EDELLINEN TONTTIJAKO			TJNRO 9921112
EDELLINEN ASEMAKAAVA 5/6 25.04.1972			KAUP. OSA 5
			KORTTELI 519
LASKI JP	POHJAKARTAN HYVÄKSYI JA TONTTIJAON LAATI		TONTIIT 11
PIIRSI KE	MAANMITTAUSINSINÖÖRI Jarmo Penttinen		MUUTTUNEET TONTIT
TARK JP			
NÄHTÄVILLÄ OLO:			
HYVÄKSYTTY ASEMAKAAVAN YHTEYDESSÄ			

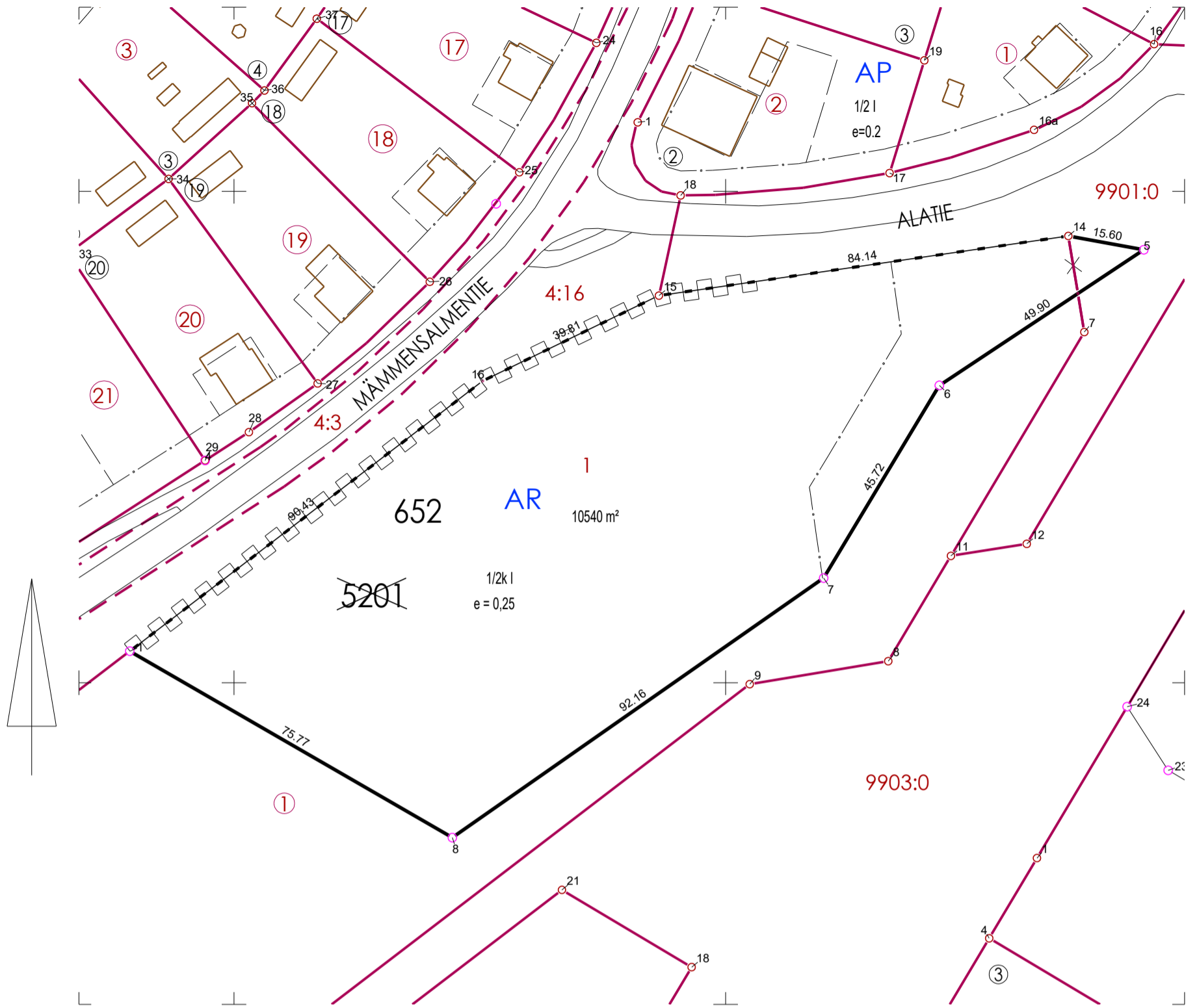
Tonttijako		1:500	Äänekoski
ASEMAKAAVA 6/19		VAHVISTETTU	
EDELLINEN TONTTIJAKO		KARTTALEHDET	
EDELLINEN ASEMAKAAVA 6/12 ja 5/13		TJNRO	9921115
LASKI JP		KAUP. OSA	17
PIIRSI KE		KORTTELI	645
TARK JP		TONTIT	4,5
POHJAKARTAN HYVÄKSYI JA TONTTIJAON LAATI 29.04.2022		MUUTTUNEET TONTIT	
MAANMITTAUSINSINÖÖRI Jarmo Penttinen			
NÄHTÄVILLÄ OLO:			
HYVÄKSYTTY ASEMAKAAVAN YHTEYDESSÄ			

KOORDINAATILUETTELO ETRS-GK26

N:O	X	Y	Laatu	MUODOSTUMINEN			
4	6945867.378	26486104.803	Puupaalu	TONTTI	P-ALA	OSAP-ALA	KIINTEISTÖ
50	6945939.237	26486101.397		992-17-1701-1	2410	2410	992-402-4-52
51	6945914.364	26486086.587		992-17-1701-2	2749	2749	992-402-4-52
52	6945955.450	26486017.583					
55	6945886.428	26486069.952					
56	6945893.998	26486057.239					
57	6945892.190	26486056.172					
58	6945925.711	26485999.875					
70	6945918.931	26486135.500					

Tonttijako		1:500	Äänekoski
ASEMAKAAVA 6/19		VAHVISTETTU	
EDELLINEN TONTTIJAKO		KARTTALEHDET	
EDELLINEN ASEMAKAAVA 5/1		TJNRO	9921136
		KAUP. OSA	17
		KORTTELI	1701
LASKI JP	POHJAKARTAN HYVÄKSYI JA TONTTIJAON LAATI 18.10.2023 MAANMITTAUSINSINÖÖRI Jarmo Penttinen	TONTIIT	1,2
PIIRSI KE		MUUTTUNEET TONTIT	
TARK JP			
NÄHTÄVILLÄ OLO:			
HYVÄKSYTTY ASEMAKAAVAN YHTEYDESSÄ			

KOORDINAATTILUETTELO ETRS-GK26

N:O	X	Y	Laatu	MUODOSTUMINEN	P-ALA	OSAP-ALA	KIINTEISTÖ
1	6945906.429	26485778.820		TONTTI	10540	87	992-5-9901-0
5	6945988.101	26485985.044		992-6-652-1	10540	10453	992-6-5201-1
6	6945960.508	26485943.469					
7	6945921.308	26485919.939					
8	6945868.496	26485844.412					
14	6945990.913	26485969.699	Puupaalu				
15	6945978.780	26485886.435	Puupaalu				
16	6945961.416	26485850.609					

Tonttijaon muutos		1:1000	Äänekoski
ASEMAKAAVA 6/19		VAHVISTETTU	
			KARTTALEHDET
EDELLINEN TONTTIJAKO			TJNRO 9921137
EDELLINEN ASEMAKAAVA 5/6			KAUP. OSA 6
			KORTTELI 652
LASKI JP	POHJAKARTAN HYVÄKSYI JA TONTTIJAKOON LAATI		TONNIT 1
PIIRSI KE	18.10.2023		MUUTTUNEET TONTIT
TARK JP	MAANMITTAUSINSINÖÖRI		6-5201-1
Jarmo Penttinen			
NÄHTÄVILLÄ OLO:			
HYVÄKSYTTY ASEMAKAAVAN YHTEYDESSÄ			